

שבואל

**פירוש קצר ומספיק על תלמוד ירושלמי מסכת שבת
מפוסק ומקווקו**

יהושע יהודה גליק תשע"א

שבת פרק א

הלכה א משנה יציאות השבת שתיים שהן ארבע בפנים ושתיים שהן ארבע בחוץ

באי זה צד? העני עומד בחוץ ובעל הבית בפנים

פשט העני את ידו לפנים ונתן לתוך ידו של בעל הבית או שנטל מתוכה והוציא העני חייב ובעל הבית פטור

פשט בעל הבית את ידו לחוץ ונתן לתוך ידו של עני או שנטל מתוכה והכניס בעל הבית חייב והעני פטור

פשט העני את ידו לפנים ונטל בעל הבית מתוכה או שנתן לתוכה והוציא שניהן פטורין

פשט בעל הבית את ידו לחוץ ונטל העני מתוכה או שנתן לתוכה והכניס שניהן פטורין:

הלכה א גמרא מהו שתיים שהן ארבע, שתיים לחיוב ושתיים לפטור. כפשוטו או ארבע לחיוב מלת "שתיים שהן ארבע" קחשיב הוצאה והכנסה דבעה"ב ודעני וארבע לפטור.

נישמעינה מן הדא שבועות שתיים שהן ארבע. הדא אמרה ארבע לחיוב וארבע לפטור. א"ר בא תמן כולהון לחיוב. ברם הכא חיוב ופטור אתינן מיתני.

אמר רבי יוסי מתניתא אמרה כן: שבועות שתיים שהן ארבע לא לחיוב. ודכוותה יציאות השבת שתיים שהן ארבע לחיוב. והא תני דלתות ההיכל שנים שהן ארבע אית לך למימר לא לחיוב ולא לפטור!

ניתני שנים עשר פטור. 6 פטור דעני(בבא 2.3.4 יש 2 "פטורים") ו6 דבעה"ב לא
אתינן מיתני אלא פטור שהוא כנגד חיוב. כ בבא 2

אמר ר' חייה בר אבא מהו ההן פטור דתנינן הכא מותר. כ בבא

2

אמר רבי יוסי עני ועשיר אחד הן ומנו אותן חכמים שנים.
הכנסה והוצאה אחד הן ומנו אותן חכמים שנים. יציאות
השבת אין הכנסה בכלל?! המוציא מרשות לרשות אין
המכניס בכלל. נישמענה מן הדא דמר ר' יסא בשם ר' יוחנן
הכניס חצי גרוגרת והוציא חצי גרוגרת חייב.

מניין שהוצאה קרוייה מלאכה רבי שמואל בר נחמן בשם רבי
יונתן שמע להן מן הדא (שמות לו) ויצו משה ויעבירו קול
במחנה לאמר איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת קודש
ויכלא העם מהביא. נמנעו העם מלהוציא מבתיהן וליתן
לגיזברים. ר' חזקיה בשם ר' אילא אפילו הכנסה את שמע
מינה. כשם שנמנעו העם מלהוציא מבתיהן וליתן לגזברין כך
נמנעו הגיזברין מלקבל מידן ולהכניס ללישכה. ר' חזקיה
בשם ר' אחא שמע כולהן מן הדין קרייא (ירמיהו יז) לא
תוציאו משא מבתיכם ביום השבת.

הכניס חצי גרוגרת והוציא חצי גרוגרת חייב. מה דמר רבי
יוחנן דלא כרבי יוסה. דתני הוציא חצי גרוגרת וחזר והוציא
חצי גרוגרת בהעלם אחד חייב. בשני העלמות פטור. רבי
יוסי אמר בעלם אחד ברשות א' חייב. בעלם אחד בשתי
רשויות או בשתי העלימות ברשות א' פטור. וקשיין אילו
הוצאה והוצאה אינן מצטרפות כר' יוסה. לא כ"ש הכנסה
והוצאה. הוי מה דמר ר' יוחנן דלא כר' יוסי.

אמר ר' אילא לא סוף דבר שני פתחים פתוחים לשתני
פלטיות. אלא אפי' פתוחין לפלטיא אחת.

אָפּ ר' יוסי מודה דר"י מדמי רשויות להעלימות לחיוב.::
כמה דר"י מדמי רשויות להעלימות לפטור. כך מדמה
רשויות להעלימות לחיוב. שאם הוציא כגרוגרת בפתח זה
וכגרוגרת בפתח זה בעלם אחד שמא אינו חייב שתיים? אמר
ר' יודן ר' יוסי מדמי רשויות לאכילת פרסיים. שאם אכל
חצי זית בתוך כדי אכילת פרס הזה שמא אינו פטור. אכל
כמה זיתים בכמה פרסיים בעלם א' אינו חייב אלא אחת!

רבנן דקיסרין אמרין עד דאת מדמה לה לחלבים דמינה
לשבת. שאם ארג חוט א' בתוך בגד זה וחוט א' בתוך בגד זה
שמא אינו פטור. ארג כמה חוטין בכמה בגדים בעלם אחד
אינו חייב אלא אחת!

ר' יוסי בשם רבי יוחנן המוציא אינו חייב עד שיניח. רבי
יעקב בר אדא בשם ר' יוחנן עד שיטול ועד שיניח. ר' זעירא
בעי עד שיטול על מנת להניח. נטל לאכול ונמלך להניח לא
הוה חייב.

מה דמר ר' יוחנן דלא כר"י. דתני הוציא חצי גרוגרת והניחה
וחזר והוציא חצי גרוגרת אם הניחה בתוך ד' אמות לראשונה
חייב ואם לאו פטור. ר"א אם העבירו דרך עליה חייב ואם
לאו פטור. ר"י עביד המהלך כמניח.

כמה דר"י עביד המהלך כמניח לחיוב כך הוא עביד המהלך
כמניח לפטור. כיון שהוציאו נעשה כמו שהניחה שם. ויהא
פטור! תיפתר שהיתה נתונה בתוך ארבע אמות. לפתח רה"י כהדא
דתני ואם לאו פטור! הרי מחשב כמונח! אמר רבא בר בריה דרב פפי
תיפתר שהיה הפתח רחב חמשה אמות והוציא אחת לכאן
ואחת לכאן. והרי לא הוציא את השניה בתוך ד' אמות
לראשונה.

תמן תנינן רבי מאיר אומר אם היתה שבת והוציאו. אמרו לו אינו השם שזה חייב משום מהלך וזה חייב משום מניח. מנו אמרו לו? ר"י.

מחלפי שיטתיה דר"י תמן לא עביד המהלך כמניח. וכא עביד המהלך כמניח. א"ר יודן תיפתר שהיה מוטל על האסקופה מקצתו בפנים ופיו לחוץ ופשט ידו ונטלה ואכלה. והרי לא הילך.

א"ר ינאי בלע חצי זית והקיאו וחזר ובלע חייב. הכניס חצי גרוגרת וחזר והוציאו פטור. מה בינה לבין קדמייתא? תמן נהנה חיכו בכזית. ברם הכא לא נתעסק בכגרוגרת שלימה. א"ר יוסי פעמים שהוא מתעסק בגרוגרת שלימה והוא פטור. היך עבידא הוציא חצי גרוגרת והניחה וחזר והוציא חצי גרוגרת ולא הספיק להניחה עד שנשרפה הראשונה. והרי נתעסק בגרוגרת שלימה והוא פטור. בגין מדמייתה לחלבין והוא עביד כן.

אמר רבי יוחנן המוציא מרשות היחיד לרשות הרבים דרך כרמלית חייב, מן המוציא לאחריו. מן הדא המתכוין להוציא לפניו ובא לו לאחריו פטור. לאחריו ובא לו לפניו חייב. ואפשר שלא יעשה בינו לבין הכותל כרמלית. כל מוציא "לאחריו" יש זמן שגופו בחוץ ולא החפץ. ודמי ל"דרך כרמלית" אמר רבי יוסי תיפתר שהיו פניו הפוכות לכותל ומשואו לאחריו ובכך יצא משואו תחילה. ר' חייה בר אבא בעא קומי רבי מנא וזו לא דרך הוצאה היא! אמר ליה שכן כתפיא אומנא עבדין כן.

ויידא אמרה דא: דמר רבי אחא רבי מיישא בשם רבי יוחנן המוציא אוכלים ונתנן על אסקופה והא אסקופה לאו כרמלית היא. ובאיש לרבי יוסי הרע בעיניו שלא אמרו בעצמו דלא אמרה מן גרמיה. רב הונא בשם רב הכל מודין בזורק מרה"י לרה"ר דרך כרמ' שהוא חייב. דברי הכל הוא שאין אויר כרמלית כממשה. ומה פליגין במוציא בן עזאי פוטר. וחכמים מחייבין. בן

עזאי עבד המהלך כמנית. ורבנין לא עבדי מהלך כמנית. רב חסדא שאל לרב הונא על דעתיה דבן עזאי אין אדם מתחייב בתוך ד' אמות לעולם. מכיון שהוציאן נעשה כמו שהניחה על כל אמה ואמה. ויהא פטור.

רב יהודה בשם רב הכל מודין במוציא שהוא פטור. דברי הכל הוא שמהלך כמנית. ומה פליגין בזרק בן עזאי פטור. וחכמים מחייבין. בן עזאי עבד אויר כרמלית כממשה. ורבנין לא עבדין אויר כרמלית כממשה. מתניתא מסייעא לדין ומתניי מסייעא לדין. מתניי מסייעא לרב יהודה היה עומד ברשות הרבים וזרק לדיר או לסהר דרך כרמלית חייב. ואם הוציא פטור. מתניי מסייעא לרב הונא. המוציא אוכלין ונתן על האסקופה בין שחזר והוציאן, בין שהוציאן אחר פטור שלא עשה מלאכתן בבת אחת. הא אם עשה מלאכתן בבת אחת חייב. בן עזאי אומר אפילו עשה מלאכתן בבת אחת פטור.

והא תנינן רבי מאיר אומר אם היתה שבת והוציאן, ואמרו לו אינו השם שזה חייב משום מהלך וזה חייב משום מנית. על דעתיה דרב הונא דלא כבן עזאי. על דעתיה דרב יהודה דלא כבן עזאי ודלא כרבנן. לדידיה, כו"ע מודו דמהלך כעומד, ומ"ט דאמרו לו?

א"ר חנינא מנו אמר לו חכמים שהן כשיטת בן עזאי.

ר' יוחנן בעי היה עומד בר"ה וזרק וקידם וקלטה מהו? ולא מתניי היא קלטה אחר קלטה כלב או שנשרפה פטור. ה"ן פטור

ר' שמואל בשם ר' זעירא בחוטף כן הא אם קלט חייב. מה בין נחה לארץ לנחה לתוך ידו. דווקא ב"חטפה" אחר, פטור—לא כשנחה מעצמה

תמן למה הוא חייב. תמן הוא זרק ואחר קיבל. ברם הכא הוא זרק הוא קיבל! דילמא פטור ותהא פשיטא ליה שהוא פטור. אילו זרק בימין והוציא וקלט בשמאל שמא אינו חייב?! מן הדין פיו. ופיו לאו כאחר הוא. וכא שמאלו כאחר הוא. א"ר

יודן פשיטא ליה לר' יוחנן שזרק בימין וקלט בשמאל שהוא חייב. ומה צריכה ליה בזורק בימין וקלט בימין. רבנן דקיסרין ר' שמי בשם ר' אחא אפילו זרק בימין וקלט בשמאל צריכה לה חייב. אין תימר פיו. ופיו כיון שאוכלה כאחר הוא. ברם הכא ידו כאחר הוא. אפילו מימין לשמאל מיבעי ליה

ר' מנא בעי מעתה דבעה"ב ועני פטורין משום "בי שעשו" הוציא כגרוגרת בשתי ידיו יהא פטור משום שנים שעשו מלאכה אחת! א"ל ר' חייא בר אדא ודא הוא בעשותה. ולא כן תני יחיד שעשאה חייב. שנים ג' שעשו פטורין.

א"ר יוחנן היה עומד בר"ה וקלט גשמים מאויר מחיצות והוציא חייב. רבי בון בר חייא בשם ר' זעירא בחוטף דהוי "עקירה מרה"י"י כן הא אם קלט פטור. מה בין נתן לו אחר דתנן במתניתין "פטור" מה בין נתנו לו שמים.

אתיין כר'. דר' עבד אויר מחיצות כממשה. רה"י עולה עד לרקיע

היה עומד בפנים וידו מלאה פירות. פשוטה לחוץ, וקדש עליו היום אסור להחזירה. ר' אחא בשם ר' בא כמאן דמר אסור להשתמש באויר עשרה = "יש רה"ר למעלה מ"י"י אית תניי תני מותר. הוין בעיי מימר מאן דמר מותר בשיש שם רוחב ד'. והו"ל רה"י ומאן דמר אסור בשאין שם רוחב ד'. אמר רבי יוסי בי רבי בין זה ובין זה כמאן דמר מותר להשתמש באויר עשרה. מי כדון? מאן דמר אסור, למטה מעשרה. ומאן דמר מותר, למעלה מעשרה: העני חייב ובעל הבית פטור.

רב יהודה בשם שמואל: והוא שתהא ידו של עני בתוך עשרה לקרקע. הוא דחייב בעה"ב

א"ר זעירא: ברחוק מן הכותל ד'. אבל אם אינו רחוק מן הכותל ארבעה כרמלית הוא.

ר' לעזר בשם ר"ש כרסנה : כשהיו פניו פני העני הפוכות לפלטיא.
אבל אם היו פניו הפוכות לכותל, כרמלית היא.

רבי חסדא בשם אשי : קנה נעוץ בר"ה גבוה עשרה טפחים
המשתמש מתוכו לרה"ר ומרשות רבים לתוכו חייב. =רה"י עולה עד
לרקיע. רב אמר תרכוס=טרסקל שהוא עומד בר"ה גבוה עשרה
טפחים ורוחב ארבעה המשתמש מתוכו לרה"ר ומרה"ר
לתוכו חייב. תני ר' הושעיה מנורה שהיא עומדת בר"ה
גובהה עשרה ופירחה למעלה יש "פרח" רחב ארבעה המשתמש מתוכה
לר"ה ומר"ה לתוכה חייב. אמר ר' מנא לא סוף דבר מנורה.
אלא אפילו קנה בר"ה גבוהה י' טפחים וטבלה נתונה בראשו
המשתמש מתוכו לר"ה ומר"ה לתוכו חייב.

מנין למעלה מי' שהיא רשות אחרת? ר' אבהו בשם רשב"ל :
(שמות כה) ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפורת אשר
על ארון העדות מבין שני הכרובים. וכתוב (שמות כא) אתם
ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם. מה דיבור שנאמר להלן
רשות אחרת. אף דיבור שנאמר כאן רשות אחרת. וארון לא
תשע טפחים הוא? דבית ר' ינאי אמרו בכפורת טפח. ר'
זעירא בעי מניין לכפורת שהוא טפח? תנא ר' חנניה בר
שמואל כל הכלים שהיו במקדש נתנה התורה מדת ארכו
ורוחבו ונתנה שיעור קומתו. חוץ מן הכפורת שנתנה התורה
מדת ארכה ורחבה ולא נתנה שיעור קומתה. תלמידנה מכלי
קטן שבמקדש. (שמות כה) ועשית לו מסגרת טפח סביב. מה
כאן טפח אף כאן טפח. או אינו אלא ועשית זר זהב למסגרתו
סביב. מה כאן כל שהוא אף כאן כל שהוא! מאי כדון. ר"א
בר יעקב אומר (ויקרא י) פני ואין פני פחות מטפח. ר' יוסי
בעי אילו מגדל שהיה עומד בתוך הבית גבוהה כמה שמא אינו
מותר להשתמש מתוכו לבית ומן הבית לתוכו? !וארון נמי הא קאים
בפנים ברה"י! אלא בשעה שהיה מרבע להן את הרוחות =כשהיו נוסעין ,
הוי מרה"ר לרה"י אן קיימין.

ניחא כמ"ד באמת ששה. ברם כמ"ד באמת חמשה וארון לאו שבעה טפחים ומחצה הוא!! ר' יעקב בר אחא אמר דבית ר' ינאי ור"ש בן יהוצדק חד יליף לה מן ארון. וחורנה יליף לה מן עגלות. מסתברא דבית ר' ינאי ילפין לה מן ארון. דבית ר' ינאי אמרין וכפורת טפח. ר"ש בן יהוצדק יליף לה מן עגלות. ר' זעירא בעי מניין לעגלות שהן גבוהות עשרה? א"ר יוסה ואפי' תאמר גבוה עשרה. ולא כן תני ר' נחמיה: "צב" כמין קמרסטא היו. מכוסה למעלה בכסוי עגול כעין turtle אילו חור בר"ה גבוהה י' ורחב ד' שמא אינו מותר להשתמש מתוכו לר"ה ומרשות הרבים לתוכו? אלא בשעה שהיו מושיטין את הקרשים מזו לזו טרוטות פתוחות היו:

שניהן פטורין. רבי יעקב בר אחא בשם חזקיה רבנן בשם ר' יוחנן: משום שנים שעשו מלאכה אחת. רב שאל לרבי. נתן לו אחר חבילה על כתיפו ושכח והוציאה? במחזורה תנינא. א"ל חייב. שאינה דומה לאותה. למתני' "או שנתן לתוכה והוציא" דעני פטור. סבר רבי כיון שעקר את רגליו כמו שעקר את החפץ.

על דעתיה דרבי היה עומד בר"ה וזרק וקידם וקלטה לרה"י מהו? ולא רבי הוא דרבי עביד אויר מחיצות כממשן. ול"ל קליטה? לא צורכה דלא, היה עומד בר"ה וזרק וקידם וקלטה לר"ה מהו? מי אמרי' "הנחת גופו כהנחת חפץ"? אשכח תני רבי פוטר עד שעה שתנוח.

א"ר אבין רבי ובין עזאי ורבי עקיבה שלשתן אמרו דבר א'. רבי עבד אויר מחיצות כממשן. בן עזאי עביד אויר כרמלית כממשה. רבי עקיבה עביד אויר רשות הרבים כממשה.

ארבע רשויות לשבת. רשות היחיד. רה"ר. וכרמלית. ומבואות שאינן מפולשין. ואיזהו רה"י? חריץ שהוא עמוק עשרה ורחב ארבע. וגדר שהוא גבוה עשרה ורחב ארבע זו היא רשות היחיד גמורה. ואי זהו רשות הרבים גמורה? איסטרטיא ופלטיא ומדבר ומבואות המפולשין. אין

מוציאין מרה"י לרה"ר ולא מכניסין מרשות הרבים לרשות היחיד. ואם הוציא או הכניס שוגג חייב חטאת. מזיד חייב כרת ונסקל. אחד המוציא ואחד המכניס אחד המושיט ואחד הזורק. ים ובקעה ואיסטווה ואסקופה וכרמלית אינן לא רשות הרבים ולא רשות היחיד. ואין נושאין ונותנין בהן. ואם נשא ונתן בהן פטור.

אמר רב יוסף אף אנן תנינן כולהן. ים דתנינן תמן הזורק בים ארבע אמות פטור. לא סוף דבר ד' אמות בים אלא אפי' זורק בכל הים פטור. שכל הים נקרא כרמלית. בקעה דתנינן הבקעה בימות החמה, רשות היחיד לשבת ורשות הרבים לטומאה. ובימות הגשמים, רשות היחיד לכאן ולכאן. אם אומר את רשות היחיד לכאן ולכאן לא תהא טעונה הקפה כלי בהמה. דתנינן הקיפוח כלי בהמה מטלטלין בתוכה! עכצ"ל רה"י דקתני היינו "כרמלית" איסטווה דתנינן וכן גשרין המפולשין מטלטלין תחתיהן בשבת דברי ר' יהודה. וחכמים אוסרין. אלמא "איסטווא" לאו רה"י הוא אסקופה דתנינן המוציא אוכלין ונתנן על האסקופה בין שחזר והוציאן בין שהוציאן אחר פטור שלא עשה מלאכתו בבת אחת. {הא אם עשה מלאכתו בבת אחת חייב. בן עזאי אומר אפי' אם עשה מלאכתו בבת אחת פטור.} כרמלית תני רבי חייא כרמל רך מלא אינו לא לח ולא יבש אלא בינוני. והכא, אינה לא רה"ר ולא רה"י אלא כרמלית. איזו היא כרמלית? רבי יסא בשם רבי יוחנן כגון חנותיה דבר יוסטיני. חצר של רבים ומבואות שאינן מפולשין אם עירבו מותרין. ואם לא עירבו אסורין. רבי זעירה בשם רב יהודה רבי זעירה בשם רב חיננא סימטיות שבין העמודים מקום בין רה"י לרה"ר נידונין ככרמלית. ר' שמואל בר חייא בר יהודה בשם ר' חנינה פירחי העמודים נידונין ככרמלית. לכן צריכין =הני מילי בגבוהין ג'. חייא בריה דרב כל המעכב דרסה בר"ה נידונין ככרמלית. רבנן דקיסרין אמרין אפי' קוצין אפי' זכוכית. לכן צריכין בשאינן גבוהין שלשה. וא"ר יוסה: איסקופה שאמרו רחבה ארבעה ואינה

גבוה עשרה. אין תימר גבוה עשרה ורחבה ארבעה רשות בפני עצמו הוא. אין תימר גבוהה עשרה ואינה רחבה ד'. הדא דמר רב חסדא בשם אסי קנה נעוץ בר"ה גבוהה עשרה טפחים ואינו רחב ד' מותר לכאן ולכאן. ובלבד שלא יחליף! אלא כן אנן קיימין בשאינה לא רחבה ארבעה ולא גבוהה עשרה.

איסקופה שלפני הפתח אחרים אומרים כל זמן שהפתח פתוח כולה כלפנים. נעול כולה כלחוץ. מה אנן קיימין אם במקורה. אפי' נעולה כולה כלפנים! אם בשאינו מקורה. אפי' פתוח כולה כלחוץ! אלא כן אנן קיימין בשחצייה מקורה וחצייה אינה מקורה. מהו נעול כולה כלחוץ, מותר להשתמש מתוכה לחוץ ומן החוץ לתוכה. כשהוא=כשיש בפתח חור אסור להשתמש מתוכה לחור ומן החור לתוכה. ר' נתן אומר: נעול כולה כלחוץ. פתוח חצייה כלפנים וחצייה כלחוץ. ולא כן סברין מימר איסקופה ד' מאחר שינעל הפתח, כולה כלחוץ. אף כשהפתח פתוח חצייה כלפנים וחצייה כלחוץ:

הלכה ב משנה לא ישב אדם לפני הספר סמוך למנחה עד שיתפלל לא יכנס לא למרחץ ולא לבורסקי לא לאכול ולא לדין אם התחילו אין מפסיקין ומפסיקין לק"ש ואין מפסיקין לתפלה:

גמרא אנן תנינן סמוך למנחה. תני ר' חייא סמוך לחשיכה. מתניתין צריכה למתניתיי דרבי חייא מתניי דר' חייא צריכה למתניתין. אילו תנא רבי חייא ולא תנינן אנן הוינן אמרין לא אלא חשיכה הא מנחה לא, הוי צורכה למתניתין. או אילו תנא ר' חייא ולא תנינן אנן הוינן אמרין כולה דתנינן "מנחה" מנחה. וכולה דתנינן "חשיכה" חשיכה. מן מה דתניתה מנחה ותניתה רבי חייא רובה ר"ח הגדול "חשיכה" הדא אמרה אפילו "חשיכה" דתנינן דבתרה במשנה הבאה מנחה היא.

רבי חנניה בן אחוי דרב הושעיה אמר מתניתין בעמי הארץ.
מן מה דתני ר' חייא בחבירין. יכול ל"הקל" עד "חשיכה" רבנן דקיסרין
אמרין מתניתין כר' יהודה מן מה דתני ר' חייא כרבנן:

לפני הספר סמוך למנחה עד שיתפלל ולא יכנס למרחץ.
התחלת הספר אי זו היא? משיתחיל לגלח. והתני ישב לו
לגלח באו ואמרו לו מת אביו הרי זה משלים את ראשו אחד
המגלח ואחד המתגלח! לא אתיא משיתעטף בלונטית.

התחלת המרחץ אי זו היא? ר' זריקן בשם ר' חנינא אמר
משיתיר חגורו. רב אמר משיתיר מנעלו. כהדא רבי יהושע בן
לוי הוה יליף שמע פרשתא היה רגיל לשמוע ה"פרשה" מן בר בריה בכל
ערובת שובא. חד זמן אינשי ועאל מיסחישכח ונכנס לרחוץ בההון
דימוסין דטובריא. והוה מסתמך על כתפתו דרבי חייא בר
בא, אינהר נזכר דלא שמע פרשתיה מן בר בריה וחזר ונפק ליה.
{מה הוה? ר' דרוסי אמר כך הוה. ר' לעזר בי רבי יוסי אומר
שליח מנוי הוה. לא הלך לרחוץ, רק היה שליח לאיזה דבר.} א"ל ר' חייא בר
אבא ולא כן אלפן רבי אם התחילו אין מפסיקין! א"ל חייא
בני, קלה היא בעיניך שכל השומע פרשה מן בן בנו כאלו הוא
שומעה מהר סיני!! ומה טעמא. (דברים ד) והודעתם לבניך
ולבני בניך. יום אשר עמדת לפני ה' אלהיך בחורב. רבי
חזקיה ר' ירמיה ר' חייא בשם רבי יוחנן אם יכול את לשלשל
את השמועה עד משה שלשלה. לאמר המימרא איש מפי איש עד משרע"ה ואם
לאו תפוש או ראשון ראשון או אחרון אחרון. מה טעמא
והודעתם לבניך ולבני בניך. יום אשר עמדת עד יום אשר
עמדת לפני ה' אלהיך בחורב. גידול אמר כל האומר שמועה
מפי אומרה יהא רואה בעל השמועה כאלו הוא עומד כנגדו.
ומה טעמא (תהילים לט) אך בצלם יתהלך איש. כתיב (משלי
כ) רב אדם יקרא איש חסדו ואיש אמונים מי ימצא. רב אדם
יקרא איש חסדו זה שאר כל אדם. ואיש אמונים מי ימצא
זה רבי זעירא. דמר רבי זעירא לית אנן צריכין חששין
לשמועתיה דרב ששת דהוא גברא מפתחה. =סומא—כיון דאינו "רואה"
בעל השמועה, אינו נאמן. אמר רבי זעירא לרבי יסא חכים רבי לבר

פדיה דאת אמר שמועתא מן שמייה? !האים "הכרת" אותו, שאתה אומר דבר מפיו? א"ל, ר' יוחנן אמרן משמו. אמר רבי זעירא לרבי בא בר זבדא חכים רבי לרב דאת אמר שמועתא מן שמי'. א"ל רב אדא בר אהבה אמרן משמו:

ולא לבורסקי. איתא חמי בדילין ממי שריחו רע. ואת אמר הכין? איך מותר לקרות שמע, אים "התחילו"? לא אתיא אלא משיתלבש בגדי אומנותו:

ולא לאכול. התחלת אכילה. איזו היא? רב אחא רבי בא בשם רבי משיטול ידיו. רבי אחא אמר לקידוש איתאמרת. "נטל ידיו לסעודה לא יקדש עוד" רבי בא אמר לברכה איתאמרת. "נטל ידיו, חייב לברך בהמ"ז" רב נסב לידוי רמז חייא בריה למזוגא. בעא מיתן ליה. רצה למזוג הכוס ל"קידוש" אמר ליה כבר התחלנו בסעודה! דילמא=מעשה שהיה.. ר' מיישא ורבי שמואל בר רב יצחק הוון יתבין אכלין בחדא מן כנישתא עילייתא. אתא ענתא דצלותא קם ליה רבי שמואל בר רב יצחק מיצלייא. אמר ליה ר' מיישא ולא כן אלפן רבי אם התחילו אין מפסיקין. ותני חזקיה כל מי שהוא פטור מן הדבר ועושהו נקרא הדיוט. א"ל והתניא חתן פטור. חתן אם רוצה לקרות קורא. א"ל יכיל אנא פתיר לה כרבן גמליאל דאמר איני שומע לכם לבטל ממני מלכות שמים שעה אחת:

ולא לדין. רב ירמיה ורב יוסף. חדא אמר משישבו בדין. וחורנה אמר משישמעו טענותיהן. אם התחילו אין מפסיקין. ומפסיקין לקרית שמע ואין מפסיקין לתפלה. א"ר אחא ק"ש דבר תורה. ותפלה אינו דבר תורה. א"ר בא קרית שמע זמנה קבוע. תפלה אין זמנה קבוע. א"ר יוסה קרית שמע אין צריכה כוונה. ותפלה צריכה כוונה. א"ר מנא קשייתה קומי דר' יוסה ואפילו תימא קרית שמע אינה צריכה כוונה. שלשה פסוקין הראשונים צריכים כוונה! מן גו דאינן ציבחר כיון שהוא מעט הוא מכוין.

ר' יוחנן אמר בשם ר"ש בן יוחי כגון אנו שעסוקין בתלמוד תורה אפי' לקרית שמע אין אנו מפסיקין. רבי יוחנן אמרה על גרמיה כגון אנו שאין אנו עסוקין בתלמוד תורה אפי' לתפלה אנו מפסיקין. דין כדעתיה ודין כדעתיה. רבי יוחנן כדעתיה דר' יוחנן אמר הלואי מתפללין כל היום. למה שאין תפלה מפסדת. ר"ש בן יוחי כדעתיה דר' שמעון בן יוחי אמר אילו הוינא קאים על טורא דסיני בשעתא דאיתהיבת אוריתא לישראל הוינא מתבע קומי רחמנא דאיתברי להדין בר נשא תרין פומין. חד דיהוי לעי באוריתא וחד דיתעבד בה כל צורכיי. וחזר ומר, מה אין חד הוא לית עלמא יכול קאים ביה מן דילטוריא דיליה. רכילות. אילו הוון תריי על אחת כמה וכמה!

א"ר יוסה קומי ר' ירמיה אתינא דרבי יוחנן כר' חנניה בן עקיבה. דתני כותבי ספרים תפילין ומזוזות מפסיקין לקרית שמע ואין מפסיקין לתפלה. ר' חנניא בן עקיבה אומר כשם שמפסיקין לקרית שמע כך מפסיקין לתפלה ולתפילין ולשאר כל מצותיה של תורה. ולא מודי ר' שמעון בן יוחי שמפסיקין לעשות סוכה ולעשות לולב. ולית ליה לרבי שמעון בן יוחי הלמד לעשות לא הלמד שלא לעשות נוח לו אילו לא נברא! אמר רבי יוחנן הלומד שלא לעשות נוח לו אילו נהפכה שוליתו על פניו ולא יצא לעולם! טעמיה דר' שמעון בן יוחי זה שינון וזה שינון ואין מבטלין שינון מפני שינון. והא תנינן הקורא מיכן ואילך לא הפסיד כאדם שהוא קורא בתורה. הא בעונתה חביבה היא יותר מדברי תורה! א"ר יודן רבי שמעון בן יוחי על ידי שהיה חדיד בדברי תורה לפיכך אינה חביבה עליו יותר מדברי תורה. אמר רבי בא מרי לא תנינן אלא כאדם שהוא קורא בתורה. הא בעונתה כמשנה היא! דעדיף מתורה!

רבי שמעון בן יוחי אמר אין מפסיקין, כדעתיה דר' שמעון בן יוחי אמר: העוסק במקרא מדה שאינה מדה. ורבנן עבדי מקרא כמשנה:

הלכה ג משנה לא יצא החייט במחטו סמוך לחשכה שמא ישכח ויצא. ולא הלביר בקולמסו ולא יפלה את כליו ולא יקרא לאור הנר. באמת אמרו: החזן רואה היכן תנוקות קוראין אבל הוא לא יקרא. כיוצא בו: לא יאכל הזב עם הזבה מפני הרגל עבירה:

גמרא תני לא יצא החייט במחט שבכליו. ולא הלביר בקולמוס שבאזנו. ולא הצבע בדוגמא שבאזנו. ולא השולחני בדינר שבאזנו. ואם יצא הרי אלו פטורין דברי ר"מ. רבי יהודה אומר אומן דרך אומנתו חייב. הא שאר כל אדם יוצאין בכך.

מחלפה שיטתיה דר"מ. דתנינן תמן יצאת חייבת חטאת דברי ר"מ. וכא הוא אמר הכין! ר' מנא אמר לה סתם. רבי אבין בשם ר' יוחנן. תמן דרך הוצאה בנשים. ברם הכא טפילין יוצאין בכך. מחלפין שיטתין דרבנן תנינן תמן וחכמים פוטרים בכובלת ובצלוחית של פילייטון. הא במחט נקובה חייב. הדא הוא אומן באומנותו חייב. א"ר יוסי בר אבין תיפתר באשה גדלת=אומנתה בכך

ולא יפלה וכו'. אפילו בחול אסור שאינה דרך כבוד. תני המפלה את כליו נוטל וזורק ובלבד שלא ימלול. אבא שאול אומר מולל וזורק ובלבד שלא יהרוג. חזקיה אמר ההורג כינה בשבת כהורג גמל. שמואל מקטע ידה ורגלה ויהב לה קומי מיניקה. תינוקות ר' יוסי בי ר' בון יהיב ליה גו צלוחיתא.

א"ר שמעון בן חלפתא ולא מחלזון שמענו. וחלזון יש לו גידים ועצמות! ולא כן תני כל דבר שאין לו גידים ועצמות אינו חי יותר משה חדשים. ע"כ מותר להרוג כינה בשבת דמר ר' יוסה בר ר' בון בשם רב זביד: אחת לשבע שנים הקב"ה מחלף את עולמו. קמקמה מיתעביד חו רב. פדה חד אפר מיתעביד שר מומיתא--דרישא מתעביד עקרב ודמניא שממי. תולעתא דסוסיא מתעבדא אירעו, ודתורתא דברי. צבוע הזכר נעשה

נקבה. עכברא דטורא מתעביד חזיר בר. שיזרתא דנינא מתעביד נדל, ודבר נשא שדרה של בן-אדם נעשה נחש חיוי. אימתי בזמן שאינו כורע כל קומתו עד השזרה.

תני רבי חייא אכל מסתכל הוא מה שבכוס ומה שבקערה ואינו חושש. אית דבעי מימר שהוא לשעה. זמן קצר ואית דבעי מימר מפני הנקיות ומפני הסכנה. מה נפיק מביניהון לקנב חיזרין לבדוק "חזרת" לאור הנר מה דמר שהוא לשעה אסור. ומה דמר מפני הנקיות ומפני הסכנה מותר. רב ירמיה סלק לגביה רב סי. מזג ליה כסא, שרי מסתכל ביה. ר' ירמיה התחיל לבדוק הכוס אמרה ליה בני ביתיה חמי מה הוא עביד! אמר לה דהוא נהיג בשיטתיה דרבו. תני ר' חייא מסתכל הוא מה שבכוס ומה שבקערה ואינו חושש:

ולא יקרא לאור הנר. שמואל אמר לא שנו אלא אחד. הא שנים מאחר שהן יכולין למחות זה על ידי זה מותר. מתניי פליגא עלוי אחד הנר שהוא יכול להטותו. ואחד הנר שאינו יכול להטותו. עולא בר ישמעאל בשם ר' לעזר אפילו כמה. על דעתיה דר' לעזר אפילו גבוה כמה אפילו נתון בבית אחר אפי' נתון בספיקלה. כמין "תיבה" שמונח שם

תני שמא ישכח ויטה. א"ר ישמעאל אני אקרא ולא אטה. ושכח והיה קרוב להטות. ואמר גדולים הן דברי חכמים שאמרו שמא ישכח ויטה. ר' נתן אומר היטה אותו ממש. וכתב על פינקסו ואמר ישמעאל בן אלישע היטה הנר בשבת. לכשיבנה הבית יהא חייב חטאת. תמן תנינן אל תאמן בעצמך עד יום מותך. מעשה בחסיד אחד שהיה יושב ושונה אל תאמן בעצמך עד יום זקנותך. כגון אני? אתא חדא רוחא ונסיתיה. ושרי תהי ביה התחיל לחשוב בה אמרה ליה לא תצוק רוח אנא! אזול ואישתוי לחברך:

באמת אמרו וכו'. א"ר לעזר כל מקום ששנינו באמת הלכה למשה מסיני. מהו מתקן ראשי פרקים? פסקין. תני רשב"ג

אומר: התינוקות מתקינים להן ראשי פסקיהן לאור הנר. מיי
כדון? למה מותר בתינוקות? אילין בעיי דיטפי בוצינא. ואילין לא בעיי
דיטפי בוצינא תינוקות אינם רוצים שידלוק הנר....

כיוצא בו וכו'. תני רבי שמעון בן לעזר אומר ראה עד איכן
פרצה טהרה. שנאמר (בראשית ל) כי מעט אשר היה לך לפני
ויפרוץ לרוב. (דברי הימים א ד) ובית אבותיהן פרצו לרוב
שלא גזרו לומר שלא יאכל טהור עם הטמא. דממילא לא יאכלו יחד
אלא אמרו: לא יאכל הזב עם הזבה. שמא יבאו לידי ביאה. הא זב עם
מצורעת מותר. (ויקרא יד) וישב מחוץ לאהלו ולא מחוץ
לאהלה. מצורע עם זבה אסור. מצורע עם מצורעת אסור. דאיש
מצורע אסור בתשמיש

תני ב"ש אומרים לא יאכל זב פרוש עם זב עם הארץ. וב"ה
מתירין. ומה טעמיהן דב"ש. שהוא מתרגל עמו בימי
טומאתו. הוא מתרגל עמו בימי טהרתו. רבי חייא רובא
מפקד לרב אין את יכול מיכול כל שתא חולין בטהרה אכול.
ואם לאו תהא אכילת שבעה יומין מן שתא. שבין ר"ה ליו"כ. מיכן
היה ר' פינחס בן יאיר אומר זריזות מביאה לידי נקיות.
נקיות מביאה לידי טהרה. טהרה מביאה לידי קדושה.
קדושה לידי ענוה ענוה לידי יראת חט. יראת חט לידי רוח
הקודש. רוח הקודש לידי חסידות. חסידות לידי תחיית
המתים. תחיית המתים לידי אליהו ז"ל. זריזות לידי
נקיות. (ויקרא י) וכלה. וכיפר. נקיות לידי טהרה. (ויקרא
טז) וכפר עליה הכהן וטהרה. טהרה לידי קדושה. (שם)
וטיהרו וקידשו. קדושה לידי ענוה. (ישעיהו יז) כי כה אמר
רם ונשא שוכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכון ואת דכא
ושפל רוח. ענוה לידי יראת חטא דכתיב (משלי כב) עקב ענוה
יראת ה'. א"ר יצחק בר אלעזר מה שעשת חכמה עטרה
לראשה. עשת ענוה עקב לסולייסה דכתיב (תהילים קיא)
ראשית חכמה יראת ה'. וכתיב (משלי כ) עקב ענוה יראת ה'.
יראת חט לידי רוח הקודש. דכתיב (משלי ב) אז תבין יראת
ה' ודעת אלהים תמצא. רוח הקודש לידי חסידות. דכתיב

(תהילים פט) אז דברת בחזון לחסידיך. חסידות לידי תחיית המתים. דכתיב (יחזקאל לז) ונתתי רוחי בכם וחייתם. תחיית המתים לידי אליהו ז"ל. דכתיב (מלאכי ג) הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם. תני בשם ר"מ כל מי שהוא קבוע בארץ ישראל. ואוכל חוליו בטהרה. ומדבר בלשון הקודש וקורא את שמע בבוקר ובערב מובטח לו שהוא מחיי העולם הבא:

הלכה ד משנה ואלו הן ההלכות שאמרו בעליית חנניה בן חזקיה בן גרון שעלו לבקרו ונמנו ורבו ב"ש על ב"ה ושמנה עשר דברים גזרו בו ביום:

גמרא אותו היום היה קשה לישראל כיום שנעשה בו העגל.

רבי אליעזר אומר בו ביום גדשו את הסאה. רבי יהושע אומר בו ביום מחקו אותה. אמר לו ר' ליעזר אילו היתה חסירה ומילאוו יאות! לחבית שהיא מליאה אגוזין כל מה שאתה נותן לתוכה שומשמן היא מחזקת. אמר לו רבי יהושע אילו היתה מליאה וחיסרוה יאות. לחבית שהיתה מליאה שמן כל מה שאתה נותן לתוכה מים היא מפזרת את השמן.

תנא ר' יהושע אונייא תלמידי ב"ש עמדו להן מלמטה, והיו הורגין בתלמידי ב"ה. תני ששה מהן מתלמידי הלל עלו, והשאר עמדו עליהן בחרבות וברמחים.

תני שמונה עשרה דבר גזרו. ובשמונה עשרה רבו. ובשמונה עשרה נחלקו. כל ח"י דבר "נחלקו רבו גזרו" ואילו הן שגזרו: על פיתן של עכו"ם ועל גבינתן ועל שמן ועל בנותיהן. ועל שכבת זרען ועל מימי רגליהן ועל הלכות בעל קרי. אסור בדברי-תורה ועל הלכות ארץ העמים. תמן תנינן אלו פוסלין את התרומה. האוכל אוכל ראשון והאוכל אוכל שני. והשותה משקה טמאין והבא ראשו ורובו במים שאובין. וטהור שנפלו על ראשו ורובו

שלשה לוגין מים שאובין. והספר והידים. והטבול יום. והאוכלים והכלים שנטמאו במשקין.

רבנן דקיסרין אמרו אלו שגזרו ממה שרבו שבעה אינון. ואילין אינון חורנייתא. שמעולם לא נחלקו עוד 11 : מי שהחשיך בדרך נותן כיסו לעכו"ם כיוצא בו לא יאכל הזב עם הזבה מפני הרגל עבירה. כל המיטלטלין מביאין טומאה כעובי המרדע. כיצד בוצרין בית הפרס. המניח כלים תחת הצינור. על ששה ספיקות שורפין את התרומה. א"ר יוסי בי ר' בון אף גידולי תרומה.

אלו הן שגזרו : אילין עשרתי קדמייתא. פיתן גבינתן.... והשאר מן מה דתני רשב"י בו ביום גזרו על פיתן ועל גבינתן ועל יינן ועל חומצן ועל צירן ועל מוריין ועל כבושיהן ועל שלוקיהן ועל מלוחיהן ועל החילקה ועל השחיקה ועל הטיסני ועל לשונן ועל עדותן ועל מתנותיהן על בניהן ועל בנותיהן ועל בכוריהן.

פיתן, ר' יעקב בר אחא בשם ר' יונתן מהלכות של עימום הוא. א"ר יוסה קשייתה קומי רבי יעקב בר אחא מהו מהלכות של עימעום? כך אנו אומרים ובמקום שפת ישראל מצויה בדין היה שתהא פת עכו"ם אסורה ועימעמו עליה והתירוה? או במקום שאין פת ישראל מצויה בדין היה שתהא פת עכו"ם מותרת. עימעמו עליה ואסרוה? אמר רבי מנא ויש עימעום לאיסור! ע"כצל ד"התירוה בו ביום ופת לאו תבשילי עכו"ם הוא?! ואיך תאמר אף במקום שמצוייה כך אנו אומרים במקום שאין תבשילי ישראל מצויין בדין היה שיהו תבשילי עכו"ם מותרין ועימעמו עליהן ואסרום... ויש עימעום לאיסור..אלא כיני במקום שאין פת ישראל מצויה. בדין היה שתהא פת עכו"ם אסורה. כמו תבשילי-עכו"ם ועימעמו עליה והתירוה מפני חיי נפש.

רבנן דקיסרין בשם רבי יעקב בר אחא כדברי מי שהוא מתיר. ובלבד מן הפלטר. ולא עבדין כן. לא נהגו כך

אמרון קומי רבי חייא רובא תני רבי שמעון בן יוחי (דברים ב) אוכל תשברו מאתם בכסף ואכלתם וגם מים תכרו מאתם וגומר. מה מים שלא נשתנו מברייתן אף כל דבר שלא נשתנה מברייתו. התיבון הרי מוטלייה ופנקריסים וקובטיות וקליות וחמין שלהן הרי אלו מותרין. ניחא כולהן שהן יכולין להשרות ולהחזיר כמו שהיו. ולא מיקרי "נשתנו" קליות למה? א"ר יוסי בי ר' בון בשם רב כל האוכל שהוא נאכל חי כמות שהוא אין בו משום תבשילי עכו"ם. ויוצאין בו משום עירובי תבשילין. מה מקיים רבי חייא רובא אוכל תשברו מאתם באוכל תשברו? האכלתו שברתו. אים האכלת את שונאיד, כבר שברת כחול! שאם היה קשה עליך, באוכל תשברו. ואם לאו הכרע עליו כסף. אמרין כן הוה רבי יונתן עבד. כד הוה חמי בר נש רב עליל לקרתיה הוה משלח ליה איקרין. כשראה אדם חשוב נכנס לעיר, היה משלח לו מתנות. מיי אמר, דאין הוה דיין דיתם או דיין דארמלה נישכח אפין מפויסיה עלוי. אים יהיה האדם דיין של יתומים, אמצא חן בעיניו— נראה שהיה "טוען" שלהם

גבינתן אמר ר' ירמיה חלב העכו"ם למה הוא אסור? משום תערובת בהמה טמאה. ותני כן עומד הוא ישראל בעדר והעכו"ם חולב ומביא לו ואינו חושש. רבי בא בשם רב יהודה. רבי סימון בשם ר' יהושע בן לוי חלב העכו"ם למה הוא אסור? משום גילוי. ויעמיד. א"ר שמואל בר רב יצחק מפני ארס הנתון בין הנקבים. אינו יוצא ממנו

ותני כן ג' אירסין הן: אחד צף ואחד שוקע ואחד עשוי כשבכה ועומד מלמעלה. מכסה את הכל. ביומוי דרבי ירמיה איתגליין גיגיתא דסדרה רובא "נתגלו" גיגיות של שתון קדמאי ולא מייתון. אחראי ומייתון. אני אומר אירס שוקע הוה. פועליא היו בטורא איתגליית קולתא דמיא שתון קדמאי ולא מייתון. אחראי ומייתון. אני אומר אירס שוקע הוה. השמן והחומץ הציר והמורייס והדבש אין בהם משום גילוי. ור"ש אוסר. מודין חכמים לר"ש כשראו אותו נוקר. ותני כן אבטיח שניקר ואכלו ממנו עשרה בני אדם. וכן יין שנתגלה

ושתו ממנו עשרה בני אדם אסור לוכל ולשתות אחריהן אני
אומר אירס שוקע היה.

שמנן מי אסר את השמן? רב יהודה אמר דניאל אסר את
השמן (דניאל א) וישם דניאל על לבו אשר לא יתגאל בפת בג
המלך וביין משתיו. רבי אחא רבי תנחום בר חייה בשם רבי
יוחנן ואית דאמרי לה בשם רבי יהושע בן לוי שהיו עולין עליו
להר המלך? לעשות שמן משלהן, ולא לקנות מן הרומיים—אף שהיה סכין? ונהרגין
עליו. ומי התירו? רבי ובית דינו התירו בשמן. בגיטין⁷⁶ ובשמן
נקרא רבי יהודה הנשיא רבותינו. בגיטין⁷⁶ ובשמן
ובסנדל. חולצין בו ויקראו לו ב"ד שרייא. שכל ב"ד שהוא מבטל
ג' דברים הוא נקרא ב"ד שרייא. א"ר יודן בי רבי ישמעאל
בית דינו חלוק עליו בגיטין. ר' יוחנן בעי ולא כן תנינן שאין
ב"ד יכול לבטל דברי בית דין חבירו עד שיהא גדול ממנו
בחכמה ובמנין. ורבי ובית דינו מתירין מה שאסר דניאל
וחבורתו? אלא רבי יוחנן כדעתיה. ומר רבי יוחנן בשם ר'
ליעזר בי רבי צדוק מקובל אני שכל גזירה שב"ד גוזרין על
הציבור ולא קיבלו רוב הציבור עליהן אינה גזירה. ובדקו
ומצאו גזירה של שמן ולא קבלו רוב הציבור עליהן.

יצחק בר שמואל בר מרת' נחת לנציבין אשכח רבי שמלאי
הדרומי יתיב ודריש רבי ובית דינו התירו בשמן. שמואל
קביל עלוי. ואכל. רב לא אכל. א"ל שמואל: אכול! דלא כן
אנא כתיב עלך זקן ממרא. א"ל עד דאנא תמן אנא ידע מאן
עירער עליה רבי שמלאי הדרומי. מהו מר ליה בשם גרמיה לא
בשם רבי ובית דינו. ואטרח עלוי ואכל שמואל הכריח את רב לאכול כי שמע
מר' שמלאי הדרומי בשם רבי ובית דינו שהתירוהו

בנותיהן א"ר לעזר בשבעה מקומות כתיב (דברים ז) לא
תתחתן במ! א"ר אבין לוסר שבעה עממין וגזרו אף על שאר. תנא ר'
יהושע אונייא לוסר את ביציהן. תנא ר' ישמעאל (ויקרא יא)
ואת בת היענה זו ביצת הנעמית.

שכבת זרען. ולא כן א"ר אחא ר' חנינא בשם רבי יוחנן שכבת זרעו של עכו"ם טהורה שא"א לשכבת זרע לצאת בלא מימי רגלים?

ועל הלכות בעל קרי רבי בא בר אחא בשם רבי שונה הלכות ואינו שונה אגדות. תני בשם רבי יוסי שונה הלכות רוגליות. שכולן רגילין בהם ובלבד שלא יציע את משנתו. ואית דבעי מימר ובלבד שלא יזכיר את האזכרות

ועל הילכות ארץ העמים. ולא כן א"ר זעירא בר אבונא בשם רב ירמיה: יוסף בן יועזר איש צרידה ויוסי בן יוחנן איש ירושלים גזרו טומאה על ארץ העמים ועל כלי זכוכית. רבי יונה אמר ר' יהודה בן טבאי. ר' יוסי אמר ר' יהודה בן טבאי ושמעון בן שטח גזרו טומאה על כלי מתכות. הלל ושמאי גזרו על טהרת הידים! א"כ מה חידשו הלל ושמאי? ר' יוסי בי ר' בון בשם ר' לוי כך היתה הלכה בידן ושכחוה. ועמדו השנים הלל ושמאי והסכימו על דעת הראשונים. ללמדך שכל דבר שנותנין ב"ד נפשו עליו סופו להתקיים בידן כמה שנאמר למשה בסיני. ואתייא כיי דמר ר' מנא. (דברים לב) כי לא דבר רק הוא מכם ואם דבר רק הוא מכם למה הוא שאין אתם יגיעין בו. כי הוא חייכם אימתי הוא חייכם בשעה שאתם יגיעין בו.

שמואל אמר לא שנו אלא בתוך שמונה עשרה. הא חוץ ליי"ח אפילו קטן מבטל. התיבון הרי שביעית הרי חוץ ליי"ח דבר. ורבי יונתן מקשי לה. ר' יונתן בעי ולא כן תניין שאין ב"ד יכול לבטל את דברי ב"ד חבירו אלא אם כן גדול ממנו בחכמה ובמנין? ומה קושיא, הא אמרי' דחוץ לחיי דבר אפי' קטן יכול לבטל ר' קריספדא בשם ר' יוחנן: רבן גמליאל ובית דינו התירו באיסור שני פרקים הראשונים

אתא רב אבון רב יהודה בשם שמואל לא שנו אלא חוץ לשמונה עשרה. הא בתוך שמונה עשרה אפילו גדול אינו

מבטל מפני שעמדה להן בנפשותיהן. א"ר מנא לא מסתברא דלא הואיל והיא אונס בטל. התיבון הרי שמן. הרי בתוך שמונה עשרה. (ורבי יונתן מקשי לה.) רב כהנא בריה דרבי חייא בר אבא רבי אחא מטי בה בשם רבי יוחנן שמן ביטלו מבוטל.

נחמן בריה דרבי שמואל בר נחמני בשם רבי שמואל בר נחמני חמש חטאות מיתות רצו בית דין לבטל מבטלין. אמר רבי חייא בר אדא הדא דאת אמר שלא ידחו למיתה ויפלו לנדבה. אבל ליקרב על גבי המזבח אין חטאת מיתה קריבה:

הלכה ה משנה ב"ש אומרים אין שורין דיו וסממנים וכרשינן אלא כדי שישורו מבעוד יום וב"ה מתירין:

גמרא ומה טעמהון דבית שמאי? (שמות כ) ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך. כל מלאכתך גומרה מבעוד יום. ומה טעמהון דב"ה? ששת ימים תעשה מעשיך וביום. מה מקיימין ב"ה טעמון דבית שמאי ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך בעובדי ביידן. כשעושה "בידיו" ומה מקיימין ב"ש טעמון דב"ה ששת ימים תעשה מעשיך וביום כהדא דתני פותקין אמת המים לגינה מערב שבת והיא שותה והולכת בשבת. נותנין קילורית על גבי העין מע"ש והיא מתרפא והולכת בשבת. נותנין רטייה על גבי מכה מע"ש והיא מתרפא והולכת בשבת. נותנין מגמר תחת הכלים מע"ש והן מתעשנין והולכין בשבת. נותנין גפרית תחת הכלים מע"ש והן מתגפרין והולכין בשבת.

אין נותנין חיטים לריחים של מים אלא כדי שיטחנו כל צורכן מבע"י. א"ר חגי מפני שהן משמיעות את הקול. א"ל ר' יוסי יאות רבי סבר כר' יהודה. ברם כרבנין כמה דאינון אמרין תמן משום לא הותחל בכל טפה וטפה. משקין שזבו מזיתים כן אינון אמרין הכא משום לא הותחל בכל חטה וחטה. א"ר יוסי בי רבי בון מפני שהוא שכח ותוקע את היתד. טעם אחר שאסרו ריחים

ב"ה אמרו לב"ש דבר אחד ולא יכלו להשיבן. ב"ה אמרו לב"ש דבר אחד ולא יכלו להשיבן. אמרו להן ב"ה לב"ש. אין אתם מודין לנו שטוענין קורת בית הבד ובעיגולי הגת עם חשיכה. ולא יכלו להשיבן. א"ר זעירא אילולא דלא מעלה רישי ביני ארייותא הוינא אמר טעמא. תמן כבר נעקרה כל טיפה וטיפה ממקומה. הכא שריית דיו מה אית לך מימר.

ב"ש אמרו לב"ה דבר אחד ולא יכלו להשיבן. אמרו בית שמאי לבית הלל אין אתם מודין לנו שאין צולין בשר בצל וביצה אלא כדי שיצולו כל צורכן מבעוד יום ולא יכלו להשיבן. א"ר זעירא אילולי דלא מעלה רישי ביני ארייותא הוינא אמר טעמא. תמן בצל בשר וביצה דרכן להתהפך. וחיישינן "שמא יחתה" הכא מה אית לך מימר? א"ר יודן נצלו כאכילת בן דרוסאי. ואין דרכו ל"התהפך" אסרו דבר שדרכו להתהפך עד כדי שיצלה כל צורכן מבע"י. א"ר מנא לא מסתברא דלא מותר, שיהא מותר דינון יכלין למימר לון: היאך אתם משיבין לנו מדבר שדרכו לצלות כל צורכו מבעוד יום. ואכתי חיישינן שמא יחתה על דבר שאין דרכו להשרות כל צורכו מבעוד יום:

הלכה ו משנה ב"ש אומרים אין נותנין אונין של פשתן לתוך התנור אלא כדי שיהבילו מבעוד יום ולא את הצמר ליורה אלא כדי שיקלוט את העין. וב"ה מתירין:

גמרא מהו מיתהני? א"ר אבהו כגון אילין קורייאי דלא מקפדין. אנשי-כפר שאין מקפדין ולובשים בגדי-פשתן, מיד כשנלכנו רב יהודה בשם שמואל והיא שתהא היורה עקורה. מן האש אבל אם היתה היורה קבוע אסורה מפני שהוא מתיירא שמא מתאכל ציבעו והיא מוסיף מוי.

רבי שמואל בשם רבי אבהו ב"ה ילפון מלאכת היתר ממלאכת איסור. אילו עשה כן בשבת שמא אינו אסור. ודכוותה עשה כן מבעוד יום מותר:

הלכה ז משנה בית שמאי אומרים : אין פורשין מצודות חיה ועופות ודגים אלא כדי שיצודו מבעוד יום, ובית הלל מתירין :

גמרא מי מודיע? אם נתקלקלה המצודה, דבר בריא שניצודו מבעוד יום. ואם לא נתקלקלה המצודה, דבר בריא שלא ניצודו מבעוד יום. ואפי' נתקלקלה המצודה חש לומר שמא לא ניצודו מבעוד יום. א"ר יוסי בי ר' בון בפורשת בחורשין מסתמא נכנס מיד (מע"ש) תדע לך שהוא כן דתנן דגים. ודגים לא במקום שהן מצויין? וכא במקום שחיה ועוף מצויין.

רבי חייא בשם ר' אתקין להל', סברין מימר מותרין למחר. ב"ה מתיר לאכול דבר הניצוד, למחר דווקא רבי חזקיה ורבי עוזיאל בריה דרבי חונייה דברת חוורן מותרין ממש. סברין מימר ספיקו התירו.

ר' חנניה ור' יונתן תריהון אמרין ספק הכן אסור רבי יוחנן אמר ספק הכן מותר.

רבי חייא רובה ורבי שמעון ב"ר חד אמר העכו"ם צריך הכן. וחרנה אמר אין העכו"ם צריך הכן. ולא ידעינן מאן אמר דא ומאן אמר דא. מן מה דרב מענוי מיתי קומיה רבי חייא רובא רב שהה לבא לפני ר"ח והוא א"ל הן הויתא? והוא אמר ליה שירתה הוות עברא והוינא אכול מינה תאינון. שיירא עברה וקניתי ממנו תאנים הוי הוא דו אמר אין העכו"ם צריך הכן. חד תלמיד מן סימאי אזל לאנטווריס ואייתון ליה דרמסקינא ואכל. חד תלמיד מן דר' יהושע בן לוי אזל לתמן ואייתי ליה דרמסקינא ולא אכל ואתא ומר קומי רביה. א"ל דו נהיג כשיטתיה דרבי סימאי. דרבי סימאי אמר אין העכו"ם צריך הכן.

רבי אבהו בשם ריב"ל: דמדמניות ענבים שנפלו שבכרם הרי אלו אסורות. רב הונא בשם רב שצים stony-dates שבכפים הרי אלו מותרין: מסתמא נפלו משחשיכה

הלכה ח משנה ב"ש אומרין: אין מוכרין לעכו"ם ולא טוענין עמו ולא מגביהין עליו אלא כדי שיגיע למקום קרוב וב"ה מתירין:

גמרא אי זהו מקום קרוב? ייבא כ"י דמר שמואל כגון מן חוטרא לנהרדעא. אוף הכא כן. אית דבעי מימר עד שהוא מגיע לביתו ואית דבעי מימר עד שהוא מגיע לעירו. רבי עקיבה אומר כדי שיצא ממקום הפתח ויקדש עליו היום. א"ר יוחנן זו דברי רב יוסי? ור' עקיבה בא להכריע על דברי ב"ה.

אין נותנין לעכו"ם על מנת לצאת, נטל ויצא אין את זקוק לו.

תני אומנין עכו"ם שהיו עושין עם ישראל בתוך ביתו של ישראל אסור ובתוך בתיהן מותר. א"ר שמעון בר לעזר במה דברים אמורים? בקיבולת. אבל בשכר יום אסור. במה דברים אמורים? בתלוש מן הקרקע. אבל במחובר לקרקע אסור. ובעיר אחרת בין כך ובין כך מותר. מהו בין כך ובין כך מותר בין בתלוש ובין במחובר. בין בשכיר בין בקיבולת. א"ר אילא בין בתלוש בין במחובר ובלבד בקיבולת.

ר"ש בר כרסנה בשם ר' אחא בשבת ובאבל ובע"ז הלכה כר"ש בן אלעזר.

אין משלחין איגרות ביד עכו"ם לא בע"ש ולא בחמישי בשבת. ב"ש אוסרין אפי' ברביעי. וב"ה מתירין. אמרו עליו על ר' יוסי הכהן שלא נמצא כתבו ביד עכו"ם מעולם.

אין מפרישין לים הגדול לא בע"ש ולא בחמישי בשבת. ב"ש אוסרים אפי' ברביעי. וב"ה מתירין. אם היה דבר של סכנה כגון מצור לצידון מותר. הוצרכו לברוח מצור לצידון?

אין מקיפין על עיר של עכו"ם פחות מג' ימים קודם לשבת. הדא דתימר במלחמת הרשות. אבל במלחמת חובה אפילו

בשבת שכן מצינו שלא נכבשה יריחו אלא בשבת דכתיב (יהושוע ו) כה תעשה ששת ימים. וכתוב וביום השביעי תסובו את העיר שבע פעמים. וכתוב עד רדתה אפילו בשבת:

הלכה ט משנה ב"ש אומרים אין נותנין עורות לעבדן ולא כלים לכובס נכרי אלא כדי שיעשו מבעוד יום וכולן ב"ה מתירין עם השמש. אמר רשב"ג: נוהגין היו בית אבא שהיו נותנין כלי לבן לכובס עכו"ם ג' ימים קודם לשבת. ושויין אלו ואלו שטוענין בקורות בית הבד ועיגולי גת:

גמרא עד איכן? ייבא כמה דמר רב יוחנן בשם רבי חוניא עד כדי הילוך ד' מיל. אפשר לעבד את העור בזמן זה. וכא

נתן כליו לכובס נכרי ובא ומצאו עובד בו בשבת אסור. א"ר יודן ויימר ליה דלא יעבוד. א"ר יודן אבוי דרבי מתנייה הוא דתימר בטובת הנייה אבל בשכיר בעבידתיה הוא עסיק:

ארשב"ג נוהגין היו בית אבא וכו'. לא אמרו אלא לבנין הא צבועין לא. לפי דרכנו למדנו שהלבנים קשין לכבס יותר מן הצבועין:

ושויין כו'. רבי שמואל ורבי יוסי בן חנינה תריהון אמרין כבר נעקרה כל טיפה וטיפה ממקומה. ר' אחא אמר ר' יוסי בר' חנינה בעי מהו ליגע במושך. רבנן דקיסרין אמרין איתפלגין ר' יוחנן ור' יוסי בר' חנינא. רבי יוחנן אמר אסור. רבי יוסי בר' חנינה אמר מותר. מתניתא פליגא על רבי יוסי בר' חנינא ושויין שלא יגע במושך:

הלכה י משנה אין צולין בשר בצל וביצה אלא כדי שיצולו מבעוד יום. אין נותנין את הפת לתנור עם חשיכה ולא חררה ע"ג גחלים אלא כדי שיקרמו פניה. ר' אליעזר אומר כדי שיקרום התחתון שלה:

גמרא ר' בון בר כהנא בשם רבנן תבשיל שנתבשל כל צורכו מותר לשהותו על גבי כירה שאינו קטומה. ר' זעירא בעי בשר בצל וביצה מצטמק ורע לו. ואפי"ה אסור וזה תבשיל שנתבשל כ"צ מצטמק ויפה לו ואת אמר הכין! דילמא דלא איתאמרת אלא חמין.

אתא רבי שמואל בעי רבי זעירא חמין שהוחמו כל צורכן אסור לשהותן ע"ג כירה שאינה קטומה.

ר' ביבי בשם ר' יוחנן תבשיל שור שנתבשל כאכילת בן דרוסאי מותר להחזירו ע"ג כירה קטומה. ותייא כיי דמר רבי יעקב בר אדא בשם ר' יוחנן השופת את הקדירה ע"ג גחלים מתרין בו לכשיתבשל כאכילת בן דרוסאי אסור. =לוקה

ר' אחא רבי תנחום בר חייא בשם ר' שמעון בר' חמין שהוחמו כל צורכן מותר להחזירן ע"ג כירה שאינה קטומה. רבי זעירא בעי לשהות אסור ולהחזיר מותר?! דלמא לא איתאמרת אלא על פסחו. אתא רבי אחא בשם רבי שמעון בי רבי פסח שנצלה כל צורכו מותר להחזירה ע"ג כירה שאינה קטומה:

אין נותנין את הפת לתנור כו'. ר' יעקב בר אחא בשם ר' אסי זריזות הן הנשים בפת יותר מן התבשיל.

מה בין פת ומה בין תבשיל? תבשיל לא הותרה אפי" נתבשל כ"צ תבשיל דרכו לאכול רותח, פת אין דרכו לאכול רותחת. הילכך ל"ח לחתני

תמן אמרין פת חמה חמתה בצדה. צירעה צונין. עקרב חמין. מאן דמיחלף סכנה. רפואה למי שנשכו צירעה או עקרב....

מודה רבי לעזר בלחם הפנים שאינה קרוייה לחם עד שיקרמו פניה העליון בתנור:

הלכה יא משנה משלשלין את הפסח לתנור עם חשיכה ומאחיזין את האור במדורת בית המוקד, ובגבולין כדי שיצת האור ברובן. ר' יהודא אומר: בפחמין כל שהן:

גמרא תמן תנינן, חשיכה יצאו וצלו את פסחיהן ואת אמר הכין? !למה "הקיל" משנתינו בפסח? א"ר יוסי חבורות זריזין הן.

פסח מחזירו את שלם, ואין את מחזירו מחותך

ר' שמואל בשם ר' זעירא מפני פסולו גזרו עליו שלא להחזירו מחותך א"ר יוסי ויאות. לאוכלו אין את יכול דכתיב (שמות יב) לא תאכלו ממנו נא. לצלותו אין את יכול שלא יהא כצולה בשבת. מתוך שאת אומר שהוא מותר אף הוא אינו צולה אותו כל צרכו מבעוד יום. מתוך שאת אומר לו שהוא אסור אף הוא צולה אותו כל צרכו מבעוד יום.

ר' ליעזר בי רבי יוסי שאיל צליין שלם וחותרו, מהו מיחזרתיה ומשחנתיה. להחזירו לתנור כדי שיתחמם

רבי זעירא רב יהודה בשם רב ארבע מדורות כל שהן. מדורות הגפת. מדורות הזבל. מדורות החלב מדורות גלעינים כל שהן. ר' בא בשם ר' חייא בר אשי חותל שהוא מלא גלעינים כל שהן. ר' בא בשם ר' חייא בר אשי חותל שהוא מלא גלעינים אם מכונסות ברובן אם מפוזרות ברוב כל פרידה ופרידה. מה ופליג. כאן בבריאות. וכאן בתשות. רבי יוסי בשם ר' ירמיה רבי חנניה מטו בה בשם רב חריות מלמטה ועציו מלמעלה כיון שעלה האור בנתיים מותר. ור' חלבו בשם רב הונא קורה ורובה ברוב הקיפה. מהו ברוב הקיפה ממקום אחד או ברוב הקיף כולה. אשכח תני עד שתפסול מלעשות מלאכה.

כיני מתניתא אף בפחמין כל שהן:

מסכת שבת פרק ב

הלכה א משנה במה מדליקין ובמה אין מדליקין? אין מדליקין לא בלכש ולא בכלך לא בפתילת האידן ולא בפתילת המדבר ולא בירוקה שעל פני המים לא בזפת ולא בשעוה לא בשמן קיק ולא בשמן שרפה לא באליה ולא בחלב. נחוס המדי אומר: מדליקין בחלב מבושל. וחכמים אומרים: אחד מבושל ואחד שאינו מבושל אין מדליקין בו:

גמרא לא בלכש. ר' חייא בר בא אמר: לוגשא. ר' אחא בשם רבי לייא דדינן אמרין, היא הדא היא הדא:

ולא בחוסן. רבי חנינא בשם רב פינחס פשתן שלא ננערה. כמה דאת אמר (ישעיהו ב) והיה החסון לנעורת:

ולא בכלך. אנבון קיסריי. ארשב"ג חיזרתי על כל מפרשי ימים ואמרו לי כולכא שמו:

ולא בפתילת האידן. עורניתא:

ולא בפתילת המדבר. כשמועה:

ולא בירוקה שעל פני המים. כיתן דמוי:

ולא בזפת ולא בשעוה. עד כאן לפתילות מיכן ואילך לשמנים.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: מפני שהאור נמשך לאחוריו והוא שוכח ומוציא את הפתילה. =שמא "יטה" ועוד שלא הוצת האור ברוב הדלק.

רבי זעירא בעי מעתה פתילה צריכה הצאתה ברוב הדלק?

אתא רבי שמואל רבי אבהו בשם רבי יוחנן פתילה צריכה הצאתה ברוב הדלק. התיבין חברייא והא קורה הא לא הוצאת האור ברוב הדלק. התיב רבי בא בר ממל והא ששיתא הרי לא הוצאת האור ברוב הדלק.

א"ר שמי לא כן א"ר זעירא רב יהודה בשם רב ארבע מדורות כל שהן. מדורות הגפת. מדורות הזבל. מדורות החלב. מדורות גלעינים כל שהן. ועוד מן הדא דר' תחליפא שאל לרב חסדא ולא כן אלפן רבי שבת שחלה להיות בחנוכה שאסור לראות מטבע לאור החנוכה. הרי אינו שכיח ומוציא את הפתילה. כיון שאסור להשתמש לאורה, אין לחוש להטייה הוי לית טעמא דלא=אלא משום שלא הוצאת האור ברוב הדלק:

ולא בשמן קיק. רבי יוסי בשם רבי לייא קיסוסא. רבי יונה רבי זעירא בשם רב יהודה עוף הוא ושמו קיק. תני רבי ישמעאל (ויקרא יא) ואת הקאת זה קיק:

ולא בשמן שריפה. אמר רב חסדא זאת אומרת שאסור להצית את האור במדורת קדשים והיא דליקה והולכת בשבת. והא תנינן ומאחיזין את האור במדורת בית המוקד ובגבולים כדי שיצת האור ברובן. א"ר יוסה בשבת כתיב (שמות כ) לא תעשה כל מלאכה. נעשית היא מאיליה. ברם הכא התורה אמרה אין שורפין את הקדשים ביום טוב. ואין צריך לומר בשבת. מה חמית לומר כן מה חמית לומר כן (שמות יב) לא תותירו ממנו עד בוקר (ויקרא ז) והנותר ממנו עד בוקר באש תשרפו אחר שני בקרים. אי' בוקרו של ט"ו ואחד בוקרו של י"ו. וכתוב והנותר מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף.

מהו להצית את האור במדורת חמץ? מאן דיליף לה שריפת חמץ מנותר, אסור. כדין נותר שאין שורפים ביו"ט ומאן דלא יליף לה מנותר מותר.

רב אחא בשם רב חסדא: זאת אומרת שמותר להצית את האור במדורת קדשים. והיא דליקה והולכת בשבת. והא תנינן אין מדליקין בשמן שריפה ביום טוב? כ' "ערב יו"ט" מפני יום טוב שחל להיות בע"ש. וביו"ט גופא וודאי אסור

מעתה אין מדליקין בשמן שריפה בלילה, על שם שאין שורפין את הקדשים בלילה! א"ר יוחנן ירדו לה בשיטת רבי ישמעאל. כמה דר' ישמעאל אמר תינוק שעבר זמנו נימול בין ביום בין בלילה. כך עבר זמנה נשרפת בין ביום בין בלילה. ומה אית לך שמן שרפה שעבר זמנה. ר' יודה בר פזי מכיון שניטמאה כמי שעבר זמנה!

תני רבי יוסי קומי רבי יוחנן מניין לכל הנימולים שלא יהו נימולים אלא ביום תלמוד לומר (ויקרא יב) וביום. א"ל רבי יוחנן ויש כאן זו. כל מחוייבי טבילות טובלין כדרך ביום חוץ מנידה ויולדת שאינה טובלת אלא בלילה. נידה שעבר זמנה טובלת בין ביום בין בלילה. דרשה רבי חייא בר אבא לצוראי נידה שעבר זמנה טובלת בין ביום בין בלילה.

תמן אמרין אפילו עבר זמנה לא תטבול רק בלילה מפני חמותה ומפני כלתה.

אשה אחת משל רבותינו ראו אותה טובלת כדרכה ביום. נאמר מעוברת זמן היתה. כבר עבר הזמן. וכדלעיל

נידה שנאנסה וטבלה שמי בשם רב טהורה לביתה וטמאה לטהרות. רבי לעזר בשם רבי חנינא טמאה בין לביתה בין לטהרות. ומאי טעמא? (ויקרא יג) וכובס שנית וטהר. מה הראשונה לדעת אף השנייה לדעת. ומנין שהראשונה לדעת (שם) וצוה הכהן וכבסו לדעת.

וכן חמיין רבנן מקדמין לעיבורה. רב נחמן בשם רבי מנא מצוה להקדים כדי לזרז במצות.

בת ישראל שבאת להדליק מכהנת טובלת את הפתילה בשמן שריפה ומדלקת. רבי חונא בשם רבי ינאי שעת משלחת זאבים היתה ולא עמד ב"ד וביטל. כמה דתימה תמן לא עמד ב"ד וביטל. וכה לא עמד ב"ד וביטל

בקרו של כהן שהיה עובד אצל ישראל וכן כליו של כהן שהיה נארג אצל ישראל הרי זה מדליק על גביו שמן שריפה ואינו חושש. כיון שהוא גם לצורך כהן ישראל וכהן שהיו שותפין בחנות ממלא הוא ישראל את הנר שמן שריפה ועולה בו לעלייה ויורד בו לחנות לעשות צרכיו של כהן אבל לא צרכיו של ישראל. כהן שבא אצל ישראל לעשות עמו חשבון והדליק על גביו שמן שריפה אף על פי שעמד הכהן והלך לו אין מחייבין אותו לכבותו עד שיכבה מאליו.

רבי חנניה בר עכברי^{זר הוה} הוה אזל ומיעבד עבדתיה גבי ר' חייא ציפורי^{א. כהן היה} מי אזיל מיזיל ליה, ר' חנניה הוה מלי בוצינא שמן שריפה. ולא כן סברין מימר לעשות צרכיו של כהן אבל לא צרכיו של ישראל! אמרין דלא הוה עבד כן לא הוה אתי. מטא ביתיה מטפי ליה. כשהגיע לבית ר' חייא, כבהו! אמר רבי חנינא על ידי כן הוה שחר ועל ידי כן הוה קרץ. היה משכים ומקדים לבא לפני עלוה"ש

אדא שמשא שאל לרבי אמי בגין דאנא צבע פתילתא מן חולא. המותר לי "להטביל" פתילות של חול בשמן של תרומה? א"ל בטיל הוא על גב פתילות. רבי יודה בן פזי הורה לאילין דבר נחמיה כן. רבי אמי נסב פתילא. רבי לייא לא נסיב פתילא. ולא מודי רבי לייא לרב אמי? חשש היא משום גזל. השמש של הכהן "גוזל" קצת מן השמן כשמטבילו בשמנו וכולה מן הדין שמשא בביתיה בזבזא בהקדישא.

גמליאל זוגא שאל לר' אסי מהו להוסיף לתוכו "שמן שריפה" שמן חולין ומדליק? א"ל לא תני רבי הושעיה אלא אין מחייבין אותו למצותו. לא יעשה המצווה של שריפת תרומה טמ'—ומה מהני "הוספת שמן כ"ש" א"ר אבהו שנה לי רבי יונתן בן עכמאי בת כהן שהיתה עומדת ערב שבת עם חשיכה ובידה נר ובתוכו שמן שריפה הרי זו מוספת לתוכו שמן חול כל שהוא ומדלקת. א"ל ר' זעירא ומה הוה טוביה? א"ל אדם גדול היה ובקי במשנתו היה ופירשה רבי חייא דכפר תחמין קומי רבי ומניתיה חכים:

ולא בחלב. רב ברונא אמר חלב מטיף לתוכו שמן כל שהוא ומדליק. יוסי בעי מה אנן קיימין אם במחוי אפי' לא נתן לתוכו שמן! ותני שמואל כל שמתיכין אותו ואינו קרוש מחוי הוא. ואם בשאינו מחוי אפי' נתן לתוכו שמן?

אתא רב חנניה רב ברונ' בשם רב חלב מהותך וקירבי דגים מדליקין בהן. רבי חייא בר אשי עני מיתיה קומי רב. התאחר לבא לרב אמר ליה הן הויתא? איפה היית? אמר ליה בעיי משח דזית. אמר ליה ולא הוי לך קירבי דגים.

אית תניי תני מדליקין בנפט. אית תניי תני אין מדליקין בנפט. אמר רב חסדא מה דמר מדליקין בההן איכומא. ומה דמר אין מדליקין בההן חיורא דהוא סכנה:

הלכה ב משנה אין מדליקין בשמן שריפה ביום טוב

ר' ישמעאל אומר אין מדליקין בעטרן מפני כבוד השבת וחכמים מתירין בכל השמנים שמן שומשמן שמן אגוזים שמן צנונות שמן דגים שמן פקועות בעטרן ובנפט ר"ט אומר אין מדליקין אלא בשמן זית בלבד:

גמרא הא בכל אילין קדמאי מדליקין ביו"ט:

רבי ישמעאל אומר אין מדליקין בעיטרן מפני כבוד השבת. מה בין עיטרן מה בין קירבי דגים. קירבי דגים כל זמן שהן דולקין אין ריחן רע כבו ריחן רע. עיטרן בין כבה בין דלק ריחו רע. שלא תאמר הואיל וריחו רע יהא טעון הרחק ארבע אמות לפום כן צריך מימר אין מדליקין בו:

וחכמים מתירין בכל השמנים. רבי טרפון אומר אין מדליקין אלא בשמן זית בלבד. עמד לו רבי יוחנן בן נורי על רגליו ואמר אם כן מה יעשו אנשי בבל שאין להן אלא שמן שומשמן. מה יעשו אנשי מדי שאין להם אלא שמן אגוזים בלבד. מה יעשו אנשי אלכסנדריאה שאין להן אלא שמן

צנונות. מה יעשו אנשי קפודקיא שאין להן לא כך ולא כך. אלא אין לך מה שהתירו ראשונים בלבד. תני רבי שמעון בן אלעזר אומר אין מדליקין צורי מפני שהוא שרף:

הלכה ג משנה כל היוצא מן העץ אין מדליקין אלא פשתן וכל היוצא מן העץ אין מטמא טומאת אוהלים אלא פשתן

פתילת הבגד שקיפלה ולא היבהבה רבי אליעזר אומר טמאה ואין מדליקין בה. רבי עקיבה אומר טהורה ומדליקין בה:

גמרא א"ר שמעון בר רב יצחק כתיב (שמות כז) להעלות נר תמיד שיערו לומר שאין לך עושה שלהבת אלא פשתן בלבד.

תני ברבי שמעון בן אלעזר אומר: כל היוצא מן העץ אין בו משום שלש על שלש. ומסככין בו, חוץ מן הפשתן. יש בו משום "שלש על שלש" ואין מסככין בו. א"ר יוסי עשו אותו הכל חוץ מפשתן כעבים. דתנינן העבים הרכים אין בהם משום שלש על שלש.

אמר רבי לעזר מן המשכן למדו דפשתן מטמא טו' אוהל דכתיב (שם) את המשכן תעשה עשר יריעות שש משזר. וכתיב (יחזקאל מד) פארי פשתים יהיו על ראשם. את למד שש משש. ושש מפארי. ופארי מפארי.

רבי אלעזר שאל מהו לעשות אוהל מעור בהמה טמאה? והכתיב ועורות תחשים. ר' יהודא ור' נחמיה ורבנן. ר' יהודא אומר טיינין violet-colored לשם צובעו נקרא. ור' נחמיה אומר גלאקסינון. fur from a weasel. ורבנן אמרין מין חיה טהורה. וגדילה במדבר. ותיי כיי דמר ר' לעזר בי ר' יוסי ר' אבהו בשם רבי שמעון בן לקיש בשם ר' מאיר כמין חיה טהורה ברא הקב"ה למשה במדבר כיון שעשה בה מלאכת המשכן נגנזה. ר' אבון אמר קרש היה שמה. תני רבי הושעיה דחדא קרן ותיטב לה' משור פר מקרין ומפריס. מקרן כתב רחמנא.

תמן תנינן כל הפחות מג' על ג' טפחים שהתקינו לפוק בו את המרחץ. ולנער בו את הקדירה ולקנח בו את הריחים--בין מן המוכן בין שאין מן המוכן--כ אפילו "מזלזל" בו ומשליכו טמא דברי רבי ר' ליעזר. ר' יהושע אומר אף מטלית חדשה בין מן המוכן בין שאינו מן המוכן טהור. רבי עקיבה אומר מן המוכן טמא ושאינו מן המוכן טהור.

מה "בין המוכן מה בין שאינו מן המוכן"? בין שהכינה לתוך הבית בין שהשליכה לאשפה. והתנן ר' יהושע אומר אף מטלית חדשה כיוצא בהן. ולית בר נש אמר אף אפילו אלא די מודי על קדמייתא! בין שהכינה לטלית בין שלא הכינה לטלית. וה"ק אים כבר השתמש בו בבזיון--בין שהכינה בפירוש לטלית ע"ג בגד בין שלא ייחדו לכך טמא--אבל השלכו לאשפה לא טימא ר"א

הדא ילפא מן ההיא וההיא ילפא מן הדא. הדא ילפא מן ההיא דברי ר' אליעזר וכו' והוא שקיפלה. דווקא אז מטהר ר"י וההיא ילפא מן הדא בשלא הכינה לטלית. אבל הכינה לטלית טמאה היא. אף לר"י

ומה טעמיה דרבי ליעזר? למה אסור להדליק נעשה כמטהר כלים בשבת. מכיון שקיפלה לא טהרה!! שכן שמשים אומנים רוצים בקיפולה. ולא מבעוד יום שהיא טהורה! ואיך "מטהר כלים בשבת"? ר' לעזר בשם ר' הושעיה מפני יום טוב שחל להיות בע"ש. ולא מאיליה היא טהורה! א"ר יוסי בי ר' בון תיפתר שהיו בה שלש על שלש מצומצמות. נמצא ברגע שעושה ההדלקה, מבטלו מתורת כלי

ר' אחא רבי סימון בשם ר"ש נזירא עשאה מזור bandage טהורה. שרייה בשמן לא כמי שעשאה מזור.?! ובטלה מתורת כלי

ר' זעירא ר' ינאי ר' ירמיה בשם רבי יהושע בן לוי נראין דברים שתהא הלכה כרבי עקיבה. שהוא אומר מעין שניהן ואינה אלא כר' יהושע מקולי שלש על שלש. כיון שהוא פחות מ3 על 3

טפת, +שהתקינו לצורך זל, טהור לא סוף דבר טהורה אלא אפי' **טמאה**. אפי' כבר נטמ',

בגין רב דרב אמר מסיקין בכלים ואין מסיקין בשברי כלים: שנשברו ביו"ט דהו"ל נולד, והכא אסור לר"א להדליק בפתילה...., גזירה שמא יטלטלנו אחר שנתבטלה מתורת כלי

הלכה ד משנה לא יקוב אדם שפופרת של ביצה וימלאנה שמן ויתננה על פי הנר בשביל שתהא מנטפת אפילו היא של חרס ורבי יהודה מתיר. אם חיברה היוצר מתחילה מותר. לא ימלא אדם את הקערה שמן ויתננה בצד הנר ויתן ראש הפתילה בתוכה בשביל שתהא שואבת ורבי יהודה מתיר:

גמרא למה משום שלא הותחל בכל טיפה וטיפה. ואסור לעשות הדלקה "חדשה" בשבת או שמא ישכח ויערה. מה נפיק מן ביניהן ההן זקוקה דיקלון, a strainer from reeds אין תימר משום שלא הותחל בכל טיפה הרי לא הותחל בכל טיפה וטיפה, אין תימר שמא ישכח ויערה הרי אינה שוכח ומערה:

אם חיברה היוצר מתחילה מותר. שנייה היא שכולה אחד. אלא אם חברה בסיד או בגיפסוס.

יאות דרבי יודה כדעתיה, דר' יודה אמר משקה טופח חיבור.

תני פתילה אחת בשני כוסות בשתי קערות בשני תמחויין אסור רבי יודה מתיר. ר' חנניא בשם רבי פינחס ר' יודה כדעתיה דר' יודה אמר טופח חיבור:

הלכה ה משנה המכבה את הנר מפני שהוא מתירא מפני עכו"ם מפני ליסטים מפני רוח רעה אם בשביל החולה שישן פטור. כחם על הנר כחם על השמן כחם על הפתילה חייב. ר' יוסי פוטר בכולן, חוץ מן הפתילה מפני שהוא עושה פחם:

גמרא א"ר שמואל בר רב יצחק מפני עכו"ם של סכנה. מפני ליסטים של סכנה. רבי יוסי בעי אי מפני ליסטים של סכנה ניתנו מותר! רבנן דקיסרין בשם רבי יוסי בן חנינא מותר.

מה בין המציל ממה שבנר מה בין המציל ממה שבזית? מה בין חס על שמן לחס על הפתילה? רבנן דקיסרין בשם ר' שילא לא דומה המציל מגופה של פתילה. למציל חוץ מגופה של פתילה.

א"ר יוחנן ר' יוסי ור"ש שניהן אמרו דבר אחד. כמה דר' יוסי אמר עד שיהא לו צורך בגופה של פתילה. כן ר"ש אומר עד שיהא לו צורך בגופו של דבר. מה אית לך צורך בגופו של פתילה. רבנן דקיסרין רבי לעזר בשם רבי חנינא שכן שמשו אומנין מחרכין לן כמה דתימא (דניאל ג) ושיער רישיהון לא התחרך. מהו מחרכון לון? מפספין לון.

תמן תנינן כל המקלקלין פטורין חוץ מן המבעיר ומן העושה חבורה. בר קפרא אמר אפילו אינו צריך לדם אפי' אינו צריך לאפר. מתני' פליגא על רבי יוחנן. שורו שהדליק את הגדיש בשבת חייב. והוא שהדליק את הגדיש בשבת פטור. שורו שהדליק את הגדיש בשבת חייב שלא לצורך. והכא הוא שהדליק את הגדיש בשבת פטור אפי' שלא לצורך! אלמא קלב"מ אפי' שלא לצורך כלל! תני כל המתחייב בנפשו שוגג מביא חטאת. א"ר חנניה בריה דר' הילל מאחר שלא לצורך היה מתחייב בנפשו. וכאן אפילו שלא לצורך יהא פטור מן התשלומין. מן הדא (ויקרא כד) מכה בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת. מה מכה בהמה לא חלקתה בה בין שוגג למזיד לחייבו ממון. אף מכה אדם לא תחלוק בו בין שוגג בין מזיד לפטור ממון. וקשיא על דבר קפרא הבערה למדה על כל המלאכות שבתורה, כולהן לצורך והיא שלא לצורך?! א"ר יוסי אין יסבור כרבי יוחנן דאמר הבערה למדה על כל המלאכות שבתורה. רבי לעזר אמר הבערה לימדה על עצמה. כ. מי סברת "הבערה לחלק יצאת" ולמידין ממנו

לכל המלאכות?!—הבערה ל"עצמה" למידה" וילפינן "חילוק מלאכות" מקרא "מאחת מהנה"

ולית לרבי לעזר לאחת לחייבו על כל אחת ואחת. אשכח תני בשם ר' לעזר הנה לחייב על כולהן אחת וכו'.

ניחא הבערה. חבורה, אב שלה שוחט לצורך והיא שלא לצורך?! ר' יוסי בי ר' בון אמר איתפלגון ר' לעזר ורבי יוחנן חד אמר שחיטה עיקר וחבורה תולדה. וחורנה מחליף.

הבעיר וכיבה בנפיחה אחת חייב שתיים. א"ר אבדימי אחוי דרבי יוסי הדא אמרה נפח בכלים ושיברן משלם נזק שלם. ככחו

כגופו

החותה גחלים מתחת הקדירה כדי להבעירה ולמהר הבישול בשבת חייב. ר"ש בן אלעזר בשם ר' לעזר בי ר' צדוק חייב שתיים. אחת שכיבה את העליונות ואחת שהבעיר את התחתונות. וחותה גחלים ומתחמם כנגדן בשבת פטור. ר' יעקב בר אחא אמר במחלוקת כמאן דמר אינו חייב אלא אחת, ברם כמאן דמר חייב שתיים, חייב. דס"ל דשא"מ—כבוי--חייב דמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן לית כאן חייב שתיים, דשא"מ פטור אלא מעלין עליו כאילו חייב שתיים. א"ר יודן תמן בחותה גחלים להתחמם כנגדן אינו רוצה שיבערו ואינו רוצה שיכבו. ברם הכא רוצה הוא שיבערו ורוצה הוא שיכבו.

הבעיר ובישל. אית תניי תני חייב שתיים אית תניי תני חייב אחת. מאן דמר חייב שתיים אחת משום מבעיר ואחת משום מבשל. ומאן דמר אחת. היידא היא רבי יודה אומר משום מבעיר. רבי יוסי אומר משום מבשל. וקשיא על דרבי יוסי הבערה לימדה על כל המלאכות שבתורה אינו חייב משום מבעיר אלא משום מבשל!?

זר ששימש במקדש בשבת ובעל מום ששימש בטומאה. רבי חייא רובא אמר: שתיים. בר קפרא אמר: אחת. מתיב בר קפרא לר' חייא רובא עבודה שהכהן מותר בה זר מחייב עליה?! כ כיון שאסור אף לכהן לעשות קרבן יחיד בשבת—אין זר חייב עליה ומותיב לה

והוא מתייב ליה והרי קמיצה עד שלא נקמצה אסורה לזה ולזה. אלמא יש איסור לזר הגם שאסור אף לכהן משנקמצה אסורה לזרים ומותרת לכהנים. א"ל שנייא היא דכתיב (ויקרא כב) וכל זר לא יאכל קדש. והרי מליקה עד שלא נמלקה אסורה לזה ולזה משנמלקה אסורה לזרים ומותרת לכהנים. א"ל שנייא היא דכתיב (ויקרא כב) וכל זר לא יאכל קדש. הרי טבל עד שלא נתקן אסור לזה ולזה. משניתקן אסור לזרים ומותר לכהנים. א"ל שנייא היא דכתיב וכל זר לא יאכל קדש.

אמרין נצא לחוץ ונלמד. נפקון ושמעון. ר' יוסי אומר שתים. ר"ש אומר אחת. מאן דמר אחת משום זרות. ומאן דמר שתים אחת משום זרות. חורנייתה למה? משום שחיטה. והרי שחיטה בזר כשירה! אלא משום הילוך זריקה וקבלה אינה אלא שבות! הוי לית טעמא אלא משום איכול איברים ופדרים שהיו מתאכלין על גבי המזבח כל הלילה.

על דעתיה דר' יודא דו אמר משום מבעיר ניחא. על דעתיה דר' יוסי דו אמר משום מבשל מה בישול יש כאן. מכיון שהוא רוצה באכולן כמבשל הוא:

הלכה ו משנה על שלש עבירות נשים מיתות בשעת לידתן עד שאינן זהירות בנדה בחלה ובהדלקת הנר:

גמרא אית תניי תני ילדות. =בנותיו הקטנים אית תניי תני יולדות. =נשים מעוברות מאן דמר ילדות תני בשם רבי יודה בעון הנדרים הבנים מתים. ומה טעמא (ירמיהו ב) לשוא הכיתי את בניכם. ומאן דמר יולדות מיכן שאין השטן מקטרג אלא בשעת סכנה.

רבי פינחס רבי ירמיה בשם ר' חייה בר בא כתיב (במדבר כז) ולפני אלעזר הכהן יעמד ושאל לו במשפט האורים. בסדר האורים אין כתיב כאן אלא במשפט האורים. אלא מלמד בשעה שישראל יוצאין למלחמה ב"ד של מעלה יושבין עליהן

אם לנצוח אם להינצח. א"ר חייא בר בא כתיב (דברים כג) כי תצא מחנה על אויביך ונשמרת מכל דבר רע. האם אם אינו יוצא אינו צריך ליה שמירה. אלא מיכן שאין השטן מקטרג אלא בשעת הסכנה. אמר ר' אחאי בר יעקב כתיב (בראשית מב) וקרהו אסון בדרך. הא בבית לא. אלא מיכן שאין השטן מקטרג אלא בשעת הסכנה. רבי ביסנא בשם ר' לייא כתיב (ישעיהו לו) יום צרה ותוכחה ונאצה היום הזה. הא יום אחר לא. אלא מיכן שאין השטן מקטרג אלא בשעת הסכנה. רבי אייבי בר נגרי כתיב (תהילים קטו) בהשפטו יצא רשע. יצא צדיק אין כתיב כאן אלא בהשפטו יצא רשע. אלא מיכן שאין השטן מקטרג אלא בשעת הסכנה. בשעת "משפט" יכול לקטרג! א"ר בא בר כינא נסר שהוא מתוח מגג לגג אפי' רחב כמה אסור להלך עליו. למה אלא מיכן שאין השטן מקטרג אלא בשעת הסכנה. רב אמר היושב בבית מרועע עושה מלאך המות דניסטיס שלו. דכתיב (תהילים נה) ישי מות עלימו. כמה דתימר (דברים כד) כי תשה ברעך משאת מאומה. א"ר לוי בגי' מקומות השטן מצוי לקטרג. המהלך בדרך בעצמו. והישן בבית אפל לעצמו. והמפרש בים הגדול. א"ר יצחק בר מריון אילולי דכתיב (ישעיהו כג) כה אמר ה' הנותן בים דרך. כיון שהיה אדם יורד לתוכו היה מת. ורבנן אמרין הנותן בים דרך מן העצרת ועד החג. ובמים עזים נתיבה מן החג ועד חנוכה.

רבי יוסה בריה דרבי תנחום דכפר אגין, עובדא הוה באסיא אחא בעי מיפרוש מן חגא ועד חנוכתה. חמתיה חדא מטרונה א"ל כדון מפרשין?! איתחמי ליה אבוי וגם קבורה לא היתה לו. ולא שמע לא לדין ולא לדין ואזיל בימא. ר' כהן אחוי דרבי חייא בר בא הוה פריש. אתא בעי מיפרוש מן חגא לחנוכתה. אמר לאחוי צלי עלי! א"ל אין דצלייתי עלך. אלא אין חמיתניון לצבור מצליין למטרא לא תתרחץ על צלותי. אים ראתי הצבור שואלין למטר, אל תבטח בתפילתי. הא דאת קטר לולבך קטור רגלך! משעה שאתה קושר לולבך, קשור רגלך!

על שאינן זהירות בנדה ובחלה ובהדלקת הנר. אדם הראשון דמו של עולם. דכתיב (בראשית ב) ואד יעלה מן הארץ וגרמה לו חוה מיתה לפיכך מסרו מצות נדה לאשה.

ובחלה אדם הראשון חלה טהורה לעולם היה. דכתיב (שם) וייצר ה' אלהים את האדם עפר מן האדמה. ותייא כיי דמר רבי יוסי בר קצרתה כיון שהאשה מקשקשת עיסתה במים היא מגבהת חלתה. וגרמה לו חוה מיתה. לפיכך מסרו מצות חלה לאשה.

ובהדלקת הנר. אדם הראשון נרו של עולם היה שנאמר (משלי כ) נר אלהים נשמת אדם. וגרמה לו חוה מיתה. לפיכך מסרו מצות הנר לאשה.

תני רבי יוסי אומר ג' דיבקי מיתה הן מי שאינו זהיר בהם חייב מיתה ושלשתן נמסרו לאשה ואלו הן מצות נדה. ומצות חלה. ומצות הדלקה :

הלכה ז משנה ג' דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשיכה: עישרתן? עירבתן? הדליקו את הנר! ספק חשיכה ספק אינו חשיכה אין מעשרין את הודאי ואין מטבילין את הכלים ואין מדליקין את הנרות אבל מעשרין את הדמאי ומערבין וטומנין את החמין :

גמרא תני רשב"ג אומר הלכות הקודש וחטאות והכשרות הן הן גופי הלכות. ושלשתן נמסרו לעמי הארץ.

הלכות הקודש דתנינן אם אמר הפרשתי בתוכה רביעית קודש נאמן. לומר שהחבית כולה, טהורה חטאות דתנינן הכל נאמנין על חטאת. הכשירות דתנינן ועל כולן עם הארץ נאמנין לומר טהורין הן. =לא הוכשרו

לא צורכא דלא, הדליקו את הנר עישרתן ועירבתן הדליקו? הו"ל להקדים הדלקה לאיסור שבות! ומתרץ... אמר ר' חייא בר אבא

מתוך שאתה מחמיר עליו בקלה אף הוא מחמיר על עצמו בחמורה.

אמר רב חגי ר' שמואל בר רב יצחק הוה מפקיד גו בייתה עירבתן הדליקו את הנר. ולמה לא אמר עישרתן. אלא כל מה דהוה אכיל, מן שוקא הוה אכיל: והלוקח מן "השוק" פטור מדמאי

ספק חשיכה ספק אינה חשיכה. מעשה בי ר' ליעזר שהיה גוסס ערב שבת עם חשיכה. ונכנס הורקנוס בנו לחלוץ את תפיליו. אמר לו בני הינחת מצות הנר שהיא שבות וחייבין עליה כרת. ובאתה לחלוץ תפילין שאינן אלא רשות ואינן אלא מצוה. יצא לו והיה צועק ואמר אוי לי שנטרפה דעתו של אבא. אמר לו דעתך הוא שנטרפה! דעתי הוא לא נטרפה. כיון שראו תלמידיו שהשיבם דבר של חכמה. נכנסו אצלו והיו שואלין אותו והיה אומר להן על הטמא טמא ועל הטהור טהור. ובאחרונה אמר טהור. ונסתלקה נשמתו. אמרין ניכר ר' שהוא טהור. א"ר מנא ועד כדון ניכר. נכנס רבי יהושע וחלץ את תפיליו והיה מגפפו ומנשקו ובוכה. ואומר: רבי רבי הותר הנדר ששמתוהו רבי רכב ישראל ופרשיו:

אין מטבילין את הכלים. מתני' בכלים גדולים אבל בכלים קטנים מערים עליהן אומר שממלא לצורך שתייה ומטבילין. תני ר' הושעיה ממלא הוא אדם בכלי טמא מן הבור ומערים עליו ומטבילו. תני נפל דליו לתוך הבור נפלו כליו לתוך הבור מערים עליהן ומטבילין.

תרין אמורין: חד אמר בכלים שנטמאו באב הטומאה. דווקא אומרת המשנה בביצה דאסור לטבול וחורנה אמר בכלים שניטמאו בוולד הטומאה. מתיב מאן דמר באב הטומאה למאן דמר בוולד הטומאה. אפילו בחול והא טעין הערב שמש! א"ל ברוצה לשתמש בהן חולין בטהרה.

ר' ירמיה ור' זעירא בשם ר' חייא בר אשי אשה פיקחת מדיחה כוס כאן, קערה כאן, תמחוי כאן ונמצאת מרבצת את ביתה בשבת:

אבל מעשרין את הדמאי. ר' יוסי בשם ר' אבהו ר' חזקיה בשם ר' יודה בן פזי "דמאי" דמתקן. "דמאי" דלא תקן:

ומערבין וטומנין את החמין. א"ר חייא בר אשי הדא דתימר בעירובי חצירות. אבל בעירובי תחומין דבר תורה הן:

מסכת שבת פרק ג

הלכה א משנה כירה שהסיקה בקש או בגבבה נותנין עליה תבשיל. בגפת או בעצים לא יתן עד שיגרוף או עד שיתן את האפר

בית שמאי אומרין חמין אבל לא תבשיל ובית הלל אומרים חמין ותבשיל. בית שמאי אומרים נוטלין אבל לא מחזירין ובית הלל אומרין אף מחזירין:

גמרא כיני מתניתא מקיימין לא "מחזירין" עליה תבשיל.

מתני' דר' יודא דתניא היו שתי כירים מתאימות אחת גרופה וקטומה. ואחת לא גרופה ולא קטומה. מקיימין על הגרופה ועל הקטומה. מה מקיימין עליה. ב"ש אומרין אין מקיימין עליה כלום. ובית הלל אומרין חמין אבל לא תבשיל. העביר את המיחם הכל מודין שלא יחזיר דברי ר"מ. ר' יהודה אומר בית שמאי אומרין חמין אבל לא תבשיל. ובית הלל אומרין חמין ותבשיל. העביר את המיחם בית שמאי אומרים לא יחזיר. וב"ה אומרים יחזיר.

ר' חלבו רב ענן בשם רב לא שנו אלא עליה הא לתוכה לא. עד איכן? עולא אמר עד ג'. סמוך לגגה א"ר מנא עד מקום שהיא עושה חריץ. הכירה עושה חריץ בתוך הקרקע א"ר יוסי בי ר' בון "תוכה" אסור.. מפני שהיא שליט במקום שהיד שולטת. ותייא כיי דמר ר' זעירא בשם ר' יהודה מותר להפשיר במקום שהיד שולטת. ואסור להפשיר במקום שאין היד שולטת. רק יושיע בר גיזורה הוה משמש קומי ר' זעירה והוה מעייל קומוי תבשילין רותחין. א"ל היך איתעבידא. א"ל גרוף תופייתנור ויהב בגוה. א"ל לא תהי עביד כן אלא גרוף תופייתנור ויהב תלתא כיפין bundles ורמי עליהון. ר' אבהו הורי בבוצרה ממלא גצרו=גסטר רמץ ומיתן תלתא כיפין ומירמין עליהון.

דניאל בריה דרב קטינא בשם ר' אסי שיזרי חריות כגפת וכעצים. הדא דתימר כשהיו לחין ויבשו. אבל אם היה יבשין מתחילתן כקש וכגבבה הן.

גללי בהמה אית תניי תני כגפת וכעצים ואית תניי תני כקש וכגבבה. מאן דמר כגפת וכעצים בדקה. בהמה דקה ומאן דמר כקש וכגבבה בגסה. הגורף עד שיגרוף כל צורכו? מן מה דתני הגורף צריך לחטט ביד. הדא אמרה עד שיגרוף כל צורכו. והקוטם עד שיקטום כל צורכו? מן מה דתני מלבה עליה נעורת של פשתן. הדא אמרה אפי' לא קטם כל צורכו.

ויידא אמרה דא: יום טוב שחל להיות ערב שבת. אסור בכבוי—ע"כ יתן רק קצת אפר, ע"י שריפת פשתן א"ר שייך מלבה עליה נעורת של פשתן. קטמה ונתלבת מהו? ר' חייא רובא עלה לביתו והורי מותר. בעון קומי ר' זעירה ורבי הושעיה ור' חנניה חבריהון דרבנן,

ליבה לשעבר עבר ר' אמי ואידרון חבריא בעון מחזור עליהן. אמר לון ר' חנניה חבריהון דרבנן, מן דהוה עובדא הוה עובדא. ואה"ן דאף לכתחילה שרי

א"ר שמואל בר סוסרטאי לכן צריכה לבה.

א"ר מנא אנא קשייתה קומי ר' בא בריה דרב פפי אין תימר לשעבר. ...אפילו לא בישל עליה בתחלה. ... דתני המעשר והמבשל בשבת בשוגג יאכל ובמזיד לא יאכל דברי ר"מ. ר"י אומר שוגג יאכל למוצאי שבת. מזיד לא יאכל. ר' יוחנן הסנדלר אומר שוגג יאכל למוצאי שבת לאחרים ולא לו מזיד לא לו ולא לאחרים. שמואל כרבי יוחנן הסנדלר. רב כד הוה מורי בחבורתיה הוה אמר כרבי מאיר. בציבורא הוה מורי כר' יוחנן הסנדלר. אמר ר"ש בר כרסנה כרבי ישמעאל בי רבי יוסי דרש לון. דתני רבי ישמעאל בי רבי יוסי אמר משום אביו כל דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת ועשאו בשבת בין שוגג בין מזיד אסור בין לו בין לאחרים. וכל דבר שאינן חייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת ועשאו בשבת. שוגג יאכל למוצאי שבת לאחרים ולא לו מזיד לא לו ולא לאחרים. בעון קומי ר' יוחנן את מה אמר? אמר לון אני אין לי אלא משנה המעשר והמבשל בשבת שוגג יאכל מזיד לא יאכל. שמע רב חסדא ומר הותרו השבתות! רב חונה בשם רב ותני רבי חייא כן. בראשונה היו אומרים השוכח תבשיל ע"ג כירהבלי גוי"ק וקדשה עליו את השבת שוגג יאכל מזיד לא יאכל. נחשדו להיות מניחין מזידים ואמרו שכיחין היינו. ואסרו להן את השוכח. והכא אמרו כן! א"ר אילא נחשדו להיות מניחין ולא נחשדו להיות מבשלין, וקנסו במניח ולא קנסו במבשל. חזרו לומר תבשיל שהוא מצטמק ויפה לו אסור. תבשיל שהוא מצטמק ורע לו מותר. איזהו תבשיל שהוא מצטמק ויפה לו. כגון אכרוב ואפונים ובשר טרוף. אמר רבי תנחום בר עילאי אף ראשי לפתות וראשי קפלוטות. עשו אותן כתבשיל שהוא מצטמק ויפה לו.

בצים מה הן? רבי יוסי בשם ר' ישמעאל בי רבי יוסי אבא עלה לביתו ומצא שם חמין והתיר. בצים ואסר. ר' שמואל בר נתן בשם ר' חמא בר חנינה אני ואבא עלינו לחמת גדר. והביאו לפנינו בצים קטנים כחוזרדין וטעמן יפה כפנקריסין.

תני לא תמלא אשה קדירה עסיסיות *pounded wheat* ותורמסין ותתנם לתוך התנור ע"ש עם חשיכה ואם נתנה, מוצאי שבת אסורין בכדי שיעשו. ר' אחא אמר במזיד כר"מ. ר' יוסה אמר בשוגג כר' יודה.

למה. מפני שהניית שבת עליו. וכאן מכיון שאת אומר ימתין למ"ש כדי שיעשו כמי שלא נהנה מחמת שבת כלום.

א"ר מנא יאות א"ר יוסי

הנוטע בשבת שוגג יקיים מזיד יעקור. ובשביעית בין שוגג בין מזיד יעקור. ר' יהודא אומר חילוף הדברים הנוטע בשבת בין בשוגג בין במזיד יעקור. ובשביעית שוגג יקיים ומזיד יעקור. ומה טעמין דרבנן נחשדו על השביעית ולא נחשדו על השבתות. ד"א מונין לשביעיות שני ערלה—כשיתירו האילן, יוודע לכל שנטעה בשביעית ואין מונין לשבתות. היך עבידא? נטע פחות מלי יום לפני שביעית ונכנסה שביעית אין תימר חשד אין כאן חשד. כיון דלא עבד איסורא כ"כ אין תימר מניין יש כאן מניין. נטע פחות משלשים יום לפני שמינית ונכנסה שמינית אין תימר חשד יש כאן חשד, ואין תימר מניין אין כאן מניין. דהא מתחיל המניין משמינית

ותיאיא ??? שיטת ר"י כמאן דאמר מפני החשד. ברם כמאן דאמר מפני המנין קנסו בשוגג מפני המזיד.

נטלו מבע"י מחזירו מבעוד יום. נטלו משחשיכה מחזירה משחשיכה. נטלו מבעוד יום וקדש עליו היום. ר' סימון דתרי בשם ר' הושעיה הניחו בארץ אסור לטלטלו. ר' לעזר בשם רבי הושעיה משרת הייתי את רבי חייא הגדול והייתי מעלה לו חמין מדיוטי התחתונה לדיוטי העליונה ומחזירין לכירה. א"ר ירמיה בי ר"ש אפילו מכירה שהבלה ממועט לכירה שהבלה מרובה. א"ר אמי זימנין סגין יתיבית קומי רבי הושעיה ולא שמעית מיניה הדא מלתא. א"ר זריקן לרבי זעירא לא שמע מיניה מותר, שמע מינה אסור! תלוי ביתד

ונתנו על גבי ספסל נאמר אם היה מפוחס חס מאד מותר ואם לאו אסור. אמר רבי יוחנן ברבי מרייה בשלא העביר את ידו ממנו אבל אם העביר את ידו ממנו אסור:

הלכה ב משנה תנור שהסיקוהו בקש או בגבבה לא יתן בין מתוכו בין מעל גביו. כופח שהסיקו בקש או בגבבה הרי הוא ככירים. בגפת או בעצים הרי הוא כתנור:

גמרא תני בר קפרא אפי' לסמוך לו אסור. ר' שמי סמך לאדירא rim דתנורא א"ל ר' מנא והתני בר קפרא אפילו לסמוך לו אסור!

ר' מנא מיקל לנשייא דשטחן בגדיהון לאוירא דתנורא. ר' יודן בי ר' ישמעאל הורי מדוחק מיגרוף תנורא ומיתן תלתא כפין bundles ומירמי עליהון. ובלחוד לא ידעין מיגיריית. ה"שכנים" לא ידעו מזה!

א"ר יוסי בשבת אתה מהלך אחר הסיקו. ובטומאה את מהלך אחר גיפופו. אים התנור מגופף=סתום היטב, אז מק"ט

הלכה ג משנה אין נותנין ביצה בצד המיחם בשביל שתתגלגל ולא יפקיענה בסודרין ור' יוסי מתיר

לא יטמיננה בחול ובאבק דרכים בשביל שתיצלה

מעשה שעשו אנשי טבריא והביאו סילון של צונן בתוך אמה של חמין אמרו להן חכמים: אם בשבת, כחמין שהוחמו בשבת ואסורין ברחיצה ובשתייה, ואם ביום טוב, כחמין שהוחמו ביום טוב ואסורין ברחיצה ומותרין בשתייה

מולייר הגרופ שותין הימנו בשבת. אנטיכי אף על פי שגרופה אין שותין הימנה:

גמרא תמן תנינן תפוח של תרומה שריסקו ונתנו לתוך העיסה וחימצה הרי זו אסורה. תני רבי יוסי מתיר. רבי אחא רבי

אבהו בשם רבי יוסי בר חנינה מה פליגון במחמץ בגופו אבל המחמץ במימיו דברי הכל מותר. רבי יוסי כדעתיה כמה דו אמר תמן אין חימוצו ברור. כן הוא אמר הכא אין תבשילו תבשיל ברור.

תנא אמר רבי יוחנן בר מריא בשלא העביר ידו ממנו אבל העביר אסור. להחזיר

פגה שטמנה בתבן וחררה שטמנה בגחלים אם היו מקצתן מגולין ניטלין בשבת ואם לאו אין ניטלין. רבי לעזר בר תדאי אומר בין כך ובין כך תוחב בשפוד ובסכין ונוטל. אתייה דרבי לעזר בר תדאי כר"ש דתני לא יגרר אדם את המטה ואת הכסא ואת הספסל ואת הקתדרה מפני שהוא עושה חריץ. ור"ש מתיר. דשא"מ שרי

ר' בא בשם רבי הונא ר' חגי בשם ר' זעירא ר' יוסה בשם רבי אילא מודין חכמים לר"ש בכסא שרגליו משוקעות בטיט שמותר לטלטלו. כמה דאת אמר מותר לטלטלו. ודכוותה מותר להחזירו. א"ר יוסי אף אגן תנינן ניטלין בשבת. אלמא "רגליו משוקעות בטיט, מותר!" א"ר יוסה בי רבי בון דר"ש היא. א"ר יוסי מתני' אמרה כן "רגליו משוקעות שרי" כל הכלים אינן נגררין חוץ מן העגלה מפני שהיא כובשת. והא תנינן שביעית. במתני' דפגה— דאינו חושש משום שביעית אית לך מימר שביעית כרבי שמעון! דפתר לה שביעית כרבי שמעון דרבי שמעון מתיר בספיחי שביעית ואת אמר הכין! מה "אינו חושש משום שביעית" דקאמר! אף על גב דרבי שמעון מתיר בספיחי שביעית אית ליה משום שביעית ומשום קדושת שביעית. לעניין ביעור וסחורה ותנינן על דרבי שמעון טהרו מלטמא, נחשב כ"זריעה" ואינו מק"ט אינו חושש לא משום שביעית ולא משום קדושת שביעית

תמן אמרין חמה מותרת תולדת חמה אסורה. רבנן דהכא אמרין בין חמה בין תולדת חמה מותרת. מתני' פליגא על רבנן דהכא לא יטמינה בחול ובאבק דרכים בשביל

שתצלה. שנייא היא שהוא עושה חריץ. אילו אמר בקמח יאות.

מתני' פליגא על רבנין דתמן דתני ר' שמעון ב"ג אומר מגלגלין ביצים על גב גג של סיד רותח. ואין מגלגלין ביצים על גבי עפר רותח. מה עבדין לה רבנן דתמן. פתרינן לה חלוקין על רשב"ג. על דעתין דרבנן דתמן מעשה שעשו אנשי טבריא. אסרו שבישלו בתולדת חמה ועל דעתין דרבנן דהכא, סלקת מתניתין כמעשה שעשו אנשי טבריא: "מסיק המשנה כמעשה שעשו—מותר לבשל התולדת חמה"

מעשה שעשו אנשי טבריא כו'. בראשונה היו סותמין כדי שלא יצא החום את הקמין furnace-room מע"ש ונכנסים ורוחצין בשבת. במים שהוחמו בקמין נחשדו להיות ממלין אותו עצים מערב שבת והיא דליקה והולכת בשבת. ואסרו להן רחיצה והתירו להן זיעה. נחשדו להיות נכנסין ורוחצין ואמרו מזיעין היינו ואסרו להן רחיצה וזיעה. היו שם שתי אמבטיות אחת של מתוקין ואחת של מלוחין. נחשדו להיות מגלין את הנסרין ורוחצין במתוקין כנרא' שהיה חם והן אומרים במלוחין רחצנו קר ואסרו להן את הכל. כיון שנתגדרו היו מתירין להן והולכין. מתירין להן והולכין. עד שהתירו להן מי מערה וחמי טבריא. ולא התירו הבאת לונטיות. bathing-clothes ומי התיר הבאת לונטיות? רבי חנינא בן עקיבה. דתני ג' דברים התיר ר' חנינא בן עקיבה. התיר עצה שבים. אינו מכשיר את הפירות (כשמכסה בו) והתיר כצוצרה. גזזטרא למלאות ממנה מים והתיר הבאת לונטיות.

תמן תנינן הרוחץ במערה או במי טבריא מסתפג אפילו בעשר לונטיות ולא יביאם בידו. שמואל אמר מה יעביד הדין סבורא דלא יליף ולא שימש. והדא מתני' קודם עד שלא התירוה באת לונטיות. רבי ירמיה ורבי זעירא רב יהודה בשם שמואל רבי התיר לונטיות. תני אין משתטפין לא בחמין ולא בצונן. א"ר יודא בר פזי ודא מתניתין קודם עד שלא התירו חכמים חכמי טבריא. דתני הרוחץ בחמי טבריא

הוא מזלף על עצמו. אבל אחרים לא יזלפו לו. ר"ש בן מנסיא אומר אף הוא לא יזלף על עצמו. מפני שהוא מרבה את ההבל. ומכבד את הקרקע.

ר' אחא בר יצחק עאל מיסחי לרחוץ עם בא בר ממל. בטרים בר יטסס חמא חד בר נש מזליף squirt על גרמיה. א"ל כזה אסור בשבת מפני שהוא מרבה את ההבל ומכבד את הקרקע. ר' אבהו חורנין מזלפין ונפל עליו, והוא אמר: הא רבי לוונטי עאל מיסחי עם ר' יונה חמא חד בר נש מזליף על גרמיה. א"ל לית אנן צריכין חששין ליחידייא.

ר' יצחק רובא עאל מיסחי עם ר'. א"ל מהו מיתן צלוחיתא גו עגלתא. basin. א"ל הבא גו נטלא היא נעשית ככלי שני. ר' יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי שואלין הלכות המרחץ בבית המרחץ. והלכות בית הכסא בבית הכסא. כהדא רבי שמעון בן אלעזר עאל מיסחי עם רבי מאיר. אמר ליה מהו לקנח אמר ליה אסור. מהו להדיח. אמר ליה אסור. ולא כן שמואל שאיל לרב מה לענות אמן במקום מטונף. והוא אמר אסור. ואסור דאמרית לך אסור! אשכח תנאי תני אין שואלין הלכות המרחץ והלכות הכסא בבית הכסא:

אם ביי"ט כחמין שהוחמו ביי"ט כו'. חמין שהוחמו ביי"ט. וכן חמין שהוחמו מע"ש לשבת. רב ושמואל חד אמר מרחיץ בהן פניו ידיו ורגליו. וחרנה אמר מרחיץ בהן כל גופו איברים איברים. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. מן מה דתני שמואל מרחיץ בהן פניו ידיו ורגליו. הוי רב דו אמר מרחיץ בהן כל גופו איברים איברים.

חד פילוסופיוס שאל לבר קפרא. א"ן. אבלט שאל ללוי סריסא מותר לשתות ואסור לרחץ?! א"ל אם תראה סריס מחבק עם אשתך שמא אינו רע לך? א"ל אין! א"ל ומכי הוא לה כלום וכי הוא עושה רע? אמר לו שלא תתפריץ. אמר ליה והכא שלא יתפרצו! כיון שיצא אמרו לו תלמידיו רבי לזה דחיתה

בקנה. לנו מה את משיב. אמר להם והלא כבר נאמר (שמות יב) אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם :

מוליך נותנין כלי קטן בתוך כלי גדול וגחלים מקיפין את כלי הקטן מכל צד הגרוף שותין ממנו בשבת הא אם אינו גרוף לא. אמר ר' שיין מפני שהגחלים נוגעות בגופו. אמר ר' חנינא בריה דר' הילל מפני שהרוח נכנסת בגופו והגחלים בוערות. אמר רבי יוסי בי רבי בון מפני שהוא עשוי פרקים פרקים הוא מתיירא שמא נתאכל דיבוקו והוא מוסיף מים :

אנטיכי אף על פי שגרופה אין שותין ממנה. רבי חנניה רבי יוסי ר' אחא אבא בשם רבי יוחנן מפני שהיא מתחממת מכתליה. רבנן דקיסרין רב הונא בשם רב אם היתה גרופה ופתוחה מותר :

הלכה ד משנה מיחם שפינהו לא יתן לתוכו מים צוננין בשביל שייחמו. אבל נותן הוא לתוכו ולתוך הכוס, כדי להפשירן :

גמרא רבי בא בר בריה דר' חייא בר בא, ר' חייא בשם ר' יוחנן לא שנו אלא לתוך הכוס. הא לתוכו לא. אסור אף להפשיר א"ר מנא קשייתה קומי ר' בא לא תני ר' יוחנן על סיפא, לא תני על רישא בשביל שייחמו הא להפשירן לא? אתא רבי בא בר כהנא רבי חייא בר אשי בשם רב אם לחממן אסור אם להפשירן מותר. אפי' ליתן לתוך המיחם עצמו—אם רוצה רק להפשיר

תני נותנין חמין לתוך צוננין אבל לא צוננין לתוך חמין כדברי בית שמאי. ובית הלל אומר בין חמין לתוך צוננין בין צוננין לתוך חמין מותר. במה דברים אמורים? בכוס אבל באמבטי חמין לתוך צוננין מותר, וצוננין לתוך חמין אסור. ורבי שמעון מתיר. אתיא דרב כרבי שמעון. רבי יוחנן כרבי יוחנן בן נורי.

תני רבי יוחנן בן נורי אומר ממלא הוא אדם חבית של מים ונותנה כנגד המדורה לא בשביל שתיחם אלא בשביל שתפיג

צינתה. יורד הוא אדם וטובל בצונן ועולה ומתחמם כנגד המדורה דברי ר"מ. וחכמים אוסרין. יאות א"ר מאיר. ומה טעמון דרבנן? ייבא כיי דמר רבי זעירא בשם רב יהודה מותר להפשיר במקום שהיד שולטת. ואסור להפשיר במקום שאין היד שולטת. אפי' במקום שאין היד שולטת עד איכן? ר' יודה בר פזי ר' סימון בשם רבי יוסי בן חנינה עד שיהא נותן ידו לתוכה והיא נכוית. הכל מודין בכלי שני שהוא מותר. מה בין כלי ראשון מה בין כלי שני. א"ר יוסי כאן היד שולטת. וכאן אין היד שולטת. א"ר יונה כאן וכאן אין היד שולטת. חמים מאד! אלא עשו הרחק לכלי ראשון ולא עשו הרחק לכל שני. אמר רבי מנא ההן פינכא דאורזא מסייע ליה לאבא. ההן פינכא דגריסא מסייע ליה לאבא. דאת מפני ליה מן אתר לאתר ועד כדון הוא רותח :תבשילים הללו כשמפנים אותנו מכלי לכלי עדיין הם רותחים

הלכה ה משנה האילפס והקדירה שהעבירן מרותחין לא יתן לתוכן תבלין אבל נותן הוא לתוך הקערה או לתוך התמחוי. ר' יהודה אומר : לכל הוא נותן חוץ מדבר שיש בו חומץ וציר :

גמרא מהו ליתן תבלין מלמטה ולערוות עליהן מלמעלה? ר' יונה אמר אסור ועירווי ככלי ראשון הוא. חיילה דר' יונה מן הדא. אחד שבישל בו אחד שעירה לתוכו רותח. חייב בשבירה (כשבישל בו קדשים) א"ר יוסי תמן כלי חרס בולע, תבלין אינן מתבשלין. התיב רבי יוסי בי רבי בון והתני אף בכלי נחושת כן. אית לך למימר כלי נחושת בולע?!

מהו לערוות מן הקילוח? א"ר חנניה בריה דר' הלל מחלוקת רבי יונה ורק יוסי. רבי יצחק בר גופתא בעא קומי רבי מנא עשה כן בשבת חייב משום מבשל. עשה כן בבשר וחלב חייב משום מבשל? א"ל כיי דמר ר' זעירא אי זהו חלוט ברור? ??לעניין שאינו מחמיץ כשנותן בו קמח כל שהאור מהלך תחתיו.

ר' יודה אומר לכל הוא נותן חוץ מדבר שיש בו חומץ וציר. על דעתיה דרבי יודה מלח כציר יין כחומץ :

הלכה ו משנה אין נותנין כלי תחת הנר לקבל בו את השמן ואם נתנו מבעוד יום מותר. ואין ניאותין ממנו לפי שאינו מן המוכן:

גמרא רבי חגי בעי כבה מבעוד יום ונתודע לו משחשיכה? חבריא בעו כבה בשבת ונתודע לו בשבת הבאה?

אמר רבי יוחנן אין לך דבר שהוא בעינו ואינו בהכנו לא נשתנה ואפי"ה "מוקצה" אלא דבר אחד בלבד. גרוגרת וצימוקים התיב ר' אלעזר הרי שמן בנר הרי בעינו הוא ואינו בהכנו! לכן נתנו משעה ראשונה שיכלה בנר. התיב ריש לקיש הרי חיטין בזריעה בעינן הן ואינו בהכנו! לכך נתנו משעה ראשונה שיכלו בקרקע. התיבון הרי ביצים לאפרוחים הרי בעינן הן ואינן בהכנו! לכך נתנו משעה ראשונה שיעשו אפרוחים. התיב רבי ירמיה הרי עיטורי סוכה הרי בעינן הן ואינן בהכנו! שנייא היא. דא"ר אבמרי אחוי דרבי יוסי כל שבעה הן בטילין על גב סוכה, מיכן והילך בהכנו הן. התיב רבי חיננה הרי מוכין שנתפזרו הרי בעינן הן ואינן בהכנו! הכא בכלים ומה דאת אמר תמן באכלין. התיב רב נסא הרי מוקצה שיבש ולא נגע בו הרי הוא בעינו ואינו בהכנו?

הלכה ז משנה מטלטלין נר חדש אבל לא ישן. ר"ש אומר כל הנרות מטלטלין חוץ מן הנר הדולק בשבת:

התיב רבי חייא בר אחא והא תנינן כופין סל לפני האפרוחים שיעלו ושירדו. נימא שנעשית "בסיס" אמרין הדא דר"י. דתני כל הנרות מטלטלין חוץ מן הנר שהדליקו בשבת. דברי ר"מ. ר' יודא אומר נר חדש מותר לטלטלו. לית ליה "בסיס". וישן אסור לטלטלו. ממ"מאוס ר"ש אומר כל הנרות מטלטלין חוץ מן הנר הדולק בשבת. כבה מותר לטלטלו.

רבי ירמיה ורבי בא תריהן בשם רבי יוחנן חד אמר דברי ר"מ כל המיוחד לאיסור אסור. וחרנה אמר כל שייחדו לאיסור

אסור. ולא ידעינן מאן אמר דא ומאן אמר דא. מן מה דמר רבי חנינה רבי ירמיה שאל ההן ליבנה לא כמיוחד לאיסור הוא? הוי הוא דו אמר כל המיוחד לאיסור אסור. אף שלא ייחדו הוא מאן דמר מיוחד כל שכן ייחדו. ומאן דמר ייחדו הא מיוחד לא. מתניתין פליגא על מאן דמר כל המיוחד לאיסור אסור. דתנינן תמן מוכני שלה the dolly of the chest בזמן שהיא נשמטת אינה חיבור לה. ואינה נמדדת עמה. ואינה מצלת עמה באהל המת. ואין גוררין אותה בשבת בזמן שיש בתוכה מעות. כשיש מעות בהמגדל ותני עלה היו עליה מעות ונפלו, נגררת. אלמא בעינן ייחדו! אמר רב ששת דרבי שמעון היא. דר"ש אומר כבה מותר לטלטלו. אמרין למה לית אנן פתרינן לה דברי הכל היא. בשוכח. לית את יכיל. דתנינן תמן אם אינה נשמטת חיבור לה. ונמדדת עמה ומצלת עמה באהל המת וגוררין אותה בשבת אע"פ שיש בתוכה מעות. כי המוכני חשוב כחלק מהמגדל, וחשוב כמטלטל המוכני—לא המגדל אית מימר הכא דברי הכל היא בשוכח?! וודאי דשרי אף "מניח"!

מתני' פליגא על מאן דמר כל המיוחד לאיסור אסור. דתנינן האבן שעל פי החבית מטה על צדה ונופלת. וליתסר אף שאין מטלטל איסור ממש רבי בא בשם ר' חייא בר אשי פתר לה רב בשוכח. ומן דבתרה היתה בין החביות מגביהה ומטה על צדה והיא נופלת. עוד היא פתר לה רב בשוכח. מתני' פליגא על מאן דמר כל שייחדו לאיסור, אסור. דתנינן כופין סל לפני האפרוחין שיעלו ושירדו. ותני עלה עלו מאליהן אסור לטלטלן. בעודן עליו א"ר בון בר חייא קומי רבי זעירא תיפתר במאוס. א"ל והתני ר' הושעיה אפי' סאה אפי' תרקב. אית לך מימר סאה ותרקב מאוסין הן?!

רבי ירמיה בשם רב הלכה כר"מ. שמואל אמר הלכה כר' יהודה. רבי יהושע בן לוי אמר הלכה כר"ש. בעון קומי רבי יוחנן את מה את אמר? אמר לון אני אין לי אלא משנה. כל הנרות מיטלטלין חוץ מן הנר הדולק בשבת. רשב"ל הורי באטרבוליס מנורה קטנה מותר לטלטלה. רבי חלבו ורבי

אבהו קומי ר' חלבו לא מעברין. לא העבירו המנורה שכבה מלפניו קומי רבי אבהו מעברין. רבי יסא סלק גבי רבי תנחום בר חייא בעא מיעברתיה קומוי. א"ל בפנינו. רבי יוסה גלילי סלק קומי יוסי בן חנינה בעא מעברתיה. א"ל מאן שרא לך!

אשכחת רב ורבי יוחנן אילין דאסרין הדא. רבי יהושע בן לוי ורשב"ל אילין דאסרין הדא רבי יהושע בן לוי ורשב"ל אילין דשרי הדא

רבי לעזר בר חנינה. מעשה היה וטילטלו פומטר tray beneath the מתחת הנר בשבת. מה אנן קיימין אין כר"מ אפילו פומטר יהא אסור. אין כר"ש אפילו נר יהא מותר. אלא כן אנן קיימין כר' יודה. דר' יודה דו אמר נר מאוס פמוט אינו מאוס.

תני נר שהוא מונח ע"ג טבלה מסלק את הטבלה והנר נופל. אמר ר' יוחנן קרוב הוא זה לבוא לידי חיוב חטאת. לפניו משום מבעיר. לאחריו משום מכבה. שמואל בר אבא קומי רבי יסא בכבה. א"ל תנוח דעתך. מה אנן קיימין אין כר"מ אפי' טבלה תהא אסורה. אין ר"ש אפי' נר יהא מותר. כדן נר שכבה אלא כאן כר' יודה, דר' יודה אמר נר מאוס. טבלה אינה מאוסה.

תני אם התנה עליו לטלטלו כשיכבה מותר. מה אנן קיימין אין כר"מ אפי' התנה עליו יהא אסור. מוקצה מחמת איסור הוא אין כר"ש אפילו לא התנה עליו יהא מותר. אלא כן אנן קיימין כר' יודה דר'י אמר נר מאוס. הילכך מהני תנאי טבלה אינה מאוסה. מה חמית מימר כר' יודה אנן קיימין.

דתני נר שהוא מונח אחורי הדלת פותח ונועל בשבת ובלבד שלא יתכוין לא לכבות ולא להבעיר. רב ושמואל פתרון ליה בשוכח ומקללין מאן דעבד כן. (מלאכי ב) יכרת ה' לאיש אשר יעשנה ער ועונה. דס"ל דשא"מ אסור

מאן אית כל המיוחד לאיסור אסור לא רבי מאיר? הוי מאן
תנא אם התנה עליו מותר רבי יהודה??? רק ר"י ל"ל ממ"א, מהני תנאי

אבל כוס וקערה ועששית אף על פי שכבו אסור ליגע בהן. רבי
טבי בשם רב חסדא אפי' כרבי שמעון דו אמר תמן מותר מודי
הוא הכא שהוא אסור. שאם אומר את לון שהוא מותר אף
הוא מכבה אותן ומשתמש בהון. אמר רבי מנא בקדמיתא
הוינן סברין מימר מה פליגון באותו שכבה, בשגררו העכברים
את הפתילה, באפוצה. שגררו עכברים את הפתילה ע"כ אין לאסור מחמת טלטול
פתילה, א"ן הפתילה "דחוק" בפי הנר ובטל להנר ואפילו תימא בשלא גררו
העכברים את הפתילה ואפילו תימא שלא באפוצה, כשיש
בתוכו שמן. מותר לטלטל מחמת השמן

תמן תנינן נוטל אדם את בנו והאבן בידו. וכלכלה והאבן
בתוכה. ותני דבית רבי האבן והאוכלין בתוכה. לא הוינן
אמרין כלום. שהרי רבי רומנוס הוצא מחתה משל בית רבי
מליאה גחלים בשבת. אית לך מימר גבי גחלים אפוצות הן?!
אלא בשיש לתוכו שמן. א"ר אבהו קיימתיה קרטים של
בוסם היה בה.

רבי בא בר חייא בשם רבי יוחנן תרכוס dresser אסור לטלטלו.
הורי רבי אמי מותר. רבי ירמיה חמי לון מטלטלין ליה גו
סדרא רובא ולא הוה ממחה בידון. דבית רבי ינאי אמרין עד
ג' ככסא, מיכן והילך כסולם. א"ר יוסה בי ר' בון מאן דשרי
כר"ש דתני לא יגרר אדם את המטה ואתה הכסא ואת
הספסל ואת הקתידרה. מפני שהוא עושה חריץ. ור"ש
מתיר. ר' בא בשם ר' חונא ר' חגיי בשם ר' זעירא רבי יוסי
בשם רבי אילא מודין חכמים לר"ש בכסא שרגליו משוקעת
בטיט שמותר לטלטלו. כמה דתימר מותר לטלטלו ודכוותה
מותר להחזירו. א"ר יוסי אף אנן נמי תנינן ניטלין בשבת.
א"ר יוסי בי רבי בון דר"ש היא. א"ר יוסי בי ר' בון מתניתא
אמרה כן כל הכלים אינן נגררין חוץ מן העגלה מפני שהיא
כובשת. סוגיא זו הובאה לעיל ריש פירקין

ר' הונא בשם ר' לענין שבת איתאמרת. חזקיה בשם דבית רבי ינאי לענין חזקות איתאמרת. רבי יוסה משום דבית רבי ינאי לענין טומאה איתאמרת. שיעור עד 3 ככסא וכו'

רבי אחא בר חיננא רבי יסא בשם רבי יוחנן מנורה קטנה מותר לטלטלה. ולא כלי הוא ולא כל מה שבבית מן המוכן הוא! פשיטא!

א"ר יוסי בי רבי בון תיפתר שלקחה עמו לסחורה. או שבאת ע"ש עם חשיכה ולא שמעת מינה כלום: לא אמרי' כל שבבית מוכן הוא

הלכה ח משנה נותנין כלי תחת הנר לקבל ניצוצות ולא יתן לתוכו מים מפני שהוא מכבה:

גמרא הכא את אמר נותנין לקבל ניצוצו' ולא יתן לתוכו מים מפני שהוא מכבה. והכא את אמר אין נותנין כלי תחת הנר. לקבל שמן כאן שיש לו צורך בשמן וכאן אין לו צורך בניצוצות:

ולא יתן לתוכו מים מפני שהוא מכבה. רבי שמואל בשם רבי זעירא דרבי יוסי היא. דאסור "גרם כיבוי" דא"ר יוסה הוינן סברין מימר מה פליגין רבי יוסי ורבנן בשעשה מחיצה של כלים. אבל אם עשה מחיצה של מים לא. לכו"ע אסור להציל הדליקה ע"י "מחיצה של מים" מן מה דמר רבי שמואל בשם רבי זעירא דרבי יוסי היא. הדא אמרה אפילו עשה מחיצה של מים היא המחלוקת: ושרי לרבנן

מסכת שבת פרק ד

הלכה א משנה במה טומנין ובמה אין טומנין? אין טומנין לא בגפת ולא בזבל ולא במלח ולא בסיד ולא בחול בין לחין בין יבישין

לא בתבן ולא במוכין ולא בזוגין ולא בעשבין בזמן שהן לחין
אבל טומנין בהן כשהן יבישין

טומנין בכסות ובפירות ובכנפי יונה ובנעורת של פשתן
ובנסורת של חרשין דקה רבי יהודה אוסר בדקה ומתיר
בגסה:

גמרא לפי שהדברים הללו רותחין ומרתיחין, והוא נוטלן והן
תשים נחלש קצת כח הרתיחה לתוך ידו ומחזירן והן מוסיפין רתיחה
לפיכך אסרו לטמון בהן. וכר' לעזר בן עזריה דרבי לעזר בן
עזריה אמר: קופה מטה על צדה ונוטל. ??אוסר ליטול הקדירה ולהחזיר—
(אף באין מוסיף) וכרבנן דתמן דינון אמרין אם היתה יורה
מותר. מרתיח מאד וליכא למיחש ל"תשות כח"

ותמן תנינן ספק חשיכה ספק לא חשיכה מותר לטמון בדבר שאינו מוסיף
הבל מפני שלא חשיכה. הא אם חשיכה אסור לטמון בהן. תמן
אמרין מפני ביטול בית המדרש. כדי שיבאו לביה"כ בערב א"ר בא מפני
החשד שאם אומר את לו שהוא מותר, אף הוא אינו עושה
אותן כל צורכו מבע"י. וגומר הביטול בשבת מתוך שאת אומר לו
שהוא אסור אף הוא עושה אותו כל צרכו מבע"י. מה נפק מן
ביניהן? לטמון שלג וצונין. על דעתיה דר' בא מותר. ועל
דעתון דרבנין דתמן אסור.

אסרו טמינה בדבר המוסיף מפני כירה. כמו שאסרו כירה בלי גו"ק אסרו
כירה מפני טמינה. אסרו כירה שהבלה ממועט מפני כירה
שהבלה מרובה. אסרו תבשיל שנתבשל כל צורכו מפני
תבשיל שלא נתבשל כל צורכו. אסרו חמין מפני תבשיל
שנתבשל כל צורכו. חזרו והתירו חמין. להטמין אפי' בדבר המו'

תני אין טומנין ברמץ. אפר חס א"ר זעירא הדא אמרה אפר
שנצטנן מותר לטמון בו. כהדא ברתיה דר' ינאי הוות משמש
קומוי אבוי והוות מעלה קומוי תבשילין רותחין. אמר לה
היך איתעבידא? א"ל כמרא הטמנתי בתוך גפת וגיפתא. אמר לה לא

תהי עבדה כן! אלא כמרה גו קופתא, ויהבה קופתא על גיפתא. א"ר זעירא בהדא ר' חנינא פליג. דרש ר' אחא בשם ר' חנינה הגפת מלמטן ותבן מיכן ומיכן אסור. ומודה בה רבי ינאי. אכין בעי בללן מה הן? בלל גפת ותבן נישמענה מן הדא טומנין בכסות ובפירות ובכנפי יונה. רבי יוסה בן פזי בשם רבי יוסי בר חנינה הדא דתימר בשלא רבת רקבוביתן. אבל אם רבת רקבוביתן אסור לטמון בהן: נרקבו הרבה מן הפירות, אסור. משום

שיש כאן "בלילה" של מוסיף+אינו מוסיף

ולא בחול. תמן תנינן מטילין אותו מת בשבת לחול בשביל שימתיין. שיהיה קר ההן חלא מירתח רתחא. ומיצן צוננה. ההן חול בעל פקדון הוא כמה דאת יהיב ליה הוא יהיב לך!

כל דבר שמרחיקין אותו מן הכותל בפרק לא יחפור אסור לטמון בו. אמר ר' יוסי מן מה דתנינן תמן טומנין בו. הדא אמרת אין מרחיקין אותו מן הכותל. התיב רבי חגי ויהתני והמשכיר בית לחבירו לא יעשנו אוצר של תבואה. ליידיא מילה לא מפני המוץ? !אלמא אפי' טומנין בו (תבן), אסור להסמיכו לכותל! א"ר חנניה מפני העכברים. א"ר פינחס בי רבי חנינה אם מפני העכברים ניתני אפילו אוצר של כל דבר. הוי יאות קש רבי חגי. יפה הקשה ר חגי

אתיב רבי שמי הרי סלעים מרחיק אותן מן הכותל. מעתה אסור לטמון בהן! א"ר יוסי לא שהסלעים מרתיחין אלא שהן עושין חלודה והן מלקין ארעיתו של כותל. והא תני אין טומנין בסלעים. תיפתר בסלעים של כסף. אבל "אבנים", מותר

אית תניי תני טומנין בסלעים. ואית תניי תני אין טומנין. אמר רב חסדא מאן דמר טומנין בשל זהב של נחושת מאן דמר אין טומנין בסלעים של כסף.

לא סוף דבר לחין. אפי' יבשין שנתלחלו. מן אילין מוכין. ומוכין לא כיבישין שנתלחלו הן?! ר' יוחנן בר שילא הדא אמרה ההן דכמר איידה, מי שמטמין איזה דבר צריך לחסר מעט, שמא יישפך קצת

והו"ל לחין מחמת ד"א, ואסור צריך מחסרתיה ציבחר דהוא אתי מיסב והוא שפכה ומרתחה.

תמן תנינן כן בגפת חדשה אבל בישנה טהור. אין בו משום איסור י"ן אים נתייבשה ואי זו היא חדשה ואיזו היא ישנה. רבי יוסי בי רבי בון בשם ר"י חדשה בתוך י"ב חודש. ישנה לאחר י"ב חדש:

טומנין בכסות ובפירות ובכנפי יונה. ר' יודא בר פזי בשם רבי ירמיה בר חנינה הדא דתימר בשלא רבת רקבוביתן. אבל רבת רקבוביתן אסור לטמון בהן:

ובנעורת של פשתן ובנסורת של חרשין. אגן תנינן נסורת. תניי דבית רבי נעורת. הדא אמרה היא הדא היא הדא:

הלכה ב משנה טומנין בשלחין ומטלטלין אותן. בגיזי צמר ואין מטלטלין אותן. מוקצה למלאכתו כיצד עושה? נוטל את הכיסוי של קדירה והן נופלות. ראב"ע אומר קופה מטה על צדה ונוטל שמא יטול ואינו יכול להחזיר וחכמים אומרים נוטל ומחזיר:

גמרא רבי יודה בן פזי בשם רבי יונתן הדא דתימר בנתונין אצל בעל הבית. אבל בנתונין באפותיקי עורות לסחורה, מוקצה היא לא בדא:

בגיזי צמר ואין מטלטלין אותן. רבי יודה ור' יוחנן הדא דתימר בנתונין באפותיקי. אבל בנתונין אצל בעל הבית לא בדא.

רבי ירמיה בשם רב פורשין מחצלת על גבי שייפות של לבינים בשבת. אמר ר"ש ב"ר אני לא שמעתי מאבא. אחותי אמרה לי משמו ביצה שנולדה ביי"ט סומכין לה כלי בשביל שלא תתגלגל אבל אין כופין עליה את הכלי. ושמואל אמר כופין עליה כלי. אמר רבי מנא ובלבד שלא יהא הכלי נוגע בגופו של ביצה.

תני ר' הושעיה נחיל של דבורין פורסין עליה סדין בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים. מה כרב כשמואל? כאן מלמעלן גבוה הרבה שרי לכו"ע כאן מלמטן.

רבי ביסנא בשם רבי יוסי בר חנינא חפי לסוטות borders used for weaving veils אסור לטלטלן. מצדתה הוא פריסן והדין משטרפן גו שימשא מצודה פרוסה ונשרפת מן השמש אתון שאלו לרב מהו מטלטלתן? אמר לון חשבון עליהן מתנינן תוחתי רשיכון ושרי לכון מטלטלתן. חשבו לתת ראשיכם תחתיו ר' זעירא בשם ר' ירמיה ראשי כלונסיות שחישב עליהן מאתמול מותר לטלטלן. ר' יונה ור' יוסי סלקון לסדרא דבר עולא דהוה רבעה תמן והוה תמן ראשי כלונסיות. קורות של כלי אריגה אתון ושאלון ליה מהו לטלטלן? א"ל אם חשבתם עליהן מאתמול מותר לטלטלן ואם לאו אין אתם מותרין לטלטלן.

תני רבי חלפתא בר שאול מוכין שחשב עליהן מאתמול מותר לטלטלן. תני ר' יוסי בן שאול צבר של קורות שחשב עליהן מאתמול מותר לטלטלן. ר' יוסי ר' חנינה בשם ר' ישמעאל בר ר' יעקב בר אחא, ר' יעקב בר אידי רבי חנינא בשם רבי ישמעאל בי רבי יוסי, אבא שלחה הוה והיה אמר לנו קשרו לכם ראשי גוזיות branches ואתם מותרין לטלטלן למחר. חזקיה אמר אפילו מלן. אפי' בדבור

רב אמר חריות שגידען לשכיבה, אינן צריכות קישור. לאהלין, צריכות קישור. רב אבא בר חנה אמר בין לשכיבה בין לאהלין צריכות קישור. א"ר חזקיה ולא דמו קישוריה דרב באוהלין לקישוריה דרב אבא בר חנה בכלים. קישוריה דרב באוהלין עד שיקשור את כל הקוצין. קישוריה דרב אבא בר חנה בכלים עד שיהיה עליהן תואר כלי. אם אומר את עד שיקשור את הקוצין אין מעשה גדול מזה.

רבי יעקב בר אידי בשם רבי יונתן לעולם אל ימנע אדם עצמו מלילך לבית המדרש שהרי כמה פעמים נשאלה הלכה זו

ביבנה עריבת הירדן למה היא טמאה? ולא אמר אדם דבר. עד שבא רבי חנינה בן אנטיגנס ודרשה בעירו עריבתה ירדן למה היא טמאה. מפני שממלין אותה פירות ומוליכין אותה מן הים ליבשה ומן היבשה לים. ועוד דבר אחר דרש חריות שגדען בין לשכיבה בין לאוהל בין צריכות קישור. {התיבון הרי נדידיא דאשקלון. שקעו "עריבת הירדן" ושוב אינה ניטלת ביבשה! א"ר יצחק בר לעזר שניא היא שמקצתן בים ומקצתן ביבשה גוששת ולפעמים נוגעת בארץ (קוהלת רבה 16)} אתייה דרבי בא בר חנה כרבי חנינא דמר ר' חנינא עולין היינו עם רבי לחמת גרר והיה אומר לנו בחרו לכם חלקי אבנים ואתם מותרין לטלטלן למחר. רבי זעירא אמר עד שיקרדם. חברייה אמרי עד שישפשף וצפוראי אמרי עד שיחשוב. רבי יוחנן אמר עד שיהא עליהן תואר כלי. כ' אי"צ לכל זה...

אשכחת אמר רב אבא בר חנה, ור' יוחנן, ור' יונתן חדא. תואר כלי סגי רב ור' זעירא ורבי ישמעאל בי ר' יוסי חדא. מעשה כל-דהו ציפוראי ורבי יוסי בן שאול ורבי חלפתא בן שאול חדא. מחשבה סגי חברייה לית להון זוג: מעשה-רב

הלכה ג משנה אם לא כסהו מבעוד יום לא יכסנו משתחשך. כסהו ונתגלה מותר לכסותו

ממלא את הקיתון ונותן לתחת הכר או תחת הכסת:

גמרא נטלו מבעוד יום, מחזירו מבעוד יום. נטלו משחשיכה, מחזירו משחשיכה. נטלו מבע"י וקדש עליו היום. ??? רבי בא בשם רב יהודה אם נתקלקלה הגומה אסורה. ומכירה לכירה מותר. מן ההוא דמר רבי לעזר בשם ר' יהושע משרת הייתי את רבי חייא הגדול והייתי מעלה לו חמין מדיוטי התחתונה לדיוטי העליונה ומחזירין לכירה. שבדיוטי העליונה ומר רבי ירמיה כר"ש אפילו מכירה שהבלה ממועט לכירה שהבלה מרובה מותר. מכירה לטמינה אסור. מטמינה לכירה אסור. מטמינה לטמינה צריכה. נתגל' מבע"י מכסהו מבע"י, נתגלה

משחשיכה מכסהו משחשיכה. נתגלה מבע"י וקדש עליו
היום.!!

תני אין טומנין חמין משחשיכה אבל מוסיפין עליהן כסות
וכלים. כמה יהא עליהן ויהא מותר לכסותם. רבי זריקן
בשם רבי חנינא אפילו מפה. אמר רבי זעירא ובלבד דבר
שהוא מועיל. אמר רבי חנינא כל הדברים מועילין. אמר רבי
מתניה ויאות אילו מאן דנסב מרטוט מפה דקה על ראשו בעת הצינה שמא
אינו כובש הקור!! ויהב לה על רישיה בשעת צינתה דילמא לא כביש
צינתה!!

כשם שאין טומנין חמין משחשיכה כך אין טומנין לא שלג
ולא צונין. ורבי מתיר. התיב שמואל בר אבא על הדא
קדמייתא והא תני ממלא הוא אדם את הקיתון של מים
ונותן תחת הכר או תחת הכסת. אלא כרבי דרבי מתיר. כאן
לשעה כאן לשהות: לשעה מועטת אף ת"ק מודה דשרי

מסכת שבת פרק ה

הלכה א משנה במה בהמה יוצאה ובמה אינה יוצאה? יוצא
הגמל באיפסר והנקה בחטם male camel with its curb female camel with its
nose ring והלובדקים בפרומביא Libyan ass with its bridle והסוס בשיר a
horse with its chain וכל בעלי השיר יוצאין בשיר ונמשכין בשיר
ומזין עליהן וטובלן במקומן:

גמרא תני רבי ישמעאל בי רבי יוסי משום אביו. ארבע
בהמות נמשכות באיפסר ואילו הן הסוס והפרד הגמל
והחמור. א"ר חזקיה וסימנא (זכריה יד) וכן תהיה מגפת
הסוס הפרד הגמל והחמור. רב אמר הלכה כר' ישמעאל בי
רבי יוסי: לובדקס. אית תני תני לנדקס. מאן דמר לובדקס

על שם (דניאל יא) ולובים וכושים במצעדיו. מאן דמר
לנדקס אבמטוס. מהו אבמטוס? חמר סלק. red.

ר' יונה אמר רב הושעיה בעי גרים הבאים מלובים מהו
להמתין להן ג' דורות? א"ר יונה בן צרויה מן מה דנן חמיי
ההן פולא מיצרייא כדון רטיב לחות אינון צווחין ליה "לובי"
כדו נגיב בש אינון צווחין ליה פול מצרייא. הדא אמרה גר
מלובי צריך להמתין ג' דורות. הדא אמרה הוא לובי הוא
מצרי.

ר' יצחק בר נחמן בשם ר' אושעיא הלכה כדברי התלמיד דברי
חכמים כל מין פרדות אחד. כלאים 8:4

ר' שמואל בשם רבי זעירא כמה דתימר לעניין איסור "וכן כל
שאר הבהמה" במשנה הבאה לעניין היתר שאר בהמות בכלל

וכן הסוס בשיר. ולא כן תני כל תכשיטי אדם טמאין
ותכשיטי בהמה טהורין?! תיפתר בעשוין להנותן. להנאת אדם
ואינו עושה חריץ?! אלא כרבי שמעון. דתני לא יגרר אדם את
המטה ואת הכסא ואת הספסל ואת הקתידרה מפני שהוא
עושה חריץ. ורבי שמעון מתיר. א"ר חנינא כהדא. דתני דלת
גוררת, מחצלת גוררת, קנקילון גורר, lattice gate dragged on floor,
פותח ונועל בשבת ואצ"ל ביי"ט. ותני כן מחצלת שהיא
קשורה ותלויה בעמוד, פותח ונועל בשבת ואין צ"ל ביום
טוב:

ומזין עליהן וטובלין במקומן. תמן תנינן לא תטבול בהן עד
שתרפס, וכאן הוא אמר הכין?! אמר רבי מנא כאן ברפס.
כאן באפוצים: דחוק

הלכה ב משנה חמור יוצא במרדעת saddle-cloth בזמן שהיא
קשורה לו. הזכרים יוצאין לבובין כיסוי-זכרות רחילות יוצאות
שחוזות גילוי-נקבות כבולות היפוך וכבונות להגן על הצמר והעזים

צרוּרוֹת bound-udders ר"י אוסר בכולן חוץ מן הרחלים הכבונות
ר' יהודא אומר עזים יוצאין צרוּרוֹת ליבש אבל לא לחלב:

גמרא שמואל אמר בקשורה לו מערב שבת. יוצאה במרדעת

חנין מגופתייה אמר קומי שמואל רב חייא בר אשי לא נהיג
כן. א"ל נהיג בקלסטירין. דתני זכרים יוצאין
בקלסטירין. fodder-basket. התיר רבי אחא בר פפא קומי ר'
זעירא.

והא תני חבל שהוא קשור בפרה קושרין אותו באבוס.
באבוס קושרין אותו בפרה. ניחא בפרה קושרין אותו
באבוס. באבוס קושרין אותו בפרה ולא נמצא משתמש
בצדדי בהמה בשבת? אמר רבה תיפתר בקשרין שאינן של
קיימא. שאינו מבטל החבל לגבי הפרה/איבוס א"ר יוסי שנייא הוא צדדי
בהמה בין קשר שהוא של קיימא בין קשר שאינו של
קיימא?! א"ר שמי תיפתר כרשב"א. דתני רבי שמעון בן
אלעזר אומר מותר להשתמש על צדדי בהמה בשבת. היא
צדדי בהמה היא צדדי אילן. א"ר מנא קיימתיה במספק חבל
על חבל: ואינו סומך על הבהמה

זכרים יוצאין לבובין. שהוא נותן עור בורסיון עור מאת הבורסי
כנגד לבו והוא מתריס כנגד חיה:

רחלים יוצאות שחוזות. אית תניי תני שחוזות ואית תניי תני
שוזות. מאן דאמר שוזות מעתדן כמה דתימר (משלי ז) שית
זונה ונצורת לב. מאין דאן דמר שחוזות. כמה דתימר אין
משחיזין את הסכין.

כבונות למילת.

כבולות שלא יעלה עליהן הזכר. רבי אבון בשם קרבי חייא
(מלכים א ט) ויקרא להם ארץ כבול. ארץ שאינה עושה
פירות:

רבי יהודה אומר עזים יוצאות צרורות ליבש אבל לא לחלב.
תני ר' יהודה ב"ב אומר בין ליבש בין לחלב אסור. יאות א"ר
יהודה ב"ב ומה טעמון דרבנן? רבי יוסי בי רבי בא בשם רב
יהודה ר' יוחנן מטי בה בשם רב הלכה כדברי מי שהוא אומר
בין ליבש בין לחלב אסור משום מי מיפוס: מי יודע מה כוונתו?

הלכה ג משנה ובמה אינה יוצאה? לא יצא הגמל במטוטלת^כ
לא עקוד ולא רגול וכן שאר כל הבהמה

לא יקשור גמלים זה בזה וימשוך אבל מכניס חבלים לתוך
ידו וימשוך ובלבד שלא יכרוך:

גמרא כהדא כיפה דהיא משויא גבינתה. like a ball to level the humps.

עקוד בידו אחת רגול בשתי רגליו:

לא יקשור גמלים זה בזה וימשוך. א"ר בא מפני החשד שלא
יהו אומרים איש פלוני יצא לעשות מלאכתו בשבת.

אסי אומר לכלאים נצרכה. אסור לכרוך צמר ופשתים על ידיו

רב יהודה בשם שמואל אמר מידו אסור ומצואר בהמה
מותר. שאין לבהמה משוי בשבת. כרוך אל צואר בהמה
אסור, משולשל מצואר בהמה מותר.

רב הונא ורב יהודה תריהון בשם שמואל: כריכה חד אמר מידו
אסור ומצואר בהמה מותר. וחורנה מחלף. מאן דמר מידו
אסור משום משוי בשבת. ומצואר בהמה מותר שאין לבהמה
משוי בשבת. ומאן דמר מידו מותר מפני שאיפשר. שאי אפשר
אחרת... ומצואר בהמה אסור הוא מצוה על שביתת בהמתו
כמוהו. שנאמר (שמות כג) למען ינוח שורך וחמורך כמוך.

תני טפח מידו לצואר בהמה אסור. א"ר זעירא מידו אסור
ומצואר בהמה אסור. טפח מידו לצואר בהמה אסור. ואי זו
היא שהוא מותר? אמר רבי יוחנן בר מריא מאן דעביד

טבאות, נגיד לה כהדין סוסיא סרקייא: מי שעושה טוב, מושכו כסוס של סרקיים (אין החבל יוצא כלל)

הלכה ד משנה אין חמור יוצא במרדעת בזמן שאינה קשורה לו ולא בזוג אע"פ הוא פקוק ולא בסולם שבצוארו ladder-yoke around its neck ולא ברצועה שברגלו. אין התרנגולים יוצאין בחוטין ולא ברצועה שברגליהן ואין הזכרים יוצאין בעגלה שתחת האליה שלהן ואין הרחלים יוצאות חנונות עץ בתוך האף ואין העגל יוצא בגימון עול קטן ולא פרה בעור הקופד hedgehog-skin tied around the udder ולא ברצועה שבין קרניה. פרתו של רבי לעזר בן עזריה היתה יוצאה ברצועה שבין קרניה שלא ברצון חכמים:

גמרא תני אבל מטייל הוא בהמרדעת בחצר.

רבי שמואל בשם רבי זעירא אף לענין איכוף saddle כן. תני יוצא הוא החמור באוכף שלו בשביל לחממו. אבל לא יקשור את המסרוכי band to fasten the saddle to the belly ולא יפשיל את הרצועה שתחת זנבו.

ר' ירמיה בעא קומי רבי זעירא מן אילין מוליא דתנינן הלכות שבת כהררים תלויין בסערה. ואת אמר הכן? איך אתה מדמה אוכף למרדעת להתיר? ויתיביניה שמא על זה קאי "כהררים..." מה בין סולם yoke in shape of ladder to prevent him from scratching his sore לקישושות? splint סולם יש בו ממש. קישושות אין בהן ממש! ואי"ז הררים התלויים... אר"ח ויתיביניה מה בין קישושות לקמיע מומחה. דתני אסור לבהמה לצאת בקמיע מומחה! א"ר אבדימי ויתיביניה מה בין קישושות לאגד שעל גבי המכה!

אית תניי תני אין יוצאין בקישושות. אית תניי תני יוצאין. א"ר חייא בר אדא תניין אינון. מה דמר יוצאין בקישושות יוצאין באגד שעל גבי המכה. ומאן דמר אין יוצאין בקישושות אין יוצאין באגד שעל גבי המכה:

אין הזכרים יוצאין בעגלה שתחת האליה שלהן. מפני שהוא עושה חריץ :

אין הרחלים יוצאות חנונות. רב יהודה אמר כיפה של צמר. רבי יסא בשם רבי חמא בר חנינא עיקר הוא ושמיה יחנונה. ר' זעירא בעא קומי ר' יוסי לית הדא אמרה שאסור לבהמה לצאת בקמיע מומחה?! א"ל אין בבליה דקמתה עליה! כן! בבלי שירדת לזה!

אין העגל יוצא בגימון. רב הונא אמר בר נירא. עול קטן רב חסדא אמר פינקסה. לוח אבא בר רב הונא אמר שרתיעה. pole beneath the chin אית תניי תני גימון. אית תניי תני גימול. מאן דמר גימון (ישעיהו נח) הלכוף כאגמון ראשו. מאן דמר גימול (שמואל א א) ותעלהו עמה כאשר גמלתו. מאן דמר גימון מסייע לרב חסדא. מאן דמר גימול מסייע לאבא בר רב הונא ולרב הונא: תכלית אלו הדברים למנוע הנקה

ולא פרה בעור הקופד. שהוא נותן עור קופד בין דדיה בשביל שלא תינק את בנה :

פרתו של רבי אלעזר בן עזריה היתה יוצאה ברצועה שבין קרניה שלא ברצון חכמים. רבי בא ורבי שמואל תריהון אמרין דברי חכמים אפילו להימשך בה אסור. ר' בא בשם שמואל אם היתה קרניה קדוחה מותר. א"ר יוסי קשייתה קומי ר' בא ומר לא תנינן אלא הנקה בחטם? הא שאר "שמירה יתירה" אסור

רבי זעירא בשם שמואל שור שעיסוקו רע יוצא בפרומביא שלו. ורבותינו שבגולה נהגו כן. רבי לייא רב יהודה בשם שמעון בר חייא כלב יוצא בסוגר שלו. אם להכות בו אסור. אם בשביל שלא לאכול אפסרו מותר. שלא יופסד אפסרו

גניבה אמר הלכה היא היה מלמד ובא. רק להלכה ולא "למעשה" כדא דתנן שלא ברצון חכמים!?

תני רבי יודה בר פזי רב דלייה אמרו לו או עמוד מבינותינו או העבר רצועה מבין קרניה. אמר רבי יוסי בי רבי בון שהיה מתריס כנגדן.

א"ר חנניה פעם אחת יצאת והשחירו שיניו מן הצומות. א"ר אידי דחוטריה אשתו הייתה. ומנין שאשתו קרוי עגלה. (שופטים יד) לולא חרשתם בעגלתי לא מצאתם חידתי.

תמן אמרין שכינתו היתה. ויש אדם נענש על שכינתו. אמר רבי קיריס דידמא ללמדך שכל מי שהוא ספיקא בידו למחות ואינו ממחה קלקלתו תלויה בו :

מסכת שבת פרק ו

הלכה א משנה במה אשה יוצאה ובמה אינה יוצאה? לא תצא אשה לא בחוטי צמר ולא בחוטי פשתן לא ברצועה שבראשה ולא תטבול בהן עד שתרפם. לא בטוטפת ^{headband} ולא בסנבוטין ^{head bangles} בזמן שאינן תפורין ולא בכבול ^{hairnet} לרה"ר

ולא בעיר של זהב ולא בקטלא ^{necklace} ולא בנזמים ולא בטבעת שאין עליה חותם ולא במחט שאינה נקובה ואם יצאה אינה חייבת חטאת :

גמרא רב נחמן בר יעקב אמר ע"י שהיא מתרתן שהן חצין בנדתה. והיא שכוחה ומהלכת בהן ארבע אמות. א"ר מנא בקדמייתא הוינן אמרין על ידי שהיא מתרת את התפור. ולא הוינן אמרין כלום. תני ר' הושעיה חותל של תמרים קולע ומתיר ובלבד שלא יקשור.

תמן תנינן אילו חוצצין באדם חוטי צמר וחוטי פשתן והרצועות שבראשי הבנות. שמואל אמר לית כאן של שיער. על דעתיה דרבי יהודה אלא של צמר הא של שיער דברי הכל אין חוצצין. אי"צ שתרפם בשעת טבילה—ויוצאת בהם בשבת

רבי בא בשם רב יהודה רבי זעירא בשם רבנן היתה נימא אחת חוצצת. שתיים ספק. שלש אינן חוצצות. רבי זעירא בעי קשר נימא לחבירתה אחת היא אחת. לשתיים שתיים הן. לשלש שלש הן?

רב יהודה אמר זו שהיא ירדת לטבול לנידתה קושרה שערה לגופה? כדי שתטבול כל השיער כזנב הסוס לעובר, וסמך עלי.

כהנא שאל לרב מהו מיפק באילין תיכיא. cord-chains(belt). אמר לו כן אמרין אסור לו לאדם לצאת בהמייני. !?

רב הונא הורי לאיתתיה דריש גלותא מיתן ליברה דדהבא על קפיליטה. golden "scales" on a wig.

רבי יוחנן הורי לאילין דבית בון מיתן טליה דמרגליתא על פרגזתא. drops of pearls over the tunic.

א"ר אילא כל המחובר לכסות הרי הוא ככסות. ותנינן יוצא הוא בזוגין שבכסותו ואינו יוצא בזוגין שבצוארו. אית תניי תני בין אילו בין אילו מקבלין טומאה. ואית תניי תני בין אילו בין אילו אין מקבלין טומאה. מאן דמר בין אילו בין אילו מקבלין טומאה בשעשה להן אמבולי. =עינבל ומאן דמר בין אילו בין אילו אין מקבלין טומאה בשלא עשה להן אמבולי. ואפי' עשה להם אמבולי יהו טהורין! ולא כן א"ר אבהו שמעון בר אבא בשם רבי יוחנן בזוגין שבעריסה. דווקא בזוגין שעושין לעריסה ויש להם עינבל, מק"ט

תריין אמוראין חד אמר מוליד ומביא את העריסה בשבת ובלבד שלא ישמיע את הקול. וחרנה אמר אם השמיע את הקול אסור ואם לאו מותר. תמן אם אינן עשויין להשמיע את הקול בשבת. עשויין הן להשמיע את הקול בחול. ברם הכא אם אין עשויין להשמיע קול לא בחול ולא בשבת מפני מה עשה להן אמבולי! ע"כ עשויין להשמיע קול—ולא לתכשיט (בין בכסות בין בצוואר)

לא בטוטפת. רבי בון בר חייא קובטירה. דבר שהוא נותן במקום הטוטפת:

ולא בסנבוטין. צובעין תותבן:

לא בכבול. סבכה תני רבי שמעון בן אלעזר מתיר. ר' אחא בשם כהנא אתיא דרבי שמעון בן לעזר כרבי. כמה דרבי אמר דבר שהוא טמון מותר. כן רבי שמעון בן לעזר אמר דבר שהוא טמון מותר. דלא מיגליא ליה

תכשיטין למה הן אסורין? א"ר בא על ידי שהנשים שחצניות והיא מתרתן לחבירתה והיא שכוחה ומהלכת בהן ד' אמות.

ביצה 1:10 תני ר' חלפתא בן שאול אסור לשלחן. אמר רבי מונא לא אמרו אלא לשלחן הא ללבשן מותר. כגון מנעל שאינו תפור תני מטלטלין את השופר להשקות בו את התינוק. ואת הפנקס ואת הקרקש ואת המראה לכסות בהן את הכלים. אלמא שרי לטלטל אפי' דבר שאין בו תשמיש הרגיל. א"ר בון מתניתא אמרה כן שאסור ללובשן. דתנינן כל שניאותין בו ביום טוב משלחין אותן אם אומר את שמותר ללובשן יהא מותר לשלחן. ומה הדא דתני מטלטלין את השופר להשקות את התינוק. ואת הקרקש ואת המראה לכסות בהן את הכלים בשיש עליהן תואר כלי.

עד כדון תכשיטין של זהב. ואפילו תכשיטין של כסף? אמרין בשם רבי ירמיה אסור. אמרין בשם רבי ירמיה מותר. א"ר חזקיה אנא ידע רישא וסיפא! טליין דקיקין הויין מתרביין בדרתיה דרבי ירמיה. אתא ושאל לרבי זעירא א"ל לא תיסור ולא תישרי.

אין רואין במראה בשבת. אם היתה קבועה בכותל רבי מתיר. וחכמין אוסרין. רבי אחא בשם רבי בא טעמא דהדין דאסר פעמים שהוא רואה נימא אחת לבנה והיא תולשתה והיא באה לידי חיוב חטאת. והאיש אפילו בחול אסור שאינה דרך כבוד. י"ג דברים התיירו לבית רבי שיהו רואין במראה.

ושיהו מספרין קומי. ושיהו מלמדין את בניהן יוונית שהיו זקוקין למלכות. רבי אבהו בשם רבי יוחנן מותר אדם ללמד את בתו יוונית מפני שהוא תכשיט לה. שמע שמעון בר בא ואמר בגין דרבי אבהו בעי מלפה בנתייה יוונית הוא תלי לה בר' יוחנן?! שמעה ר' אבהו ומר יבא עלי אם לא שמעתיה מן רבי יוחנן!

תני אין יוצאין באיסטמא. Band for the hair. שלשה דברים נאמרו באיסטמא. אין בה משום כלאים. ואינה מטמאה בנגעים. ואין יוצאין בה בשבת. ר' שמעון בן אלעזר אומר אף אין בה משום עטרות לכלות: ומותר לאחר החורבן

ולא בעיר של זהב. רב יהודה אמר כגון ירושלים דדהב. רבן דקיסרין אמרין פרוש טוק טקלין. a golden castle-(headdress) מעשה בר' עקיבה שעשה לאשתו עיר של זהב. חמתיה איתתיה דרבן גמליאל וקניית בה. אתת ואמרת קומוי בעלה. אמר לה הכין הווית עבדת לי כמה דהוית עבדה ליה דהוות מזבנה מקליעתא דרישא מכרה קליעות ראשה כדיי שיוכל לעסוק בתורה ויהבה ליה והוא לעי באוריתא.

תמן תנינן שנים משם ר' אליעזר יוצאה אשה בעיר של זהב. תני רבי מאיר מחייב. בין רבי מאיר לרבנן ניחא רבי מאיר מחייב. וחכמים פוטרין. בין ר' אליעזר לרבנן ניחא ר' אליעזר מתיר וחכמים אוסרין. בין ר"מ לרבי אליעזר קשיא ר' מאיר מחייב רבי אליעזר מתיר!?

רבי איננינו בר סיסיי אמר משום רבי ליעזר כל מקום שאמרו לא תצא ואם יצתה חייבת חטאת אסורה לצאת בו בחצר. כל מקום שאמרו לא תצא ואם יצתה אינה חייבת חטאת מותרת לצאת בו בחצר. רבי בא בר כהן בשם רב ששת מתניתא אמרה כן. ובכבול ובפיאה נכרית בחצר. רבי לייא בשם ר"ש בר חייא אפילו במקום שאמרו לא תצא ואם יצאת אינה חייבת חטאת אסורה לצאת בו לחצר.

והאיש על ידי שאינו שחוץ מותר. נשמענה מן הדא רבן גמליאל ברבי ירד לטייל בתוך חצירו בשבת ומפתח של זהב בידו באצבעו וגערו בו חביריו משום תכשיט. הדא אמרה העשוי לשם תכשיט אסור. הדא אמרה עשוי לכך ולכך. אף שעשוי לתכשיט+לפתוח לא חייב חטאת. הדא אמרה אחד האיש ואחד האשה. הדא אמרה אפי' במקום שאמרו לא תצא ואם יצתה אינה חייבת חטאת אסורה לצאת בו בחצר:

הלכה ב משנה לא יצא האיש בסנדל המסומר ולא ביחיד בזמן שאין ברגלו מכה, ולא בתפילין ולא בקמיע בזמן שאינו מן המומחה ולא בשריון לא בקסדא ולא במגפיים breastplate helmet greaves ואם יצא אינו חייב חטאת:

גמרא מפני מה גזרו על סנדל מסומר? יש אומרים שהיו רואות את ראשו שיש בו כמה מסמרים—ומחמת פחד הפילו הנשים ומפילות. וי"א שהיו שומעות קולו ומפילות. וי"א על ידי שהיו נדחקין זה בזה והורגין זה את זה. מה נפק ביניהון הדוסטא. מנעל שא"א לראות ראשו מאן דמר שהיו רואות את ראשו ומפילות מותר. ומאן דמר שהיו שומעות קולו ומפילות או שהיו נדחקין זה בזה והורגין זה את זה אסור. ולא בשעת השמד גזרו מכיון שעבר השמד יהא מותר? לא עמד ב"ד וביטל. מעתה אפילו בחול? לאו אורחיה דבר נשא מיהוי ליה תרין סנדלין חד לחולא וחד לשובתא. וכיון שההריגה היתה בשבת גזרו רק בשבת

תני טלה עליו מטלית מלמטון מותר. שאין המסמרות ניכרים

ר' יודן בי ר' ישמעאל הוות רגליה שחקה, בלוי ושחוק ועבדין ליה כן. מטלית מלמטה

כמה מסמרן יהו בו? ויהא אסור רבי יוחנן אמר חמשה כחמשה ספרי תורה. ר' חנינא אמר שבעה (דברים לג) וכימין דבאך. נהגין רבנין כהדא דר' חנינא. דרש ר' אחא בשם רבי חנינא תשעה. רבי היה נותן שלשה עשר בזה ואחד עשר בזה כמנין

משמרות. (קוהלת יב) וכמסמרות נטועים. מה משמרות כ"ד. אף מסמרים כ"ד. רבי יוסי בן חנינא אמר כליבית אינו עולה למנין מסמרים. ר' זעירא שאל לר' בא בר זבדא מהו ליתנם על גבי סנדל אחד. א"ל שרי. מהו ליתנם ע"ג מנעל אחד א"ל שרי. אין מגרדין מנעלים וסנדלים. אבל סכין ומדיחין אותן. ר' קריספיא בשם רבי יוחנן תלמידוי דרבי חייא רובא אמרין הראשונים היו אומרים מגרדין. והשניים היו אומרים אין מגרדין. ואתשלת לרבי ומר אין מגרדין. א"ר זעירא הא אזילה חדא מן תלמידוי דר' חייא רובא. דרבנן דקיסרין בשם רבי יוסי בר חנינא כדברי מי שהוא אומר מגרדין ובלבד לאחריו הסכין.

א"ר חייא בר אשי נהיגין הווינן יתבין קומי רבי משחין ומשזגין סכין ורוחצין אבל לא מגרדין. דהוי עמל יתירא

אין סכין מנעלין וסנדלין. לא יסוך אדם את רגלו והוא בתוך המנעל ואת רגלו והוא בתוך הסנדל. אבל סך הוא את רגלו ונותנה בתוך המנעל ואת רגלו ונותנה בתוך הסנדל. סך שמן ומתעגל ע"ג קטיבלייא חדשה ואינו חושש. לא יתננה ע"ג טבלה של שיש ומתעגל עליה. רשב"ג מתיר. אין לובשין מנעלין וסנדלין חדשים אלא אם כן לבשן והלך בהן מבעוד יום. כמה יהא בהילוכן? בני בריתיה דבר קפרא אמרין מבית רבא דבר קפרא עד בית רביה דרבי הושע. ציפוראי אמרין מן כנשתא דבבלאי עד דרתיה דרבי חמא בר חנינא. טיבראי אמרין מן סדרא רובה עד חנותיה דר' הושעיה.

סנדל שנפסקו אזניו שנפסקו חבתיו שנפסקו תרסיותיו או שפירשה רוב אחת מכפיו טהור. נפסקה אחת מאזניו אחת מחבתיו אחת מתרסיותיו או שפירשו רוב מכפיו טמא. רבי יהודא אומר הפנימית טמאה והחיצונה טהורה. רבי יעקב בר אחא רבי טבליי חנין בר בא בשם רב הלכה כרבי יהודא לענין שבת. רבי שמואל בר רב יצחק הוה ליה עובדא שלח לרבי יעקב בר אחא גבי רבי חייא בר בא. א"ל כשם שהן חלוקין

בשבת כך הן חלוקין בטומאה והורי ליה כרבנן. רבי שמואל בר רבי יצחק בעי ושמע מימר הלכה כרבי יהודא והוא מורי ליה כרבנן. ר' אחא בר יצחק הוה ליה עובדא שלח שאל לר' זעירא ר' זעירא שאל לר' אימי. אמר לו כדברי מי שהוא מטמא אסור לצאת בו. וכדברי מי שהוא מטהר מותר לצאת בו. ולא אפיק גבי כלום. תני אבל מטייל הוא בהן עד שהוא מגיע עד פתח חצירו.

ר' אחא ור' זעירא הוון מטיילין באיסטרטין איפסיק סנדליה דרבי אחא. מן דמטון לפילי"שער" א"ל זהו פתח חצירך. רבי אחא כריך סבונה עליהון. רבי אבהו כריך אגיד מלבניקי. סבר ר' אבהו אגוד מלבניקי מן המוכן הוא. ר' יונה טלקיה דחליטרה ויקר אוף ציבחר הוה סדרה יקיר. ר' אלעזר מסליק ליה.

ר' ירמיה בעי קומי ר' זעירא מהו להחליף? א"ל שרי. אפילו כן אמר ליה פוק חמי חד סיב וסמך עלוי. נפק ואשכח לר' בא בר ממל ושאל ליה ושרא. א"ר יוסי מתניתין אמרה שהוא מין מלבוש. דתנינן או בשל שמאל בימין חליצתה כשירה.

חדא דתימר לאורך אבל לרוחב צריך שיהא חופה את רוב הרגל:

ולא ביחיד. א"ר אבא מפני החשד שלא יאמרו איש פלוני נפסק סנדלו ותלאו בית שיחיו:

בזמן שאין ברגלו מכה. הא יש ברגלו מכה הוא נותן. על איזה מהן הוא נותן? שמואל אמר על אותה שאין בה מכה הוא נותן. אם אומר את על אותה שיש בה מכה הוא נותן מאן צייר ליה מי מעכב על ידו שלא ללבוש האחרת... ולמה שרי ליה דלא יתן על חורתיה.

ר' יוחנן אמר על אותה שיש בה מכה הוא נותן. שמעון בר בא הוה משמש קומי ר' יוחנן והוה מושיט ליה סנדליה כהדא

דתני. לדרך הארץ כשהוא נועל נועל של ימין ואח"כ נועל של שמאל. וכשהוא חולץ חולץ של שמאל ואח"כ חולץ של ימין. אמר ליה ר"י בבליא לא תעבד כן שהראשונים לא היו עושין כן. אלא כשהוא נועל נועל של שמאל ואח"כ נועל של ימין. שלא תהא נראית של ימין פגומה. הדא אמרת על אותה שיש בה מכה הוא נותן. א"ל אין בבליא דקמתיה עליה! אשריך שעמדת

על דברי ריו"ח לדייק שנותן על יש בה מכה

יוצאין בתפילין ערב שבת עם חשיכה. ואין יוצאין בסנדל מסומר ערב שבת עם חשיכה. מהן בין זה לזה? זה דרכו לחלוץ. וזה סנדל אין דרכו לחלוץ

איזהו קמיע מומחה? כל שריפא בו ושנה ושילש. ר' אבהו בשם רבי יוחנן נאמן הרופא לומר קמיע זה מומחה ריפיתי בו ושניתי ושילשתי. רבי שמואל בשם רבי זעירא ריפא לאדם אחד נאמן לאדם אחד. לשנים נאמן לשנים לשלשה נאמן לכל אדם. יוצאין בקמיע מומחה בין בכתב בין בעשבים. ובלבד שלא יתננו לא בשיר necklace ולא בטבעת. בעון קומי רבי יונתן מהו מיתניתיה בההן סילונה. א"ל ובלבד שלא יתננו לא בשיר ולא בטבעת.

בעון קומי רבי יונתן מהו מפיק בההוא מומייקה? badge אמר לון משום תכשיט. אי משום תכשיט הוא לא ודניאל ליסר (דניאל ה) והמניכא די דהבא על צואריה.??? ייש לאסור משום תכשיט כדמצינו בדניאל שהיה תכשיט אי משם משאוי בשבת נימא כל המחובר לכסות הרי הוא ככסות.

ר' יוסי בי רבי בון בשם רבי יוסי מכה שנתרפאת נותנין עליה רטייה שאינה אלא כמשמרה. רבי אבון בשם רבנין דתמן נותנין עלים גבי מכה בשבת שאינו אלא כמשמרה. אמר רבי תנחומא חוץ מעלי גפנים שהן לרפואה. אמר רבי חונא הדא פואה עקר טב סגין, טב הוא. שורש "פואה" טוב לרפואה כד דאית ביה

חמשה קטרין. שבעה קטרין. תשעה קטרין טבא סגין.
ובלחוד דלא יתן מוי.

אין קורין פסוק על גבי מכה בשבת. והדין דקרי על יברוחה
אסור. בוא וקרי את הפסוק הזה על בני שהוא מתבעת שהוא נבהל
תן עליו ספר תן עליו תפילין בשביל שישן אסור. והא תני
אומרים היו שיר פגועין בירושלים א"ר יודן כאן משנפגע כאן
עד שלא נפגע. ואי זהו שיר פגועין (תהילים ג) ה' מה רבו צרי
וכל המזמור. (תהילים צא) יושב בסתר עליון. עד כי אתה ה'
מחסי עליון שמת מעונך:

הלכה ג משנה לא תצא אשה במחט הנקובה ולא בטבעת
שיש עליה חותם ולא בכולייר cochlea brooch(a pin spiral shaped) ולא
בכובלת refreshing bottle ולא בצלוחית של פלייטון ואם יצאת
חייבת חטאת דברי ר' מאיר. וחכמים פוטרין בכובלת
ובצלוחית של פלייטון

גמרא תני לא יצא החייט במחטו שבכליו. ולא הלביר
בקולמוס שבאזנו. והצבע בדוגמא שבאזנו. ולא השולחני
בדינר שבאזנו. ואם יצאו הרי אלו פטורין דברי רבי מאיר.
וחכמים אומרים אומן באומנתו חייב. הא שאר כל האדם
יוצאין בכך.

מחלפא שיטתיה דר"מ. דתנינן תמן ואם יצאת חייב חטאת
דברי ר"מ. והכא הוא אמר הכין! ר' מנא אמר לה סתם ר'
אבון בשם רבי יוחנן: תמן דרך הוצאה בנשים. ברם הכא
טפילין יוצאין בכך. רק "בלתי-מומחים" יוצאים כך...

מחלפה שיטתין דרבנין. דתנינן תמן וחכמים פוטרין בכובלת
ובצלוחית של פלייטון. הא במחט הנקובה חייב. ודא היא
אומן באומנותו חייב. רק מי שהוא "אומן" חייב—הא אחר לא! אמר רבי
אבין תיפתר באשה גודלת.

רבי אחא בשם רבי אבא בר רב נחמן דר' נחמיה זו היא. שהולך
אחר החותם—ולעניין שבת חייב חטא' כשיש חותם דתנינן תמן טבעת של מתכת
וחותם שלה של אלמוג טמאה. טבעת של אלמוג coral וחותרמה
של מתכת טהורה. תני רבי נחמיה מחליף וכן היה ר' נחמיה
אומר בטבעת אחר חותרמה. בסולם אחר שליביו. בקולב rack
אחר מעמידיו ועול אחר סמנייריו. the carved ends of the yoke if they are
broken, it is clean

א"ר אילא תיפתר דברי הכל בשהוציאה לחתום בה. חייב חטאת

ר' שמואל בשם ר' זעירא היתה עשויה לכך ולכך: הוציאה
לחתום בה חייב. הוציאה לשם תכשיט פטור אף על החותם
שאף החותם טפילה לתכשיט:

הלכה ד משנה לא יצא האיש לא בסייף לא בקשת ולא
בתריס ולא באלה ולא ברומח sword-bow-shield-club-spear ואם יצא
חייב חטאת רבי ליעזר אומר תכשיטין הן לו וחכמים אומרים
אינן לו אלא גנאי שנאמר (ישעיהו ב) וכתתו חרבותם לאיתים
וחניתותיהם למזמרות.

בירית garter טהורה ויוצאין בה בשבת. כבלים ankle-chains טמאין
ואין יוצאין בהן בשבת:

גמרא כתיב (שמות יג) וחמושים עלו בני ישראל מארץ
מצרים. מלמד שהיו מזוינים בחמשה עשר מיני זיין.

ואיזו היא האלה? מן מה דתני רבי יעקב בר סיסי ר' יוסה
מאימתי תורמין את הגורן? משתיעקר האלה. הדא אמרה
כמין דייקרן.

ומה טעמא דר' אליעזר (תהילים מה) חגור חרבך על ירך גבור
הודך והדרך. מה טעמון דרבנן וכתתו חרבותם לאתים.
לאטין. לחרוש וחניתותיהן למזמרות. למיגזיין. לקצור

רבי חייא בשם ר' יוחנן בירית- כל שהיא יחידית. כבלים- כל
שהשלשלת בנתיים.

ר' יהודה אומר בירית זו אצעדה. דמר רב יהודה (במדבר לא)
ונקרב את קרבן ה' איש אשר מצא כלי זהב אצעדה וצמיד
טבעת עגיל וכומז לכפר על נפשותינו לפני ה', אצעדה זו
פרופסלה. anklet. צמיד שירייה. כמה דאת אמר (בראשית כד)
והצמידים על ידיה. טבעת. עיזקייאי. עגיל. קדשייה. כמה
דתימר (יחזקאל טז) ועגילים על אזניך. וכומז יש אומרים זה
טפוס של רחם. ויש אומרים זה טפוס של דדים.

כתיב (ישעיהו ג) ביום ההוא יסיר ה' את תפארת
העכסים. קורדיקיה. כמה דתימר (ישעיהו ג) וברגליהם
תעכסנה. מנעל בלי עקב

השביסים. שלטוניה. כמה דאת אמר שביס של סבכה. band that
fastens the hairnet

הסהרונים עונקיה. כמה דאת אמר (שופטים ח) ויקח את
הסהרונים אשר בצוארי גמליהם.

הנטיפות שלמיני. ענק שעל הצוואר

השירות שיראין. על היד

והרעלות. בלינדייה. מכסה הפנים

הפארות. כליליא. כמה דאת אמר (יחזקאל כד) פארכם על
ראשיכם. כובע על הראש

והצעדות פרופסלה. לעיל

הקישורים קרקישיה. קישורי שערות

ובתי הנפש. תירגם עקילס אסטומובריאה. דבר שניתן על
בת הנפש. על הלב

והלחשים קדשיא. דבר שהוא נותן על בתי הלחישה. האוזן

הטבעות היזקייא.

ניזמי האף דבר שהוא נותן על גב החוטם.

המחלצות. פירזומטא. טלית

המעטפות. קולבין ומעפרן. בגד

המטפחות. סבניין רברבן. כסוי ראש המגיע לכתף

והחריטין זונרין מציירין ואולוסריקא מציירין. כמה דתימר
(שמות לב) ויקח מידם ויצר אותו בחרט. חגורות

הגיליונים. גלגלייה.

הסדינים. סדיניא

הצניפות אולרייא. המה דתימר (זכריה יג) ואומר ישימו
הצניף הטהור על ראשו. וכתוב (ישעיהו סב) והיית עטרת
תפארת ביד ה'. וצניף מלוכה בכף אלהיך.

הרדידים לסוטה כמה דתימר (שיר השירים א) נשאו את
רדידי מעלי שומרי החומות thin-web:

הלכה ה משנה יוצאה אשה בחוטי שער בין משלה בין משל
חבירתה בין משל בהמה ובטוטפת headband ובסנבוטין head bangles
בזמן שהן תפורין בכבול hairnet ובפיאה נכרית --- בחצר. ובמוך
שבאזנה ובמוך שבסנדלה ובמוך שהתקינה לנידתה בפלפל
ובגרגר מלח ובכל דבר שתתן לתוך פיה ובלבד שלא תתן
בתחילה בשבת ואם נפל לא תחזיר

שן תותבת ושן של זהב ר' מתיר וחכמים אוסרין:

גמרא אבון בר' אימא אמר קומי רבי יהודה מנשייא בר מנשה ירמיה. ובלבד שלא תצא לא ילדה בשל זקינה ולא זקינה בשל ילדה. והתנינן הבנות יוצאות בחוטין! ר' בא בשם רב יהודה אפי' כרוך על צוארה. ר' שמואל בשם ר' זעירא תמן אפי' שאינה יכולה להביא חוטמה לשערה יוצאה היא. בחוטין ארוכות שיכולה לכוך על צוארה!! ברם הכא לא תצא לא ילדה בשל זקינה ולא זקינה בשל ילדה.

א"ר אבהו כל שהוא תושב בשיער נקרא פיאה. ומותרת משום פיאה נכרית

ר' ינאי זעירא נפל עודריה דאודניה מוך שבאזנו בעא מיחזרתיה בשבתא. וגערו בו חביריו משום תכשיט. כדמסיק רבי ינאי סבר מימר שמן הוא שהוא מרפא. ולא מוך וחכמים סברין מימר מוך הוא שהוא מרפא. ע"כ גערו בו ולא כן אמר רב יהודה בשם רב זעירא החושש אזנו נותן שמן ע"ג ראשו ולוחש ובלבד שלא יתן לא ביד ולא בכלי. אלמא רק שמן מרפא! רבי ינאי סבר מימר הלכה כר' יוסי. כסוי כלים אי"צ בית יד וחבריו סברין מימר אין הלכה כר"י. ולא כן אמר ר' בא בר כהנא רחב"א בשם רב הלכה כר"י! ר' ינאי סבר מימר אדם לא עשו אותו כקרקע. וחבריי סברין מימר אדם כקרקע היא. וקרקע אסור בכיסוי בלי בית יד ולא כן א"ר זעירא עשה לו רבי חייא ב"א בית יד למוך שבאזנו!! סברין מימר אדם כקרקע הוא. וכיני! אים יש בית יד למוך איזה איסור יש להחזיר המוך? אלא כיני: ר' ינאי סבר מימר אין שכית שיפול המוך ומהלך בהן ד"א. וחבריי סברין מימר שכית הוא מילתא דשכיחא היא ומהלך בהן ד"א.

א"ר מנא שמעית טעם מן ר' שמואל בשם ר' זעירא ולא אנא ידע מה שמעית. מיי כדון. אמר רבי יוסי מסתברא בשן של זהב שעמדה לה ביוקר לא תצא די נפלה ומחזרה ליה. ומטלטל 4 אמות שן תותבת מה אית לך? עוד היא מבהתה מימור לנגרא היא מתביישת לומר לאומן עבד לי חורי, היא נפלה ליה ומחזרה ליה. ואכתי איכא למיחש

רבי יסה ורבי אמי : חד חשש שיניה והורי ליה חברה. חד חשש אודניה והורי ליה חברה. ולא ידעין מה אמר דא ומה אמר דא. מן מה דרבי יסא שאל לאסיניה דרבי יעקב בר אחא מה עבידא שיניה דרבי יעקב בר אחא חבירינו. מן מה דלא אמר ר' יסא לא בטלה מן יומי??? אזנו כאב לו ובטל מחמת זה?? הוי הוא דהורי לשינא. ר' יסא התיר רפואת השן

ר' ינאי פתר לה בפילפל ובגרגר מלח. וחברוי פתרון ליה על כולהן : הא "ובלבד שלא תתן לכת' בשבת"

הלכה ו משנה יוצאין בסלע שעל הצינית *bunion* הבנות יוצאות בחוטין אפילו בקיסמים שבאזניהן ערביות יוצאו' רעלות ומדיות פרופות וכל אדם אלא שדיברו חכמים בהוה :

גמרא יוצאין בסלע שעל הצינית פודגרה. רבי אחא בר רבי בא בר ממל אפילו טס.

והא תנינן הבנות יוצאות בחוטין. רבי בא בשם רב יהודה אפילו כרוך על צוארה.

אבא בר בא מפקד לשמואל בריה לא תקבל עליך מתני' אלא אבל "לא" בקיסמין שבאזניהן.

כיני מתני' ערביות יוצאות רעלות מדיות פרופות :

הלכה ז משנה פורפת על האבן ועל האגוז ועל המטבע ובלבד שלא תפרוף בתחילה בשבת :

גמרא תני רבן שמעון בן גמליאל אומר לא שנו אלא מטבע ואבן הא באגוז מותר אפי' לכתח' בשבת מפני שהוא מיטלטל. אמר רב אדא בר אהבה אתיא דר"ש בן גמליאל כר"מ. כמה דר"מ מתני' הבא אמר דבר שהוא מיטלטל מותר. כן ר' שמעון בן גמליאל אומר דבר שהוא מיטלטל מותר :

הלכה ח משנה הקיטע יוצא בקב שלו דברי ר"מ ור"י אוסר
אם יש לו בית קיבול כתיתין טמא

סמוכות של kneepads טמאים מדרס ויוצאין בהן בשבת ונכנסין
בהן לעזרה

כסא סמוכות chair&pads של טמאין מדרס ואין יוצאין בהן
בשבת ואין נכנסין בהן לעזרה

אנקטמין artificial hand טהורין ואין יוצאין בהן :

גמרא שמואל אמר יוצאין בו משום סנדל ונכנסין בו לעזרה.
רבי ינאי מקשה ויוצאין בו משום סנדל. והוא סנדל נכנסין
בו לעזרה ואינו סנדל. א"ר בעא עד די הוות מקשה לה על
דשמואל קשייתה על דמתניתין סמוכות של טמאין מדרס
ויוצאין בהן בשבת ונכנסין בהן בעזרה. א"ר מנא אמור
סופה דלית היא פליגא על דשמואל: כסא סמוכות של
טמאין מדרס ואין יוצאין בהן בשבת ואין נכנסין בהן לעזרה
אנקטמין טהורין ואין יוצאין בהן. מהו אנקטמין טהורין.
א"ר אבהו הונס קטמין חמרא דיידא :

הלכה ט משנה הבנים יוצאין בקשרים garlands ובני מלכים
בזוגין וכל אדם אלא שדיברו חכמים בהווה. יוצאין בביצת
החרגול locust-egg ובשן של שועל ובמסמר הצלוב משום רפואה
דברי ר' יוסי ור"מ אוסר אף בחול משום דרכי האמורי :

גמרא הבנים יוצאין בקשרים. בקישרי פואה :

ובני מלכים בזוגין. ר' זעירא אמר בזוגין שבצוארו. מהו וכל
אדם? בין קטנים עניים בין קטנים עשירים.

רבי אילא אמר בזוגין שבכסותו. מהו וכל אדם. בין גדולים
בין קטנים.

מתניתא פליגא על רבי זעירא יוצא אדם בזוגין שבכסותו. ואינו יוצא בזוגין שבצוארו. אלא כאן בגדולים וכאן בקטנים:

יוצאין בביצת החרגול. טב לאודנא:

ובשן של שועל. טב לשינה:

ובמסמר הצלוב. טב לעכביתא. spiders bite.

אית תניי תני ומחליף. ר"מ ור"י רב חנניה בשם ר' יוחנן כמתני'.
ר' שמואל ור' אבהו בשם רבי יוחנן כמתני'.

ר' שמואל ר' אבהו בשם ר"י כל שהוא מרפא אין בו משום דרכי האמורי. דרגי דרגיבת משום דרכי האמורי. ר' יודה אמר משום דגון ע"ז. (שמואל א ה) וראש דגון ושתי כפות ידיו. דונו דני משום דרכי האמורי. ר' יהודה אומר משום דן עכו"ם. (עמוס ח) ואמרו חי אלהיך דם. לאו לאו משום דרכי האמורי. ר' יהודה אומר משום ע"ז (איוב כא) ויאמרו לאל סור ממנו ודעת דרכיך לא חפצנו.

תני רב חייא עמד עצם בגרונו נותן מאותו המין על ראשו ואין בו משום דרכי האמורי. תני ר' ליעזר בן יעקב (ויקרא יט) לא תנחשו ולא תעוננו אע"פ שאין נחש יש סימן. ובלבד לאחר ג' סימנים. כגון (בראשית מח) ואני בבואי מפדן מתה עלי רחל. (בראשית מב) יוסף איננו ושמעון איננו ואת בנימין וגו'.

א"ר אלעזר הולכין אחר שמיעת בת קול. מה טעמא (ישעיהו ל) ואזניך תשמענה דבר מאחריך לאמר זה הדרך לכו בו. ר' לעזר עאל לפונייה נכנס לבית הכסא אתא אבטיונס דרומאי ואקומי מאתריה ויתב ליה. אמר הכין: כל עמא לא אקים לבר נש אלא לי. לית איפשר דאנא נפיק מיכא עד דנידע מה הוה בסופיה! מעולם לא הקים אדם רק אותי—אני רוצה לראות מה-יהא כאן!! והוה תמן חייו, היה שם נחש שרי נפיק, ויהב ליה עדרו תמן אחת

דריבוי.???הכישו נחש ויצא מעיו וקרא עלוי (ישעיהו מג) ואתן אדם תחתיד וגו'.

חד תלמיד מן דבר קפרא הוה נפיק מקטוע כיסין ללקוט איזה צמח חמתיה חד קייט חיויא פרי בתריה,ראה איזה "קייט", שנחש רץ אחרינו א"ל חיויא פרי בתרד!! שבקיה ואזיל ליה בתריה,אחר ה"קייט" וקרא עלוי ואתן אדם תחתיד.

גרמניא עבדיה דר' יודה נשייא נפיק בעי מילוויה לר' הילא. אתא כלב שוטה בעי איתגרייא ביה בר' אילא. גער ביה גרמני שבקיה ואזל ליה בתריה וקרא עלוי ואתן אדם תחתיד.

בר קפרא היה איעלל לחדא קרייא. מי עלל נכשל באצבעו. עאל ושמע קליה דטלייא קרי (שמות כג) אם בגפו=בנגפו יבא בגפו יצא. אמר דומה שלא עלת בידי אלא הטחה זו בלבד. וכן הוות ליה.

ר' יוחנן ורשב"ל הוי מתחמדין מיחמי אפויי דשמואל. אמרין נלך אחר שמיעת בת קול. עברין קומי סידרא שמעין קליה דטלייא (שמואל א כא) ושמואל מת. וסיימון וכן הוות ליה.

רבי יונה ורבי יוסה סלקין מבקרה לרבי אחא דהוה תשיש. אמרין נלך בתר שמיעת בת קול. שמעין קליה דאיתתא אמרה לחבירתה איטפי בוצינה.נכבה הנר אמרה לה לא יתטפי ולא מיטפי בוצינהון דישראל!

רבי יוחנן הוה עבר בשוקא חמא חד מזבין מן אילין מלטומה. אמר ליה מן אילין את חיי. אמר ליה אין. שבקיה ואזיל ליה. בתר שעה עבר גביה. א"ל רבי צלי עלוי דמן ההיא שעתא לא זבנית כלום וא"ל שני אתרד פעמים ששינוי השם גורם פעמים ששינוי המקום גורם.

תרין תלמידין מן דרבי חנינא הוין נפקין מקטוע כיסין. חמתין חדא איסטרלוגי'. אמר אילין תרין מי נפקין ולא חזרין. מן נפקין פגע בהון חד סב, אמר לון זכון עמי דאית לי תלתא יומין דלא טעמית כלום. תן לי צדקה, שזה 3 יום שלא אכלתי! והוה עמון חד עיגול, תאנה יבשה קצין פלגא ויהבינה ליה. אכל וצלי עליהון. אמר לון תתקיים לכון נפשיכון בהדין יומא, היך דקיימתון לי נפשי בהדין יומא! נפקין בשלם וחזרן בשלם. והוון תמן בני אינש דשמעין קליה. אמרין ליה ולא כן אמרת אילין תרין מי נפקין ולא חזרין! אמר אי דהכא, גברא שקר דאיסטרולוגי' דידיה שקרין! אפי' כן אזלין ופשפשוון ואשכחון חכינתה פלגא בהדא מובלא ופלגא בהדא מובלא. מצאו נחש חתוך חציו במשא זה וחציו במשא אחרת אמרו מה טיבו עבדתכון יומא דין? ותניין ליה עובדא. אמר ומה ההוא גברא יכיל עביד דאלההון די יהודאי מתפייס בפלגיה עיגול!!

ר' חונה משתעי הדין עובדא: חד גיור הוה איסטרולוגוס חד זמן אתא בעי מיפיק. אמר כדון נפקין. חזר ומר כלום אידבקת בהדא אומתא קדישתא לא למיפרש מן אילין מילי'א! ניפוק על שמיה דברין!! קריב למכסא, לתת מכס יחב לה חמרה ואכלה. מאן גרם ליה דיפל, בגין דהרהר. מאן גרם ליה דאישתיזיב בגין דאתרחץ על ברייה. אמר לו כל המנחש סופו לבוא עליו. ומה טעמא (במדבר כב) כי לא נחש ביעקב. כי לו נחש. אמר ר' אחא בר זעירא כל מי שאינו מנחש מחיצתו לפנים כמלאכי השרת. ומה טעמא (שם) כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל. אמר ר' חנינא בריה דר' אבהו כבחצי ימיו של עולם היה אותו רשע עומד מ"ט כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל.

א"ר ירמיה בן אלעזר עתידה בת קול להיות מפוצצת באהלי צדיקים ואומרת כל מי שפעל עם אל יבוא ויטול שכרו. רבי ברכיה בשם רבי אבא בר כהנא עתיד הקב"ה לעשות מחיצתן של צדיקים לפנים ממחיצתן של מלאכי השרת ומלאכי השרת שואלין אותן ואומרין להן מה פעל אל. מה הורה לכם

הקב"ה. אמר רבי לוי בר חיותא ולא כבר עשה כן בעולם הזה
הה"ד (דניאל ג) ענה נבוכדנצר ואמר הא אנא חזי גוברין די
שריין מהלכין בגו נורא וחבל לא איתי בהון. ומה ת"ל וחבל
לא איתי בהון. אלא מלמד שהיו סריסים ונתרפאו. וריויה
די קדמיתא אין כתיב כאן אלא וריויה די רביעאה. הן היו
מכבשין לפניו את האור. דמי לבר אלהין. אמר ראובן באותו
שעה ירד מלאך וסטרו לההוא רשיעה על פיו. א"ל תקין
מיליך ובר אית ליה!! חזר ומר (שם) בריך אלההון די שדרך
מישך ועבד נגו די שלח בריה לית כתיב כאן. אלא די שלח
מלאכיה ושיזיב לעבדוהי די התרחיצו עלוהי :

מסכת שבת פרק ז

הלכה א משנה כלל גדול אמרו בשבת כל השוכח עיקר שבת
ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה אינו חייב אלא חטאת
אחת

והיודע עיקר שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה חייב
על כל שבת ושבת

והיודע שהוא שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה חייב
על כל מלאכה ומלאכה

העושה מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת אינו חייב אלא
חטאת אחת :

גמרא מהו כלל גדול? א"ר יוסי בי רבי בון שהוא גדול מכלל
שביעית. שהשבת חלה על הכל ושביעית אינה חלה אלא על
עבודת הארץ בלבד. תמן תנינן כלל גדול אמרו בשביעית מהו
כלל גדול. א"ר יוסה בי רבי בון שהוא גדול מכלל מעשרות.
שהשביעית חלה בין על אוכלי אדם בין על אוכלי בהמה.
ומעשרות אינן חלין אלא על אוכלי אדם בלבד. תני בר קפרא
כלל גדול אמרו במעשרות. מהו כלל גדול. אמר רבי יוסה בי

רבי בון שהוא גדול מכלל פיאה. שהמעשרות חלין בין על דבר שמכניסו לקיום ובין על דבר שאין מכניסו לקיום. ופיאה אינה חלה אלא על דבר שמכניסו לקיום. ואית דבעי מימר מהו גדול מיכן שיש למטה ממנו.

אנן תנינן כל השוכח עיקר שבת. תניי דבית רבי כל שאינו יודע עיקר שבת. מעולם לא ידע רבי לעזר כמתניתין. רבי יוחנן כהדא דתני דבית רבי.

הא רבי ליעזר אמר כל השוכח עיקר שבת הא אם אינו יודע כל עיקר פטור? דהו"ל אנוס מן מה דרב תני מתניתין ופתר לה אי זהו שאינו יודע עיקר שבת? קטן שנשבה בין העכו"ם. הדא אמרה הוא הדא הוא הדא.

הא אמר ר' יוחנן כל שאינו יודע עיקר שבת. הא יודע ושכח חייב? על שבת ושבת מן מה דמר רבי שמואל רבי אבהו בשם רבי יוסי בן חנינא כלה דא הילכתא כרבי ליעזר. ברם כרבנן אינו חייב אלא אחת, הדא אמרה היא הדא היא הדא. לרבנן חייב רק אחת בכל הבבות—עין לקמן

בעון קומי בריה דר' יסא את מה שמעת מן אבוך מן דרבי יוסי. אמר כרבי יוחנן? אמר לון רבי חזקיה לא אמר כן. אלא ר' סימן בר זבדא הוה פשט עם בריה דרבי יוסה. ושמע מינה כהדא דרבי ליעזר.

מטאלין מיליאי? ועשה אחת, ועשה הנה, ועשה מהנה, ועשה אחת- לחייב על כל אחת ואחת. הנה- לחייב על כולהן אחת. מהנה- לחייב על התולדות. או נימר בעכו"ם הכתוב מדבר.

תני רבי זכיה קומי רבי יוחנן זיבח קיטר וניסך בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת. אמר ליה רבי יוחנן בבליי עברת בידך תלתא נהרין ואיתברת! אינו חייב אלא אחת. עד לא יתברנה בידיה יש כאן אחת אין כאן הנה. מן דתברה בידי

יש כאן הנה אין כאן אחת! לפני שאמר לו ריו"ח "איתבדת" יש כאן הנה—לא אחת, ולאחר שאמר לו "איתבדת" יש כאן אחת—לא הנה והיכן בעכו"ם? בעבודתה, בעבודת הגבוה, בהשתחויה. בעבודתה- לחייב על כל אחת ואחת. בעבודת הגבוה- לחייב על כולהן אחת, בהשתחויה- לחייב על מקצתה.

ר' בון בר חייא בשם רב שמואל בר רב יצחק כתיב (ויקרא ד) אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם והביא פר מצוה שהמשיח מביא עליהן פר. יצאת עכו"ם שאינו מביא עליה פר אלא שעירה בלבד. ע"כ לא איירי קרא בעכו"ם התיבון הרי חלבים ועריות הרי המשיח מביא עליהן פר! ושמא איירי בהו לא אתינן מתני אלא דברים שיש להן תולדות. חלבים אין להן תולדות. עריות עשה בהן את המערה כגומר.

חברייא אמרין (ויקרא כג) שבת הוא לה' לחייב על כל שבת ושבת. אמר ר' אילא כתיב (שמות לה) כל העושה בו מלאכה יומת לא העושה בו ובחבירו. את אמר אין השבתות מצטרפות, ממילא שמעי' ש חולקות. אמר רבי יוסי בי רבי בון כשם שאינן מצטרפות כך אין חולקות.

גדול שנשבה בין העכו"ם רב ושמואל חד אמר מונה ששה ועושה שבת. וחרנה אמר עושה שבת ומונה ששה. רבי יצחק בר אלעזר בשם רב נחמן בר יעקב מונה ששה ועושה שבת. חמשה ועושה שבת ארבעה ועושה שבת ג' ועושה שבת שנים ועושה שבת. אחד ועושה שבת. אמר ר' מנא אין אישתבאי בתלתא הוא עבד בשובתא. רב הוה חייליה לתרין מחזירין הוא עבד שובתא. אים מתחיל מ' לחודש הרי עושה שבת ב' 7-13-18-22-25-27-34-40-45-49-52-54 לחודש. אים 1 בחודש הוא ביום ג', הרי שבת ביום: 5-12-19-26-33-40-47-54 הרי עושה שבת לשני "מחזורים" ואין לא לתמוה ויחוש לכל הימים כהדא קידש אשה בעולם. רבי יעקב בר אחא איתפלגון ר' יוחנן ור' שמעון בן לקיש. ר' יוחנן אמר חושש לכל הנשים. ריש לקיש אמר אינו חושש לכל הנשים. תמן יש לו תקנה יכול הוא לישא גיורת. יכול הוא לישא משוחררת. הכא מה אית לן?

תמן אמרין בבבלי חושש לכל הימים ועושה כדי קיום הנפש.

תמן תנינן אמר רבי עקיבה שאלתי את ר' אליעזר העושה מלאכות הרבה בשבתות הרבה מעין מלאכה אחת בעלם אחת מהו? חייב אחת על כולן או על כל אחת ואחת אמר לי חייב על כל אחת ואחת מקל וחומר. ומה אם הנידה שאין בה תוצאות הרבה וחטאות הרבה חייב על כל אחת ואחת. שבת שיש בה תוצאות הרבה וחטאות הרבה אינו דין שיהא חייב על כל אחת ואחת. אמרתי לו לא אם אמרת בנידה שיש בה שתי אזהרות שהוא מזהר על הנידה והנידה מזהרת עליו. תאמר בשבת שאין בה אלא אזהרה אחת. אמר לי הבא על הקטנות יוכיח. שאין בהן אלא אזהרה אחת וחייב על כל אחת ואחת. אמרתי לו לא אם אמרתי בבא על הקטנות שאע"פ שאין בהן עכשיו יש בהן לאחר זמן. תאמר בשבת שאין בה אלא אחד לא עכשיו ולא אחר זמן. אמר לי הבא על הבהמה יוכיח. אמרתי לו הבהמה כשבת.

ר' זעירא בשם ר' חסדא ר' אילא בשם ר' שמעון בן לקיש תריהון אמרין בזדון שבת ובשגגות מלאכות שאלו. אי חייב אתולדה במקום אב בדה תנינן שבתות הרבה לא על המלאכות הוא מתחייב!?

רבא בשם רב חסדא אמר בשגגת שבת ובזדון מלאכות שאלו. אי ימים שבנתיים הוי ידיעה לחלק בדה תנינן מלאכות הרבה לא על השבתות מתחייב!?

הא ר' זעירא בשם רב חסדא אמר רבי אילא ור' שמעון בן לקיש תריהון אמרין: בזדון שבת ובשגגת מלאכות שאלו. הודי ליה או לא הודי?

א"ר זעירא קומי ר' יסא מתניתא אמרה דלא הודי ליה. דתני יודע אני שהיא שבת ויודע אני שהיא מלאכה. אבל איני יודע אם מלאכה היא זו שחייבין עליה כרת. אם מענין אבות

מלאכות עשה חייב על כל מלאכה ומלאכה. אם מענין מלאכה אחת עשה חייב על כל העלם והעלם מפני שהן העלימות הרבה. אבל אם היה העלם אחד אינו חייב אלא אחת. דאינו חייב אתולדה במקום אב הדא אמרה דלא הודי ליה

הא רבא בשם רב חסדא אמר בשגגת שבת ובזדון מלאכות שאלו. הודי ליה או לא הודי ליה?

מן מה דמר ר' שמואל ר' אבהו בשם ר' יוסי בי ר' חנינא כל הדא הלכתא בבא² כרבי ליעזר. ברם כרבנן אינו חייב אלא אחת. ול"א "שבתות מחלקות" הדא אמרה דלא הודי ליה.

רבי זעירא בשם רב חסדא רבי אילא בשם ר' שמעון בן לקיש תריהון אמרין בזדון שבת ובשגגת מלאכות שאלו, הא בשגגת שבת ובזדון מלאכות אף רבי אליעזר יודי לרבי עקיבה שאינו חייב אלא אחת.

ויתיביניה רבי עקיבה הרי מזיד במלאכות ושוגג בשבת הרי יש בה תוצאות הרבה וחטאות הרבה ואת מודי לי שאינו חייב אלא אחת. מן מה דלא מתיב לה הדא אמרה היא הדא היא הדא.

הא רבי בא בשם רב חסדא אמר בשגגת שבת ובזדון מלאכות שאלו. הא בזדון שבת ובשגגת מלאכות אף רבי עקיבה יודי לרבי אליעזר שהוא חייב על כל אחת ואחת.

ויתיביניה רבי אליעזר הרי זדון בשבת ושוגג במלאכות הרי אין בה תוצאות הרבה וחטאות הרבה ואת מודי לי שהוא חייב על כל אחת ואחת. מן מה דלא מתיב ליה הדא אמרה היא הדא היא הדא.

הא רבי בא בשם רב חסדא אמר בשגגת שבת ובזדון מלאכות שאלו. ולא משום שגגת שבת את תופסו? !אים שכח שהיום שבת ומחמת זה

עשה מלאכות הרבה, מה סברא שיהא חייב על כל מלאכה ומלאכה?

רבי חזקיה בשם רבי בא שתיים שאלו: מזיד בשבת ושוגג במלאכות מהו לעשות את התולדות כעיקר? "תולדה במקו' אב" שוגג בשבת ומזיד במלאכות=טעה פעמיים וסבר ש"שבת" הוא "יום ראשון" ומחמת זה חרש... שיהא חייב על כל אחת ואחת?

אמר רבי יעקב בר דסיי ותניי דבית רבי כן העושה מלאכות הרבה בשבתות הרבה מעין מלאכה אחת בהעלם אחת מהו חייב אחת על כולם או אחת על כל אחת ואחת. "מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת" הדא היא מזיד בשבת ושוגג במלאכות. "שבתות הרבה מעין מלאכה אחת" הדא היא שוגג בשבת ומזיד במלאכות.

הא רבי זעירא בשם רב חסדא ורבי אילא בשם רבי שמעון בן לקיש תריהון אמרין בזדון שבת ובשגגת מלאכות שאלו. ויש אדם מתחייב על הזדון? את נותן שגגת מלאכות על זדון שבת. לחייב על כל אחת ואחת. ודכוותה שוגג בשבת ומזיד במלאכה את נותן שגגת שבת על זדון מלאכות לחייב אחת

ולית ליה לרבי אליעזר מאחת לחייב על כל אחת ואחת. ולמה צריך ק"ו

אשכח תני בשם רבי אליעזר: גדול שנשבה לבין העכו"ם ושכח עיקר שבת חייב על כל אחת ואחת.

מה בין מזיד בשבת ושוגג במלאכות. מה בין שוגג בשבת וזדון במלאכות. אמר רבי יוסה ולמה מזיד בשבת ושוגג במלאכות חייב על כל אחת ואחת שאם אומר את לו מלאכה היא זו הוא פורש ממנה ועושה מלאכות אחרות. ולמה שוגג בשבת ומזיד במלאכות אינו חייב אלא אחת שאם אומר אתה לו שבת היא זו מיד הוא פורש.

שגג בזה ובה. רב המנונא אומר אינו חייב אלא אחת. אמר ליה רבי זעירא ולא כל שכן הוא אלו מזיד בשבת ושגג במלאכות אינו חייב על כל אחת ואחת, מפני שנתוסף לו שגגת שבת אובד שגגת מלאכות?!

רבי ירמיה בעא קומי רבי זעירא קצר חצי גרוגרת בשבת זו בזדון שבת ובשגגת מלאכות וחצי גרוגרת שבת זו בשגגת שבת ובזדון מלאכות שגגות שבו מהו שיצטרפו? איפשר לומר שבתות מחלקות, שבתות מצטרפות? הרי תמחויין חולקין ותמחויין מצטרפין! אמר ליה איני יודע טעם תמחוי!

ולא מתניתא היא: כתב אות אחת בשבת ואות אחת בשבת רבי אליעזר מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר. א"ר עזריה קומי רבי מנא תיפתר בזדון. שכתב אות ראשונה בזדון א"ל ולא כל שכן הוא מה אם הזדון שאינו חולק אינו מצטרף, שגגה שהיא חולקת לא כל שכן שלא תצטרף!

א"ר חנניה לא אמר כן אלא: קצר חצי גרוגרת בזדון שבת ובשגגת מלאכות, וחצי גרוגרת בין הערבים בשגגת שבת ובזדון מלאכות שגגות שבו ושגגות שבו מהו שיצטרפו. א"ר מנא אע"ג דלא אמר רבי יוסה דא מילתא אמר דכוותיה. אכל חצי זית בידיעת הקודש ובהעלם טומאה וחצי זית בעלם הקודש ובידיעת הטומאה העלם שבו והעלם שבו מהו שיצטרפו?

ניחא שבת שבאו לה ימי החול בנתיים. "ימים שבינתיים, הוי ידיעה לחלק" גבי נידה מאי אית לך? ריש לקיש אמר תיפתר בנדה קטנה שומ"י שבאו לה ימי הפסק טהרה בנתיים. שטבלה בינתיים

רבי אליעזר בי ר' שמעון אומר כך שאלו רע"ק לר"א בא על נדה אחת חמש בעילות בהעלם א' מהו? חייב אחת על כולם, או על כל אחת ואחת. אמר ליה חייב על כל אחת ואחת. וקשיא אילו קצר וקצר בעלם אחד כלום הוא חייב על כלם אלא אחת. ר' אחא בשם ר' חנינא, כן ר' מנא מקשי לה. ולא כן א"ר שמואל ר' אבהו בשם ר' יסא בן חנינא כל הדא הילכתא כר"א ברם כרבנן אינו חייב אלא אחת. אף הכא??? גבי נדה לא יהא חייב אלא אחת! א"ר יוסה קיימתיה כיי דמר ר' אחא בשם ר' חנינא לית כן כרבנן??? בא על נדה... רבנן דקיסרין בשם ר' ניסא כל הדא הלכתא דר' אליעזר הוא. וכל דיפוק מינה הלכה, אף בא על נדה 5 בעילות כולה כר"א :

הלכה ב משנה אבות מלאכות ארבעים חסר אחת הזורע והחורש והקוצר והמעמר הדש והזורה והבורר הטוחן והמרקד והלש והאופה הגוזז את הצמר והמלבנו והמנפצו והצובעו והטווה והמיסך והעושה שתי בתי נירין והאורג שני חוטין והפוצע שני חוטין הקושר והמתיר והתופר שתי תפירות והקורע על מנת לתפור שתי תפירות הצד צבי השוחטו והמפשיטו המולחו והמעבד את עורו והממחקו והמחתכו הכותב שתי אותיות והמוחק על מנת לכתוב שתי אותיות הבונה והסותר המכבה והמבעיר המכה בפטיש והמוציא מרשות לרשות הרי אלו אבות מלאכות ארבעים חסר אחת :

גמרא אבות מלאכות ארבעים חסר אחת מניין לאבות מלאכות מן התורה? ר' שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן כנגד ארבעים חסר אחת מלאכה שכתוב בתורה. בעון קומי רב אחא כל הן דכתיב מלאכות שתיים? א"ר שיין אשגרת עיינה דרבי אחא בכל אורייתא ולא אשכח כתיב דא מילתא בעיא דא מלתא. אין בכל התורה "מלאכות" ומה קמיבעיא ליה?

(בראשית לט) ויבוא הביתה לעשות מלאכתו מנהון.
(בראשית ב) ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה

מנהוון? תני רבי שמעון בן יוחאי (דברים טז) ששת ימים
תאכל מצות וביום השביעי עצרת לה' אלהיך לא תעשה
מלאכה. הרי זה בא להשלים ארבעים חסר אחת מלאכות
שכתוב בתורה.

רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי שמואל בר נחמני כנגד ארבעים
חסר אחת פעם שכתוב במשכן עבודה ומלאכה.

א"ר יוסי בן חנינא זה הדבר אין כתיב כאן אלא (שמות לה)
אלה הדברים דבר דברי דברים מיכן לאבות ולתולדות. רבי
חנינא דצפורין בשם ר' אבהו אל"ף חד. למ"ד תלתין. ה"א
חמשה. דבר חד. ודברים תרים. מיכן לארבעים חסר אחת
מלאכות שכתוב בתורה.

רבנן דקיסרין אמרין מן אתרה לא חסרה כלום. אל"ף חד.
למ"ד תלתין. ח' תמניא. לא מתמנעין רבנן דרשין בין ה"א
לח"י.

רבי יוחנן ור"ש בן לקיש עבדין הוויי"שקלו וטרו" בהדא פירקא
תלת שנין ופלוג. אפקון מיניה ארבעין חסר אחת תולדות על
כל חדא וחדא. מן דאשכחון מיסמוך סמכון, מה שיכלו לסמוך על איזה
"אב", סמכו הא דלא אשכחון מסמוך עבדוניה משום מכה
בפטיש.

בנוי דרבי חייא רובא עבדן הוויי בהדין פירקא שיתא ירחין.
אפקון מיניה שית מילין על כל חדא וחדא. בנוי דרבי חייא
רובא הויי בשיטת אבוהון דתני רבי חייא: הקוצר הבוצר
המוסק^קתבואה-ענבים-זתים הגודר התולש האורה^התמרים-פירות-תאנה כולהן
משום קוצר. הרי שש

אמר רבי סירוד ב"ר יהודא עבדין הוי במכשירין שיתא
ירחין. בסופה אתא חד תלמיד מן דרבי סימאי ושאל ליה
ולא אגיביה. אמר ניכר הוא זה שלא עבר על פיתחה של
תורה!:

*****סוגיא זו הגהתי במדת בינוני*****

ארבעים אבות מלאכות חסר אחת. ליידיא מילה? שאם עשאן כולם בעלם אחד אינו חייב אלא אחת.

תנא ר' זכאי קומי ר' יוחנן זיבח קיטר וניסך בעלם אחד חייב על כל אחת ואחת. א"ל רבי יוחנן: בבליא! עברת בידך תלתא נהרין העברת מימרא בידך 3 נהרות ואיתבדת=בדוּתא אינו חייב אלא אחת! עד לא יתברינה בידיה יש כאן הנה ואין כאן אחת. מן דתברה בידיה יש כאן אחת ואין כאן הנה. רבי בא בר ממל בעא קומי דרבי זעירא ויהא חייב על כל אחת ואחת! כמה דתימר גבי שבת (שמות כ) לא תעשה כל מלאכה כלל. (שמות לה) לא תבערו אש בכל מושבותיכם פרט. הלא הבערה בכלל היתה ויצאת מן הכלל ללמד לומר מה הבערה מיוחדת מעשה יחידי וחייבין עליה בפני עצמה. אף כל מעשה ומעשה שיש בו לחייב עליו בפני עצמו. אף הכא (שמות כ) לא תעבדם כלל. לא תשתחוה להם פרט. והלא השתחויה בכלל היתה ולמה יצאת מן הכלל ללמד מה השתחויה מיוחדת מעשה יחידי וחייבין עליה בפני עצמו אף כל מעשה ומעשה שיש בה לחייב עליו בפני עצמו!

א"ל בשבת כלל במקום אחד ופרט במקום אחר. ואמר' דהפרט מלמד על הכלל. ובעכו"ם כלל שהוא בצד הפרט. א"ל והכתיב (שמות לד) לא תשתחוה לאל אחר (שמות כב) זובח לאלהים יחרם. פרטים של "מעשה יחידי" שלא נכתבו ביתרו (אצל הכלל) הרי כלל במקום אחד ופרט במקום אחר! א"ל כיון שאת לומד מצדו אפילו כלל במקום אחד את למד. חברי'א אמרין לא שנייא בין שכלל במקום אחד ופרט במקום אחר בין שכלל ופרט במקום אחד. כלל ופרט הוא בשבת כלל ואחר כך פרט. בעכו"ם פרט ואחר כך כלל. ר' יוסי אמר לא שנייא בין שכלל ואחר כך פרט בין שפרט ואחר כך כלל בין שכלל ופרט וכלל כלל ופרט היא בשבת כלל בעבודתה ופרט בעבודתה. בעכו"ם כלל בעבודתה ופרט במלאכת הגבוה. אמר רבי מנא הבערה שלא

לצורך יצאת השתחוויה לצורך יצאת ללמד על עצמה שאינה מעשה. אתיא כההוא דתני חזקיה (שמות כב) זובח לאלהים יחרם יצאת זביחה ללמד על הכל השתחוויה ללמד על עצמה שאינה מעשה.

או חלף דבר שהוא מעשה מלמד. ודבר שאינו מעשה אינו מלמד.

דמר רבי ירמיה הבערה לצורך יצאת ללמד על בתי דינים שלא יהו דנין בשבת. ומה טעמא? נאמר כאן (שמות לה) בכל מושבותיכם ונאמר להלן (במדבר לה) והיו אלה לכם לחקת משפט לדרתיכם בכל מושבותיכם מה מושבותיכם שנאמר להלן בבתי דינין הכתוב מדבר. אף מושבותיכם שנאמר כאן בבתי דינין הכתוב מדבר. א"ר שמואל בר אבדימא מכיון דתימר לצורך יצאת כמי שיצאת שלא לצורך. ודבר שיצא שלא לצורך מלמד. הדא אמרה דבר אחד שיצא לצורך אינו חולק. ושלא לצורך חולק.

שני דברים שיצאו מן הכלל מהו שיחלוקו? מי אמרי' שיצאו, כדי ללמד שחייב רק אהנד נישמענה מן הדא: מניין המעלה מבשר חטאת ומבשר אשם. ומבשר קדשי הקדשים. ומבשר קדשים קלים ומותר העומר ושתי הלחם ולחם הפנים. ושירי מנחות. ומן השאור ומן הדבש עובר בלא תעשה. ת"ל (ויקרא ב) כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה'. הא כל שיש ממנו לאישים הרי היא בבל תקטירו. ר"א שאל לרבי יוחנן יצאו שתי הלחם וילמדו על הקדשים לכבש. א"ל כהדא דתני המזבח אין לי אלא המזבח. ומנין לרבות את הכבש. ת"ל (שם) ואל המזבח לא יעלו. יכול לעבודה ושלא לעבודה. ת"ל לריח ניחוח לא אמרתי אלא לעבודה. א"ל אותם מיעוט אלו חייבין עליהן לכבש. ואין שאר כל הקדשים חייבין עליהן לכבש. מפני שכתוב אותם הא אינו כתוב אותם, מלמד דין. הוי אמרי' ששתה"ל וביכורים מלמד דין על בשר חטאת וכו' לחייב אף על הכבש הדא אמרה שני דברים שיצאו מן הכלל אינן חולקין.

א"ר חנניה בריה דרבי הילל לחלוק אינן חולקין הא ללמד מלמדין.

ר' יוסי בי רבי בון לא אמר כן. אלא ר"א שאל לר' יוחנן ויצאו שתי הלחם וילמדו על כל הקדשים לכבש. א"ל אותם מיעוט אלו חייבין עליהן לכבש. ואין שאר כל הקדשים חייבין עליהן לכבש. הדא אמר דבר אחד שיצא מן הכלל לצורך אינו חולק ושלא לצורך חולק.

ושני דברים שיצאו מן הכלל אינן חולקין. וכרבי ישמעאל חולקין דאמר רבי בון בר חייא דברי רבי ישמעאל ב' דברים שיצאו מן הכלל חולקין. דתני רבי ישמעאל (ויקרא יט) לא תנחשו ולא תעוננו. והלא הניחוש והעינון בכלל היו, ויצאו מן הכלל לחילוק לחייב דווקא אהנד

כלל בהיכרת ופרט בהיכרת. מילתיה דר"יוח אמרה כלל ופרט הוא. דמר רבי אבהו בשם ר"י (ויקרא יח) כי כל אשר יעשה מן התועבות האלה ונכרת. אחותו בכלל היתה ויצאה מן הכלל לחילוק על הכלל. לחייב חטאת עכא"ל

{התיב ר"א והכתיב (ויקרא כ) ערות אחות אמך ואחות אביך לא תגלה כי את שארו הערה. למה יצאת אחות-אמו? א"ל לצורך יצאת לידון בערייה. מערה כגומר. א"ל והכתיב (שם) ואיש אשר ישכב את אשה דוה וגילה את ערותה את מקורה הערה! א"ל לצורך יצאת לידון בה את המערה כגומר. שלא תאמר הואיל ואין חייבין עליה משום טומאה לא נעשה בו את המערה כגומר. קמ"ל דעשה...

אמר ליה והכתיב (שם) ואיש אשר ישכב את דודתו ערות דודו גילה? למה יצאה? אמר ליה לצורך יצאה לידון בערירי.

הכתיב (שם) ואיש אשר יקח את אשת אחיו נדה היא. אמר ליה לצורך יצאה לידון בערירי. דמר רבי יודן כל ההן דכתיב

(שם) ערירים יהיו הויין בלא בניס. (שם) ערירים ימותו קוברין את בניהן.

אמר רבי יוסה דודתו לצורך יצאת, למעט את אשת אחיו מאמו. שלא תאמר שהתורה אסרה רק א"א מאמו נאמר כאן דודתו ונאמר להלן (ויקרא כה) או דודו או בן דודו יגאלנו. מה דודו שנאמר להלן באחי אביו מאביו הכתוב מדבר, אף דודתו שנא' להלן באחות אביו מאביו הכתוב מדבר. אף את אשת אחיו למידה מדודתו נכתב סמוך לדודתו. מה דודתו שנאמר להלן באחות אביו מאביו הכתוב מדבר אף אשת אחיו שנאמר כאן באשת אחיו מאביו הכתוב מדבר. אע"ג דיש היתר במקום מצווה—אסור בלא"ה

עד כדון כרבי עקיבה. כרבי ישמעאל יליף איסור א"א מאביו מדרשה אחרת דתני רבי ישמעאל נאמר כאן אשת אחיו. ונאמר להלן איש אשר יקח את אשת אחיו נדה היא. מה נדה יש לה היתר לאחר איסורה אף אשת אחיו מאביו יש לה היתר לאחר איסורה. ואפ"ה אסור בשעת האיסור יצאת אשת אחיו מאמו שאין לה היתר לאחר איסורה. הא רבי ישמעאל מקשי לה מנן תיתי ליה.

רבי אבהו ר"א בשם רבי הושעיא שני לאוין וכרת אחת, לאוין חולקין כריתות. מה טעמא (שמות ל) על בשר אדם לא ייסך ובמתכנתו לא תעשו כמוהו. וכתוב (שם) איש אשר יקח כמוהו ואשר יתן ממנו על זר ונכרת מעמיו הרי יש כאן שני לאוין וכרת אחת, לאוין חולקין כריתות. מה עביד לה ר' יוחנן? תיפ"ל חילוק כרת בעריות, מחלוק לאוין—ו"ציאת אחותו" ל"ל? באנשים הכתוב מדבר. ובאת אחותו ללמד על כל הנשים. ולית לר"א כן אית ליה לא תקרבו אחד האיש וא' האשה. ומה עבד לה רבי יוחנן פתר לה ואינו מחוור. אינו תירוץ יפה

ועוד מן הדא: שמואל בר אבא בעא קומי רבי זעירא ויצאו שלמים ויחלוקו לאוין על כל הקדשים לטומאה. א"ל לצורך יצאו למעט את קדשי בדק הבית שלא יהו חייבין עליהן

משום פיגול ונותר וטמא. ולא מתניתא היא קדשי מזבח מצטרפין זה עם זה למעילה לחייב עליהן משום פיגול ונותר וטמא, מה שאין כן בקדשי בדק הבית. אין חייבין עליהן משום פגול נותר וטמא. א"ל מכיון שאין מצטרפין חולקין. אמר רבי חנינא וכיני ויחלוקו ולא יצטרפו.

כלל בעשה ופרט בלא תעשה. מילתיה דרבי אלעזר אמר כלל ופרט הוא. והפרט "מלמד על הכלל" דאמר רבי אלעזר לוקין על החרישה בשביעית. רבי יוחנן אמר אין לוקין על החרישה בשביעית. ומה טעמא דרבי אלעזר? (ויקרא כה) ושבתה הארץ שבת לה' כלל. שדך לא תזרע וכרמך לא תזמור פרט. הזרע והזמיר אף הן בכלל היו. ולמה יצאו להקיש אליהן לומר לך מה הזרע והזמיר מיוחדין שהן עבודה בארץ ובאילן. אף אין לי אלא דבר שהוא עבודה בארץ ובאילן. וה"ה חרישה מה עבד לה רבי יוחנן? שני דברים הן, ושני דברים שיצאו מן הכלל אינן חולקין. לא אמרי' שבאו "לחלק" לחייב עכאו"א—ואין זה "נוגע" כלל הכא... ולית לרבי אלעזר אינן חולקין?! אית ליה, לחלוק אינן חולקין. הא ללמד מלמדין. הפרט מלמד על הכלל, ומרבי' חרישה ולית לרבי יוחנן מלמדין?! שנייא היא שכלל בעשה ופרט בלא תעשה ואין עשה מלמד על לא תעשה. ואין לא תעשה מלמד על עשה. אמר רבי אלעזר ולא תעשה מלמד על עשה ואין עשה מלמד על לא תעשה.

על דעתיה דר' אלעזר ניחא מותר לחפור בה בורות שיחין ומערות. על דעתיה דריו"ח מהו לחפור בה בורות שיחין ומערות? כשם שאין מלמדין לענין איסור כן לענין היתר לא ילמדו! וממילא "ושבתה הארץ" אף מחפירת בורות

א"ר בא קרטיגנאה טעמא דרבי יוחנן (שם) שש שנים תזרע ולא בשביעית. שש שנים תזמור כרמך ולא בשביעית. כל לא תעשה שהוא בא מכח עשה הוא עובר בעשה. אית ליה "עשה מלמד על

עשה" וממילא רק חרישה אסור

ר' יוסה אומר אפילו עשה אין בו. רבי ירמיה אומר עובר בעשה. וליידא מילה כתיב (שם) ושבתה הארץ שבת לה: לענין לא תעשה שבו.

יכול יהו לוקין על התוספת? ר' יוחנן פתר מתניתא: "יכול יהו לוקין על ידי חרישה בשביעית" ר"א פתר לה מתניתא: "יכול יהו לוקין על איסור שני פרקים הראשונים"

אית תניי תני שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך. ואית תניי תני שדך לא תזרע וכרמך לא תזמור. מאן דמר שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך מסייע לרבי יוחנן. ומאן דמר שדך לא תזרע וכרמך לא תזמור מסייע לרבי אלעזר.

מתניתא פליגא לר' אלעזר: "השמר" בלא תעשה. "פן" בלא תעשה. וכתיב (דברים יב) שם תעלה עולותיך ושם תעשה. שם תעלה זו העלייה. ושם תעשה זו שחיטה וזריקה. מה העלייה שהיא בעשה הרי הוא בלא תעשה. "השמר" לך פן תעלה... אף שחיטה וזריקה שהן בעשה יהו בלא תעשה. בגין דכתיב שם תעלה ושם תעשה. הקישן בפירוש הא אילולא הוה כתיב שם תעלה ושם תעשה אין עשה מלמד על לא תעשה, ואין לא תעשה מלמד על עשה. מה עבד לה ר' אלעזר? אף בלי הקישא, יש ל"ת אף על שחיטה וזריקה! שלא תאמר כמה דתימר גבי שבת חפר חרץ נעץ אינו חייב אלא אחת. ודכוותה שחט זרק והעלה אינו חייב אלא אחת לפום כן צריך מימר חייב על כל אחת ואחת.

כל הן דתנינן אבות יש להן תולדות. תמן תנינן ארבע אבות נזיקין. השור זה הקרן, נגיחה ודחיפה אב. תני רבי חייה נשך רבץ בעט תולדות לקרן. תמן תנינן אבות הטומאה השרץ. ושכבת זרע. תולדות השרץ אי זהו. רבי יודה בשם רבי נחום מדפות. מהו מדפות? מגעות. כלי שנגע בשרץ, הוי תולדה אב הטומאה

מטמא את הכל. וולד הטומאה אינו מטמא אלא אוכלין ומשקין וכלי חרש. {אוכלין ומשקין וכלי חרש אינן נעשין אב הטומאה לטמא זיבה. כ זב אינו יכול לעשותן אה"ט—ל"ש כאן} והכא תנינן אבות מלאכות ארבעים חסר אחת. חרישה אב. תני רבי חייה חפר חרץ נעץ תולדות להחרישה. כל אבות מלאכות מן המשכן למדו. מה חרישה היתה במשכן שהיו חורשין ליטע סממנין. כמה יחרוש ויהא חייב? רבי מתניה אמר כדי ליטע חרישה. רבי אחא בר רב כדי ליטע זכרותה של חיטין. תמן תנינן גבי שיעור הוצאה זרע קישואין שנים חייב. זרע דילועים שנים. זרע פול מצרי שנים. תני חטים מדיות שנים. ר' שמואל בשם ר' זעירא חיטין על ידי שהן חביבות עשו אותן כשאר זרעוני גינה שאינן נאכלין. וסגי בהוצאת 2

לכל דבר שהוא להניית קרקע חייב משום חורש. החופר החורץ הנועץ המדייר המעדר המזבל המכבד המרביץ המפעפע גושים. המברה בחרשים. המצית את האור בחיצת קנים ובאגד תמרים. וכרבי זעירא אף החופר אמת מים, חייב משום חורש, מפני שמכשיר צדדיה לזריעה אמת המים שהיא מכשרת צדדיה לזריעה. המסקל. הבונה מדריגות. הממלא את הנקעים שתחת הזיתים. והעושה עוגיות לגפנים. וכל דבר שהוא להניית קרקע חייב משום חורש.

רבי חייה בשם רבי יוחנן המבשל נבילה ביום טוב אינו לוקה. שהותר מכלל בישול בי"ט. רבי שמעון בן לקיש אמר לוקה. שלא הותר מכלל בישול אלא לאכילה בלבד. ל"א "מתוך..." התיב ר' בא בר ממל על דרבי יוחנן מעתה החורש ביום טוב אינו לוקה. שהותר מכלל חרישה בי"ט. גבי כסוי ריש ביצה רבי יוסי בשם רבי אילא לא הותרה חרישה כדרכה. רבי שמי אמר קומי רבי יסה רבי אחא בשם רבי אילא דרבי שמעון היא דרבי שמעון אמר עד שיהא לו צורך בגופו של דבר. וחופר לצורך כסוי, פטור—ומעולם לא "הותרה" קם ר' יוסה רבי אחא א"ל את אמרת דא מילתא. ולא כן א"ר יוחנן דברי ר' מאיר עשרים וארבע

דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל וזה חד מהם.
נימר כ"ג! ריש ביצה--- לר"ש אף לבי"ה שרי לשחוט

אלא??? רבי מאיר ורבי שמעון שניהן אמרו דבר אחד. ולכן
סברנן מימר ר' יוסי ורבי שמעון שניהן אמרו דבר אחד. נימר
רבי מאיר ורבי יוסי ורבי שמעון שלשתן אמרו דבר אחד.
אלא מילין דצריכין לרבנן פשיטין לכוון. פשיטין לרבנן.???

קצר לצורך עשבים חייב משום קוצר, ואינו חייב משום
מייפה את הקרקע.=חרישה לא צורכה דלא, קצר לייפות את
הקרקע, מהו שיהא חייב משום קוצר, ומשום מייפה את
הקרקע? אף דהוי"ל מלשאצ"ל ואפילו תימר דרבי שמעון הוא. ברם
כרבנן מכל מקום הרי חרש מכל מקום הרי קצר.

אמר ר' מנא מיליהון דרבנן מסייעין לר' יוסי. דמר רבי חייא
בשם רבי יוחנן: דג שסחטו אם לגופו רוצה לאכול הדג הרי זה פטור.
אם להוציא ציר חייב. ואפילו תימר דרבי שמעון היא דמר
ברם כרבנן, מכל מקום הרי סחט מכל מקום הרי הוציא ציר.

כל דבר שהיה מבחיל ripens את הפירות חייב משום זורע.
הנוטע המבריך המרכיב המקרסם המזרד המפסל המזהם
המפרק והמאבק המעשן המתליע הקוטע הסך והמשקה
והמנקב והעושה בתים וכל דבר שהוא להבחיל את הפירי
חייב משום זורע.

זעירא בר חייא בר אשי בשם כהנא: הנוטע בשבת חייב משום
זורע.

רבי זעירא אמר: הזומר כנוטע.

נטע וזמר בשבת: על דעתיה דכהנא חייב שתיים. על דעתיה
דרבי זעירא אינו חייב אלא אחת. כלום אמר רבי זעירא לא
הזומר כנוטע. ולמה הנוטע כזומר? וכי אפשר לומר נוטע—כזומר!! הכל
היה בכלל זריעה ויצאה זמירה להחמיר על עצמה. בפרשת בהר גבי

שמיטה מפני שיצאת זמירה להחמיר על עצמה את פוטרו משום זורע! הוי לא שנייא נטע וזמר בשבת בין על דעתיה דר' כהנא בין על דעתיה דרבי זעירא חייב שתיים :

והקוצר. תני רבי חייא הקוצר הבוצר המוסק הגודר התולש והאורה כולהן משום קוצר. ההן דגזז ספוג גומי קרולין חייב משום קוצר. ומשום נוטע. ההן דגזז כוסבר כרתי כרפס גרגר טריקסימין כשומין נענע חייב משום קוצר ומשום זורע. רבי יוסי בי ר' בון בשם רבי שמעון בן לקיש הנותן עציץ נקוב על גבי עציץ נקובה חייב עליה משום קוצר ומשום זורע. ר' יוסי בי רבי בון בשם רבי שמעון בן לקיש הקוצץ קורת שקמה חייב עליה משום שלש. א"ר יוסי בי רבי בון ולא פליגין. הקוצצה חייב משום קוצר ומשום זורע. המוחקה חייב משום מכה בפטיש. רבנן דקיסרין אמרין ההן דצייד כוורא וכל דבר שאתה מבדילו מחיותו חייב משום קוצר : והמעמר. רבי שמואל בר ססרטאי בעי תולדות העימור אי זו היא. רבי יוסי שמעית טעם מן דרבי שמעון בשם רבי אחא. ולית אנא ידע מה שמעת. מיי כדון ההן דכתית אורז שערין חלוקה חייב משום דש. ההן דשטח צלין צימוקין מסוסלה בוקלטה חייב משום מעמר. כל שהוא נוגע באוכל חייב משום מעמר. בקליפה משום דש. הדא איתתא כד מערבא בחיטיא משום מרקדה. כד מפרכייתא בראשייתא משום דשה. כד מבתרא בצדדיא משום בוררת. כד מספייא משום טוחנת. כד מנפייא משום זורה. גמרה מלאכתה משום מכה בפטיש. ההן כיתנייא בקופנה משום דש. במערובה משום טוחן. באפסטייתה משום זורה. בכף משום בורר. כד מפלג משם מנפה. כד מתלש משם מחתך. גמר מלאכתו משם מכה בפטיש.

ההן דשחק תומא כד מפרך when he husks the head of the garlic ברישייא משום דש. כד מברר בקליפייתה משום בורר. כד שחיק במדוכתה משום טוחן. כד יהיב משקין משום לש. גמר מלאכתו משום מכה בפטיש.

ההן סיקורה sausage-maker כד מבחר בגרריה selects the scraped meat משום בורר. כד מכתת במרגזייה מכתש הבשר בקורנסו משום דש. כד שחיק השום ותבלינין במדוכתיה משום טוחן. כד יהיב משקין משום לש. כד משקע בארגטון כמין "שקית" שמניחו שם משום בונה. כד מקטע בגומא cuts the paper משום מחתך. גמר מלאכתו משום מכה בפטיש.

רבי חייא בשם רבי יוחנן דגיס שסחטן אם לגופן פטור. ואם להוציא ציר חייב. רב אמר כבשים כגון דגים שכבשן שסחטן אם לגופן מותר. ואם למימיהן אסור. שלקות בין לגופן בין למימיהן מותר. דמי שלקות זיעה בעלמא הוא שמואל אמר אחד כבשים אחד שלקות בין לגופן בין למימיהן אסור.

אמר רבי חזקיה הדא דרב פליגא על דרבי יוחנן. אמר ליה רבי מנא למה? דההן אמר אסור ומותר. וההן אמר חייב ופטור.

אמר רבי בא בר ממל בצל שריסקו אם ליתן טעם אסור. דהו"ל "מעבד" אם להוציא שורפו מותר. רבי זעירא בשם רב הונא צנון טומנו במלח ובלבד שלא ישהא.

רבי זעירא בשם רב הונא כליו מבית האומן לובשן ואם יתקרע יתקרע. רבי זעירא בשם רב הונא נסתבכו בגדיו בקוצים הרי זה מפשרן במקום צינעה ובלבד שלא יקרע.

אמר רבי זעירא בשם רב הונא נפל טיט על בגדיו הרי זה ממרחו בידו אחת ובלבד שלא יכסכסו.

רבי זעירא בשם רב הונא ההן ננער לנער את הבגד בחדא שרי ובתלת אסור. ובתרתיי צריכה. ההן דסחירחיצה רב הונא ורב יהודה חד אמר הכין שרי והכין אסור. וחרנה אמר בין הכין ובין הכין אסור. רבי אבא בר זמינא עאל מיסחי עם רבי זעירא ולא שבקיה עבד דלא הכין ודלא הכין.

נפלו מים על בגדיו. רב הונא ורב ירמיה חד אמר מנערה שרי. וממחקה אסור. וחרנה מחלף, רבי בא בר חייא בר אשי זה שרוקק מבליעו בכסותו ואינו חושש. ר' בא בשם ר' חייא בר אשי איתפלגין ר' חייא רובא ור' שמעון ב"ר חד אמר רוקק ושף. וחרנה אמר אינו רוקק ושף. מה פליגין בשאין שם פסיפס אבל יש שם פסיפס רוקק ושף. רקק והפריחתו הרוח חייב משום זורה וכל דבר שהוא מחוסר לרוח חייב משום זורה:

והבורר. אמר רבי יודן יש שהוא בורר צרורות כל היום ואינו מתחייב. יש שהוא נוטל כגרוגרת ומיד מתחייב. היך עבידא? היה יושב על גבי כרי וברר צרורות כל היום אינו מתחייב. כיון שלא גמר הכל נטל לתוך ידו כגרוגרת ובירר חייב.

רבי יונה בעי עשה כן בירר אוכל מתוך פסולת דשרי לב"ש ביו"ט (ביצה 1:8) בשבת על דעתיה דבית שמאי, מהו שיהא חייב? אמר ליה רבי יוסי ולמה לא! אילו עשה כן בשבת על דבית הלל פסולת מתוך אוכל שמא אינו חייב! והכא חייב. אמר רבי מנא יאות א"ר יונה אבא, לא אתיא אלא על דבית שמאי, למה שהותר מכלל ברירה ביו"ט לא הותר מכלל ברירה בשבת. שמא ס"ל לב"ש דברירה לא הותרה כלל ביו"ט---ואוכל מתוך פסולת שרי ביו"ט, דבשבת ג"כ פטור

בירר אוכלים מתוך אוכלים. חזקיה אמר חייב, רבי יוחנן אמר פטור. מתניתא פליגא על חזקיה דאמר: בורר ואוכל, בורר ומניח על השולחן. אלמא אוכל מתוך פסולת שרי ר' בון בר חייא בשם רבי שמואל בר רב יצחק תיפתר שהיו אורחין אוכלין ראשונה ראשונה. והתניספא דברייתא ובלבד שלא יבור את כל אותו המין. אם עשה כן בשבת חייב. על דעתיה דחזקיה שכן הבורר כדרכו בשבת חייב. על דעתיה דר' יוחנן שכן הבורר כדרכו במקום אחר כ באופן אחר = פסולת מתוך אוכל חייב.

על דעתיה דחזקיה אפילו עיגולין מן גוא עיגולין. אפילו רמונים מן גוא רמונים. או כיני אפילו בני נש מן גוא בני נש.

מיי כדון? כל עמא מודיי להדא דרבי אימי דרבי אימי הוה ליה אורחין אפיק קומיהון תורמוסין ופסיליין. lupines & inferior beans אמר לון הבון דעתיכון דאתון מיכול קיסיא בסופא. תנו

דעתכם לאכול הפסולת לבסוף

תני אין בוררין לא טוחנין ולא מרקידין. הבורר הטוחן המרקיד בשבת נסקל. ביום טוב סופג את הארבעים. והא תנינן בורר כדרכו בחיקו ובתמחוי. א"ר חנינא ענתונייא דרבן גמליאל היא. דרבן גמליאל אומר אף מדיח ושולה. והא תנינן של בית רבן גמליאל היו שוחקים את הפילפלים בריחיים שלהן. מותר לטחון ואסור לבורר? !כיון שהות' טחנה ביו"ט, הות'

גם ברירה

ר' יוסי בשם רבי אילא לא הותרה טחינה כדרכה.

ומנין שאין בוררין ולא טוחנין ולא מרקידין? ביו"ט רבי יוסי בשם רבי שמעון בן לקיש (שמות יב) כל מלאכה לא יעשו בהם עד ושמרתם את המצות. =שעת לישא

תני רבי יוסה בעי כלום למדו לתבשיל אלא מיכן. ר' יוסה לא אמר כן. אלא ר' יוסה בשם רבי שמעון בן לקיש (שם) אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם. עד ושמרתם את המצות.

תני חזקיה ופליג אך הוא הרי אלו מיעוטין שלא לקצור ולא לטחון ולא להרקיד ביום טוב.

רבי זעירא רב חייה בר אשי בשם שמואל המשמר חייב משום בורר. אמר רבי זעירא לא מסתברא דלא=אלא משום מרקד. רבי יונה ורבי יוסה תריהון אמרין בקדמיתא הוינן אמרין יאות אמר רבי זעירא. ומה המרקד קמח מלמטן וסולת מלמעלן. אף המשמר יין מלמטן ושמרין מלמעלן. ולא הוינן

אמרין כלום. למה שהותר מכלל ברירה הותר מכלל שימור.
הותר מכלל ברירה: בורר כדרכו בחיקו ובתמחוי והותר
מכלל שימור: אף נותנין לתלויה ביום טוב. ולא הותר מכלל
הרקדה דמר רבי חנינא בן יסא בשם רב יהודה: אין שונין
את הקמח, אבל מרקידין לאחריו הנפה. אין תימר משום
מרקד הוא יהא אסור! אים משמר תולדה דמרקד, יהא אסור ביו"ט!

א"ר יוסי בי רבי בון ודלא כרבי יודה. דתני בשם ר' יודה:
אבל במכשירי אוכל נפש התירו. וה"ה ריקוד כדרכו.

בעייתא דא מילתא מהו לשנות את הקמח לאחריו הנפה
כרבנן? שמא לא התירו, שאין בו צורך כ"כ

והטוחן. ההן דשחק מלח, חסף, חספא פילפלין, חייב משום
טוחן.

ההן דחשר sifts גורגבסין, gypsum מוץ, חול, עפר, חייב בו משום
מרקד.

ההן דגבל גירגבסין, עפר, קילורין, eye-salve מלוגמא, סממנין,
חייב משום לש.

הלש והמקטף והעורך כולהן משום לש. רבי בא בר ממל בעי
תמן אמר חייב על לישתה ועל עריכתה ועל אפייתה. קרבן מנחה לא
תיעשה חמץ והכא את אמר הכין. אין לישא ועריכה ב' דברים אלא תמן יש
לו לחלוקיש קרא לחלק (אפייה יצתה מכלל "עשייה") חייב על כל אחת ואחת.
ברם הכא אינו חייב אלא אחת.

את חמי אפייה תולדת לבישול ואת אמר הכין! למה שנה התנא
"אפייה" במקום "בישול"? אלא בגין דתנינן סדר עיסה תנינתה עמהן.

וההן דאגין גירקררין, שרי one who forms "wax-dust", זיפות
שרי, dissolves pitch, משרין?? חייב משום לש.

רבי אבהו בשם רבי יוסה בר חנינה : המתיד אבר חייב משום מבשל. הצולה והמטגן השולק והמעשן כולהן משום מבשל. בישל בחמי טבריא מהו? חזקיה אמר אסור רבי יוחנן אמר מותר. אמר רב מנא אזלית לקיסרין ושמעית רבי זריקן בשם חזקיה, לחזקיה צריכה ליה פסח שיתבשל בחמי טבריא מהו? אים עובר על "בישול" פסח תרין אמורין חד אמר אסור וחרנה אמר מותר. מאן דמר אסור (שמות יב) אל תאכלו ממנו נא ובשל מבושל במים. לרבות חמי-טבריי ומאן דמר מותר (שם) כי אם צלי ראשו על כרעיו ועל קרבו. והרי צלאו אח"כ...

כל אילין שיעוריא אם לאוכלין כגרוגרת. אם לבהמה כמלוא פי גדי. אם לבשל כדי לבשל ביצה קלה. אם לארוג כמלוא רוחב הסיט כפול. אם לטוות כמלוא רוחב סיט כפול:

הגוזז את הצמר. גוזז סתם מהו? נישמעניה מן הדא. הוציא דיו אם בקולמוס כדי לכתוב שתי אותיות. אם להגיה כדי להגות אות אחת. היין בסתמא בעיי שיעור רבא

תמן תנינן השוחט את הבכור עושה מקום לקופיץ מיכן ומיכן ותולש את השיער. ובלבד שלא יזיזנו ממקומו. וכן התולש את השיער לראות מקום מום. רבי אילא בשם רבי שמעון התולש מן הקדשים פטור. אמר ר' יעקב בר אחא ריש לקיש כדעתיה דאיתפלגון. התולש בקדשים: רבי יוחנן אמר חייב. ר' שמעון בן לקיש אמר פטור. רבי ירמיה בעי מחלפה שיטתיה דרבי שמעון בן לקיש דאיתפלגון התולש את הכנף. רשב"ל אמר חייב שלש: תולשה חייב משום גוזז. המורטה חייב משום מוחק. הקוטמה חייב משום מכה בפטיש. ולא דמייא עוף שאין גיזה. תלישתה היא גיזתה. ברם הכא אינו

חייב עד שיגזז. תדע לך שהוא כן. דתני תלש מן המיתה חייב תלישתה זו היא גיזתה :

המלבנו. ההין דמגפר עאין למני, וחבלין לאליקה. one who pitches
הדא איתתא דשרקא אפה, wood for vessels & ropes for windlass
דשרקא מעזלה. צובעת פניה-צובעת הפלך. ההן חייטא דיהב חוטא גו
פומיה. רב כהן בשם רבנן דקיסרין המיינטון חייב משום
מלבן :

המנפסו. ההן דנפיס סיב הוצין, גומא, חייב משום מנפס :

הצובעו. מה צביעה היתה במשכן? שהיו משרבטין בבהמה בעורות אלים מאדמים. א"ר יוסה הדא אמר העושה חבורה ונצרר בה דם חייב. המאדם אודם בשפה חייב. המוציא דם חייב משום נטילת נשמה שבאותו מקום. הצר צורה הראשון חייב משום כותב, והשני חייב משום צובע. חיסר בה אבר ובא אחר וגמרה חייב משום מכה בפטיש.

הסוחט והמכבס מלאכה אחת היא. תני רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר הצבעים שבירושלים היו עושין מלאכה בפני עצמה. על דעתיה דר' ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה מ' מלאכות אינן. וניתני! לא אתינן מיתני אלא מילין דכל עלמא מודיי בהן.

ההן דעביד חבלין, ההן דעביד ממזור, twisted yarn, חייב משום טווה. ההן דעבד קונטרן, knotted webs, נפן, ומחצלן, חייב משום מיסיד.

הדא איתתא כד משתייה בקוביה when inserting the warp in the loom
משום מיסכת. כד יהבה קדמה??? משום עושה בתין. כד מקימה לון משום בונה. כד מחייא משום אורגת. כד מקטעא בנימייא משום מחתכת. כד גמרה מלאכתה משום מכה בפטיש.

ההן דעבד קופין baskets כד צפר "round" when he finishes one משום מיסיד. כד מחייט משום תופר. כף משום בונה. כד מקטע משום מחתך. גמר מלאכתו משום מכה בפטיש.

ההן דעביד ערסיין לאורך משום מסיך לרוחב משום אורג. קנקלטין networking-weaving משום עושה בתים. כד מקטע משום מחתך. גמר מלאכתו משום מכה בפטיש. שני נירין בחף אחד ושני חפין בניר אחד : or two sets of warp thread fastened to one old border web, two borders fastened to one set of warp threads

האורג שני חוטין והפוצע שני חוטין הקושר והמתיר. מה קשירה היתה במשכן? שהיו קושרין את המיתרים. ולא לשעה היתה. אמר ר' יסה מכיון שהיו חונין ונוסעין על פי הדיבור כמי שהוא לעולם. א"ר יוסה מכיון שהבטיחן הקדוש ברוך הוא שהוא מכניסן לארץ כמי שהיא לשעה. א"ר פינחס מתופרי יריעות למדו. נפסק היה קושרו חזר ונפסק לעשותן קשרים קשרים אי אפשר. אלא חוזר ומתיר את הראשון. אמר חזקיה ההן חייטא אומנא מבלע תרין ראשיה. והיידא אמרה דא דא"ר יוסי בי רבי חנינא מאורגי יריעות למדו מה טעמא אורך היריעה האחת כדי שתהא כולה אחת. נפסק היה קושרו. מכיון שהיה מגיע לאריג הוי שרי ליה ומעל לה. ר' תנחומא בשם רב הונא אפי' ערב שבה לא היה בו לא קשר ולא תיימת.

תני ר' הושעיי חוסל של תמרים ופטילייתא של תמרים קורע ומתיר. ובלבד שלא יקשור. ואין זו התרה? נעשה כשובר את החבית לוכל ממנה גרוגרת. אזנים של דוסיקיא handles of a sack קושר ומתיר, נעשה כפותח וכונועל בשבת.

שייך למס' כלאים : התוכף תכיפה אחת אינו חיבור, שני תכיפות הרי"ז חיבור. ר' חנינא אמר עד יחות כל סיטרה. עד שיתפור כל הצד אמר רבי ינאי אמרו לו לרבי

חנינא צא וקרא! והא תנינן עשה שני ראשיה לצד אחד מעתה עד יסוק ויחות? !יעשה כל הצד ויחזור! והתנינן רבי יהודה אומר עד שישלש מעתה עד יחות ייסוק ויחית? !אלא הכן והכן. חייב בכל גווי

חוט שהשחילו במחט, אפי' קשור מיכן ומיכן בשני ראשי החוט אינו חיבור. תפרו לבגד, החוט חיבור לבגד, ואינו חיבור למחט. ר' יונה ור' יוסי תריהון אמרי: בקשור מיכן ומיכן. הא דחוט חיבור לבגד, כשקשרו משני קצותיו לבל יישמט. מיליהון דרבנן פליגין: דא"ר בא רב ירמיה בשם רב המותח צדדיו בשבת חייב משום תופר. נאמר משום תופר ומשום קושר. דאמרת דכל תופר בעי קושר

קריעה בבגדים, וחיתוך בעורות. קריעה בבגדים באמצע. וחיתוך בעורות מן הצד. ואית דמחלפין קריעה בעורות וחיתוך בבגדים. קריעה בעורות באילין רככיא. וחיתוך בבגדים באילין ליבדייא. קשים

הצד חלזון ופצעו אית תניי תני חייב שתיים. אית תניי תני אינו חייב אלא אחת. מאן דאמר שתיים אחת משום צד ואחת משום נטילת נשמה. מאן דאמר אחת היידא משום נטילת נשמה. ולית לה צידה. בהמה טמאה אינו חייב משום צידה ואתיא כהיא דאמר ר"א בי רבי יוסה רבי אבהו ורבי שמעון בן לקיש בשם רבי מאיר. תחש—טהורה היתה מין חיה טהורה ברא הקב"ה למשה במדבר. כיון שעשה בה מלאכת המשכן נגנזה. רבי אבון אמר קרש היה שמה. תני רבי הושעיה דחדא קרן (תהילים סט) ותיטב לה' משור פר מקרין ומפריס. מקרן כתיב: ואתיא מ"ד תחש בהמה טמאה כהיא דא"ר שמואל בשם ר' אבהו מותר לעשות אהלים מעור בהמה טמאה מקבל טומאת אוהלים דילפינן ממשכן:

השוחטו. רבי שמעון בן לקיש אמר לית כאן שחיטה. שחיטה תולדת חבורה היא, ולמה תנינא עמהון. שחיטה אלא בגין דתנינן סדר סעודה תנינא עמהון:

המעבדו. מה עיבוד היה במשכן? שהיו משרטטין בעורות.
מה משרטטין לון? מסרגלין לון. draw lines.

הממחקו. מה מחיקה היתה במשכן. זעירא בר חיננא בשם
ר' חנינא שהיו שפין את העור ע"ג העמוד. השף את העור ע"ג
העמוד חייב. משום מה הוא חייב? ר' יוסה בשם ר' יהודה בן
לוי ר' אחא בשם ר' יהודה בן לוי משום ממחק. הדא דאת
אמר בחדש אבל בישן ....

???מחלוקת ר"א וחכמים

דאתפלגון: המכבד, המרבץ, המגבן, המחבץ, החולב, והרודה
חלות דבש, חייב חטאת. דברי ר"א. וחכמים אומרים: משום
שבות. א"ר יוסי בי רבי בון ולא פליגין. המכבד המרבץ חייב
משום דש. המגבן והמחבץ חייב משום לש. החולב והרודה
חלות דבש חייב משום קוצר. הסוחט זיתים מאביהן, חייב
משום קוצר. למי נצרכה? לרבי אליעזר.

רבי חייה בשם רבי יוחנן הגורד ראשי כלונסות חייב משום
מחתך. הממרח את האיספלנית חייב משום ממחק. מחק
אות אחת גדולה ויש במקומה כדי לכתוב שתי אותיות חייב.
כתב אות אחת גדולה אע"פ שיש במקומה כדי לכתוב שתי
אותיות פטור. רבי מנחם בי רבי יוסי אומר זה חומר במוחק
מכותב: שהמוחק על מנת לתקן חייב והכותב על מנת לקלקל
פטור.

יש שהוא כותב נקודה אחת וחייב עליה משום כותב ומשום
מוחק. יש שהוא מוחק נקודה אחת וחייב עליה משום כותב
ומשום מוחק. היך עבידא? היה דל"ת ועשאו רי"ש. רי"ש
ועשאו דל"ת חייב משום כותב ומשום מוחק.

מה בניין היה במשכן? שהיו נותנין קרשים על גבי אדנים.
ולא לשעה היתה? א"ר יוסי מכיון שהיו חונים ונוסעים על פי
הדיבור כמי שהיא לעולם. א"ר יוסי בי רבי בון מכיון

שהבטיחן הקב"ה שהוא מכניסן לארץ כמי שהוא לשעה.
הדא אמרה בנין לשעה בנין. הדא אמרה אפילו מן הצד. שלא
כדרך הדא אמרה אפילו נתון על גבי דבר אחר. הדא אמרה
בנין על גבי כלים בנין. ...ופריך אדנים כקרקע הן!

תני א' מביא את האבן וא' מביא את הטיט המביא את הטיט
חייב. ר' יוסה אומר שניהן חייבין. סבר ר' יוסה אבן בלא
טיט בניין. הכל מודים שאם נתן את הטיט תחילה ואחר כך
נתן את האבן שהוא חייב. הבנאי שיישב את האבן בראש
הדימוס row of stone חייב. למי נצרכה לרבנן. וההין דעבד
דפיין wood וההין דעבד ספיין a row of blocks חייב משום בונה :

והסותר. ובלבד לצורך. רבי חמא בר עוקבא בשם רבי שמעון
בן לקיש הגודל כלי צורה חייב משום בונה. ר' אילא בשם
רבי שמעון בן לקיש הנופח כלי זכוכית חייב משום בונה.

רבנן דקיסרין בשם רבי שמעון בן לקיש יש דברים קרובים
ורחוקים. הגודל כלי צורי, והנופח כלי זכוכית, העושה כלי
בדפוס, כולהון משום בונה. אע"פ שרחוקים זה מזה, חיובם שווה הבורר
והמשמר והמרקד כולהון משום מעביר פסולת, כל אחד ואחד
חיובו בפני עצמו. אבות מלאכות בפני"ע

ולמה לא תנינן הושטה עמהון? רבי סימון בשם ר' יהושע בן
לוי מפני מחלוקת רבי עקיבה וחכמים. עיין לקמן רבי חזקיה רבי
יהודה בן לוי ר' יהושע בן לוי בשם רבי: יתר עליהן הושטה.
ולמה לא תניננה עמהון? כל המלאכות באחת וזו בשתיים. שני
אנשים כל המלאכות יש להן תולדות, וזו אין לה תולדות:

הלכה ג משנה ועוד כלל אחר אמרו: כל הכשר להצניעו
ומצניעין כמוהו, והוציאו בשבת חייב חטאת עליו. וכל שאינו
כשר להצניעו ואין מצניעין כמוהו והוציאו בשבת אינו חייב
אלא המצניע:

גמרא ר' חונה בשם ר"א: לעכו"ם איתאמרת. רבי יוחנן אמר: לאיסורי הנייה איתאמרת. הא דאמרי "אין כשר" לאפוקי הנך רב חסדא אמר לשיעורי איתאמרת. אית תניי תני כל שהוא. מאן דאמר חייב חטאת, מסייע לרב חסדא. מאן דאמר כל שהוא מסייע לרבי אלעזר ולרבי יוחנן.

רבנן דקיסרין בשם רבי יוסי ב"ר חנינא כגון "אין כשר להצניע" המוך שהתקינה לנידתה:

הלכה ד משנה המוציא תבן כמלא פי פרה, עצה pea-stalks כמלא פי גמל, עמיר ears of grain כמלא פי טלה, עשבים כמלא פי גדי. עלי שום ועלי בצלים: לחים כגרוגרת, יבשים כמלא פי גדי, ואין מצטרפין זה עם זה מפני שלא שוו בשיעוריהן

המוציא אוכלים כגרוגרת חייב. ומצטרפין זה עם זה מפני ששוו בשיעוריהן. חוץ מקליפיהן וגרעיניהן ועוקציהן וסובן ומורסנן. ר"א חוץ מקליפי עדשים שמתבשלות עמהן:

גמרא רבי יונה ר' יוסי גליליא בשם רבי יוסי בן חנינה: חמור משלים לקל, אין הקל משלים לחמור. עשבים משלימים לתבן. אין התבן משלים לעשבים.

תמן תנינן הבגד והשק, השק והעור, העור והמפץ, מצטרפין זה עם זה. ר"ש אומר מפני שהן ראויין לטמא מושב.

רבי ירמיה בעי ניחא יצטרפו למושב שכן שוו למושב בטפח, בהיסק מניין. אמר ר' זעירא קומי רבי מנא שכן שוו בהיסק. א"ל אנן בעיי הוצאה ואת אמר היסק?! א"ר לעזר בר יוסי קומי ר' יוסי שכן שוו בהיסק. ע"כ מצטרפין הנך דמתני'—חמור להשלים הקל—

כיון ששוו שיעוריהן לעניין היסק

א"ל ניתני בהוצאת כוס קטן.???

אמר ר' חנניה קופדה משלים לפיסתה. בשר משלים ללחם ולא איפכא(כ
חמור משלים לקל) ופיסתה לא משלמה לקופדה. עשבים משלימים
לתבן. אין התבן משלים לעשבים.

תני ר' הושעיה: הוציא תבן לפרה כמלא פי פרה, הוציא תבן
לגדי כמלא גדי חייב. רבי אילא אמר ר' יוחנן בעי, מעתה
הוציא אוכלין לחולה כמלוא פי חולה יהא חייב! מודה רבי
הושעיה שאם הוציא תבן לפרה כמלא פי גדי שהוא פטור.
דלא תיסבור כמה דאית ליה לחומרא אית ליה לקולא.???

רבי בון בר חייה בעי הגע עצמך שאין בתבשיל כגרוגרת.
וכגרוגרת מבטל כגרוגרת.????

זעירא בר חנניה בשם רבי חנינא הדא דאת אמר באדומות
אבל בשחורות פורשות הן:

מסכת שבת פרק ח

הלכה א משנה המוציא יין כדי מזיגת הכוס. חלב כדי
גמיעה. דבש כדי ליתן על הכתית. sore שמן כדי לסוך אבר קטן.
מים כדי לשוף את הקילורית. ושאר כל המשקין ברביעית.
וכל השופכין ברביעית.

רבי שמעון אומר: כולן ברביעית, לא נאמרו כל השיעורין
הללו אלא למצניעיהן:

גמרא ר' זעירא שאל לר' יאשיה כמה שיעורן של כוסות? כדי
מזיגת הכוס א"ל נלמוד סתום מן המפורש. דתני ר' חייה ד'
כוסות שאמרו ישנן רביעית יין באיטלקי. אלמא בעי יין שיכולים למזוג
ולהעמידו על רביעית

תמן תנינן מפנין ארבע וחמש קופות. ר' זעירא שאל לרבי
יאשיה כמה הוא שיעורה של קופה? א"ל נלמוד סתום מן

המפורש דתנינן תמן בגי קופות של גי גי סאין כל אחד מחזיק 3 סאה תורמין את הלשכה.

רבי יוסה ב"ר בון בשם ר' יוחנן דרבי יהודה היא: דתני מים כדי גמיה, ר' יהודה אומר כדי מזיגת הכוס. יין כדי גמיה, ר' יהודה אומר כדי מזיגת הכוס.

מזוג בכמה? המוציא יין מזוג נישמענה מן הדא: מים כדי גמיה. ר' יהודה אומר כדי מזיגת הכוס. יין כדי גמיה. רבי יהודה אומר כדי מזיגת הכוס. הדא אמרה מזוג. אפילו בכמה כוסות.???

כמה הוא שיעורן של כוסות? ר' אבין אמר טיטרטון ורביע. מהו לשתותן בכרך א'? מן מה דא"ר יוחנן בהלל אם שמעה בבה"כ יצא הדא אמרה אפי' שתיין בכרך א' יצא. מהו לשתותן מפוסקין? כלום אמרו שישתה לא שישתכר?! אם הוא שותה אותן מפוסקין אף הוא אינו משתכר! מהו לצאת ביין של שביעית? אינו לכם תני ר' הושעיה יוצאין ביין של שביעית. מהו לצאת בקונדיטון מן מה דתני בר קפרא קונדיטון כיין הדא אמרה יוצאין בקונדיטון. מהו לצאת מזוגין מן מה דתני רבי חייה ארבעה כוסות שאמרו יוצאין בהן בין חיין בין מזוגין והוא שיהא בהן טעם ומראה יין. א"ר ירמיה מצוה לצאת ביין אדום מה טעמא (משלי כג) אל תרא יין כי יתאדם.

תני מבושל כדי תבליין מבושל, כדיי לתבל בו קדירה

מהו לצאת ביין מבושל? רבי יונה אמר יוצאין ביין מבושל. רבי יונה כדעתיה דר' יונה שתי ארבעתי כסיי דלילי פיסחא וחזק רישיה עד עצרתא. ע"כ התיר מבושל ורבי יודא בי ר' אילעאי שתי ארבעתי כסוי דלילי פיסחא וחזק רישיה עד חגא וחמתיה חדא מטרונה אפי' נהורין. א"ל סבא סבא חדא מן תלת מילין אית בד: אישתיי חמר את. או מלוה בריבית את.

או מגדל חזירין את. אמר לה תיפח רוחה דההיא איתתא!
 חדא מן תלת מיליאי לית בי אלא אולפני שכיח לי דכתיב
 (קוהלת ח) חכמת אדם תאיר פניו. רבי אבהו נחת לטבריא
 חמוניה תלמידוי דר' יוחנן אפוי נהירין, ראהו תלמיד ריו"ח שפניו מאירות
 אמרון קומי ר' יוחנן אשכח ר' אבהו סימה. מטמון אמר לון
 למה. איך ידעת? אמרין ליה אפוי נהירין! אמר לון דילמא
 אוריתא חדתא שמעתה סליק לגביה א"ל מאי אוריתא חדתא
 שמעת? א"ל תוספתא עתיקתא. וקרא עליו חכמת אדם תאיר
 פניו!

א"ר חנינא לוגא דאורייתא תומנתא עתיקתא דמורייסא שמדד
 בו מורייס דציפריין. א"ר יונה חכים אנא לה. הכרתי אותו בית רבי
 ינאי הוון מכילין בה דבש. תני חצי שמינית טברנית הישנה.
 אריו"ח הדא דידן הוות. ולמה לא אמר עתיקתא ריו"ח לא קרי ליה
 "עתיקתא" בגין דהוות ביומוי. שהשתמשו במדה הזאת בימי ריו"ח (לא בימי ר"ח)
 אית דאמרי דהוות זעירא ורבת וזערות ולא זערות כמה
 דהוות. נתקטן ונתגדל וחזרה ונתקטן—אך לא כבראשונה, ע"כ לא קרי ליה עתיקתא, כיון שהיתה

כמה הוא שיעורו של כוס? ר' יוסה בשם רבי יודה בר פזי רבי
 יוסי בי רבי בון בשם שמואל אצבעיים על אצבעיים על רום
 אצבע ומחצה ושליש אצבע.

תני יבש המוציא יין יבש כזית דברי רבי נתן. רבנן דקיסרין בשם
 רבי יוסה בי רבי בון בשם ר' יוחנן אתיא דרבי נתן כרבי
 שמעון כמה דר' שמעון אומר ברביעית, כן רבי נתן אומר
 ברביעית לכשיקרש יהא בו כזית.

רבי סימון בשם ריב"ל מעשה בפרדה של בית ר' שמתה וטהרו
 דמה משום נבילה. ר' אלעזר שאל לרבי סימון עד כמה? ולא
 אגיביה. לא השיבו דבר שאל לריב"ל וא"ל עד רביעית טהור, יותר
 מיכן טמא ובאש לר"א הרע בעניו שלא השיבו דבר דלא חזר ליה ר'
 סימון שמועתא. רב ביבי הוה יתיב מתני הדין עובדא מעשה

בפרידה של בית רבי... א"ל רבי יצחק בר כהנא שאל לרב ביבי עד רביעית
טהור יותר מיכן טמא? ובעיט ביה. א"ל ר' זריקן בגין דשאל
לך את בעט ביה?! אמר ליה הא דלא הוות דעתי עלי כדמר
רבי חנין (דברים כח) והיו חייך תלואים לך מנגד זה הלוקח
חיטים לשנה, ופחדת לילה ויומם זה הלוקח מן הסידקי, ולא
תאמין בחייך זה הלוקח מן הפלטר. ואנא סמיך לפלטירא.

מיי כדון? העיד רבי יהושע בן בתירה על דם נבילות שהוא
טהור. מהו טהור. טהור מלהכשיר הא לטמאות מטמא.

תמן תנינן דם השרץ כבשרו מטמא ואינו מכשיר, ואין לנו
כיוצא בו. ואין לנו כיוצא בו כשיעור טומאתו. אבל דמו
מטמא כבשרו.

אמר רב יוסף מאן דמר טמא כר' יהודה. טהור כרבי יהושע
בן בתירה. אמר ליה רב אבדומה נחותה ויאות?! רבי יהודה
מוריינא דנשיא הוה! הורה הלכות לבית הנשיא (רבי) ואמר' דטהרו את דמו!

תני דם כדי לכחול עין אחת. רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי
יוחנן בדם עטלף שנו:

חלב. הדא דאת אמר בחלב בהמה טהורה. אבל בחלב בהמה
טמאה כדי לכחול עין אחת:

דבש. הדא דאת אמר בהין עתיקי. ברם בהן דידן כדי לתבל
ביצה קלה:

שמן כדי לסוך אבר קטן. ובלבד אבר קטן של קטן בן יומו:

מים כדי לשוף את הקילורית. אמר ר' לעזר הדא דאת אמר
באילין מיא דטלא. וברם באילין דידן כדי להדיח פני
מדוכה:

ושאר כל המשקין ברביעית וכל השופכין ברביעית. רבי בא בשם רב חסדא במפנה מבית לבית היא מתניתא. כשמעביר כל חפציו מבית לבית, ומוציא גם השופכין

רבי שמעון אומר כולם ברביעית. משיבין חכמים לר"ש אפשר לומר דבש ברביעית. וחומץ ברביעית!! והוא מתיב לון כמה דאית לכון כל האוכלין מצטרפין בככותבת. כן אוף אנן אית לן כל המשקין מצטרפין ברביעית.

לא נאמרו כל השיעורין האלו אלא למצניעיהון. א"ר מנא למצניעיהון כל שהן. הא סתמא, כולם ברביעית ותני כן על דר"ש לא נאמרו כל השיעורין האלו אלא למצניעיהון. הא למוציאיהון ברביעית: ותני כן על דרבנן לא נאמרו כל השיעורין האלו אלא למוציאיהון. הא למצניעיהון כל שהן.

הלכה ב משנה המוציא חבל כדי לעשות ממנו אוזן לקופה גמי כדי לעשות תלאי לנפה ולכברה ר"י אומר כדי לעשות ממנו מידת מנעל לקטן נייר כדי לכתוב עליו קשר מוכסין המוציא קשר מוכסין חייב נייר מחוק כדי לכרוך על פי צלוחית קטנה של פלייטין:

גמרא הדא דאת אמר בהין רכיכה. ברם בהן קשיי כדי לבשל ביצה קלה:

גמי כדי לעשות תלוי לנפה ולכברה. הדא דאת אמר בהין גווי. ברם בהן בריא. כדי לעשות שני בתים לנפה ולכברה.

תני הוצין כדי לעשות אוזן לכפיפה מצרית הדא דאת אמר באילין רכיכיא. ברם באילין קשייא כדי לעשות צפירה. circle.

הוציא כלי נצרים חייב תורי דקל שנים זמורות לנטיעה שתים. אם לבהמה כמלא פי גדי. אם לעצים כשיעור העצים. הוציא שתי נימין מזנב הסוס מזנב הפרה חייב. שכן מתקינן אותן לנשבין. זיפי חזיר אית תניי תני שתים אית

תניי תני אחת. מאן דאמר שתיים באילין רכיכתא. מאן דאמר אחת באילין קשייתא. גלעינים לנטיעה שתיים. אם לבהמה כמלוא פי חזיר. כמה הוא מלא פיו אחת. אחרים אומרים חשבון חמש. הוציא סיאה אזור וקורנית אם לאוכלין כגרוגרת אם לבהמה כמלוא פי גדי. אם לעצים כשיעור העצים אם להזייה כשיעור הזייה.

רבי יהודה אומר כדי ליטול ממנו מידת מנעל לקטן. ובלבד קטן שהוא יודע לנעול:

המוציא קשר מוכסין. תני הוציא קשר מוכסין עד שלא הראהו למוכס חייב. משהראו למוכס פטור. רבי יהודה אומר אף משהראהו למוכס חייב שהוא ראוי להראותו למוכס אחר. הוציא שטר חוב עד שלא הראהו לבעל חוב חייב. משהראהו לבעל חוב פטור. ר"י אומר אף משהראהו לבעל חוב חייב שהוא ראוי להראות לבעל חוב אחר: נייר מחוק. תני אם יש בו חלק כדי לכתוב שתי אותיות חייב:

הלכה ג משנה עור כדי לעשות קמיע דוכסוסטוס כדי לכתוב עליו מזוזה קלף כדי לכתוב עליו פרשה קטנה של תפילין שהיא שמע ישראל דיו כדי לכתוב עליו שתי אותיות כחול כדי לכחול עין אחת זפת וגפרית כדי לעשות נקב שעה כדי ליתן על פי נקב קטן:

גמרא אית תניי תני כדי ליתן על הקמיע. מאן דאמר כדי לעשות קמיע בהין רכיכה. ומאן דאמר כדי ליתן על הקמיע בהין קשיא. קלף כדי לכתוב עליו פרשה קטנה שבתפילין שהיא שמע ישראל. הדא דאת אמר בקולף פני העור ברם בהין דוכסוסטון כדי לכתוב שתי פרשיות שבמזוזה: דיו. הוציא דיו אם בקולמוס כדי לכתוב שתי אותיות אם בכלי צריך יותר. תמן תנינן כמה יהא במים ויהא בהם כדי הזייה. רבי ירמיה בעי לא מסתברא אם בכלי צריך יתיר:

כחול כדי לכחול עין אחת. א"ר בון בר חייה שכן אשה כוחלת אחת מעיניה ויוצאת לשוק. א"ר אבון אפילו זונה שבזונות אינה עושה כן. אלא שכן אשה חוששת אחת מעינה, וכוחלת חבירתה ויוצאת לשוק. אמר רבי מנא מה תנא חוששת? אלא שכן אשה כוחלת אחת מעיניה ומטמנת חבירתה ויוצא לשוק. (שיר השירים ד) לבבתי באחת מעיניך. רבנן דקיסרין בשם רבי בון בר חייה שכן אשה סומא באחת מעיניה וכוחלת חבירתה ויוצא לשוק:

זפת וגפרית כדי לעשות נקב. ר' יוסי בר חנינא אמר במזניק שנו
when using pitch in its liquid state:

שעוה כדי ליתן על פי נקב קטן. תני ר' חייה כדי ליתן על פי סדק קטן:

הלכה ד משנה דבק birdlime כדי ליתן בראש השבשבת. lime-twig חרסית כדי לעשות פי כור של צורפי זהב bellow's hole of the crucible of a goldsmith רבי יהודה אומר כדי לעשות פטפוט prop סובין כדי ליתן על פי כור של צורפי זהב. סיד quicklime כדי לסוד קטנה שבבנות רבי יהודה אומר כדי לעשות כלכול take off hair of temple רבי נחמיה אומר כדי לעשות אנדיפי: of forehead: "~~~~~"

גמרא מהו חרסית. חוורה.

שמואל אמר עפר כדי לכסות בו דם צפור קטנה. תני שמואל עפר ואפר כדי לכסות בו דם צפור קטנה. תני חרש כל שהוא גמי כל שהוא מותר לטלטלן בתוך הבית. רבי זעירא בשם שמואל ובלבד מן המוכן. ותני כן מגופת חבית וחרסיה מותר לטלטלן בתוך הבית, השליכן לאשפה אסור ליגע בהן.

אמר רבי נראין דברי רבי יהודה בעשוי כביצה ודברי רבי נחמיה בחביט: knocked-out(flattened):

הלכה ה משנה אדמה כחותם המרצופין דברי רבי עקיבה וחכמים אומרים כחותם האיגרות. זבל וחול דק כדי לזבל קלח של כרוב דברי רבי עקיבה וחכמים אומרים כדי לזבל כרישה. חול גס כדי ליתן על מלא כף סיד. plasterers trowel קנה כדי לעשות קולמוס, אם היה עב או מרוסס כדי לבשל ביצה קלה שבביצים טרופה ונתונה באילפס:

גמרא רבי חייה בשם רבי יוחנן והוא שיהא קולמוס מגיע לקישרי אצבעותיו. רבי זעירא בעי ניחא עד הכא. דילמא עד הכא? איזה "קשרים" מדובר? תמן תנינן מכתב stylus שניטל הכותב טמא מפני המוחק. eraser. ניטל המוחק טמא מפני הכותב. רבי זעירא בעי ניחא עד הכא. דילמא עד הכא?

אמר רבי יוסי כל ביצה דתנינן בכלים מסכת כלים כביצה ממש. בשבת כגרוגרת מכביצה:

הלכה ו משנה עצם, כדי לעשות תרוד. רבי יהודה אומר כדי לעשות חף. זכוכית, כדי לגרוד בה ראש הכרכר shuttle צרור או אבן כדי לזרוק בעוף. רבי אליעזר בן יעקב אומר כדי לזרוק בבהמה:

גמרא מהו חף? סרגיד. תמן תנינן ניטלו חפין טמא. מפני נקבים. נסתתמו נקבים טמא מפני חפים. מחלפה שיטתיה דר' יהודה תמן היא עבד חף בלוט, key-bit, והכא והא עבד חף סרגיד! key-word "מה ששוקע במפתח"

זכוכית כדי לגרוד בה ראש הכרכר. תמן תני ושל זכוכית כדי לצוק בתוכה שמן. והכא את אמר הכין?! רבי אחא רבי מיישא רבי כהן בשם רבנן דקיסרין כאן בעבה. כאן בחדה. אית דבעי מימר כאן במטלטל לעניין טלטול בשבת—שלא יהא "מוקצה" כאן במוציא:

צרור או אבן כדי לזרוק בעוף. שמעון בר בא בשם רבי יוחנן
כדי שיזרוק לאחורי העוף וירגיש. ודכוותה כדי שיזרוק
לאחורי בהמה ותרגיש.

תני צרור מקורזל *rounded & smooth* כזית וכאגוז וכביצה נוטלו
ומקנח בו את רגליו. רבי ישמעאל בר' יוסה אמר משום אביו
עד מלא היד. רב יהודה אמר בייתוס בן זונין היה יושב ושונה
לפני רבי, אמר כך אנו אומרים צריך שיהא יושב ומשקל
ביד! אמר ליה הכל מותר חוץ מן העשוי בחפיסה. מותר רק ביד—
לא שישים בשק ר' אילא בשם ר' ינאי שנו כמלוא רגל מדוכה קטנה
של בשם. א"ר יוסה לא אמרו אלא של בשם, הא של בשמים
לא. לא כרגל כלי שדכין שם בשמים הרבה

ר' אילא בשם ר"ש ב"ל צרור שעלו בו עשבים נוטלו ומקניח
בו את רגליו. והתולש ממנו בשבת חייב חטאת.

תני ר' חייא חרס כל שהוא אסור לקנח בו. א"ר יוסה בי ר'
בון לא סוף דבר חרש אלא אפילו אזני חביות. וכל דבר
הנכנס לאור ויוצא. ר' יוסי בן יוסי אמר צרור שקינח בו
חבירו, ומים שאין בהם מ' סאה אסור לקנח בהן. ר' חנניא
בשם ר' מנא מים שליקלק בהן הכלב אסור לקנח בהן. ותני
כן אין מקנחין לא בפי הכלב. ולא בפני הכלב. ולא במים
שליקלק בהן כלב, ולא במים שאין בהן מ' סאה. וההן
דמשזגיגו בובני וההן דמשזג אמבטיתה רע לטבעות. המים שרוחצין
בהם האמבטיאות ובי-בני, רע לתחתוניות

ר"י בי ר' בון בשם רב הונא ה' דברים נאמרו בקרומית של
קנה. אין שוחטין בה. ואין מוהלין בה. ואין מחצצין בה את
השיניים. ואין מחתכין בה את הבשר ע"ג השלחן. ואין
מקנחין בה מפני שרוח רעה שורה עליה:

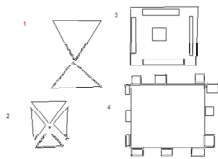
הלכה ז משנה חרס כדי ליתן בין פצים לחבירו דברי ר"י.
רמ"א כדי לחתות בו את האור. ר' יוסי אומר כדי לקבל
רביעית

אר"מ אע"פ שאין ראייה לדבר זכר לדבר: (ישעיהו ל) לא ימצא במכתתו חרש לחתות אש מיקוד. אמר לו ר' יוסי משם ראייה! (שם) לחשוף מים מגבא:

גמרא ר' יוחנן אמר מקדשין בו. חרס דר"מ רשב"ל אמר אין מקדשין בו. ר' לעזר שאל על דעתיה דרשב"ל למה אין מקדשין בו? מפני שאינו מקבל טומאה. הרי כלי גללים וכלי אבנים וכלי אדמה הרי אינן מקבלין טומאה ומקדשין בהן. אלא משום שאינו מקבל רביעית. ולא מודה רשב"ל בכלי חרש קטן שלם כל שהוא שמקדשין בו! הוי לית טעמא אלא משום שאין עליו תואר כלי.

וקשיא על דר' יוחנן. לפסול את הגוייה אינו פוסל. ולקדש מקדשין בו!! אלא כר' יוסה דר' יוסה אמר מקוואות 4 החוטט בצנור לקבל צורות, בשל עץ, כל שהוא. ובשל חרס, רביעית. רבי יוסי אומר, אף בשל חרס, כל שהוא. אף של חרש כל שהוא. כלום א"ר יוסה לא בשלם דילמא בשבור אנו קיימין!!

תני ר' חייא מסייע לר' יוחנן תני רשב"י מסייע לרשב"ג

מסכת שבת פרק ט

הלכה א משנה א"ר עקיבה מנין לעכו"ם שהיא מטמא במשא כנדה? שנא' (ישעיהו ל) תזרם כמו דוה צא תאמר לו. מה נדה מטמא במשא, אף עכו"ם מטמא במשא:

גמרא כתיב תועבה בנדה. וכתיב תועבה בעכו"ם. וכתיב תועבה בשרצים. כתיב תועבה בנידה (ויקרא יח) כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה וגו'. תועבה בעכו"ם (דברים ז) ולא תביא תועבה אל ביתך וגו'. תועבה בשרצים (ויקרא יד) לא תאכל כל תועבה. אבל אין אני יודע לאיזה מהן הוקשה.

ר"ע אומר לתועבה שבנדה הוקשה. מה הנדה מטמא במשא אף עכו"ם מטמא במשא. אי מה הנדה מטמא באבן מסמא אף עכו"ם מטמא ע"ג האבן מסמא? a stone closing a cavity ר' זריקן בשם רב יהודה. ואית דאמרינן בשם רב חסדא מודה ר"ע לחכמים שאין עכו"ם מטמא ע"ג אבן מסמא.

ורבנן אמרי לתועבה שבשרצים הוקשה. מה השרץ מטמא בהיסט=מגע אף עכו"ם מטמא בהיסט. אי מה השרץ מטמא

בכעדשה אף עכו"ם מטמא בכעדשה? ר' זעירה ר"י בר נחמן בשם ר' לעזר ר' אבהו בשם ר' יוחנן (תהילים קו) ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים. מה המת מטמא בכזית אף עכו"ם מטמא בכזית. אי מה המת עד שיכניס ראש אצבעו=משהכניס ראש אצבעו לאוהל המת, מיד טמא אף עכו"ם עד שיכניס ראש אצבעו? נתיצה נתיצה מבית המנוגע מה בית המנוגע עד שיכניס ראשו ורובו, אף עכו"ם עד שיכניס ראשו ורובו.

א"ר חנניה זאת אומרת שאין טומאת עכו"ם מחוורת=מה"ת דלא כן מקישה לקלים ואינו מקישה לחמורים!! אמר רבי מנא מחוורת היא, ולמה הוא מקישה למת, לשרץ, ללמד מהם לקלים שבה. כשהוא שבורה ואינו מה"ת. הדא דאת אמר בעכו"ם שבורה. אבל בשלימה אפילו כל שהוא. דאמר רב הונא רבי חמא בר גוריון בשם רב: הבעל ראש גוייה היה וכאפון bean היה (שופטים ח) וישימו להם בעל ברית לאלהים. ומה טעמא דר' עקיבה? (דברים ז) תעב תתעבנו כנידה. מה טעמון דרבנן? (שם) שקץ תשקצנו כשרצים. מה מקיימין רבנן טעמא דר' עקיבה תעב תתעבנו צאיהו! נבליהו! מה מקיים ר' עקיבה טעמון דרבנן? שקץ תשקצנו שקציהו! נבליהו! מניין לרבנן נבליהו? רבי שמואל רבי אבהו בשם רבי אלעזר (ישעיהו ל) צא תאמר לו! צואה תאמר לו. צאיהו! נבליהו! את שקורין אותו פני מלך קורין אותו פני כלב. עין כוס, עין קוץ. גדיא. גלייא. רבי תנחומא בשם רב הונא (יהושוע ז) העי אשר עם בית און מקדם לבית אל. מקדם היו קורין אותו בית אל, ועכשיו קורין אותו בית און.

תני בשם רבי אלעזר לא רצה להיקרות "עמדה" קורין אותה "עמידה" דא"ר אבא בר כהנא תמן צווחין לפעלה טבא עמדה. קורין למעשה טוב "עמדה", ולמי-רגלים "עמידה" וצווחין לרחוץ של מימי רגלים עמידה.

מה מקיים ר' עקיבה צא תאמר לו. ר' יוסי בי ר' בון רב הונה בשם רב יוסף מיכן שאין אומרים לאדם צא עד שיכניס ראשו ורובו.

אית מתניתא אמר עכו"ם כנדה ומשמשיה כנדה. ואית מתניתא אמרה עכו"ם כנדה ומשמשיה כשרץ. מאן דאמר עכו"ם כנדה ומשמשיה כנדה נחא. ומאן דאמר עכו"ם כנדה ומשמשיה כשרץ כל עצמו אין כתיב נידה אלא במשמשינ?! (ישעיהו ל) וטמאתם את ציפוי פסילי כספך ואת אפדת מסכת זהבך. תיפתר בחקוקים על גופה. והוי כגופה-לא כמשמשים רבי יעקב דכפר חנן אמר תיפתר במשתחוה לאפוד עצמו כענין שנאמר (שופטים ח) ויעש אותו גדעון לאפוד.

מתניתין כמאן דאמר עכו"ם כנדה ומשמשיה כנדה. ותנינן אבניו ועציו ואפרו מטמאין כשרץ רע"ק אומר כנדה! תיפתר שהשתחוה לבית ואחר כך בנאו. דהו"ל גוף ע"ז

והא תנינן ג' בתים הן! סיידו לשם עכו"ם—אלמא משמשינ מטמאין כנדה! תיפתר שהשתחוה לבית לה"סיוד" ואחר כך חידשו.

דמר רבי זעירא רב הונה בשם רב המשתחוה לבית אסרו. =תלוש ולבסוף חיברו, כתלוש רבי זעירא ר' אבהו בשם רבי יוחנן המקדיש את הבית מועלין בו. אמר רבי זעירא הויי בה רבנן פליגא, מאן דאמר אסרו, מועלין בו. מאן דאמר לא אסרו אין מועלין בו. התיב רבי חגי קומי רבי יוסה מתניתא פליגא על רב: השוקת שבסלע אין ממלאין בה, מפני שחקקה ואח"כ חיברו. הא אם חיברה ואח"כ חקקה לא. וההן בית לאו כמי שחקקו ואח"כ חיברו הוה. מה עבד לה רב פתר לה סיתותן של אבנים היא גמר מלאכתן.

ולית הדא פליגא על רבי יוחנן. דרבי יוחנן אמר עכו"ם שנשתברה אסורה. לא כן סברנן מימר אם בשאינו עתיד להחזירן לכליין דברי הכל מותר. ולמה אסור בכותל שנפל? והא תנינן

שלש אבנים הן. שלש אבנים הן: אבן שחצבה מתחלה לבימוס, הרי זו אסורה. סידה וכירה לשם עבודה זרה וחדש, נוטל מה שחדש. העמיד עליה עבודה זרה וסלקה, הרי זו מתרת.

תיפטר שנשתחוה לכל אבן ואבן ואח"כ בנייה.

ואפילו על רבי שמעון בן לקיש לית היא פליגא?! דרבי שמעון בן לקיש אמר עכו"ם שנשתברה מותרת! ומתניי "עציו ואבניו..." קאסר להו! לא כן סברינן מימר אם בעתיד להחזירן לכליין דברי הכל אסור. רק ב"סתמא" ס"ל לר"ל, מותרת. ואמר רבי יודן אבוי דרבי מתניה, אם היו מונחין במקומן לא כמי שהוא עתיד להחזירן לכליין הן, ואילו במקומן הן.

רבי בא בשם רב: המשתחוה לבית אסרו, לאילן לא אסרו. והא תנינן שלש אשירות הן! תיפטר שנשתחוה לזמורה ואחר כך נטעה. לוי אמר: השתחוה לבית אסרו, למערה לא אסרו. מה בין בית ומה בין מערה אמר רבי חנניה בריה דר' הילל בית היה לו שעת תלישה. מערה לא היה לה שעת תלישה:

הלכה ב משנה מנין לספינה שהיא טהורה? שנאמר (משלי ל) דרך אניה בלב ים

מנין לערוגה שהיא ששה על ששה טפחים זורעין בתוכה חמשה זרעונים, ארבע בארבע רוחות ערוגה ואחת באמצע שנאמר (ישעיהו סא) כי כארץ תוציא תמחה וכגנה זרועיה תצמיח זרעה תצמיח לא נאמר אלא זרועיה תצמיח:

גמרא ולא מן הים למדת מה ים טהור אף הספינה טהורה. ולא מן השק למדת מה השק משמש בים ומשמש ביבשה. ספינה משמשת בים ואינה משמשת ביבשה?! ל"ל הקישא דים, תיפ"ל משק!

רבנן דקיסרין אמרי זו ספינה של חרש מה השק אינו מלמד על כל האמור בפרשה יצא כלי חרש שאינו כתוב בפרשה שילמד עליו השק: "חרס" לא איתקש לשק, איצטריך "ים"

זרועיה. מיעוט זירועיה שנים! איך יודעים 4

א"ר שמואל בר סיסרטא משנים את למד ארבעה. מה שנים את נותן בתחילת ששה ומיצר והולך. אף ארבעה את נותן בתחילת ששה ומיצר והולך. אי אפשר שלא יהא שם נקב אחד פנוי. ליטע בו את האמצעי. עיין ציור 2&1

א"ר יונה עבודה פוגעת בעבודה. ואין מין פוגע בחבירו לחובשו. ??? ציור 3

רבי יהושע בן לוי אמר זרע¹ זרעיה^{2&3} זירועיה^{4&5} וכרבי יהודה דרבי יהודה אמר ששה. זרע¹ זרעה² זרעיה^{3&4} זירועיה^{5&6} רבי חגי אמר זרעיה חמשה, כל ההן דאנא משכח לה אנא מחיק לה! אישתאלת לרבי הונה ספרא דסדרא ואמר זירועיה מלא.

רבי יוחנן בשם ר' ינאי כולהון חוץ לששה. אם כולהון חוץ לששה ניתני תשעה! ציור 4

אמר רבי תנחום בוצריה וכיני!! בערוגה שבערוגות היא מתניתה: ערוגה שבין ערוגות—וא"א שיהא 9

הלכה ג משנה מניין לפולטת שכבת זרע ביום השלישי שהיא טמאה? שנא' (שמות יט) היו נכונים לשלשת ימים אל תגשו אל אשה. מניין שמרחיצין את הקטן ביום השלישי שחל להיות בשבת? שנא' (בראשית לד) ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים. מנין שקושרים לשון של זהורית בראש שעיר המשתלח? שנא' (ישעיהו א) אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו וגו' :

גמרא אמר רבי יוחנן מסיני למדו. ירד משה בשלישי בשבת אמר להן היו נכונים לשלשת ימים אל תגשו אל אשה. כל מי

שפירש בשלישי. יש כאן ליל רביעי, ורביעי, ליל חמישי, וחמישי. בששי פלטה עונה חמישית אכתי טמא בלילה טמאה וטובלת בלילה ביום טהורה. (טבולת יום) כל מי שפירש ברביעי. לפני עלוה"ש יש כאן רביעי, ליל חמישי וחמישי. לילי ששי וששי, בששי פלטה, בלילה טמאה ביום טהורה.

אמר רבי יוחנן זו בסיני חמש עונות טמאות אבל לדורות או בארבע כדון שימשה ע"ש לפני השקיעה, טמאה רק כל יום אי' או בשש. כגון ע"ש אחר שקיעה, טמאה כל יום ב' רבי עקיבה אומר: לעולם הן חמש. וכן לדורות.

תמן תנינן הפולטת שכבת זרע ביום השלישי טהורה דברי ראב"ע. רבי ישמעאל אומר פעמים שהן ארבע עונות. פעמים שהן ה' פעמים שהן שש. ר"ע אומר לעולם הן חמש. אם יצאת מקצת עונה הראשונה משלימין לה מקצת עונה ששית. הא רבי ישמעאל עבד יום עונה ולילה עונה. ר"ע עבד יום עונה ולילה עונה. מה ביניהון? כנראה: עד כמה יש ביניהם.... עונות שלימות ביניהון. ר' ישמעאל עבד מקצת עונה ככולה. לא אמר "משלימין לה" ותני כן על דר' עקיבה לפיכך אם נכנסה מקצת עונה ראשונה משלימין לה מקצת עונה ששית.

תני רבי אלעזר בן עזריה אומר: יום ולילה עונה, כלומר לפעמים יממה שלימה-לילה ויום- נחשבת כ"עונה" (ראה דוגמה 2) ומקצת עונה ככולה. ותני כן על דר' אלעזר בן עזריה פעמים יש שם יום וכל שהוא, והיא טהורה. שני ימים וחסר כל שהוא, והיא טמאה. יום וכל שהוא והיא טהורה היך עבידא? שימשה את ביתה ערב שבת קודם לשקיעת החמה, ופלטה במוצאי שבת לאחר שקיעת החמה. הרי יש כאן יום וכל שהוא והיא טהורה. שני ימים וחסר כל שהוא והיא טמאה, היך עבידא? שימשה את ביתה ערב שבת לאחר שקיעת החמה ופלטה באחד בשבת קודם לשקיעת החמה, הרי יש כאן שני ימים חסר כל שהוא והיא טמאה.

א"ר יוחנן מדברי כולם: רע"ק ורי"ש לעיל טבולי יום קבלו ישראל את התורה. כשטובלין ליל שב"ק, הרי הם טבו"י ביום השבת. הדא דאת אמר בנשים. אבל באנשים כבר טהרו. מה טעמא (שמות יט) וקדשתם היום ומחר וכבסו שמלותם.

א"ר יוחנן זו דברי ראב"ע ור' ישמעאל ור"ע. אבל דברי חכמים עד ג' ימים כל 3 ימים שלימות מעל"ע מיכן והילך היא נסרחת. ואתיין כההיא דאמר ר' זעירא בשם ר' יוחנן (ויקרא טו) זאת תורת הזב ואשר תצא ממנו שכבת זרע. מה תורת הזב עד ג' ימים. בתלתא יומי הוי זב אף תורת שכבת זרע עד ג' ימים.

אנן תנינן מרחיצין את הקטן. תניי דבית רב מרחיצין את המילה. לא כל גופו רבי אבהו בשם ר' יוחנן הלכה כמי שהוא אומר מרחיצין את הקטן. אמר ר' יוסה על כורחך את אמר מרחיצין את הקטן. תני שמואל לעולם אין מונעין לא שמן ולא חמין מע"ג מכה בשבת. אמר ר' יוסה כל שעה הוה ר' זעירא ר' אומר לי תני מתניתך, ולא עוד אלא שמזלפין המים ע"ג מכה בשבת. אם אומר שמרחיצין את המילה מה בין מכתו של גדול למכתו של קטן? ע"כ שמרחיצין כל גופו

ר' אבהו בשם ר"א הלכה כראב"ע. ר' אבון בשם ר' אבהו טעמיה דרבי אלעזר בן עזריה? (בראשית לד) ויהי ביום הג' בהיותם כואבים. בהיותו כואב אין כתיב כאן אלא בהיותם כואבים בשעה שכל איברייהם כואבים עליהם. רבי יעקב בר אחא אמר רבי אלעזר ורבי יוחנן מפקידין לחייתא כל שיקויין דאתון עבדין בחולא עבדין בשובתא. מצווה למילדת: כל רפואות שאתן עושין בחול, עשו בשבת לכן צריכה אפי' ביום השלישי שחל להיות בשבת.

שמואל אמר מפני הסכנה. רבי יוסה בעי אם מפני סכנה, מחמין לו חמין! ר"י בי ר' בון בשם רבנן דתמן מחמין לו חמין בשבת. ותני כן מחמם הוא אדם לונטית towel ונותנה ע"ג מכה בשבת.

לא יטול אדם עריבה מליאה חמין ויתננה ע"ג מעיו בשבת.
ריב"ל אמר לית כאן אלא מותר.

בראשונה היו קושרין אותו בחלונותיהם ויש מהן שהיה מלבין ויש מהן שהיה מאדים. והיה מתביישין אלו מאלו. חזרו להיות קושרים אותו בפתחו של היכל ויש שנים שהיה מלבין ויש שנים שהיה מאדים. חזרו וקשרו אותו בסלע. כתיב (ישעיהו א) לכו נא ונוכחה יאמר ה' וגו'. תני רבי אליעזר אומר (שם) אם יהיו חטאיכם כשנים וגו'. כשנים שבין שמים לארץ מהלך 500 שנה כשלג ילבינו, יותר מיכן כצמר יהיו. ר' יהושע אומר אם יהיו חטאיכם כשנים כשני אבות 147+180+175 כשלג ילבינו, יותר מיכן כצמר יהיו. אמר רבי יודן בר פזי אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו- בראשון. ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו- בשני. בבית שני ורבנן אמרי אם יהיו חטאיו של אדם כפי שניו, 70 שנה כשלג ילבינו, יותר מיכן כצמר יהיו. אמר רבי יודן ענתדריא בשעה שעונות קלין כשלג ילבינו. בשעה שהן כבידין כצמר יהיו:

הלכה ד משנה מניין לסיכה שהיא כשתיי ביוה"כ? אע"פ שאין ראוי לדבר זכר לדבר שנא' (תהילים קט) ותבא כמים בקרבו וכשמן בעצמותיו:

גמרא כהדא דתני בשבת בין סיכה שהיא של תענוג בין סיכה שאינה של תענוג מותר. ביום הכפורים בין סיכה שהיא של תענוג בין סיכה שאינה של תענוג אסור. בתשעה באב ובתענית ציבור סיכה שהיא של תענוג אסור. שאינה של תענוג מותר. תני שוות סיכה שמן תרומה לזר לשתייה לאיסור ולתשלומין אבל לא לעונש. ביוה"כ לאיסור אבל לא לעונש. והא תני (ויקרא כב) ולא יחללו להביא את הסך ואת השותה! אמר רבי יוחנן לית כאן סך. אמר רבי אבא מרי אם אומר את לית כאן סך. לית כאן שותה! דלא כן דבר שהוא בא משני לוויין מצטרף. אכליה ושתייה מצטרפין לשו"פ דמעילה, וע"כ מחד קרא

נפקא

מניין שהוא סיכה מחוור בעשה? רבי אלעזר בשם רבי סימי (דברים כו) לא נתתי ממנו למת מה אנן קיימין אם להביא לו ארון ותכריכין, לחי הוא אסור לא כל שכן למת! אי זה דבר שהוא מותר לחי ואסור למת? הוי אומר זה סיכה:

הלכה ה משנה המוציא עצים כדי לבשל ביצה קלה, תבלין כדי לתבל ביצה קלה, ומצטרפין זה עם זה. קליפי אגוזים קליפי רמונים, אסטיס ופואה woad & dyers madder כדי לצבוע בהן בגד קטן בשבכה. a small hairnet.

מי רגלים נתר ובורית urine soda soap קימוניא ואשלג cimolian earth lion's leaf כדי לכבס בהן בגד קטן בשבכה. רבי יהודה אומר כדי להעביר על הכתם:

גמרא וקשיא כמון ומלח מצטרפין? sweet & salt ר' אילא בשם ר' אלעזר במיני מתיקה שנו. כולם שווים בטעמים מתוק

תמן תנינן שיעור המלבן והמנפס והצובע והטווה. והכא את אמר הכין! תמן בצובע, כמלא סיט ברם הכא במוציא לצבוע בעי' יותר

נתר נטרון. בורית ביריתה. קימון קליא. אשלג. ר' יוסי בי ר' בון אמר: אצרות רוח:

הלכה ו משנה פלפלת כל שהוא, ועיטרן tar כל שהוא, מיני בשמים ומיני מתכות כל שהן, מעפר המזבח מאבני המזבח ממקק ספרים, ממקק מטפחותיהן, כל שהן מפני שמצניעין אותן לגונזן. רבי יהודה אומר אף המוציא ממשמשי עכו"ם כל שהוא שנאמר (דברים יג) ולא ידבק בידך מאומה מן החרם:

גמרא תני אף ריח רע כל שהוא

א"ר אילא אף רבי שמעון מודה בה. מודי רבי שמעון באיסורי הנזיה:

הלכה ז משנה המוציא קופת הרוכלין אע"פ שיש בה מינין הרבה אינו חייב אלא חטאת א'.

זרעוני גינה פחות מכגרוגרת, ריב"ב אומר ה'. זרע קישואין ב'. זרע דילועין ב'. זרע פול מצרי ב'. חגב חי כל שהוא. מת כגרוגרת. צפורת כרמים בין חיה בין מתה כל שהוא מפני שמצניעין אותה לרפואה. ר' יהודה אומר אף המוציא חגב חי טמא, כל שהוא מפני שמצניעין אותו לקטן לשחק בו:

גמרא וקשיא אילו הוציא והוציא בהעלם אחת כלום הוא חייב אלא א'! פשיטא! למי נצרכה לר' אליעזר כריתות 3 שלא תאמר מינים הרבה ייעשו כהעלימות הרבה ויהא חייב על כל א' וא'. לפום כן צריך מימר אינו חייב אלא א':

זרעוני גינה פחות מכגרוגרת. ריב"ב אומר חמשה. מה טעמא דריב"ב? שכן דרכן להיזרע בערוגה: זרע קישואין ב', זרע דילועין ב', זרע פול מצרי ב'. תני חיטים מדיות שתיים. ר' שמואל בשם ר' זעירא חיטין על ידי שהן חביבות עשו אותן כשאר זרעוני גינה שאינן נאכלין:

חגב חי כל שהוא, מת כגרוגרת. הדא דאת אמר בטהור אבל בטמא כמלוא פי הכלב.

ציפורת כרמים בין חיה בין מתה כל שהוא שמצניעין אותה לרפואה. א"ר אחא שכן אשה סטיפה עור פניה מוכה מושכת ממנה והיא מתרפאה. תמן אמרין מאן דבעי ניפרוש מן דרך הארץ תשמיש, אכיל פלגא ושביק פלגא, של שמאל אסור מפני שנעקר ושל ימין מותר. וישיר של שמאל אבד כל שהוא, חסר כל שהוא, אין לו תקנה עולמית. לשמש כיצד הוא עושה? א"ר יוסי בי רבי בון יהב לה גו צלוחית דבש: ושומרו שם

רבי יהודה אומר אף המוציא חגב חי טמא כל שהוא. דאפשר לשחק בו הא טהור בין חי בין מת כגרוגרת ר' יהודה כדעתיה דר' יהודה אומר אוכלין טהורין אין משחקין בהן. והא כתיב

(איוב מ) התשחק בו כצפור. לא הותר מן כלל איסור הוא?! דילמא לויתן שאני... והא כתיב כצפור. אמר ר' מתניה מכיון שהיא מחוסרת שחיטה כטמאה היא: ומותר לשחק בו—אבל חגב טהור שאינו מחוסרת שחיטה, אסור לשחק בו

מסכת שבת פרק י

הלכה א משנה המצניע לזרע, לדוגמא, ולרפואה, והוציאו בשבת חייב עליו בכל שהוא. וכל אדם אין חייבין עליו אלא כשיעורו

חזר והכניסו אינו חייב אלא כשיעורו:

גמרא ר' ירמיה אמר: ר' יוסי בי רבי חנינה בעי, מתניתין דר"י דר' יהודה אמר אומן באומנתו חייב. אע"ג דסתם אדם פטור, "אומן דרך אומנתו, חייב" ה"ן רק "המצניע" חייב אתא רבי יודה בן פזי בשם רבי יוסי בי רבי חנינא דר' יהודה היא.

א"ר יוסי ברבי חנינה לא אתיה חזר והכניסו והוציאו אח"כ אלא לדוגמא שכבר נתפייס הלוקח. אבל לזרע ולרפואה אפ"י כל שהוא חייב.

הצניעו זה והוציאו זה פטור. ר"ש בן אלעזר מחייב. מה אנן קיימין? אם בשהוציאוהו מדעת הראשון דברי הכל חייב. אלא כאן אנן קיימין בסתם. רבנן אמרי חזקה מדעת השני הוציאו. ור"ש בן אלעזר אומר חזקה מדעת=על דעת הראשון הוציאו:

הלכה ב משנה המוציא אוכלין ונתנן על האסקופה threshold בין שחזר והוציאם בין שהוציאם אחר, פטור. מפני שלא עשה מלאכתו בבת אחת

קופה שהיא מליאה פירות ונתונה על האסקופה החיצונה אע"פ שרוב הפירות מבחוץ, פטור. עד שיוציא את כל הקופה:

גמרא חזקיה אמר בקופה של קישואין ושל דילועין היא מתניתין שמקצת האוכל מבפנים ומקצתו מבחוץ. אבל בקופה שהיא מליאה פירות כיון שהוציא ממנה כגרוגרת חייב. אמרין מילתיה דרבי יוחנן פליגא: דא"ר חייא בשם רבי יוחנן סרוד שמקצתו בפנים ומקצתו מבחוץ נטל מיכן ונתן לכאן פטור. אלמא "אגד כלי שמיה אגד" אם עקרו הסרוד עד שיעקור כולו כאחת. מרה"י לרה"ר

אמר רבי מנא קומי רבי יוסה תיפתר בפרוץ. חייב ב"קופה מליאה פירות" כיון שהוציא מקצתן אמר ליה והא תנינן קופה. אית לך מימר קופה פרוצה?! ואפ"ה חייב בפירות מיי כדון? אין לך מיטלטל ברשות הרבים ונעשה כרמלית, אלא אדם בלבד. ריש שבת

חזקיה אמר הוציא חבילה מרשות היחיד לרשות הרבים עד שלא הניחה ברשות הרבים היה ראשה למעלה מעשרה הואיל ואין כולה ניחה ברשות הרבים פטור. א"ר שמואל בר רב יצחק הוציא קורה מרשות היחיד לרשות הרבים עד שלא הניחה ברשות הרבים נכנס ראשה לרשות היחיד אחרת, הואיל ואין כולה ניחה ברשות הרבים פטור.

אמר רבי יוחנן אבן שהיא נתונה ברשות הרבים גבוהה עשרה ורחבה ארבעה, המשתמש מתוכה לרשות הרבים ומרשות הרבים לתוכה חייב. שמואל אמר קופה שהיא מליאה פירות ונתונה ברשות הרבים גבוה עשרה ורחבה ארבעה המשתמש מתוכה לרשות הרבים או מרשות הרבים לתוכה פטור. מה פליג? כאן בשהפכה על צידה. אין גבוה 10 וכאן בשלא הפכה על צידה.

רבי בון בר חייא בעי, עקר אבן ברשות הרבים גבוהה עשרה ורחבה ארבעה, מה את עבד לה? כמשתמש מתוכה לרשות הרבים, ומרשות הרבים לתוכה, מרשות היחיד לרשות היחיד אחרת, ומרשות הרבים לרה"ר אחרת??? עקירת האבן הוי כמוציא מ.....

רבנן דקיסרין אמרין: רבי יוחנן בעי, נתן חמשה על גבי חמשה מה את עבד לון כמשתמש מרשות היחיד לכרמלית מכרמלית לרשות היחיד? מי אמרי' דהוה כמוציא מכרמלית לרה"י (כיון ש"יוצר" רה"י)

הלכה ג משנה המוציא בין בימינו בין בשמאלו בתוך חיקו או על כתפיו, חייב, שכן משא בני קהת.

לאחר ידו, ברגלו, ובפיו, במרפקו, באזנו, ובשערו, ובאפונדתו wallet ופיה למטה, בין אפונדתו לחלוקו, ובחפת חלוקו hem, במנעלו, ובסנדלו, פטור שלא הוציא כדרך המוציאין:

גמרא רבי יוסה בעי מעתה הוציא כגרוגרת על כתיפו חייב והן משא בני קהת? וכי כך היתה משא של בני קהת?

וכתיב (במדבר ד) ופקדת אלעזר בן אהרן הכהן שמן המאור וקטרת הסמים ומנחת התמיד ושמן המשחה. שמן המאור בימינו. וקטרת הסמים בשמאלו. ומנחת התמיד של יום תלויה בזרועו. שמן המשחה איכן היה נתון? רבי אבון בשם רבי אלעזר כמין צלוחית קטנה היה לו באפונדתו. אין תאמר שהיה קטן אים תאמר שהיה קטן ... אמר ר' יהושע בן לוי כתיב (במדבר ג) ונשיא נשיאי הלוי אלעזר בן אהרן, דוך דוכנים היה! ר' יהודה בי רבי אמר מרכל היה. תני רבי חייה ולמה נקרא שמו מרכל? שהיה מר על הכל, אלא שאין גדולה בפלטין של מלך. אמר רבי לוי כתיב (ויקרא ו) ולבש הכהן מדו בד והרים את הדשן אלא שאין גדולה בפלטין של מלך:

הלכה ד משנה המתכוין להוציא לפניו ובא לו לאחריו, פטור. לאחריו ובא לו לפניו, חייב.

באמת האשה החוגרת בסינר בין מלפניה בין מלאחריה חייבת שכן ראוי להיות חוזר. רבי יהודה אומר אף במקבלי פיתקין כן:

גמרא תמן תנינן ר' ישמעאל השזורי ור' שמעון אומר: לא נחלקו על דבר שהוא בשם אחד שהוא חייב. כשנתכוין ללקוט זה ולקט אחרת על מה נחלקו על דבר שהוא משום שני שמות כגון תאנים וענבים שר' אליעזר מחייב חטאת ור' יהושע פוטר. לפניו ובא לו לאחריו פטור, ר' אילא בשם ר' אלעזר כמאן דאמר בשני שמות נחלקו. ואתיא מתניי כר"י דפוטר בב שמות (לפניו ובא לאחריו דומה לבי שמות) ברם כמאן דאמר בשם אחד נחלקו וכאן שני שמות הן והוא פטור. לא אתיא מתניי כר"י דפוטר אף בסיפא

לאחריו ובא לו לפניו חייב כמאן דאמר בשם א' נחלקו. ברם כמאן דאמר בשני שמות, וכאן כשם אחד הוא והוא חייב. אתיא סיפא לכו"ע

ר' אילא בשם ר' אלעזר תניין אינון מאן דאמר תמן חייב אף הכא חייב. מאן דאמר תמן פטור אף הכא פטור:

באמת. אמר ר' אליעזר כל מקום שישנו באמת הלכה למשה מסיני:

הלכה ה משנה המוציא ככר ברה"ר חייב, הוציאוהו שנים פטורין. לא יכול אחד להוציאו והוציאוהו שנים, חייבין. ור"ש פוטר

המוציא אוכלין פחות מכשיעור בכלי פטור אף על הכלי שהכלי טפילה לו. את החי במיטה פטור אף על המיטה שהמיטה טפילה לו.

את המת במיטה חייב, וכן כזית מן המת וכזית מן הנבילה וכעדשה מן השרץ חייבין ור"ש פוטר: דהו"ל מלשאצ"לג

גמרא "בעשותה" היחיד שעשה חייב, שנים שלשה שעשו פטורין. רבי יושיע דרומיא אמר קומי רבי יסא בשם רבי אחא: קני גירדי שנים שהוציאו עץ האורגים וכבד היא רבי פוטר. רבי אלעזר בי רבי שמעון מחייב. אמר לו רבי: כך שמעתי

מאביך! מרשב"י אמר לו: שמשתי את אבא עומדות מה שלא שמשותן ישיבות! ורבי תלמידה דרשב"י דהוי, לא תלמידה דרבי יעקב בר קודשי הוה?! אלא כך אמר ליה: ראב"ש לרבי שמשתי את אבא עומדות מה שלא שמשתי את רבך ישיבות. כשהיה רבי אלעזר בי ר' שמעון נכנס לבית הוועד היו פניו של רבי מקדירות. אמר ליה אביו של רבי ויאות! זה ארי בן ארי אבל אתה ארי בן שועל. מן דמך רבי אלעזר שלח ר' תבע באיתתיה. אמרה ליה: כלי שנשתמש בו קדש ישתמש בו חול?!!

אמר ר' שמואל בר רב יצחק הדא דאת אמר בצריכין לכילין כגון אילין תותייא. berries אבל אם אינן צריכין לכילין חייב אף על הכלי:

את החי במיטה פטור אף על המיטה. דחייא טעין גרמיה. חי נושא א"ע

את המת במיטה חייב. דברי הכל! לא כן תני אף ריח רע כל שהוא. ואמר ר' אילא אף ר' שמעון מודה בה. ומודה ר' שמעון באיסורי הנייה! א"ר יודן תיפתר במת עכו"ם ושאין בו ריח רע והוציאו לכלבו. ר"ש פוטר רק בכה"ג דמותר בהנאה, (ואף שהוציאו לכלבו, פוטר ר"ש)

תני חצי זית מן המת וחצי זית מן הנבילה ופחות מכעדשה מן השרץ חייב. ורבי שמעון פוטר. מה טעמא דרבי שמעון? כבר נתמעטה הטומאה. מה טעמון דרבנן? למה חייב בפחות מזית? כההיא דר' יודן תיפתר במת עכו"ם ושאין בו ריח רע והוציאו לכלבו: איירי שרוצה להאכילו לכלבו

הלכה ו משנה הנוטל צפרניו זו בזו או בשיניו וכן שעריו וכן שפמו וכן זקנו וכן הגודלת וכן הכוחלת וכן הפוקסת = צובעת פניה ר' אליעזר מחייב חטאת. וחכמים אומרים משום שבות

התולש מעציץ נקוב חייב ושאינו נקוב פטור. ורבי שמעון פוטר בזה ובזה:

גמרא רבי אבהו בשם רבי יוסי בי רבי חנינא מה פליגין בשנטלן הוא, אבל אם נטלן אחר מאוסין הן וכו"ע ס"ל כדברי חכמים.

רבי אחא רבי נחום בשם רב לעולם אינו חייב לחכמים עד שיטלנו בקרסטל. כלי

רבי אבהו בשם ר' יוסי בן חנינה הגודלת חייבת משום בונה. ואתיא כההיא דאמר רבי יוחנן בשם רבי בנייה, באתרין צווחין לקלעיתא "בנייתא". א"ר זעירא לא מסתברא דלא=אלא משום אריג. מחלפא שיטתיה דר' זעירא דתמן א"ר זעירא רבי חייא בשם רבי יוחנן: הקולע שלש נימין באדם חייב משום אריג. אמר ר' זעירא לא טוו אריג הוא?! אין זו "אריגה" רק "טווייה" והכא הוא אמר הכין! כאן במרובה וכאן בממועט. הרבה שיער הוי אריג

הדא דאת אמר תכשיט של "קליעת ג נימין" מק"ט באדם, אבל בבהמה טהור. כהדא דתני העושה פסיקא לילבב לישראל לחבר ליפות להדיק בה את המרצופין, שקים שהבהמה נושאת לתלותה בצואר, בהמה טהור.

הדא דאת אמר בפשוטין, אבל במקופלין=מקבלין בין באדם בין בבהמה טמא.

הכוחלת חייבת משום כותבת. הפוקסת חייבת משום צובעה.

יצחק בר אוריון אמר: מה פליגין בשלא תלש כנגד הנקב. אבל אם תלש מכנגד הנקב אף רבי שמעון מודה.

רבי ירמיה בעי היה כולו בארץ ונקב חוץ לארץ? האים חייב במעשרות
אשכחת אמר מה דצריכא לרבי ירמיה, פשיטא ליצחק בן
אוריון. כיון דחייב לכו"ע—אלמא הכא פטור ממעשי לכו"ע

אילין אינון והא אית לך חורניין! עציץ נקוב מקדש בכרם
ושאינו נקוב אינו מקדש בכרם. עציץ נקוב אינו מכשיר את
הזרעים. ושאינו נקוב מכשיר את הזרעים. התולש מעציץ
נקוב חייב ומשאינו נקוב פטור?

רבי יוסה אמר לה סתם ר' חנניה מטי בה בשם רבי שמואל
בר רב יצחק: התורה ריבת בטהרת זרעים ר"ש מודה דנקוב אין מכשיר
מאי טעמא (ויקרא יא) וכי יפול מנבלתם על כל זרע זרוע אשר
יזרע וגו':

מסכת שבת פרק יא

הלכה א משנה הזורק מרשות היחיד לרשות הרבים או
מרשות הרבים לרשות היחיד חייב.

מרשות היחיד לרשות היחיד ור"ה באמצע, ר' עקיבה מחייב
וחכמים פוטרין:

גמרא זריקה תולדת הוצאה היא. ולא שנייא בין על
דעתיה דרבי בין על דעתהון דרבנן, והוא שנחה מרשות
הרבים לרשות היחיד. ???

על דעתיה דרבי, אפי' לא נחה. על דעתהון דרבנן והוא שנחה
דאמר רבי בא בר חונא בשם רב לא חייב רבי אלא על ידי
רשות היחיד מקורה. מילתיה דר' יוחנן אמר אפילו אינה
מקורה, דא"ר אימי בשם רבי יוחנן והוא שתד לאויר
מחיצות. רבי אימי בעא קומי רבי יוחנן מתניתא דזורק גט לאשתו
בראש הגג, כיון שהגיע לאויר מחיצות דרבי, דרבי עבד אויר מחיצות
כממשן. אמר ליה דברי הכל היא הכא בגיטין. ויתיבינה רבי

אומר מקורה ואת אמרת אינו מקורה. הו"ל לריו"ח להשיב דאף כרבי לא

אתיא! דבעי מקורה

מה בין גיטין מה בין שבת? א"ר אילא בשבת כתיב (שמות כ)
לא תעשה כל מלאכה ונעשית היא מאיליה. ברם הכא התורה
אמרה (דברים כד) ונתן בידה ברשותה.

שמואל אמר לא שנו אלא למטה מעשרה ופליגי אי "קלוט" כמי שהונחה"
הא למעלה מעשרה מותר. זורק לר"א דלא ילפי' זורק ממושיט מילתיה
דרבי אלעזר אמר אפילו למעלה מעשרה אסור. דאמר ר'
אילא בשם ר' אלעזר מעגלות למד ר"ע. ועגלות לאו למעלה
מעשרה אינון?! אית תניי תני כיצד. אית דלא תני כיצד. על
דעתיה דר' אלעזר אית כאן כיצד דומיא דרישא-למעלה מי, ומתניתא רבנן על
דעתיה דשמואל לית כאן כיצד. רישא למטה מי וסיפא למעלי מי

ר' יצחק בי רבי אלעזר שאל זרק מרשות היחיד לרשות
הרבים ונזכר עד שהוא ברשות הרבים. על דעתיה דר' עקיבה
יעשה כמי שנחה בר"ה ויהא חייב שתיים? אי אמרת "קלוט" כמי שהונח"
א"ר חונה לא חייב ר' עקיבה אלא ע"י רה"י השנייה.

רבי אבהו אומר בשם ר' אלעזר בשם ר' יוחנן: היה עומד
בר"ה וזרק למעלה מעשרה. רואין שאם תפול אם נחה בתוך
ד' אמות פטור ואם לאו חייב. =אם הלך למעלי מי ד"א ברה"ר, חייב והתני
שמואל מרה"ר לרה"ר ורה"י באמצע רואין שאם תפול נחה
בתוך ד' אמות פטור ואם לאו חייב. תמן את אמר אין ר"ה
מצטרפת. והכא את אמר ר"ה מצטרפת? א"ר חונה תמן
שאם תפול קרקע שתחתיה רשות היחיד. ברם הכא שאם
תפול קרקע שתחתיה רשות הרבים.

תני בשם ר' יודה זרק ד"א בר"ה חייב. ר' יודה עבד ד"א
בר"ה מלאכה בפני עצמה. על דעתיה דר' יודה מ' מלאכות
אינון. וניתנין. לא אתינן מתני' אלא מילין דכל עמא מודויי
בהון. ר' זעירא ר' יאשיה בשם ר' יוחנן מתופרי יריעות למד

ר' יהודה שהיו תופרי היריעות מזרקין את המחטין אלו לאלו. ולא כרמלית היה? אים זרקו דרך היריעות א"ר חנינא מן הצד היו מזרקין:

הלכה ב משנה כיצד? שני גזוזטראות זו כנגד זו ברשות הרבים המושיט והזורק מזו לזו פטור. היו שניהן בדייטי אחת, המושיט חייב, והזורק פטור, שכך היתה עבודת הלויים. שתי עגלות זו אחר זו ברשות הרבים מושיטין את הקרשין מזו לזו אבל לא זורקין.

חולית הבור והסלע שהן גבוהין עשרה ורחבין ארבעה הנוטל מהן והנותן על גבן חייב פחות מיכן פטור:

גמרא רב אמר לית כאן פטור אלא מותר. על דעתיה דרב למעלה מעשרה מותר. על דעתיה דשמואל למעלה מעשרה אסור. לכתחילה ר' אילא בשם רשב"ל והוא הא דחייב מרה"י לרה"י, דרך רה"י כש... שתהא רשות הרבים מקפתו מכל צד. ר' יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן אפילו מרוח אחת מן אילין עגלות. ועגלות לאו למעלה מעשרה אינן?! א"כ אף אים עגלות מקיפות, אכתי הוי "רה"י מקפת"

רבי אחא בשם ר' מיישא בלבד ע"י שנים. בכל אתר אתר אמר שנים שעשו פטורין. והכא את אמר שנים שעשו חייבין!! שניי היא שכך היתה עבודת הלויים באהל מועד. מה היתה עבודת הלויים באהל מועד. ב' עגלות זו אחר זו ברה"ה מושיטין את הקרשים מזו לזו אבל לא זורקין. תני בר קפרא שלא לנהוג בקרשים בזיון.

אמר רבי יוחנן העומד והחלל מצטרפין בארבעה והוא שיהא העומד רבה על החלל. ר' זעירא בעי עד שיהא עומד שכאן ועומד שכאן רבה. אמר רבי יוסה פשיטא לרבי זעירא שאין עומד מצד אחד מצטרף. פשיטא ליה שאין עומד מצד אחד רבה.

לא צורכה דלא אפילו עומד השני: חוליות הבור והסלע שהן גבוהין עשרה ורחבין ארבעה. מה אנו קיימין אם בגבוהין עשרה ורחבין ארבעה רשות בפני עצמה היא גבוהין עשרה ואינן רחבין ארבעה הדא היא דאמר רב חסדא בשם איסי קנה נעוץ בר"ה גבוה עשרה טפחים מותר לכאן ומותר לכאן בלבד שלא יחליף. אלא כן אנו קיימין בשאינן לא רחבים ד' ולא גבוהין י'. ולא כן אמר חייה בריה דרב כל המעכב דריסה בר"ה נקרא כרמלית. אמר ר' יודן מה דאמר חייה בריה דרב באמצע. אבל מן הצד רה"ר מבטלת. א"ר יוחנן לית כאן פטור אלא מותר. תמן תנינן המפיס מורסא בשבת אם לעשות לה פה חייב. אם להוציא ממנה הליחה פטור. אר"י לית כאן פטור אלא מותר. תמן תנינן הצד נחש בשבת אם במתעסק שלא ישכנו פטור. אם לרפואה חייב. א"ר יוחנן לית כאן פטור אלא מותר. תמן תנינן ועל לפסים ארוניות שהן טהורות באהל המת וטמאות במשא הזב. א"ר זעירא ויאות אם לצורך הדא דתנינן אם לרפואה חייב. הוי לית כאן פטור אלא מותר:

הלכה ג משנה הזורק ד"א בכותל למעלה מיי"ט, כזורק באויר. למטה מיי"ט, כזורק בארץ. והזורק בארץ ד"א חייב זרק לתוך ד"א ונתגלגל חוץ לד"א פטור, חוץ לד"א ונתגלגל לתוך ד"א חייב:

גמרא מתני' רישא בשאין שם חור. אבל אם יש שם חור מחלוקת ר"מ וחכמים. על דעתיה דר"מ בין שיש בו ד' על ד', ובין שאין בו ד' על ד' את רואה את הכותל כגמום. =רואין הכותל כחקוק והוי רה"י על דעתון דרבנן אם יש בו ד' על ד' את רואה את הכותל כגמום. ואם לאו אין את רואה את הכותל כגמום. אלא כסתום.

רב חסדא אמר במורד לוכסן. הוי הנחה וחייב למטה מיי"ט ואין סופה לירד? ר' חייה בשם ר' יוחנן תיפתר שהיתה דבילה שמינה והיה ניטוחה. ר' חגי בעא קומי ר' יוסה לית הדא אמרה

שיפוע מדריגה לעניין כלאים כלמטון? דהוי "כזורק בארץ" א"ל תמן זרעים נהנין מן המדריגה. ברם הכא דרך בני אדם להיות שפין בה והיא נופלת. אילו אמר כשהיה שם חור, ואפי"ה הוי כלמטון והיא נהנית מן החור כשם שהזרעים נהנין מן הערוגה יאות.

ר' יוסה ר' אבהו בשם ר' יוחנן כשהיה המקום מונדרן. משופע ויכול לנוח כהדא דתנינן זרק חוץ לד' אמות ונתגלגל לתוך לארבע אמות חייב. אתא ר' חזקיה ר' אבהו בשם ר' יוחנן והיא בשנחה:

הלכה ד משנה הזורק בים ארבע אמות פטור. אם היה רקק מים ורשות הרבים מהלכת בו, הזורק בתוכו ארבע אמות חייב. וכמה הוא רקק מים? פחות מעשרה טפחים. רקק מים ורשות הרבים מהלכת בו הזורק בתוכו ארבע אמות חייב:

גמרא לא סוף דבר ארבע אמות בים אלא אפי' זרק בכל הים פטור. שכל הים נקרא כרמלית.

ולמה תניננה תרין זימנין? רקק מים וכו'. ר' חנינה בשם ר' פינחס בשהיו שני רקקים אחד הרבים מהלכין בו, ואחד אין הרבים מהלכין בו אלא כשהן נדחקין. שלא תאמר הואיל ואין הרבים מהלכין בו אלא כשהן נדחקין אינו רשות הרבים אלא רשות היחיד. לפום כן צריך מימר רה"ר היא:

הלכה ה משנה הזורק מן הים ליבשה, ומן היבשה לים, ומן הים לספינה, ומן הספינה לים, ומן הספינה לחבירתה, פטור. ספינות קשורות זו בזו, מטלטלין מזו לזו, אם אינן קשורין אע"פ שמוקפות אין מטלטלין מזו לזו:

גמרא אבא בר רב הונא אמר בקשורות בגמי. אפי' בגמי בעלמא סגי רבי יוסי בי רבי בון אמר והן שעירבו.

רבי חייה ר' אימא תריהון בשם ר' לעזר חד אמר בשאין ביניהן רוחב ד'. וחורנא אמר אפי' יש ביניהם רוחב ד'. ולא

ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. מן מה דא"ר יוסה ר' יעקב בר זבדי ר' חייה בשם ר' לעזר אפי' אינן גבוהות דופני הספינה עשרה. הויי דו אמר בשאין ביניהן רוחב ד'. דאל"ה אסור משום טלטול ד"א בכרמלית. הוון בעיי מימר מ"ד בשאין ביניהן רוחב ארבעה אפילו אינן גבוהות עשרה. מ"ד גבוהות עשרה אפי' יש ביניהן רוחב ארבעה. דאין כרמלית למעלה מי' א"ר חנניה בריה דרבי הילל והוא שיהא כל אויר כרמלית בתוך עשרה.

ספינה שבים, גבוה עשרה טפחים אין מטלטלין מתוכה לים ולא מן הים לתוכה. מרה"י לכרמלית רבי יהודה אומר: אם היתה עמוקה מן המים י"ט, ואינה גבוה מן המים עשרה טפחים = דופן הספינה אינו "בולט" מן המים י"ט—אבל גוף הדופן י"ט מטלטלין מתוכה לים אבל לא מן הים לתוכה. ר' אבהו אמר ר' יוחנן בעי ולמה מתוכה לים מותר. מפני שאינה גבוה י'. אין כיני אפילו מן הים לתוכה, ולמה מן הים לתוכה אסור. מפני שהיא עמוקה י'. אין כיני אפילו מתוכה לים! א"ר אבון ולמה מתוכה לים מותר מפני סכנה. שלא ישהה השופכין בספינה

סלע שבים גבוה עשרה טפחים, אין מטלטלין מתוכה לים ולא מן הים לתוכה. פחות מיכן מותר. מה בין סלע ומה בין ספינה? אפי' גבוהה י' אינו רה"י גמורה ספינה עולה ויורדת. סלע במקומה היא.

*****הגהתי פה*****

ולא כרמלית היא. "פחות מיכן" למה מותר? כלום הוא מותר לטלטל בכרמלית אלא בארבע אמות? א"ר אילא על רישה: סלע שבים גבוה עשרה טפחים אין מטלטלין מתוכה לים ולא מן הים לתוכה. פחות מכן, נעשית כמחיצה שהוקפה זרעים = יותר מבי"ס שלא הוקף לדירה שאין מותר לטלטל בה אלא בארבע אמות. יותר מיכן אים הסלע גבוהה י' אין מטלטלין מתוכה לים ומן הים לתוכה ומטלטלין בה עד בית סאתים.

רבי בון בר חייא בעי מעתה שתי כרמליות סמוכות זו לזו מטלטלין מזו לזו? !למה שרי מסלע לים? א"ר חנניה בריה דרבי הילל מכיון שהים מקיפה מכל צד כמי שכולה כרמלית אחת.

רב המנונא אמר נסר שהוא חוץ לספינה ואין בו רוחב ארבע מותר ליישב בו ולעשות צרכיו בשבת. שיהא כמוציא ממקום פטור לכרמלית (ים) א"ר מנא אילו אמר תיבה פחותה יאות.

א"ר אבון מה=מאן דבעי מיעבד תקנה לאילפא. =ספינה מוציא נסר חוץ לשלשה=בתוך ג שאין בו רוחב ארבעה ואת רואה את המחיצות כאילו עולות. =יורדות ר' יעקב בר אחא בשם רב המנונא שכל ג' וג' שהן סמוכין למחיצה כמחיצה הן. והוי מקום פטור

ר' יצחק בי ר' לעזר מפקד לר' הושעיה בי ר' שמי דהוה פריש פורש לים מעבד ליה סל פחות : סל שנפחת ומוציאו חוץ לספינה ועושה בו צרכיו

הלכה ו משנה הזורק ונזכר, עד שלא תצא מידו, קלטה אחר, קלטה כלב, או שנשרפה, פטור.

זרק לעשות חבורה בין באדם בין בבהמה ונזכר עד שלא נעשית החבורה פטור. זה הכלל: כל חייבי חטאות אינן חייבין עד שתהא תחילתן וסופן שגגה. תחילתן שגגן וסופן זדון, תחילתן זדון וסופן שגגה פטורין. עד שתהא תחילתן וסופן שגגה:

כיני מתני' ו"הזיד" משנזכר שהוא שבת, הזיד, ופטור משום "תחילתו בשוגג וסופו מזיד" אבל אים "נאנס" וודאי שחייב וקשיא אילו ירה חץ להרוג בו את הנפש והתרו בו וחזר בו שמא כלום הוא?! הוי סופך מימר והזיד.

ר' יוסה בן חנינה אמר בשוגג בל"ת. ובמזיד בל"ת. =עד שישגוג בלאו ריב"ל אמר בשוגג בהיכרת. ובמזיד בהיכרת. =אפי' שגג בכרת והזיד בלאו-חייב

תני רשב"י מסייע לר' יהושע בן לוי (במדבר טו) את ה' הוא מגדף ונכרתה. וסמך ליה קרבן חטאת הגע עצמך אפי' מזיד בלאו ושוגג בהיכרת מתרין בו ולוקה ומביא קרבן! רבי אבהו בשם רבי יוחנן השוגג בחטאת=בכרת/לא ידע שיש קרבן ומזיד בלאו מתרין בו ולוקה ומביא קרבן.

תני אין מתעסקין=אין "לפטור" מתעסק לא בחלבים ולא בעריות. המתעסק בשבת פטור. בחלבים ובעריות חייב. היך עבדא? הרי אני קוצר חצי גרוגרות, וקצר כגרוגרת פטור. הרי אני אוכל חצי זית ואכל כזית חייב. הרי אני מתחמם בה והערה בה חייב:

מסכת שבת פרק יב

הלכה א משנה הבונה, כמה יבנה ויהא חייב? הבונה כל שהוא.

המסתת, hews stone והמכה בפטיש ובמעצד, hits with hammer or adze, הקודח, כל שהוא חייב. זה הכלל כל העושה מלאכה ומלאכתו מתקיימת בשבת חייב. רשב"ג אומר: אף המכה בקורנס על הסדן block בשעת מלאכה, חייב. מפני שהוא מתקן מלאכה:

גמרא מה בנין היה במשכן? שהיו נותנים קרשים ע"ג אדנים. ולא לשעה היתה? א"ר יוסה מכיון שהיו נוסעים וחונים ע"פ הדיבור כמי שהוא לעולם. א"ר יוסי בי ר' בון מכיון שהבטיחן הקב"ה שהוא מכניסן לארץ כמי שהוא לשעה. הדא אמרה אפילו מן הצד. הדא אמרה אפילו נתון ע"ג ד"א. הדא אמרה בנין ע"ג כלים, בניין. וסותרת הגמרא אדנים כקרקע הן.

תני אחד מביא את האבן ואחד מביא את הטיט המביא את הטיט חייב. ר' יוסה אומר שניהן חייבין. סבר רבי יוסה אבן

בלא טיט בנין. הכל מודים שאם נתן את הטיט תחלה ואח"כ נתן את האבן שהוא חייב. הבנאי שיישב את האבן בראש הדימוס חייב. למי נצרכה לרבנן. וההן דעבד דפין דעבד ספיין חייב משום בונה. וההן דנקר כיפין כפין עמודין רחיין ^{he} מקטע פספס ^{who chisels stones columns millstones} trim a paving stone מקטע כולהן, חייב משום מסתת. רב ירמיה בשם רב המרכיב מיטה של גילה ^{a folding couch} חייב משום בונה. א"ר זעירא אינו אלא כנוטל מלבן ונותנו ע"ג לבינים בשבת. רב המנונא הורי לריש גלותא להתיר שולחן של פרקים בשבת. אמר רב הונא בר חייה הוה עמיה, שמע רב יהודה ואמר מאן דהורי ליה לא יליף ולא שימש. א"ר שמי מאן דהורי ליה כרשב"ג הורי ליה. דתני לווחים שבספינה ושבעריסה ונקליטי המיטה ורגל השלחן ויד הסכין שבראשו הרי זה לא יחזיר. אם החזיר הרי זה פטור ואם תקע הרי זה חייב. רשב"ג אומר אם היו רפים נוטל ומחזיר.

תני קבועים- חיבור לטומאה ולהזייה, תקועים- חיבור לטומאה ואינו חיבור להזאה. הנוטלין והנותנין אינן חיבור לא לטומאה ולא להזייה. והכא את אמר הכין. ^{אם תקע חייב} חטאת!! תמן דרכן לקבע, לא לקבע אינן חיבור. ברם הכא תקיעתן היא גמר מלאכתן.

תני ר' סימיי אומר המרכיב קרן עגולה חייב. קרן פשוטה פטור. רבי אלעזר בי ר"ש אומר קני מנורה חייב. קנה של ציידין ^{סיידין} פטור. קני מנורה למה הוא חייב? רבי אבהו בשם רבי יוחנן ורב חונה תריהון אמרין משום בונה. קנה של ציידין למה הוא פטור. מפני שהוא מלמעלן למטן. ^{אינו כדרך בניין—} שמוסיף על התחתון, לא על העליון התיבון הרי החופר בחולות הרי מלמעלן למטן הוא. ^{מסלק התחתון ואח"כ העליון (כיון שנופל העליון)} ואת אמר חייב. א"ר שמואל בר יודן כאן לשעה כאן לשהות.

שמואל אומר המלחים את התירצין ^{inserts the shutters} חייב משום בונה. וקשיא דבר שאילו עשאה בשבת חייב חטאת ב"ה

מתירין אף להחזיר? !ביו"ט רבי חנניה בשם רבי יוחנן התירו סופו מפני תחילתו שאם אמר את שלא יחזיר אף הוא אינו פותח. ולא יפתח! אף הוא ממעט בשמחת י"ט. א"ר אחא מחזיר, בלבד שלא יחזיר כל צרכו. א"ר יוסי בר בון כשאין שם פתח מותר לפתוח התריסים אבל אם יש שם פתח משתמש כנגד הפתח.

מתניתין מפרש מלאכתו "מתקיימת" =נגמרה דר"ש. דתני : הגורד saw הקודח הקוצץ כל שהוא בשבת חייב. ר"ש אומר הגורד עד שיגור כל צורכו. הקודח עד שיקדח כל צורכו. הקוצץ עד שיקצץ כל צורכו. העובד את העור עד שיעבד כל צורכו.

וא"ר יעקב בר אחא לא אתיא אלא כר"ש דר"ש לא עבד מקצת מלאכה ככולה. ורבנן עבדין מקצת מלאכה ככולה.

וקשיא על דרשב"ג אילו נטל לקצור ולא קצר שמא כלום הוא? א"ר אדא אתיא דרשב"ג כר' יהודה. דתני השובט והמקטקט על האריג הרי זה חייב מפני שהוא כמיישב בידו. והכא מפני שהוא כמיישב בידו :

הלכה ב משנה החורש כל שהוא

המנכש והמקרסם והמזרד weeds ,dead leaves, prunes כל שהוא חייב

המלקט עצים לתקן כל שהן. אם להסיק כדי לבשל ביצה קלה. המלקט עשבים לתקן כל שהן. אם לבהמה כמלוא פי גדי :

גמרא מה חרישה היתה במשכן? שהיו חורשין ליטע סממנין. וכמה יחרוש ויהא חייב רבי מתניה אמר כדי ליטע כרישה. רבי בא בשם רב כדי ליטע זכרותה של חיטה. תמן תנינן זרע קישואין שנים, זרע דילועין שנים. תני חיטים מדיות שתיים. רבי שמואל בשם רבי זעירא חיטין ע"י שהן חביבות עשו אותן כשאר זירעוני גינה שאינן נאכלין.

למה לי לתקן כל שהוא למה לי כמלוא פי גדי? כבר תני ליה לעיל!

הלכה ג משנה הכותב שתי אותיות בין בימינו בין בשמאלו בין משם אחד בין משני שמות ^{one letter or two letters} בין משני סימניות, בכל לשון, חייב. א"ר יוסי: לא נתחייבו שתי אותיות אלא משום "רושם" לא משום "כותב" שכך היו רושמים על קרשי המשכן לידע אי זהו בן זוגו.

אמר רבי יהודה מצינו שם קטן משם גדול: שם משמעון ומשמואל נח מנחור דן מדניאל גד מגדיאל:

גמרא מאן תנא סימניות אף ר"ת של ב' דברים נפרדים ר' יוסי.

מהו בכל לשון? אפי' אלף אלפא.

וחש לומר שמא יתן שלמטון למעלן, שלמעלן למטון? כמין קולמוסין היו עשויין. הקרשים, מקצרים והולכים וחש לומר שמא יתן שבפנים בחוץ ושבחוץ בפנים? טבעות היו מוכיחות. וחש לומר שמא יחליף? א"ר אחא לוכסן היו כתוב עליהן. התחילו לרשום מראש הקרש הא' והמשיכו באלכסון עד קרש ת'. ויחליף? א"ר אימי (שמות כו) והקמות את המשכן כמשפטו. וכי יש משפט לעצים. אלא אי זהו קרש זכה להינתן בצפון ינתן בצפון, בדרום ינתן בדרום.

אילין דר' הושעיה ודבר פזי הוון שאלין בשלמיה דנשיא בכל יום. והוון אילין דרבי הושעיה עלין קדמאי, ונפקין קדמאי. נכנסין ראשון ויוצאין ראשון. אזלין אילין דבר פזי ואיתחתנות בנשיאותא. אתון בעיין מיעול קדמאי. רצו ליכנס ראשון. אשתאילת לרבי אימי. אמר לון רבי אימי והקמות את המשכן כמשפטו. וכי יש משפט לעצים. אלא אי זהו קרש זכה להינתן בצפון ינתן בצפון. בדרום ינתן בדרום.

תרין זרעיין הוון בציפרין: "בולוטיא" ו"פגניא" הוון שאלין בשלמיה דנשיא בכל יום. והוון בולוטיא עלין קדמיי ונפקין

קדמי, אזלין פגניא וזכון באוריתא. אתון בעי מיעול קדמי. אישתאלת לרשב"ל. שאלה רשב"ל לר' יוחנן עאל ר' יוחנן ודרשה בבי מדרשא דרבי בנייה אפי' ממזר ת"ח וכהן גדול עם הארץ, ממזר ת"ח קודם לכ"ג עם הארץ. סברין מימר לפדות ולכסות ולהחיות. הא לישיבה לא. א"ר אף לישיבה. מה טעמא. (משלי ג) יקרה היא מפנינים. אפי' מזה שהוא נכנס לפני ולפנים.

תני וגד מגדיאל. מתיבין לר' יהודה והלא אלו פשוטים ואלו כפופים. דן מדניאל תני בשם רבי יודה כתב שני אותות שוים והן שם, חייב. כגון שש תת גג רר חח. כל אלו מצינו במקרא ורבנן אמרי ב' אותיות בכל מקום. אפי' אינם "מילה" אשכחת אמר קלת וחמרת על דר' יודה. קלת וחמרת על דרבנן.

קלת על דרבנן: כתב שתי אותיות שוין והן שם, על דעתיה דר' יודה חייב. על דעתהון דרבנן פטור.

קלת על דר"י: שתי אותיות מכל מקום אע"פ שאין שם. על דעתהון דרבנן חייב. על דעתיה דרבי יודה פטור.

מחלפה שיטתיה דרבי יודה. דתני יכול עד שיכתוב את כל השם? עד שיארג את כל הבגד? עד שיעשה את כל הנפה? ת"ל (ויקרא ד) מאחת. אי מאחת יכול אפי' כתב אות אחת. אפי' ארג חוט אחד. אפי' עשה בית אחד בנפה ובכברה? ת"ל ועשה אחת. הא כיצד עד שיעשה מלאכה שכיוצא בה מתקיימת. והכא הוא אמר השובט והמקטקט to make the woof even על האריג הרי זה חייב מפני שהוא מיישב בידו! אלמא חייב בלא עשיית מלאכה כלל

הלכה ד משנה הכותב שתי אותיות בהעלם אחד חייב. כתב בדיו בסם בסיקרא בקומוס וקנקנתום ink, caustic, red dye, gum, copperas ובכל דבר שהוא רושם על שני כותלי הבית ועל שני דפי פינקס והן נהגין נקרין זה עם זה חייב

הכותב על בשרו חייב. והמסרט על בשרו ר' אליעזר מחייב
חטאת ור' יהושע פוטר:

גמרא כתב בדיו על עלי ירקות, במשקין ובמי פירות על
הלוח, פטור. עד שיכתוב דבר של קיימא על דבר של קיימא.
ר' יעקב בר אחא ר' יבא בשם רבי אליעזר: כתב אות אחת
בטיבריא ואות אחת בציפורין חייב. והא תנינן אם אינן נהגין
זה עם זה פטור. א"ר בא בר ממל בסדרה ב"היכל הישיבה" על הבניין (ו
ונקרינ זע"ז)

עדים שאינן יודעים לחתום. רשב"ל אמר רושם לפניהן בדיו
והן חותמין בסיקרא, בסיקרא והן חותמין בדיו. א"ל רבי
יוחנן מפני שאנו עסוקין בהלכות שבת דחייב משום כותב בכה"ג אנו
מתירין אשת איש? !שמא אינו כתב! אלא מביא נייר חלק ומקרע
לפניהן והן חותמין. ולא כתב ידו של ראשון הוא? מרחיב
לפניהן את הקרע. ואינם "ממלאין" כולו

ר' מנא בעי ולמה לינן אמרין רושם לפניהן במים? אם בא
וערער, עררו בטל. כדיי שלא יהא לו פתחון פה שמילאו העדים כל הקרע

הקורע על העור כתבנית כתב חייב. הרושם על העור כתבנית
כתב פטור.

אמר להן רבי אליעזר: והלא בן סטדא לא הביא כשפים
ממצרים אלא בכך. אמרו לו מפני שוטה אחד אנו מאבדין
כמה פיקחין!

כתב בגט לא חוקק. וכתב לא המטיף. מפרש לה כתב לא
השופך. מפרש לה וכתב לא חוקק. אית תניי תני אפי' חוקק.
אמר רב חסדא מאן דאמר לא חוקק בבולט מקום הכתב כגון
הדין דינרא. מ"ד אפי' חוקק כגון ההן פינקסה. וכתב לא
המטיף. ר' יודן בי רבי שלום ורבי מתניה. חד אמר בשלא
עירב נקודות. וחורנה אמר אפי' עירב נקודות. וכתב לא
השופך. א"ר חייא בר בא אילין בני מדינחא ערומין סגין. כד

חד מינהון בעי משלחה מילה מסטריקין mystery לחבריה הוא כתב במי מילין וההן דמקבל כתביא הוא שופך דיו שאין בה עפץ והוא קולט מקום הכתב. עשה כן בשבת מהו.

רבי יוחנן ורשב"ל תרווייהון אמרין והוא דפטרין כתב ע"ג כתב בשבת שכתב דיו ע"ג דיו. וסיקרא ע"ג סיקרא. אבל אם כתב דיו ע"ג סיקרא. וסיקרא ע"ג דיו חייב. רבי יצחק בר מרשייא בשם רבנן דתמן חייב שתים משום מוחק ומשום כותב:

הלכה ה משנה כתב במי משקין במי פירות באבק דרכים באבק סופרים ובכל דבר שאינו מתקיים, פטור. לאחר ידו ברגלו בפיו ובמרפקו elbow כתב אות אחת סמוך לכתב, כתב ע"ג כתב, נתכוון לכתוב ח' וכתב ב' זינין, א' בארץ ואחת בקורה, על ב' כותלי הבית, על ב' דפי פנקס ואין נהגין זה עם זה, פטור.

כתב אות א' נוטריקון, ר"י בן בתירה מחייב וחכמים פוטרין:

גמרא היה צריך לכתוב את השם ונתכוין לכתוב יהודה ושכח ולא כתב דלת, הרי השם במקומו הוא, מוחקו ומקיימו והוא בקדושה. ר' יהודה אומר מעביר את הקולמוס עליו ומקיימו. אמרו לו אף הוא אינו מן המובחר.

מחלפה שיטתיה דרבי יהודה תמן הוא אומר כתב. והכא הוא אומר אינו כתב!.

ר' יעקב בר זבדי בשם ר' אבהו לא אמר כן אלא מחלפה שיטתיה דרבנן. תמן הוא אומר אינו מן המובחר הא כתב כתב היא. והכא הוא אמר כתב ע"ג כתב אינו כתב!! הוא בשיטתו השיבוהו. בשיטתך שאת אומר כתב הוא, אינו מן המובחר

מהו כתב ע"ג כתב? חד לעיל מן חד.

מ"ט דריב"ב? מאות אחת, את למד כמה אותיות :

הלכה ו משנה הכותב שתי אותיות בשני העלמות, א' בשחרית וא' בין הערבים, רבן גמליאל מחייב וחכמים פוטרין :

גמרא וקשיא על דרבן גמליאל אילו קצר כגרוגרת בשחרית. וכגרוגרת בין הערבים בהעלם אחד שמא אינו חייב. שתיים!! וודאי חייב דמסתמא הוי ליה ידיעה בינתיים כשם שהעלמות חולקות כך לא יצרפו!! ר' מנא אמר לה סתם רבי אבון בשם רבי יוחנן טעמא דרבן גמליאל תמן אין ידיעה לחצי מלאכה. ודכוותה אין זדון לחצי זית. אכל חצי זית בזדון וחצי זית בשגג' מהו שיצרפו?

מסכת שבת פרק יג

הלכה א משנה ר' אליעזר אומר : האורג ג' חוטין בתחילה ואחד על האריג חייב. וחכ"א בין בתחילה בין בסוף שיעורו שני חוטין :

גמרא א"ר עולא טעמא דר' אליעזר? על ידי שלישי מלאכתו מתקיימת. מה ר' ליעזר כר' יודה? דתנינן תמן ר' יהודה אומר עד שישלש. כלאים 9:10 והשק והקופה מצטרפין בכלאים. א"ר סימון טעמא דר"י תמן על ידי שלישי מלאכתו מתקיימת. ברם הכא פחות מיכן מיסתתר הוא?! אף בבי סגי! אשכחת אמר על דר אליעזר פעמים שלשה- בתחילה. פעמים אחד ע"ג שנים- ארוגים מאתמול.

רבנן דקיסרין בעיי מהו "אחד על האריג" דקאמר ר"א אחד ע"ג שנים? אחד ע"ג ג'? רבנן דהכא אמרי אחד על גבי שנים.

היתה טלית אחת גדולה, בתחילה עד שיארוג בה שנים חוטי
ובסוף אפי' כל שהוא. האורג שני חוטי ע"ג הגס, ע"ג
אימרא?? חלקי בגד שונים /תחילה/סוף אפילו כל שהוא חייב. אף שאינו עובר על
כל חוטי השתי למה הדבר דומה? לצילצול קטן שארג בו שני
חוטים על רוחב ג' בתים חייב. ובנפש מסכת כמאן דהוא
בתחילה. וההן בדא fine-linen woof אפילו בסוף, כאריג הוא. ובעינן
שנים דווקא וההן לסוטה רדיד מטויה דקה אפילו בסוף, כאריג הוא.

הכל מודין בכותב את השם עד שעה שישלים. כתב אות אחת
להשלים את השם, ואות אחת להשלים את הספר חייב. כתב
אות אחת בחול ואות א' בשבת, רבי אליעזר מחייב חטאת ור'
יהושע פוטר. למה פטור או משום קיום מלאכה? אינו "מלאכה שלימה"
או משום שאינו ראוי להצטרף עמו? כיון שלא כתבן זא"ז, אין ב' אותיות
מצטרפות איתא חמי, אילו ארג חוט אחד בחול וחוט אחד בשבת
שמה אינו פטור. שמה אינו ראוי להצטרף עמו!! אלא משום
קיום מלאכה.

כהיא דא"ר יעקב בר אחא ר' יסא בשם ר' לעזר כתב אות
אחת בטבריא ואות אחת בציפורין חייב. דלא כן כר'
אלעזר. ???אע"פ שרחוקים זה מזה, מצטרפין

כתב אות אחת בשבת זו ואות אחת בשבת הבאה, ר' אליעזר
מחייב חטאת ור' יהושע פוטר. אתא חמי, אילו כתב אות
אחת בחול ואות אחת בשבת, רבי אליעזר מחייב חטאת, בין
בשבת זו בין בשבת הבאה לא כל שכן!! מפני חכמים שהן
פטורין: חכמים פטורין אף בזו

הלכה ב משנה העושה שתי בתי נירין בנירין ובקירוס two
meshes for the heddle or sley of a loom ובנפה ובכברה ובסל or two meshes in a
sifter sieve or basket חייב התופר שתי תפירות וקורע על מנת לתפור
שתי תפירות: זאת המשנה—בפרטות ביאור "ב' בתי נירין" ואיך זה מתחבר עים סל וכו' —
לא ירדתי לסופו

גמרא בנירין. ניריא. בקירוס. קירומה. ר' בא רב ירמיה בשם רב הממתח צדדיו בשבת חייב משום תופר. נימר משום תופר ומשום קושר:

הלכה ג משנה הקורע בחמתו ועל מתו כל המקלקליו, פטורין. והמקלקל על מנת לתקן שיעורו כמתקן:

גמרא בעון קומי רבי בא היך מה דאת אמר תמן השוחט חטאתו בשבת כיפר ומביא אחרת משום חילול שבת ואמר אוף הכא לא יצא ידי קורעו! אלא כרבי שמעון דר' שמעון אמר עד שיהא לו צורך בגופו של דבר. וכיון שאינו חייב, יצא ידי קריעה אמר לון תמן הוא גרם לעצמו. שחטא, ועיי' "לצורך עצמו" מביא קרבן ברם הכא את גורמת לו. אינו "מרוצה" במיתת אביו! אמר רבי יוסי ואפי' תמן את גורמת לו שאילו לא שאמרת לו שיביא, היאך היה מתכפר לו. הוי צורך מימר דרבי שמעון היא.

חברייא בעון קומי רבי יוסה לא כן אמר רבי יוחנן בשם ר' שמעון בן יוצדק מצה גזולה אינו יוצא בה ידי חובתו בפסח. אמר לון תמן גופה עבירה. ברם הכא הוא עבר עבירה. כך אני אומר הוציא מצה מרשות היחיד לרשות הרבים אינו יוצא בה ידי חובתו בפסח!?

תני מצה גזולה אסור לברך עליה. אמר רב הושעיה על שם (תהילים י) ובוצע ברך נאץ ה'. אמר ר' יונה הדא דאת אמר בתחילה לפניו אבל בסוף ברכת המזון חייב לברך שכבר קנאו בשינוי לא, דמים הוא חייב לו.

רבי יונה אמר אין עבירה מצוה. רבי יוסה אומר אין מצוה עבירה. א"ר אילא (ויקרא כז) אלה המצות אם עשיתן כמצוותן הן מצות ואם לאו אין מצות:

הלכה ד משנה שיעור המלבן והמנפס הצובע והטווה שיעורו כמלוא רוחב הסיט כפול, האורג שני חוטין שיעורו כמלוא הסיט:

גמרא תמן תנינא 9:5 המוציא עצים כדי לבשל ביצה קלה וכו' עיין שם והכא את אמר הכין?! שיעור רוחה הסיט תמן במוציא לצבוע. ברם הכא בצובע:

הלכה ה משנה רבי יהודה אומר הצד צפור למגדל, וצבי לבית חייב. וחכ"א צפור- למגדל, וצבי- לגינה ולחצר ולביברין. ואין צריך בית דווקא שיהא כ"ניצוד" רשב"ג אומר לא כל הביברין שוין זה כלל כל המחוטר צידה פטור, ושאינו מחוטר צידה חייב:

גמרא א"ר חנינא מתני' דביצה 3:1 דלא כר' יהודה. דתנינן הצד צפור למגדל, וצבי לבית חייב. הא לגינה ולביברין פטור. דביבר לא הוי כניצוד מחלפה שיטתיה דרבי יהודה: דתנינן תמן אין צדין דגים מן הביברין ואין נותנין לפנייהם מזונות. אבל צדין חיה ועוף מן הביברים... אלמא ביבר כניצוד

מחלפה שיטתין דרבנן. דתנינן וחכמים אומרים צפור למגדל וצבי לגינה ולחצר ולביברין. ותנינן תמן אבל צדין חיה ועוף מן הביברין ונותנין לפנייהן מזונות. הא לגינה ולחצר לא. רק בביבר הוי חיה כניצוד!! כאן בחצר מקורה. כאן בחצר שאינה מקורה. והא תנינן גינה. אית לך מימר גינה מקורה. אלא כאן בגדולה כאן בקטנה.

ר' עולא אמר בעון קומי רבי אחא מה ניתני כל המחוטר צידה חייב ושאינו מחוטר צידה פטור. אמר לון ולא במנפל לתוכה און קיימין. אלא כל המחוטר צידה אסור ושאינו מחוטר צידה מותר.

א"ר שמואל אחוי דרבי ברכיה כל שהוא מחוטר נשבים מחוטר צידה. ושאינו מחוטר נשבים מצודה אינו מחוטר צידה.

שוחטין מן הנגרין. מוכנין (שרועות אצל חריץ מים) אין שוחטין לא מן המכמרות ולא מן המצודות. רבי יוסי בר בון בשם רבי אמי מצדתא דשיתא. מצודה שנארג

שמואל, צד הוא בפיטוס. רודף אחריו עד שנכנס החיה לתוך חבית גדולה, וניצוד!
רב אמר סכרא דנהרא שרי. א"ר יודן כההיא ריטסים : stoppage
made in the river

הלכה ו משנה צבי שנכנס לבית נעל אחד בפניו חייב, אם
נעלו שנים פטורין. לא יכול אחד לנעול ונעלו שנים חייבין
ור"ש פוטר :

גמרא בעשותה- היחיד שעשה חייב. שנים ג' שעשו פטורין.
רב חינא אמר היה אחד בריא ואחד תש, נעל החולה כל
צורכו השתמש בכל כחו ולא נעל הבריא כל צורכו, החולה חייב
והבריא פטור.

ר' יוסי בי ר' בון בשם רב חינא היה צבי רץ כדרכו ונתכוון
לנעול בעדו ונעל בעדו ובעד הצבי מותר. ר' יוסי בי ר' בון
בשם רב חונה ראה תינוק מבעבע בנהר ונתכוון להעלותו
ולהעלות נחיל של דגים עמו מותר. ר' יוסי בי ר' בון בשם רב
חונא היה מפקח בגל ונתכוון להעלות צרור של זהובים עמו
מותר :

הלכה ז משנה ישב אחד על הפתח ולא מילאהו וישב השני
ומילאהו השני חייב. ישב הראשון על הפתח ומילאהו ובא
השני וישב לו בצידו, אע"פ שעמד הראשון והלך לו, הראשון
חייב והשני פטור. למה זה דומה? לנועל את ביתו לשומרו
ונמצא צבי שמור בתוכו :

גמרא רבי שמי בעי מהו ליתן לפני צבי מזונות? ייבא כההיא
דתנינן תמן אין נותנין מים לפני דבורים ולפני יונים שבשובך
שאין עושין תקנה לדבר שאינו מן המוכן. והכא כן.

רבי שמי בעי מהו לכפות עליו צני שניצוד כלי. ייבא כההיא דאמר
ר"ש בי רבי ינאי אני לא שמעתי מאבא, אחותי אמרה לי
משמו : ביצה שנולדה ביום טוב סומכין לה כלי בשביל שלא

תתגלגל. אבל אין כופין עליה כלי. שמואל אמר אף כופין עליה הכלי.

רבי שמי בעי מהו לקושרו צבי שנמצא שמור בתוך הבית בחבל? ייבא כהיא דאמר רבי שמעון בן אלעזר מותר להשתמש על צידדי בהמה בשבת. היא צידדי בהמה היא צידדי אילן. כל שמותר להשתמש על צידדי בהמה מותר לקושרו. כל שאסור להשתמש על צידדי בהמה אסור לקושרו:

מסכת שבת פרק יז

הלכה א משנה שמונה שרצים האמורין בתורה, הצדן והחובל בהן חייב. ושאר שקצים ורמשים, החובל בהן פטור. הצדן לצורך- חייב, ושלא לצורך- פטור

חיה ועוף שברשותו, הצדן פטור, והחובל בהן חייב:

גמרא רבי זריקן בשם רבי יוחנן אימי איתפלגון ר' יוחנן ורשב"ל: חד אמר דברי הכל. וחורנה אמר במחלוקת. ולא ידעין מאן אמר דא, ומאן אמר דא. א"ר זעירא נפרש מיליהון דרבנן מן מיליהון דתנינן תמן חולין 9:2 עיין אלו שעורותיהן כבשרן עור האדם ועור חזיר של יישוב. רבי יוסה אומר אף עור חזיר של בר. ר' יוחנן אמר לא שנו אלא לאיסור ולטומאה. אבל ללקות, עור הוא, ואין לוקים עליו משום נבילה. א"כ לענין "חובל", לכו"ע "אין" עורותיהן כבשרן—כעיקר דינם מדאורייתא רשב"ל אמר משנה תמימה שנה רבי בין לאסור בין ללקות בין לטומאה. עורותיהן כבשרן—וה"ה דפטור בחובל בהנד

מתניתא מסייעא לדין, ומתניי מסייעא לדין. מתניתין מסייעא לר' יוחנן: שמונה שרצים יש להן עורות, לענין שבת—לכו"ע א"ר יוחנן בן נורי לפיכך אומר אני שמונה שרצים יש להן עורות.

מתניתא מסייע לרשב"ל: החובל בשרצים את שיש להן עורות חייב. ואת שאין להן עורות פטור. ר' יוחנן בן נורי אומר לפיכך אומר אני כל השרצים יש להן עורות.

ר' יוסה בי רבי בון בשם רב: עור הוא ואין לוקין עליהן משום נבילה. כריו"ח ואתיא כההיא דא"ר יוחנן

הצד זיזין זבובין הגזין יתושין חייב. ור' יהודה פוטר. וכן היה רבי יהודה אומר: אין חייבין אלא על דבר שדרכו ליצוד.

הצד חגבים בטל פטור א"א להם לראות ולברוח בשרב חייב. אלעזר בן דהבאי אומר: אף בשרב בשעה שמקלחין פטור. הצד צבי חיגר, סומא, חולה, קטן, פטור. ישן, חייב. דו קמיץ חדא ופצח חדא סוגר אחת מעניו, ופותח אחת—ואינו ישן

אמר ר' ינאי מותר להרוג את הצרעה בשבת. מפני הסכנה ותני כן: חמשה נהרגין בשבת זבוב מצרי וצרעה שבנינוה. ועקרב שבהדיות ונחש שבארץ ישראל. וכלב שוטה שבכל מקום.

מעשה שנפל נחש בשבת, ועמד נפתי אחד והרגו. אמר רבי פגע בו כיוצא בו. גם הוא, "נחש" כמותו.... ולא מן הדברים הנהרגין בשבת אינון? ולמה גינהו? פתר לה בבאין להזיק.

תני רבי יעקב אומר הרואה נחש ועקרב בתוך ארבע אמות ראוי היה שימות בהם אלא שרחמים של מקום מרובין. אמר רבן שמעון: בד"א? בזמן שלא הרגן. אבל אם הרגן, לא נראו לו אלא שיהרגם. וחכ"א בין כך ובין כך לא נראו לו אלא בזכות.

כתיב (תהילים מט) שמעו זאת כל העמים האזינו כל יושבי חלד ר' אחא אמר ר' אבהו ורבנן: ח"א למה הוא מושל כל באי העולם בחולדה? אלא לפי שכל מה שיש ביבשה יש בים, הרבה מינים בים מה שאין ביבשה, ואין חולדה בים. וחורנה אמר למה הוא מושל כל באי העולם בחולדה אלא מה

החולדה הזאת גוררת ומנחת ואינה יודעת למי היא מנחת, כך
הן כל באי העולם גוררין ומניחין, גוררין ומניחין, ואינן יודעין
למי הן מניחין.... (שם) יצבר ולא ידע מי אוספם:

חיה ועוף שברשותו, הצדן פטור והחובל בהן חייב. לא אמרו
אלא שברשות אדם. הא אם אינן ברשות אדם חייב. א"ר
יוסה הדא אמרה שור שמרד הצדו בשבת חייב.

רבנן דקיסרין בשם רב אבדן עור עוף מותר לכתוב עליו
מזוזה: דהוה "נקב שהדיו עובר עליו"

הלכה ב משנה אין עושין הילמי מי-מלח מרובין בשבת אבל עושה
הוא מי מלח וטובל בהן פיתו, ונותן הוא לתוך התבשיל. כ מועטין
א"ר יוסי: והלא היא הילמי בין מרובה בין מועטת! ואלו הן
מי מלח המותרין: נותן שמן בתחלה לתוך המים או לתוך
המלח: כבר תש כחו של מלח

גמרא מה בין הילמי ומה בין מי מלח? הילמי צריכה
אומן??? לערבו היטב מי מלח אין צריכה אומן. רב הונא אמר כל
שנותנין לתוכה מלח והיא נשרית זו היא מי מלח. ושאינה
נשרית זו היא הילמי. א"ר אבהו כל שנותנים לתוכה ביצה
והיא שוקעת זו היא מי מלח. ושאינה שוקעת זו היא הילמי.

עושין יינומלין בשבת. ר' יסא בשם ר"י: יין דבש ופלפלין. ר'
יסא בשם ר"י: מותר לערב ואסור לשחוק. ר' יוסי בשם ר"י:
את שהוא משום תערובות מותר. משום שחיקה אסור.
והכא הילמי לא משום תערובת אגן קיימין? למה אסור? ר' יהודה בן
טיטס ר' יהודה בן פזי שמעון בר בא בשם ר' יוחנן: שנייא
היא הכא שהיא גמר מלאכה.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן מותר לשבר פלפלין ואסור לקבץ. לדחקו
היטב רבי אבהו בשם רבי יוחנן: שום ששחקו, אם היה מחוסר
שחיקה אסור. ואם לערב את שומנן מותר.

תמן תנינן: השום והבוסר והמלילות שריסקן מבעוד יום, שהיה רבי ישמעאל אומר יגמור: משתחשך. ר' עקיבה אומר: לא יגמור.

ר' יעקב בר אחא ר"ש בר אבא בשם ר' חנינא: לא נחלקו אלא בחולין, הכהנים נהגו בתרומה להקל לגמור השחיקה כרבי ישמעאל:

הלכה ג משנה אין אוכלין איזוב יון Greek hyssop בשבת, לפי שאינו מאכל בריאים. אבל אוכל הוא את יועזר pennyroyal ושותה אבוברועה knotgrass-water

כל האוכלין אוכל אדם לרפואה, וכל המשקים הוא שותה. חוץ ממי דקריין, וכוס העיקרין root-water מפני שהן לירוקה to cure jaundice אבל שותה הוא מי דקריין לצמאו, וסך שמן עיקרין root-oil שלא לרפואה:

גמרא חד בר נש שאל לר"ש בר כרסנא מהו מישתי קרורטין wine flavored with resin of cedar בשובתא?

א"ל אם לתענוג מותר. אם לרפואה אסור. ולא מן השפה ולפנים הוא?! והוי דבר של סכנה ומותר פתר לה בלבד דבר שהוא של סכנה. והכא איירי כשאין בו סכנה

אבל אוכל הוא את יועזר. פוליטריכון maiden-hair:

ושותה אבוברועה. כשמוע.

ר' בא שאל לרב ירמיה מה ניתני, דקריין? דקליין? א"ל דקריין שהן דוקריין את המרה.

אמר רבי יונה לא מסתברא לא=לא דקליין, שהן יוצאין מבין שני דקליין.

שמעון בר בא בשם רבי חנינה : זה שהוא לוחש, נותן שמן על גבי ראשו, ולוחש. ובלבד שלא יתן לא ביד ולא בכלי בלי יציקה, רק יוצק מן הפך על שערותיו ממש

רבי יעקב בר אידי רבי יוחנן בשם רבי ינאי : נותן בין ביד בין בכלי. מה ביניהון? מאיסה. מאן דאמר נותן בין ביד בין בכלי, מאוס הוא. ליתן על הראש ממש אסור משום מיאוס אוכלין מאן דאמר נותן שמן על גבי ראשו, אינו מאוס. כיון דאינו נמאס מאכילה, שרי לעשות כן בשבת. אמר רבי יונה מעשר שני ביניהון, מאן דאמר נותן בין ביד בין בכלי, מעשר שני אסור. שמן של מע"ש מאן דאמר נותן שמן על גבי ראשו ולוחש, מעשר שני מותר. כיון דלעניין שבת שרי—ול"א לרפואה, ואסור—ה"ן לעניין מע"ש הוי בכלל "סיכה" ושרי. אמר רבי יוסה וכי כל שמותר בשבת מותר במעשר שני, וכל שאסור בשבת אסור במעשר שני? והא תני מדיחה היא אשה עצמה ובנה ביין מפני הזיעה, בשבת בתרומה אסור. היא תרומה היא מעשר שני!! מהיא כדון למה מותר בשבת לתת על ראשו ממש? (אים תאמר שאסור במע"ש) בלבד שלא יעשה בשבת כדרך שהוא עושה בחול.

לוחשין לעין ולמעיים ולנחשים ולעקרבים ומעבירין על העין בשבת. מעשה בי ר"ע שאחזתו העין, והעבירו עליו כלים בשבת. רב ור' חייא רבה תריהון אמרין תשעים ותשעה מתים בעין, ואחד בידי שמים. ר' חנינה ושמואל תריהון אמרין צ"ט מתים בצינה, ואחד בידי שמים. רב אמר כדעתיה ור' חנינה אמר כדעתיה. רב ע"י דהוה שרי תמן דעינא בישא שכיחא תמן, היה דר בבבל שהיה הרבה עין רע הוה אמר צ"ט מתים בעינה וא' בידי שמים. רבי חנינא על דהוה שרי בצפרין דצינתה תמן הוה דר בצפורי-מקום קר אמר תשעים ותשעה מתים בצינה ואחד בידי שמים. רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן תשעים ותשעה מתים בשרב, חום ואחד בידי שמים. ורבנן אמרי תשעים ותשעה מתים בפשיעה, ואחד בידי שמים.

רבי חוניא יעקב מעפרתים בשם ר' (דברים ז) והסיר ה' ממך כל חולי זו שריפה. catarrh. ר' חונה ותני לה בשם ר' אלעזר בן יעקב והסיר ה' ממך כל חולי: זו רעיון greed דא"ר אליעזר (דברים כח) ונתן עול ברזל על צוארך זה רעיון. א"ר אבון והסיר ה' ממך כל חולי זה יצר הרע שראשו מתוק וסופו מר. רבי תנחומא בשם רבי אלעזר רבי מנחמה בשם רב והסיר ה' ממך כל חולי זה המרה. דא"ר אליעזר תשעים ותשעה מתים במרה ואחד בידי שמים.

רוחצין בים הגדול ובמי טבריא אע"פ שהוא מתכוין לרפואה. אבל לא במי משרה ולא במי סדום דמוכח לרפואה אימתי? בזמן שהוא מתכוין לרפואה. הא להעלות מטומאה לטהרה מותר. אמר ר' שמואל אחוי דרבי ברכיה בלבד שלא ישהה.

תני סכין אלינתין unguent לחולה בשבת. אימתי? בזמן שטרפו מע"ש. אבל אם לא טרפו מע"ש אסור. א"ר שמואל בן אלעזר: מתיר היה ר"מ לטרוף יין ושמן ולסוך לחולה בשבת. וכבר חלה וביקשנו לעשות לו כן ולא הניח לנו. אמרנו לו ר' מבטל את דבריך בחייד? אמר להן אע"פ שהייתי אומר כן לא מלאני לבי מימי לעבור על דברי חבירי!

הלכה ד משנה החושש בשיניו לא יגמע בהן חומץ, אבל מטבל הוא כדרכו, ואם נתרפא נתרפא

החושש במתניו לא יסוך יין וחומץ, אבל סך הוא את השמן ולא שמן וורד. בני מלכים סכין על גבי מכותיהם שמן וורד שכן דרך בני מלכים לסוך בחול. שלא לרפואה—רק לתענוג רבי שמעון אומר כל ישראל בני מלכים:

גמרא כתיב (משלי י) כחומץ לשינים וכעשן לעינים. ואת אמר הכין?! אמר רבי שמעון בר בא בחומצן של פירות היא מתני'. לא של יין אמר רבי אלעזר בר יוסה ואפילו תימר כמתני' טב לבישתא, וביש לטבתא.

תני לא יהא מגמא חומץ ופולט. אבל מגמא הוא חומץ ובלוע. מתניתא אמרה שאסור לגמות ולבלוע. דתנינן החושש שיניו לא יגמע בהן חומץ! אפי' מגמע ובלוע! מה היא כדון? או כר'ס"ל חומץ משיב את הנפש (לעניין יו"כ) או כדברי הכל. במגמא חומץ של תרומה אחר טיבולו. אחר שטבל בו, דרך לשותתו

ר' אבהו בשם רבי יוחנן: הכוסס חיטי תרומה לוקה. רבי אבהו בשם רבי יוחנן: המגמא חומץ של תרומה לוקה. מלקות איכא אפי' שלכ"ד המגמא חומץ של תרומה משלם את הקרן ואינו משלם את החומש. הכוסס חיטים של תרומה משלם את הקרן ואינו משלם את החומש. רבי אומר אומר אני שהוא משלם קרן וחומש. ר' ירמיה בשם רבי אימי מודין חכמים לרבי במגמא חומץ של תרומה אחר טיבולו שהוא משלם קרן וחומש. שהחומץ מיישב את הנפש.

חברייא בשם ר' בא בר זבדא כל שהוא מן השפה ולפנים מרפין אותו בשבת. התיב רבי זעירא והתני החושש שיניו לא יגמא בהן חומץ. ולא מן השפה ולפנים הוא?! לא אמר כן אלא ר' זעירא בשם ר' בא בר זבדא כל שהוא מן החלל ולפנים מרפין אותו.

ר' זעירא ר' בא בר זוטרא רבי חנינא בשם רבי מעלין עצם של ראש בשבת. ר' חייה בר מרייה רבי יונה ר' זעירא רבא בר זוטרא ר' חנינא בשם ר' מעלין בנות אזנים בשבת. תמן אמרין בשם רבי יוחנן עין שמרדה מרפין אותה בשבת. רבי אבהו בשם רבי יוחנן גבות ידים וגבות רגלים סכנה.

א"ר אבון לוקטין לו עוקץ עקרב בשבת. מותר ללקוט עשב בשבת

רב אמר ההן חמרא לתת יין על המכה לבר מן עיינא שרי. לגו מן עיינה אסור. שמואל אמר ההן רוק תפל אסור ליתן ע"ג העין בשבת. מינה את שמע לחזזיתה. sore רבנן דקיסרין אמרין הדא אורדענה (frog(a tongue disease) סכנה. ר' חזקיה עכיה בשם

רבנן דקיסרין הדא עכשבוניתא spiders bite סכנה. א"ר שמואל
בר רב יצחק הדא גומרתא burn סכנה. א"ר ירמיה נותנין עליה
חמץ בפסת. ההן בלעה, choke שרי מיפקתיה בשובתא. א"ר
יוסה מתני' אמרה כן. מחט של יד ליטול בה את הקוץ. דלא
כן מה בין קוץ ומה בין בלע. וההן דעיינה עין שהוכחה מראיתו שאלון
לר' ירמיה אמר לון הא רבי בא קומיכון. שאלון ליה ושרא.
אמר לון אוף אנא שרי.

ר' אבהו בשם רבי יוחנן ההן ציפדונה scurvy סכנה. רבי יוחנן
מטתיה כן והוה מיתסי קומי ברתיה דדמיטינוס דטיבריא.
בערובתא בפתי רומשא בערב בפתיחת לילה (של שבת) סליק לגבה. אמר
לה מיצרך אנא כלום למחר? אמרה ליה לא ואין צרכת סב
גלעין דתמרא בפלגיהן יקידן. ואית דאמרין דנקלבס מין תמר
ועוד דסערין וצואה דמיינוק יבישא, צואה של קטן שחוק,
וטפולתמשח בו ולא תימא קומי בר נש. למחר עאל ודרשה
בציבורא. אית דאמרין דחנקת נפשה. ואית דאמרין
דאיתגירת.

את שמע מינה תלת: את שמע מינה ההן ציפדונה סכנה.
ואת שמע מינה דכל שהוא מן השפה ולפנים מרפין אותו.
ואת שמע מינה ההוא דא"ר יעקב בר אחא בשם ר' יוחנן אם
היה רופא נאמן מותר. לסמוך על רופא עכו"ם

ר' יהושע בן לוי הוה ליה קילוס הורין ליה ר' חנינא ור' יונתן
מישחוק תחלוסין בשובתא ומיתן גו חמרא עתיקא וישתי
ולא יסכן.

בר בריה הוה ליה בלע. chocking אתא חד בר נש ולחש ליה,
ואינשם. כד נפיק אמר ליה מאן לחשתה ליה. מה לחש לד? אמר
ליה מילה פלן. א"ל נוח הוה ליה אילו הוה מיית ולא כן.
והוות ליה כן (קוהלת י) כשגגה שיוצא מלפני השליט.

ר' יעקב בר אידי בשם רבי יונתן: בכל מתרפין חוץ מעכו"ם וגילוי עריות ושפיכות דמים. ר' פינחס בעי עד כדון כשאמרו לו הביא לי עצים מעכו"ם והביא לו. הביא לי עצים סתם והביא לו מעכו"ם? גם בזה שיך "יהרג ואי"י"? נישמענה מן הדא. ר' יונה הוה ליה צמרמורין אייתון ליה מן זכרותה דדורי זכרות=עיקרו של מעיין ושתה. ר' אחא אייתון ליה ולא שתה. א"ר מנא אילו ידע ר' יונה מנן הוה לא אשתה. א"ר חונה מתניתא אמרה כן שאין מתרפין מגילוי עריות. ותני כן: לפיכך הותר מכלל שבת, ולא הותר מכלל נערה מאורסה. הותר מכלל שבת ולא להתרפות?! ודכוותה לא הותר מכלל נערה מאורסה אפי' להתרפות! לא סוף דבר בשאמר לו הבא לי אשת איש אלא אפילו לשמוע את קולה. כהדא חד בר נש רחם איתא אהב אשה ביומי דרבי אלעזר וסכן. אתון שאלון ליה מהו תיעביד קומוי וייחי? אמר ימית ולא כן! מהו ישמע קלה ולא ימות? אמר ימית ולא כן! מה הוות? רבי יעקב בר אידי ור' יצחק בר נחמן. חד אמר אשת איש. וחורנה אמר פנויה. מאן דאמר אשת איש ניחא. ומאן דאמר פנויה והא בר כיחא נגראשם איש רחם איתא ביומוי דר' אלעזר ושרא ליה! ומתרץ כאן בפנויה וכאן באשת איש. ואפי' תימר כאן וכאן בפנויה. תיפתר שנתן עיניו בה עד שהיא א"א. ואית דבעי מימר איתא רבה הוות ולא מנסבא. אשה חשובה היתה ולא רצתה להינשא, ולעולם יבאו באיסור (בלי חו"ק) וכל מה דהוא מעבד באיסור הוה מעבד. בגין כן אסר ליה.

א"ר חנינא מתני' אמרה כן שאין מתרפין משפיכות דמים דתנינן תמן יצא רובו אין נוגעין בו. שאין דוחין נפש מפני נפש. לא סוף דבר בשאמר לו הרוג את פלוני. אלא אפי' חמוס את פלוני. תני עכו"ם בישראל אסור. ישראל בעכו"ם מותר. רב חסדא בעי מה להציל נפשו של גדול בנפשו של קטן. קטן הרודף את הגדול, המותר להרוג את הקטן? התיב ר' ירמיה ולא מתני' היא יצא רובו אין נוגעין בו שאין דוחין נפש מפני נפש. ר'

יוסה בי ר' בון בשם רב חסדא שנייא היא תמן שאין את יודע
מי הורג את מי. מאן יימר שהקטן רודף את אימו, שמא להיפך!

מעשה בר' אלעזר בן דמה שנשכו נחש ובא יעקב איש כפר
סמאמין לרפותו ולא הניח לו ר' ישמעאל. אמר לו אני מביא
ראייה שירפאנו! לא הספיק להביא ראייה עד שמת בן דמה.
אמר לו רבי ישמעאל אשריך בן דמה שיצאת בשלום מן
העולם ולא פרצתה גדירן של חכמים. דכתיב (קוהלת י)
ופורץ גדר ישכנו נחש. ולא נחש נשכו?! אלא שלא
ישכנו נחש לעתיד לבא. ומה הוה ליה מימר (ויקרא יח) אשר
יעשה אותם האדם וחי בהם.

ר' בא בר זבדא בשם רב הלכה כר"ש, דלא כן מי נתן שמן
וורד לעני ולא סך?!

א"ר זעירה לר' יוסי: חכם ר' לבר פדיה דאת אמר שמועתא
מן שמיה. האים הכרת את בר פדיה שאתה אומר שמועות מפיו? א"ל ר' יוחנן
אמרין משמו

א"ר זעירה לר' בא בר זבדא חכם ר' לרב דאת אמר שמועתה
מן שמיה. א"ל רב אדא בר אחוה אמרין משמו:

מסכת שבת פרק טו

הלכה א משנה אלו קשרים שחייבין עליה:ן קשר הגמלין
וקשר הספנים. כשם שהוא חייב על קשרן כך הוא חייב על
התירן.

רבי מאיר אומר כל קשר שהוא יכול להתירו בידו אחת אין
חייבין עליו:

גמרא מה קשירה היתה במשכן? שהיו קושרין את המיתרים. ולא לשעה היתה? אמר רבי יוסה מכיון שהיו נוסעין וחונין על פי הדיבור כמי שהיא לעולם. אמר רבי יוסי בי רבי בון: מכיון שהבטיחן המקום שהוא מכניסן לארץ כמי שהוא לשעה.

אמר רבי פינחס מ"תופרי" יריעות למדו, נפסק היה קושרו. חזר ונפסק לעשותן קשרים קשרים אי אפשר אלא חוזר ומתיר את הראשון. הרי "קושר ומתיר" במשכן אמר רבי חזקיה ההן חייטא אומנא מבלע תרין רישיה! א"כ אין צורך כלל לקשור! והיידא אמר דא? מאיפה למדו זאת? דאמר ר' יוסי בן חנינא מ"אורגי" יריעות למדו. מה טעמא (שמות כו) אורך היריעה האחת-כדי שתהא כולה אחת. נפסק היה קושרו, מכיון שהיה מגיע לאריג היה שרי לה ומעיל לה. אחר שנארג, התיר הקשר והכניס החוט לתוך האריג

{ ר' תנחומא בשם רב חונה אפי' ערב שבה, לא היה בו לא קשר ולא תיימת { knot or twist

תני רבי הושעיא חותל של תמרים, ופטיליא bale (for date-packing) של תמרים קורע ומתיר ובלבד שלא יקשור:

הלכה ב משנה ויש לך קשרים שאין חייבין עליהן כקשר הגמלין וכקשר הספנין, קושרת אשה מפתחי חלוק slit of her smock וחוט סבכה strings of her hair-net, ושל פסיקיא belt, ורצועה מנעל וסנדל, ונודות יין ושמן, וקדירה של בשר

רבי אליעזר בן יעקב אומר קושרין לפני בהמה בשביל שלא תצא

קושרין דלי בפסיקיא אבל לא בחבל. ורבי יהודה מתיר. כלל אמר רבי יהודה כל קשר שאינו של קיימא אין חייבין עליו:

גמרא אמר ר' חזקיה במפתח אימרא a "border" connected to the frock
שהוא מדביקו לחלוק. א"ר יוסה במפתח חלוק שהוא עשוי
כמין שני דפין. ממש כעין coat שלנו

נשמטו רצועות מנעל וסנדל נוטל ומחזיר ובלבד שלא יקשור.
חוטמו כעין שיש לנו חלק המכסה גב הרגל שנשמט אית תניי תני מותר
להחזיר ואית תניי תני אסור להחזיר. הוון בעי מימר מ"ד
מותר בשיש בו נקב א'. מאן דאמר אסור בשיש בה ב'
נקבים. אמר רבי יוסה בי ר' בון בין זה ובין זה כמאן דאמר
בשיש בו שני נקבים. מהו כדון מאן דאמר מותר ברפין. מאן
דאמר אסור באפוצים. tight.

מה, חולקין על רבי אליעזר בן יעקב? מן מה דתני מודים
חכמים לר' מאיר בחותמות שבקרקות, שמפקפקין ומתירין
ומפקיעין, אבל לא חותכין. ובשבת, מפקפקין ומתירין אבל
לא מפקיעין ולא חותכין. {ושבכלים בשבת מותר ואין צריך
לומי ביום טוב} הדא אמרה אין חולקין על רבי אליעזר בן
יעקב. אף חותמות שבקרקע שרי לקשור ולהפקיע כשאין בר קיימא

בפסיקיא אבל לא בחבל רבי יהודה מתיר. אמר רבי בא בחבל
שחול הוא מתני' אים "מסבב" החבל יש לחוש שיבטלנו שם והוי קשר של קיימא חבל
שהיא משוחל:

הא רבנן לא? אלא בגין דתנינן קדמייתא בשם ר' יהודה תנינן
אוף הדא בשם רבי יהודה:

כלל א"ר יהודה כל קשר שאינו של קיימא אין חייבים עליו.
רבי שמואל בשם רבי זעירא כיני מתניתא כל קשר שאינו של
קיימא והוא לשעה אין חייבין עליו:

הלכה ג משנה מקפלין את הכלים אפי' ארבעה וחמשה
פעמים, ומציעין את המיטות מלילי שבת לשבת, אבל לא
משבת למוצאי שבת.

ר' ישמעאל אומר מקפלין את הכלים ומציעין את המיטות מיום הכיפורים לשבת, חלבי שבת קריבין ליום הכפורים. רבי עקיבה אומר לא של שבת קריבין ליום הכיפורים, ולא של יום הכיפורים קריבין לשבת:

גמרא דבית רבי ינאי אמרי קיפול בשנים אסור. רבי חגי בשם ר' שמואל בר נחמן אין מקפלין בשבת בשנים. וההן דמקפל על סיפסלה כמאן דאינון תרין.

*****הגהתי

רבי חגי בשם רבי שמואל בר נחמן לא ניתנו שבתות וימים טובים אלא לאכילה ולשתייה. רבי ברכיה בשם רבי חייא בר בא לא ניתנו שבתות וימים טובים אלא לעסוק בהן בדברי תורה. על ידי שהפה זה מסריח התירו לו לאכול מתניי מסייעה בין לדין בין לדין. כיצד הוא עושה או יושב ואוכל או יושב ועוסק בדברי תורה. כתוב אחד אומר (ויקרא כג) שבת הוא לה'. וכתוב אחד אומר (דברים טז) עצרת לה' אלהיך. הא כיצד תן חלק לתלמוד תורה. וחלק לאכול ולשתות.

א"ר אבהו שבת לה' שבות כה'. מה הקב"ה שבת ממאמר. אף את שבות ממאמר. אסור לדבר הרבה בשבת.

מעשה בחסיד אחד שיצא לטיול בכרמו בשבת וראה שם פירצה אחת וחשב לגדרו במוצאי שבת, אמר הואיל וחשבותי לגדרה איני גודרה עולמית! מה פעל לו הקב"ה זימן לו סוכה אחת של נצפה, ועלת לתוכה וגדרתא ממנה היה ניזון וממנה היה מתפרנס כל ימיו.

אמר רבי חנינא מדוחק התירו לשאול שלום בשבת. א"ר חייא בר בא רשב"י כד הוה חמי לאימיה משתעיא סגין הוה אמר לה אימא שובתא היא! תני אסור לתבוע צרכיו בשבת. בתפילה ר' זעירא שאל רבי חייא בר בא מהו מימר רעינו פרנסינו. בבהמ"ז? א"ל טופוס ברכות כך הן.

תני מדיחין כוסות וקערות ותמחויין מלילי שבת לשחרית משחרית לחצות ומחצות למנחה. מן המנחה ולמעלה אסור. ובכוסות מותר שאין קבע לשתייה. רבי ירמיה ר' זעירא בשם רב חייא בר אשי אשה פיקחת מדיחה כוס כאן קערה כאן תמחוי כאן נמצאת מרבצת ביתה בשבת.

רבי זעירא בשם רב חסדא יום הכפורים שחל להיות בשבת אין תוקעין. לאחר שבת אין מבדילין. מה כר' עקיבה. ברם כרבי ישמעאל מבדיל. שכן חלבי שבת קריבין ביום הכפורים. נמצא יו"כ "קל" משבת א"ר עזרא קומי רבי מנא אפילו כרבי ישמעאל לא יבדיל. כלום הוא מבדיל אלא להתיר לו דבר שהוא אסור לו. אילו הקטיר חלבי שבת בשבת שמא אינו מותר?! א"ר שמואל אחוי דר' ברכיה ויבדיל שכך הוא מתיר להדיח כבשים ושלקות. אמר ר' יוסה כלום הוא מותר להדיח כבשים ושלקות לא מן המנחה ולמעלן?! ויבדיל מן המנחה ולמעלן! מה נפשך כוס אין כאן. נר אין כאן. במה הוא מבדיל? א"ר אבון בתפלה:

מסכת שבת פרק טז

הלכה א משנה כל כתבי הקודש מצילין אותן מפני הדליקה בין שקורין בהן ובין שאינן קורין בהן.

אף על פי שכתובין בכל לשון טעונין גניזה.

מפני מה אין קורין בהן? (אסור לקרות בכתובים בשבת) מפני ביטול בית המדרש: מנהגם לדרוש בשבת

גמרא מהו בין שקורין בהן בין שאין קורין בהן? בין שיש בהן טעיות. בין שאין בהן טעיות. {והא תני: ספר שיש בו שתים שלש טעיות בכל דף ודף, מתקנו וקורא בו. ארבע אינו

קורא בו.} מן מה דתנינן מפני מה אין קורין בהן, מפני ביטול בית המדרש. הדא אמרה בין תורה לנביאים. לכתבי הקודש

???איבעי ליה אי מצילין כה"ק הכתובים בשאר לשון, מפני הדליקה מ"ד מטמאין את הידים מצילין אותן מפני הדליקה. ומאן דאמר אין מטמאין את הידים אין מצילין אותן מפני הדליקה. התיבון הרי עברי שכתבו תרגום הרי אינו מטמא את הידים, ומצילין אותו מפני הדליקה! מן מה דתנינן אף על פי שכתובין בכל לשון טעונין גניזה. הדא אמרה שמצילים אותן מפני הדליקה.

מתניתא שמתיר "הצלה" מפני הדליק' דרבי שמעון, דרבי שמעון אמר עירובין 2: 10 אין דבר משום שבות שעומד בפני כתבי הקודש. מה פליגיין? חכמים עליו תמן מפני בזיון, ברם הכא כל עמא מודיי שמצילין אותן מפני הדליקן. שלא ישרפו לגמרי, שרי אף לחכמים

למי נצרכה לרבן שמעון בן גמליאל. אע"ג דרבן שמעון בן גמליאל אמר: אף בספרים תנ"ך לא התירו שיכתבו אלא יוונית, לא שאר לשון מודי הוא הכא שמצילין אותן מפני הדליקה.

מעשה ברבן גמליאל שהיה עומד על הבניין בהר הבית והביאו לו ספר איוב כתוב תרגום ואמר לבנאי יגזזו תחת הנדבך. אע"פ שאמרו אין "קורין" בכתבי הקודש אלא מן המנחה ולמעלה אבל שונים ודורשין בהן. צרך דבר נוטל ובודק.

דלמא מעשה שהיה רבי ורבי חייא רבא ור' ישמעאל בי רבי יוסה היו יושבין ופושטין במגילת קינות=מגילת איכה ערב תשעה באב שחל להיות בשבת מן המנחה ולמעלה. ושיירו בה אל"ף בי"ת אחד. אמרו: למחר אנו באין וגומרין אותה. עם כשהיה נפטר לביתו נכשל באצבעו וקרא רבי על עצמו על גרמיה (תהילים לב) רבים מכאובים לרשע. א"ל ר' חייא בחובינו מטתך הגיעך כן כן דכתיב (איכה ד) רוח אפינו משיח ה' נלכד בשחיתותם. אמר לו רבי ישמעאל בי רבי יוסי אילו לא היינו

עוסקין בעניין כך היה לנו לומר. "רוח אפינו..." על אחת כמה וכמה שהיינו עוסקין בעניין! ועלה לביתו ונתן עליה ספוג יבש וקשר עליה גמי מבחוץ. א"ר ישמעאל בי ר' יוסי ממנו למדנו ג' דברים ספוג אינו מרפא אלא משמר. גמי שהוא מן המוכן. ואין קורין בכתבי הקודש אלא מן המנחה ולמעלה.

מעתה במקום שיש בית המדרש אל יקראו. במקום שאין בית המדרש יקראו! לית לך אלא כהדא דתני ר' נחמיה. דתני רק נחמיה מפני מה אין קורין בכתבי הקודש אלא מן המנחה ולמעלה? מפני שטרי הדיוטות. שאם אומר את לו שהוא מותר, אף הוא אומר מה בכך שנתעסק בשטרותיו. מתוך שאת אומר לו שהוא אסור. אף הוא אומר כתבי הקודש אסור, שטרי הדיוטות לא כל שכן!

הדא אמרה שהמשנה קודמת למקרא. ודא מסייעא לההוא דתני ר"ש בן יוחי. דתני ר"ש בן יוחי העוסק במקרא מידה שאינה מידה. העוסק במשנה מידה שנוטלין ממנה שכר. העוסק בתלמוד אין לך מידה גדולה מזו. לעולם הוי רץ אחר המשנה יותר מן התלמוד. א"ר יוסי בי ר' בון הדא דאת אמר עד שלא שיקע בי ר' רוב משניות. אבל מששיקע בי ר' רוב משניות, ואינם עשויים להשתכח עוד לעולם הוי רץ אחר התלמוד יותר מן המשנה.

ברכות שכתוב בהן עניינות הרבה מן התורה, אין מצילין אותן מפני הדליקה. מיכן אמרו כותבי ברכות, שורפי תורה. מעשה באי שהיה כותב ברכות והלך ר' ישמעאל לבודקו כיון שהרגיש בקול פעמותיו של ר' ישמעאל נטל תכריך של ברכות וזרקן לתוך ספל של מים כלשון הזה אמר לו: גדול עונש האחרון מן הראשון.

א"ר יהושע בן לוי הדא אגדתא הכותבה אין לו חלק. הדורשה מתחרך scorched השומעה אינו מקבל שכר. א"ר יהושע בן לוי אנא מן יומי לא איסתכלית בספרא דאגדתא

אלא חד זמן איסתכלית אשכחית כתוב בה מאה ושבעים וחמש פרשיות שכתוב בתורה "דבר" "אמירה" "ציווי" כנגד שנותיו של אבינו אברהם דכתיב (תהלים סח) לקחת מתנות באדם. וכתיב (יהושע יד) האדם הגדול בענקים. מאה וארבעים ושבעה מזמורות שכתוב בתהילים כנגד שנותיו של אבינו יעקב. מלמד שכל הקלוסין שישראל מקלסין להקדוש ב"ה כנגד שנותיו של יעקב שנאמר (תהילים כב) ואתה קדוש יושב תהלות ישראל. מאה ועשרים וג' פעמים שישראל עונין הללויה. כנגד שנותיו של אהרן. (תהלים קנ) הללויה הללו אל בקדשו. לאהרן קדושו (תהלים קו) לאהרן קדוש ה'. אפי' כן אנא מתבעי בליליא. נתבהלתי בלילה—מפני החטא שהסתכלתי בספר אגדה (שאסור

לכתוב)

ר' חייא בר בא חמא חד ספר דאגדה אמר אי מה כתיב טבאות, תקטע ידה דכתבתה. אמר ליה חד, אבוי דההוא גברא כתבה. א"ל כן אמרת! תקטע ידה דכתבתה! והוית ליה כן (קוהלת י) כשגגה שיוצא מלפני השליט.???

הגיליונים וסיפרי מינין. אית תני קורע אזכרותיהן ושורפן. אית תני תני שורפין הן ואזכרותיהן. א"ר טרפון אקפח את בניי שאם יבואו לביתי שאני שורפן הן ואזכרותיהן. שאם יהיה הרודף רודף אחריי שאני נמלט לתוך בתיהן של ע"ז ואיני נמלט לתוך בתיהן של מינין. שעכו"ם אינן מכירין אותו וכופרין בו. אבל המינין מכירין אותו וכופרין בו. ועליהן אמר דוד (תהילים קלט) הלא משנאיך ה' אשנא וגו'. זה מדרש דרשו ומה אם להטיל שלום בין איש לאשתו אמר הכתוב השם שנכתב בקדושה ימחה על המים. סיפרי מינין שמטילין איבה ותחרות ומחלוקת בין ישראל לאביהן שבשמים אינו דין שישרפו הן ואזכרותיהן :

הלכה ב משנה מצילין תיק הספר עם הספר, ותיק התפילין עם התפילין, אע"פ שיש בתוכן מעות

ולאיכן מצילין אותן? למבוי שאינו מפולש, בן בתירה אומר
אף למפולש:

גמרא מתני' איצטריך אפילו בשאינו טפול לו. הספר אינו מחובר ממש עים התיק,
ואפ"ה מצילין אבל אם היה טפול לו כגופו הוא. ופשיטא

??? א"ד דווקא בטפול, שרי ומקשה ניחא תיק הספר עם הספר תיק תפילין
עם התפילין? איך שייד "טפול"

רבי חגי בשם זעירא שמע לה מהדא (תהילים לד) חונה מלאך
ה' סביב ליריאו ויחלצם. וכן הוא אומר (דניאל ג) באדין
גובריא אילך כפיתו בסרבליהן וגומר: גם הבגדים ניצולו עימם (חנני מישאל
ועזרי')

אעפ"י שיש בתוכו מעות. ייבא כיי דמר ר' יעקב בר אחא
אמר חיננא קרתיגנאה בשם ר' הושעיה דיסיקיא שיש בתוכו
מעות נותן עליה ככר ומטלטלה:

לאיכן מצילין אותן למבוי שאינו מפולש. הא למפולש לא?
בכל אתר את אמר אין המהלך כמניח. וכא את אמר המהלך
כמניח. הרי מצילו לחצר אחרת, והוי מוציא מרה"י לרה"י דרך רה"ר דהוי שבות בעלמא!
אלא בזורק. זורק מרה"י לרה"י דרך רה"ר אסור מה"ת. תמן את אמר הזורק
פטור. וכא את אמר הזורק חייב!

רבי חזקיה בשם רבי אחא בשלא עירבו אנן קיימין. היתר ד"אינו
מפולש"

בן בתירה כרבי יהודה' מחיצות דאורייתא דתנינן תמן גשרין
המפולשין מטלטלין תחתיהן בשבת דברי רבי יודה. וחכמים
אוסרין:

הלכה ג משנה מצילין מזון ג' סעודות הראוי לאדם, לאדם.
הראוי לבהמה, לבהמה.

כיצד? נפלה דליקה בלילי שבת, מצילין מזון שלש סעודות. בשחרית, מצילין מזון שתי סעודות. במנחה, מצילין מזון סעודה אחת. רבי יוסי אומר לעולם מצילין מזון שלש סעודות:

גמרא רבי בון בר חייא בשם רבי בא בר ממל הא דאסור להציל יותר ממה שיכול לאכול דרבי נחמיה היא דאמר שבת 17:4 אינן ניטלין אלא לצורך. אמר רבי יוסה טעמא דרבנן תמן כל מה שיש בבית מן המוכן. ברם הכא אם אתה אומר כן אף הוא מציל מן היום למחר

מתניתא דרבי הונדקס דאמר ??? חייב אדם לאכול 4 סעודות בשבת—וע"כ בלילי שבת אף לאחר הסעודה, יש 3 סעודות. תיפתר בשנפלה דליקה בלילי שבת עד שלא אכלה.

ביום הכיפורים מאי איכא למימר? על דעתהון דרבנן לא יציל כלום! כל עמא מודוי שמצילין מזון סעודה אחת מפני הסכנה.

תני מצילין לחולה ולקטן, בבינונית. ולרעבתן, כדי מזונות. תרוויחו לקולא מערבין לחולה ולקטן כדי מזונו. ולרעבתן בבינונית.

תני אין מערימין. רבי יוסי בר רבי בון אמר מערימין. אית תניי תני מצילין ואחר כך מזמן. אית תניי תני מזמן ואחר כך מצילין. מאן דמר מציל ואחר כך מזמן כמאן דאמר מערימין. ומאן דמר מזמן ואחר כך מציל כמאן דמר אין מערימין.

תני אף מכבין להציל. מתניתא דר"ש דאמר אין דבר משום שבות עומד בפני כתבי הקודש. וס"ל- כבוי, שבות

תני אף מטמאין את התרומה כדי להצילו מן הדליקה להציל. והתני (ויקרא יב) בכל קודש לא תגע לרבות התרומה. היא תרומה היא מעשר שני!

???מאי כדון? ובלבד שלא יעשה בשבת כדרך שעושה בחול.

תני כשם שמצילין מן הדליקה כך מצילין מיד העכו"ם ומיד הנהר ומיד המפולת ומידי כל דבר שאובד:

הלכה ד משנה מצילין סל מלא ככרות אף על פי שיש בו מאה סעודות, ועיגול של דבילה, וחבית של יין, כיון שהוא "טירחא אחת" ואומר לאחרים: בואו והצילו לכם! אם היו פקחין עושין עמו חשבון לאחר שבת. ולאיכן מצילין אותו? לחצר המעורבת. בן בתירה אומר אף לשאינה מעורבת:

גמרא מתני' דרבי יוסי דאמר לעולם מצילין מזון שלש סעודות? מכיוון שכולה גוף אחד, כמי שכולה סעודה אחת:

ואומר לאחרים בואו והצילו לכם. שכן דרכן להזמין אורחים בשבת: ואפשר שיהא להם צורך

אם היו פקחין עושין עמו חשבון לאחר השבת. תמן תנינן שבת 23:1 מניח טליתו אצלו ועושה עמו חשבון לאחר שבת.

תמן את אמר משכוני' גביה. הכא מה אית לך. איך בטוח שישלם לו עבור טירחתו? אמר רבי אבא מרי לכך שנינו נקרא פיקח: שיודעין שמן הדין יכולים לעכב הכל, דהוי הפקר

הלכה ה משנה ולשם חצר מעורבת... הוא מוציא את כל כלי תשמישו, ולובש כל מה שהוא יכול ללבוש ועוטף כל שהוא יכול לעטוף. ר' יוסי אומר שמונה עשר כלים. וחוזר ולובש ומוציא.

ואומר לאחרים בואו והצילו עמי:

גמרא רבי יוסי אומר שמנה עשר כלים. ואלו הן:
 מקטורן cloak נוקלי under-coat(worn in the house) ופונדא hollow belt ופיליון
 ומעפורת a sheet worn as a cloak וקולבין של פשתן tunic וחלוק של
 צמר plain garment ושתי אמפלויות socks. שני סבריקין trousers ושני
 אבריקין breeches. שני מנעלין וכובע שבראשו וחגור שבמתניו
 וסודרין שעל זרועותיו:

ואומר לאחרים בואו והצילו עמי. שכן דרכן להשאיל כלים
 בשבת:

הלכה ו משנה ר"ש בן ננס אומר פורשין עור של גדי ע"ג
 שידה תיבה ומגדל שאחז בהם את האור, מפני שהוא
 מחרך. אינו נשרף, ומציל את התיבה

עושין מחיצה בכל הכלים בין מלאים בין ריקנים בשביל שלא
 תעבור הדליקה. ר' יוסה אוסר בכלי חרש חדשים מלאים
 מים שאינן יכולים לקבל בהן את האור והן מתבקעין ומכבין
 את הדליקה:

גמרא כיני מתניי משיאחוז האור בהן. אפי' כבר נאחז, מותר

רבי ירמיה רבי בא בר ממל בשם רב: ספר שאחז בו האור
 מצד אחד נותן מים מצד השני ואם כבה כבה. אחז בו האור
 משני צדדין פושטו וקורא בו ואם כבה כבה. טלית שאחז בו
 האור מצד אחד נותן מים מצד שני ואם כבה כבה. אחז בה
 האור מב' צדדין נוטלה ומתעטף בה ואם כבתה כבתה.

ר' שמואל בשם ר' זירא דר' יוסה היא. מתניתין 6: 3 דאסר גרם כיבוי

א"ר יוסה הוה סברינן מימר מה פליגין מימר ר' יוסה ורבנן,
 בשעשה מחיצה של כלים. אבל אם עשה מחיצה של מים לא.
 ממה דמר ר' שמואל בשם ר' זעירא דר' יוסה היא, הדא
 אמרה אפי' עשרה מחיצה של מים היא המחלוקת: לרבנן שרי אף זה

הלכה ז משנה עכו"ם שבא לכבות אין אומרים לו כבה! או אל תכבה! מפני שאין שביתתו עליך.

אבל קטן שבא לכבות אין שומעין לו, שכן שביתתו עליך:

גמרא בימי ר' אמי נפלה דליקה בכפר, אפיק רבי אימי כרוז בשוקי דארמאי ומר: מאן דעבד לא מפסיד. "כל המכבה אינו מפסיד" א"ר אלעזר בי רבי יוסה קומי רבי יוסה: סכנה היתה. אם היתה סכנה אפילו רבי אמי יטפי! אף הוא עצמו שרי לכבות! ולא כן תני כל דבר שיש בו סכנה אין אומרים יעשו דברים הללו בנשים ובקטנים אלא אפילו בגדולים אפי' בישראל!

מעשה שנפלה דליקה בחצר יוסי בן סימאי בשיחין, וירדו בני קוצרה של ציפורין לכבות ולא הניח להן. אמר להן הניחו לגבאי הקב"ה שיגבה חובו! מיד קשר עליו הענן וכיבהו. במוצאי שבת שלח לכל חד מהם סלע ולא פרכוס שלהן חמשים דינר. אמרו חכמים לא היה צריך לעשות כן. למחות בידם

חד נפתי הוה במגורה בשכונת דרבי יונה נפילת דליקה במגורה דרבי יונה. אזל ההוא נפתייה בעי מטפייתה ולא שבקיה. רצה לכבות ולא הניחו אמר ליה בגדך מדלי. במזלך יקפוץ! (האור) א"ל אין! ואישתיזיב כולה.

ר' יודן דכפר אימי פרס גולתיה על גדישא ונורא ערקא מינה:

אבל קטן שבא לכבות אין שומעין לו. ולא כן תני ראו אותו יוצא ומלקט עשבים אין את זקוק לו. תמן אין לולאביו צורך בעשבים. ברם הכא יש לו צורך כיבוי: ואסור

הלכה ח משנה כופין קערה ע"ג הנר בשביל שלא תאחוז בקורה, ועל צואה של קטן, ועל עקרב שלא תישך. אמר רבי יהודה מעשה בא לפני רבן יוחנן בן זכאי בערב ואמר חוששני אני לו מחטאת: צידה

גמרא ייבא אתיא דא כיי דמר רבי שמעון בי רבי ינאי אני לא שמעתי מאבא, אחותי אמרה לי משמו ביצה שנולדה ביי"ט סומכין לה בשביל שלא תתגלגל. אבל אין כופין עליה את הכלי. שמואל אמר אף כופין עליה את הכלי:

ועל צואה של קטן. ולא מאכל תרנגולין אינון!! א"ר עוקבן תיפתר באילין רכיכה.

שלא יבואו לידי מירוח. 22:3 ועל עקרב שלא תישך. מעשה בא לפני רבן יוחנן בן זכאי בערב ואמר חושש אני לו מחטאת. רבי עולא אמר שמונה עשר שנים עבד הוי יהיב בהדא ערב ולא אתא קומוי אלא אילין תרין עיבדיא אמר גליל גליל שנאת התורה סופך לעשות במסיקין: =מציקין יטלו ממך שדותיך

הלכה ט משנה עכו"ם שהדליק את הנר, משתמש לאורו ישראל. ואם בשביל ישראל אסור. מילא מים להשקות בהמתו, משקה אחריו ישראל. ואם בשביל ישראל, אסור. עשה עכו"ם כבש לירד בו, ירד אחריו ישראל. ואם בשביל ישראל אסור.

מעשה בר"ג וזקנים שהיו באין בספינה, ועשה עכו"ם כבש לירד בו, וירדו בו זקנים:

*****הגהתי פה*****

גמרא לצורכו ולצורך ישראל? מהו נישמעניה מן הדא: שמואל איקבל נתאכסן גבי חד פרסיי איטפי בוצינא כבה הנר אזל ההוא פרסיי בעא מדלקתיה, והפך שמואל אפוי, מפני שחשב שמדליקו רק בשבילו כיון דחזיתיה מתעסק בשטרותיו ידע דלא בגיניה אדלקה. אמר רבי יעקב בר אחא הדא אמרה לצורכו ולצורך ישראל מותר. אמר רבי יונה שנייא היא שאין מטריחין על האדם לצאת מביתו. אמר רבי אליעזר משום שאין מטריחין על האדם לצאת מביתו למה הפך שמואל אפוי. אפילו עשה רק בשבילו

יהא מותר משום האי טעמא!

אמרו לו מה אנו לירד. אמר להן הואיל ולא בשבילנו עשה מותרין אנו לירד :

מסכת שבת פרק יז

הלכה א משנה כל הכלים ניטלין בשבת ודלתותיהן עמהן, אף על פי שנתפרקו בשבת, ואינן דומין לדלתות הבית, שנתפרקו בשבת, שאסורים בטלטול -- לפי שאינן מן המוכן :

גמרא דלתות הבית דרובה, =משום "חידוש" ודלתות הכלים דרובן. דלתות הבית דרובה, שאף על פי שנתפרקו מערב שבת אסור לטלטלן בשבת. דלתות הכלים דרובה שאף על פי שנתפרקו בשבת, ניטלין בשבת :

לפי שאינן מן המוכן. ואין תשמישן אלא על גבי קרקע.

רבי אבהו בשם רבי אלעזר : בראשונה היו כל הכלים ניטלין בשבת. כיון שנחשדו להיות מחללין ימים טובים ושבתות. הדא היא דכתיב (נחמיה יג) בימים ההמה ראיתי ביהודה דורכים גיתות בשבת ועומסים על החמורים וגו'. ואסרו להן הכל. כיון שנגדרו היו מתירין להן והולכין, עד שהתירו להן את הכל. חוץ מן המסר הגדול ויתד של מחרישה. רבי יוסה אומר אף הציפרין. large spade. רבן שמעון בן גמליאל אומר אף ההוגין. ballast for a ship.

מדוכה אם יש בה שום מטלטלין אותה ואם לאו אין מטלטלין אותה. רשב"ג אומר אם היתה מדוכה קטנה ניתנת על גבי השלחן, הרי היא כקערה, ומטלטלין אותה בשבת.

ר' יוסי רבי אילא בשם ר' אלעזר. רבי יעקב בר אחא בשם ר' אלעזר קודם להתרת כלים שנו.

תמן תנינן כלים 21 קלוסטר**a bolt of a door** ר' יהושע אומר שומטה כלאחר יד מפתח זו ותולה בחבירו בשבת. רבי טרפון אומר הרי היא ככל הכלים ומיטלטלת בחצר. דבי רבי ינאי אמרי בחצר שלא עיריבה היא מתניתין. ע"כ אסור בטלטול גמור מבית לבית אם בחצר שלא עיריבה הדא היא דתנינן הרי היא ככל הכלים ומיטלטלת בחצר. כ מ"ט דר"י?

ר' יוסה בשם ר' ירמיה רבי חנניה מטי בה בשם ר' אלעזר קודם להתרת כלים שנו. איסור טלטול גלוסטר**a** אי קודם להתרת כלים שנו הדא הוא דתנינן הרי היא ככל הכלים ומיטלטלת בחצר!?

???ומתרץ, עשאם כג' כלים המיטלטלין בחצר. ואלו הן סכין קטנה, ומקצוע של דבילה, וזומי ליסטר**a**. soup ladle with spoon on one side and fork on the other

חצוצרת בע"ש תוקין ג"פ תוקע השלישית בראש הגג ומניחה במקומה. ולא כלי הוא!! א"ר יודן קודם להתרת כלים שנו.

רבי זעירא בשם רבי אלעזר: קנים מנחות 11:6 ומקלות פסחים 5:9 קודם להתרת כלים שנו.

לווחין**boards** של ספינה אין מטלטלין אותן בשבת. ואם היו מכוסים על גבי כלי או על גבי אוכלין, הרי הן ככיסוי כל הכלים ומטלטלין אותן בשבת. אמר בימי רבי לא

אע"ג דתימר בכיסוי כלים והוא שיהא עליהן תואר כלי.

כל שניטל בשנים מטלטלין אותן בשנים, בארבעה וחמשה. אסור. א"ר זעירא מכיון דאת אמר בשנים מותר. אפילו בארבעה וחמשה מותר. מה דמר ר' מנא א"ר יוסה הוון טלייא טעונין ספסלה דר' יודה בר פזי, היו נושאים הכסא של ריב"פ והזקנים מסייעין—אלמא שרי! וסבייא מסייעין להון.

רבי לעזר בשם רבי חנינה מעשה היה וטלטלו קרון light coaches של בית רבי בשבת. ולא כלו הוא?! שלא תאמר הואיל ואין תשמישן אלא על גב מקומן אין מטלטלין אותן בשבת.

רבי יהודה בשם שמואל קופות הגדולות וסוגין הגדולים מטלטלין אותן בשבת. שלא תאמר הואיל ותשמישם במקומן אין מטלטלין אותן.

ר' אבא בשם שמואל מכבש a press מיטות מטלטלין אותן בשבת. רבי בא בשם רב כובד העליון והתחתון של כלי אריגה מטלטלים אותן חוץ מן העומדים. upright loom. א"ר בא הדא דתימר בעומדים ששם אבל בעומדים שכן מותר.??? אים אין

משתמשים בהם, אסור

ר' זעירא בשם רב יהודה בשם רב קנים וחבלים של קירוס thrums of the loom מטלטלין אותן בשבת. מה דר' יוסה אמר ר' יוחנן שאל לר' יהודה בן לוי מהו לטלטל כלי קוריים leather garments/working clothes בשבת א"ל מטלטלין. ר' יהודה בן פזי לא אמר כן אלא ר' יוחנן שאל לר' יהודה בן לוי מהו לטלטל כלי קוריים בשבת? א"ל אין מטלטלין. א"ל למה א"ל מפני שאין מטלטלין:

הלכה ב משנה נוטל אדם קורנס hammer לפצוע בו אגוזים, קורדום hatchet לחתוך בו את הדבילה, מגירה לגור בה את הגבינה, מגריפה shovel לגרוף בה את הגרוגרות, את הרחת ואת המלגז winnowing shovel or fork לתת עליו לקטן, את הכוש ואת הכרכר לתחוב בו spindle or shuttle staff מחט של יד ליטול בה את הקוץ ושל סקאין לפתוח בו את הדלת:

גמרא הא שלא לפצע בו, לא! מתני' דרבי נחמיה: דאמר ר' נחמיה אין ניטלין שלא לצורך. רבי בא רבי יודא רבי חנינא בר שלמיא בשם רב. מודין חכמים לרבי נחמיה בזיירא

ובמזורה ובמכונה. בזיירא דו עצר ביה. במזורה דו חביט
ביה. במכונה דו כתיש ביה.

כלי המיוחד לאיסור מטלטלין אותן לצורך. להיתר בין
לצורך בין שלא לצורך. א"ר יוסה ראה עד איכן היקלו
בשבת. שאפי' דברים שאין תשמישן לשם שבת התירו אותן
לשם שבת. דמר רבי לעזר דלופקי למה היא טמאה. מפני
שהשמש אוכל עליה. בסיס ידיה למה היא טמאה מפני
שהשמש עומד עליה. ראה עד איכן החמירו בטומאה.
שאפילו דברים שאין תשמישן לשם טבלה. טימאו אותן לשם
טבלה:

את הרחת ואת המלגז לתת עליו לקטן הכוש והכרכר לתחוב
בו. א"ר סימון שרא לי רבי אבהו מיסב קילורית בשבת. רבי
בא בר כהן בשם רב ששת מתני' אמרה כן. מחט של יד ליטול
בה את הקוץ דלכן מה בין קוץ לזה. רבי בא בעא קומי רבי
מנא מהו מיגבלתה ביום טוב. א"ל אינו אוכל נפש:

הלכה ג משנה קנה של זיתים אם יש קשר בראשו מקבל
טומאה ואם לאו אינו מקבל טומאה בין כך ובין כך ניטל
בשבת:

גמרא דבי ר' ינאי אמרי קנה שהתקינו להיות בודק הזיתים.
כיצד היה יודע אם מלוכלך במשקה בידוע שנגמרה מלאכת
המעטן. ואי לא בידוע שלא נגמרה מלאכת המעטן. א"ל ר'
מנא לא תני שמואל אלא להיות שולה בו הזיתין. קנה
שהתקינו להיות פוקק בו החלון נימר אם היה קשור ותלוי
פוקקין בו ואי לא אין פוקקין בו. רשב"ג אומר מיתקן אע"פ
שאינו קשור ותלוי. ולא כן א"ר יוחנן משכני חילפיי והראני
נגר משל בית רבי קשור אע"פ שאינו תלוי. א"ר יודן מכיון
שנוטלו ונותנו לתוך ידו נעשה כמפתח:

הלכה ד משנה כל הכלים ניטלין בשבת חוץ מן המסר הגדול ויתד של מחרישה

כל הכלים ניטלין לצורך ושלא לצורך. רבי נחמיה אומר אין ניטלין אלא לצורך:

גמרא רב יהודה בשם רב: הלכה כרבי נחמיה דאמר אין ניטלין אלא לצורך.

ר' יוחנן ורבנן דתמן: חד אמר לצורך לצורך גופו. שלא לצורך שלא לצורך גופו. ר' נחמיה אומר אין ניטלין אלא לצורך גופו. וחרנה אמר לצורך לצורך גופו ולצורך מקומו. שלא לצורך שלא לצורך גופו ושלא לצורך מקומו. רבי נחמיה אומר אין ניטלין אלא לצורך גופו ולצורך מקומו.

תני א"ר יודן לא נחלקו ב"ש וב"ה על המלאים קופות המלאים אוכלין שמטלטלין אותן שלא לצורך. ועל הריקנין שיש בדעתו למלותן. ג"כ שרי למלאותן ולטלטלן שלא לצורך גדול על מה נחלקו על שאין בדעתו למלותן. ורוצה לטלטל ממקו' למקו' שב"ש אוסרין וב"ה מתירין.

אתי דב"ש כרבי נחמיה. את אמרת הלכה כרבי נחמיה, ולא הלכה כב"ש!!

הלכה ה משנה כל הכלים הניטלין בשבת, שבריהן ניטלין. ובלבד שיהו עושין מלאכה. שברי עריבה- לכסות בהן את פי החבית. ושל זכוכית- לכסות בהן את פי הפך.

רבי יהודה אומר: ובלבד שיהו עושין מעין "מלאכתן" שברי עריבה- לצוק לתוכן מקפה. ושל זכוכית- לצוק בתוכן שמן:

גמרא תמן תנינן זכוכית לגרוד בה ראש הכרכר. והכא הוא אמר הכין!! רבי אחא ר' מיישא בשם רבנן דקיסרי כאן

בעבה כאן בחדה. ואית דבעי מימר כאן במטלטל כאן במוציא :

הלכה ו משנה האבן שבקירויה אם ממלאין בה ואינה נופלת ממלאין בה. ואם לאו אין ממלאין בה.

זמורה שהיא קשורה בטפיח ממלאין בה בשבת :

גמרא אנן תנינן האבן בתוכה. נוטל אדם כלכלה והאבן בתוכה/ האבן והאוכלין בתוכה תני דבי ר' והאוכלין והאבן בתוכה. רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו : איתפלגון רבי חייא בר יוסף ורבי יוחנן. ר' חייא בר יוסף כמתני'. רבי יוחנן כהדא דתני דבי רבי.

מתני פליגא על ר' יוחנן האבן שבקירו'. אם ממלאין בה ואינה נופלת ממלאין בה. ואי"צ גם "אוכלין" בתוכה! ומשני : כיון שהיא אפיצה tight לה כגופה היא.

וסיפא פליגא על רבי חייא בר יוסף ואם לאו אין ממלאין בה. אלמא בעי "אוכלין" ג"כ! א"ר יודן כיון שהיא עשויה להכביד נעשה כמטלטל קירויה על גב האבן. האבן היא העיקר—אבל בעלמא שרי בסיס חאיסור ולהיתר מה עבד לה רבי יוחנן נעשה כמטלטל קירויה עצמה.

מתני' פליגא על רבי יוחנן : נוטל אדם בנו והאבן בידו, כלכלה והאבן בתוכה. ותני דבי רבי האבן והאוכלין בתוכה.

רבי כהן בשם רבנן דתמן תינוק עשו אותו כאוכלין. תמן אמרין עשו האבן ביד התינוק כקמיע מומחה ביד תינוק : כיון שמשתיקו מבכייה

הלכה ז משנה רבי אליעזר אומר פקק החלון בזמן שהוא קשור ותלוי פוקקין בו, ואם לאו אין פוקקין בו. וחכמים אומרים בין כך ובין כך פוקקין בו

כל כיסויי הכלים שיש להן בית אחיזה ניטלין בשבת. א"ר יוסי במה דברים אמורים? בכיסויי הקרקעות אבל בכיסויי הכלים בין כך ובין כך ניטלין בשבת:

גמרא איזהו נגר הנגרר? דשרי במדינה אמר רבי יוחנן קשור אף על פי שאינו תלוי. אר"י משכני חילפיי והראני נגר משל בית ר' קשור אע"פ שאינו תלוי.

א"ר יוחנן אתייה יחידייה דהכא כסתמא דתמן. עירובין 10: 11
דאסרי' נגר הנגרר ויחידייה דתמן כסתמא דהכא. דשרי נגר

ר' יוסי בעי קומי רבי ירמיה היך עבדין עובדא? א"ל מן מה דמר רבי יוחנן משכני חילפיי והראני נגר משל בית ר' קשור אע"פ שאינו תלוי. הדא אמרה כר' יודן עבדין עובדא. נגר שרי אתא רבי חונא בשם ר' שמואל הלכה כרבי יודה, עד שיהא קשור בדלת ר' ינאי ר' אמי אמר עד שיהא קשור בדלת בדבר שהוא יכול להעמידו.

ניגרייה דר' לעזר הוה קטיר בגמי.

נשמט אין מחובר כלל אל הדלת אסור. נקמז squeezed in tightly in the ground ר' יעקב בר אחא בשם רבנן: מדדהו בראשי אצבעותיו:

כל כיסויי הכלים כו'. אבא בר כהנא רב חייה בר אשי בשם רב הלכה כר' יוסי

מסכת שבת פרק יח

הלכה א משנה מפנין אפילו ארבע וחמש קופות של תבן ושל תבואה מפני האורחים ומפני ביטול בית המדרש.

אבל לא את האוצר. אין מפנין "אוצר של תבואה"

מפנין תרומה טהורה, ודמאי, ומעשר ראשון שניטלה תרומתו, ומעשר שני והקדש שנפדו, והתורמס היבש, מפני שהוא מאכל לעניים.

אבל לא את הטבל, ולא את מעשר ראשון שלא ניטלה תרומתו, ולא את מעשר שני והקדש שלא נפדו, לא את הלוח, ולא את החרדל, רשב"ג מתיר בלוח^{arum} מפני שהוא מאכל לעורבים:

גמרא רבי זעירא שאל לר' יאשיה כמה הוא שיעור הקופות? א"ל נלמוד סתום מן המפורש. דתנינן תמן בשלש קופות של שלש שלש סאין תורמין את הלשכה. שקלים 2: 3

תמן תנינן המוציא יין- כדי מזיגת הכוס. ר' זעירא שאל לרבי יאשיה כמה הוא שיעור הכוסות? א"ל ילמוד סתום מן המפורש. דתני ר' חייה ארבע כוסות של פסח ישנן רביעית יין איטלקי. כל כוס צריך רובע רביעית יין, כדי שימזגנו ויעמוד על רביעית

מהו לפנות מן האוצר כסדר הזה? אים רוצה לקחת רק 4 או 5 קופות נישמענה מן הדא: ושויין שלא יגע באוצר. אבל עושה הוא שביל נכנס ויוצא.

אית תניי תני מטלטלים את הדימוע. תרומה שנת' עים חולין אית תניי תני אין מטלטלים. א"ר אלעזר מ"ד מטלטלין במדומע, בתרומה טהורה. דחזי לכהן ומ"ד אין מטלטלין, בתרומה טמאה.

ובאותו שיש בו כדי להעלות. מותר אף לטלטל בטמאה אבל באותו שאין בו כדי להעלות שאין בו 100 חלקים חולין לא. מאן תנא מטלטלין ר' אליעזר. דתנן ר' אליעזר אומר סאה שנפלה היא סאה שעלת. תרומות 2: 5 (תרומה טמא' שנפלה, אינה מקלקלת הכל)

א"ר אלעזר אדם עומד מע"ש ואומר הרי זו תרומה למחר.
ואין אדם עומד בשבת ואומר הרי זו תרומה למחר. רבי יוסי
בי רבי בון אומר אין אדם עומד ע"ש ואומר הרי זה תרומה
למחר.

מתניתא פליגא על ר"י בי רבי בון : לגין טבול יום ומילאהו מן
החבית מעשר טבל. אם אמר הרי זה תרומה למחר
משתחשך, הרי זה תרומה למחר } אם אמר הרי זה עירוב לא
אמר כלום { פתר לה לשעבר. בדיעבד-אבל לכת' אסור להתנות מע"ש לשבת

והתני רבי חייה "אומר" אית לך מימר לשעבר?! חזר בו רבי
יוסי בי רבי בון מהדא.

מאי כדון? מכבר לשאפרשנה, הגע עצמך שהיתה תרומה
טהורה? מכבר, לכשאוכלנה. הגע עצמך שהיתה תרומה
טמאה? מכבר, לכשאניחנה בזוית.

תני מטלטלין אחד תרומה טהורה ואחד תרומה טמאה. אמר
רבי זעירה הדא אמרה טבל שיש עליו תניי, מותר לטלטלו. הא
דשרי "תרומה טמאה" איירי בטבל טמא שהתנה עליו מע"ש כדלעיל כיצד עושה? נותן
עיניו במקצתו ואוכל השאר.

תני מטלטלין החרדל מפני שהוא מאכל יונים. ואת החצב
מפני שהוא מאכל צבאים. ואת הזכוכית מפני שהוא מאכל
נעמיות. אמר רבי נתן אם כן יטלטלו הזמורות מפני שהפילין
אוכלין אותן : רבן שמעון בן גמליאל מתיר בלוף מפני שהוא
מאכל לעורבים. מה אנן קיימין אם בשיש לו מאותו המין
ואותו המין מצוי בשוק, דברי הכל מותר. אם בשאין לו
מאותו המין ואין אותו המין מצוי בשוק, דברי הכל אסור.
אלא כינן קיימין בשיש לו מאותו המין, ואין אותו המין מצוי
בשוק. רבנן אמרין מכיון שאין אותו המין מצוי בשוק, כמי
שאין לו מאותו המין. ורשב"ג אמר מכיון שיש לו מאותו
המין כמי שאותו המין מצוי בשוק.

א"ר זעירה לא אתייה משנתינו שמתיר מפני ביטול ביה"מ אלא כרבי חנינא דאמר עולין היינו עם רבי לחמת גרר. והיה אומר לנו בררו לכם חלוקי אבנים ואתם מותרין לטלטלם למחר. א"ר יוסה שנייה היא הכא שהוא ככסא:

הלכה ב משנה חבילי קש וחבילי עצים וחבילי זרדים bundles of straw branches and young shoots אם התקינן למאכל בהמה מטלטלין אותן, ואם לאו אין מטלטלים אותן

כופין את הסל לפני האפרוחים כדי שיעלו ושירדו

תרנגולת שברחה דוחין אותה עד שתיכנס, ומדדין עגלים וסייחים ברה"ר והאשה מדדה drags את בנה

אמר ר' יהודה: אימתי? בזמן שהוא נוטל רגלו אחת ומניח אחת אבל אם היה גורר אסור:

גמרא התיב רבי לעזר והתנינן חבילי קש. וקש לאו כמפוזר הוא. שייך בביצה 4: 2

מתני' פליגא על מאן דמר כל המיוחד לאיסור אסור. = "בסיס לדבר האסור, אסור" דתנינן האבן שעל פי החבית מטה על צדה ונופלת. רבי בא בשם רב חייה בר אשי פתר לה בשוכח.

מתניתין פליגא על מאן דמר כל המיוחד לאיסור, מותר. דתנינן כופין סל לפני האפרוחים שיעלו ושירדו. ותני עלה: עלו מאליהן אסור לטלטלה. א"ר בון בר חייה קומי ר' זעירא תיפתר במאוס. א"ל והתני ר' הושעיה אפילו סאה אפילו תרקב. אית לך מימר סאה ותרקב מאוסין הן?!

הלכה ג משנה אין מילדין את הבהמה ביום טוב. אבל מסעדין. ומילדין את האשה בשבת. וקורין לה חכמה ממקום למקום ומחללין עליה את השבת. וקושרים את הטיבור. ר' יוסי אומר אף חותכין.

וכל צורכי מילה עושין בשבת :

גמרא איזהו הסיוע? מביא יין ונופח לתוך חוטמו, ונותן ידו למטה, ומקבל. ושומט דדיה ונותן לתוך פיו.

רשב"ג אומר אף מרחמין על הבהמה ב"י"ט. כיצד עושה? נותן גוש של מלח על רחמה והיא רוצה להניק בנה :

וקוראין לה חכמה ממקום למקום. כיי דתנינן תמן ר"ה 2: 5 ולא זו בלבד אלא אפילו חכמה הבאה לילד :

ומחללין עליה את השבת. שמואל אמר עושין לה מדורה אפילו בתקופת תמוז :

וקושרין את הטיבור. כהדא אמתיה דבר קפרא נפקא מיילדה בשבת. יצא התינוק בשבת. אתת ושאלת לר', אמר לה אזלון ושאלון לחייתא. אמרה ליה ליכא מנהג. אמר לה איזילי חתוך כר' יוסי.

כיני מתניי וכל צרכי חיה נעשין בשבת.

תני השיליא הזאת עשירין טומנין אותן בשמן. והעניים טומנין אותן בתבן וחול. אלו ואלו טומנין אותן בארץ כדי ליתן ערבון לארץ : להחזיר מה שלוקח ממנו...

מסכת שבת פרק יט

הלכה א משנה רבי אליעזר אומר : אם לא הביא כלי מע"ש מביאו בשבת מגולה. ובסכנה מכסהו ע"פ עדים.

ועוד א"ר אליעזר כורתין עצים לעשות פחמים לעשות ברזל.

כלל א"ר עקיבה : כל מלאכה שאפשר לה לעשות מע"ש אינה דוחה את השבת, מילה שאי אפשר לה לעשות מערב שבת דוחה את השבת :

גמרא א"ר יוחנן הוינן סברין מימר בכל הדברים חלוק רבי אליעזר. ממה שצריך ר' אליעזר לדרוש ביכורין. מה ביכורין שנאמר (ויקרא ב) בעומר דוחין השבת. אף ביכורין שנאמר בשתי הלחם דוחין את השבת. הדא אמרה לא בכל הדברים חלוק ר"א. ולמה צריך ר"א לדרוש ביכורין ביכורין אלא על ידי שעיקר דחייתן שבת דווקא הני שעיקרן דוחה=הקרבתן, גם מכשיריו דוחה ומכשיריהן מלאכה. התיבון והתני לולב ומכשיריו דוחין את השבת? א"ר יונה להביאו מראש הדקל. שאינו רק שבות והתני שופר ומכשיריו דוחין את השבת? להביאו מחוץ לתחום. ותני כן: אין מגררין ולא מגרדין ולא מפרכין.

תני בשם ר"א לולב ומכשיריו דוחין את השבת. א"ר יונה סלקה מתניתין.

תני מעשה היה והורה רבי כר"א. א"ר יוחנן חבורה היתה מקשה מה ראה ר' להניח דברי חכמים ולעשות כר"א? א"ר הושעיא שאלנו את רבי יהודה הגוזר ואמר לנו: במבוי שאינו מפולש, הורה רבי להקל כהדא תנינן אסור לטלטל מתוכו לבתים ומבתים לתוכו. א"ר אבהו קיימתיה בתינוק ובאיזמל ששבתו במבוי. ואינו אסור לטלטלו בכל המבוי? מבוי שלא נשתתפו

בו, אסור לטלטל בד"א!

בעון קומי רבי יוסי כמה דאתמר בכלים ששבתו בכל החצר מטלטלין אותן בכל החצר, ודכוותה כלים ששבתו במבוי מטלטלין אותן בכל המבוי בשבת! שאלון ליה ולא אגיבון דלא הוה רבי יוסי אמר אלא כל מילה באתרה. רק "במקומו הראוי" כד אתון לעירובין אמר לון בשם רבי יוחנן כלים ששבתו במבוי מטלטלין אותן בכל המבוי. ודכוותה כלים ששבתו בחצר מטלטלין אותן בכל החצר.

רב אמר אין מטלטלין אותו אלא בד' אמות. מבוי שלא נשתתפו בו א"ר יוסה בי רבי בון רב כדעתיה ורבי יוחנן כדעתיה. רבי יוחנן דו אמר קורה בלא שיתוף מתרת. הוא דאמר מטלטלין

אותן בכל המבוי. רב דו אמר אין קורה מתרת בלא שיתוף. הוא דאמר אין מטלטלין אותן אלא בד' אמות. על דעתיה דר' יוחנן לאיזה דבר משתתפין בכל המבוי? א"ר יוסה בי רבי בון כדי לעשות כל הרשויות אחת.

ר' סימון בשם רבי יהושע בן לוי סכין של מילה עושה לה חולה שורת אנשים סביב כעין מחיצה ומביאה. בר מרינה ה"ל עובדא שאל לר' סימון ושרא, שאל לר' אמי ואסר, ואיקפד רבי סימון. ולא כן תני נשאל לחכם והתיר, ישאל לחכם אחר שמא יאסר. א"ר יודן הכין הוה עובדא שאל לר' אמי ואסר ליה. לר' סימון ושרא. איקפד ר' אמי כהדא דתני נשאל לחכם ואסר, אל ישאל לחכם אחר שמא יתיר.

בימי ר' ירמיה אינשון מפתחייא דסדרא רובא שכחו המפתח של בית המדרש הגדול ושאלו ליה, אמר לון כד תחמון שטפא עבר כאשר תראו הרבה אנשים עוברים, הביאו אותו! (מחיצת אנשים) אייתינן דרך חולה. חייליה דר' ירמיה מהדא כל חולה שנעשית בין לדעת בין שלא לדעת הרי זו חולה. רבי יודא בר פזי הורי להביאן דרך מנעלין. ע"י שינוי (בתוך המנעל) ר' חנינא בר פפא הורי לעשות חולה ולהביאו דרך מנעלין. ר' שמואל בר אבדומי הוה ליה עובדא למיגזר למוט לרב ששעה בריה, אנשון שכחו מייתי איזמל. שאל לר' מנא אמר לו ידחה למחר. שאל לרבי יצחק בר אלעזר אמר לון מישחוק קונדיטון לא אנשיתון, ומייתי איזמיל אנשיתון! ידחה למחר! רבי יוסה בי ר' בון בשם רב חונה מתניי אמרה כן שאסור לעשות חולה. דתנינן ר"א אומר אם לא הביא כלי מע"ש מביאו בשבת מגולה שאם אומר את כן שמותר לעשות, אף הוא אינו מוצא לעשות חולה ומביאו. כחיישין שיעשה כר"א—ע"כ אין להקל ע"י "חולה"

שאלו להלל הזקן מה לעשות לעם שלא הביאו סכיניהן עמהם? ע"פ שחל בשבת אמר להן הלכה שמעתי ושכחתי אלא הניחו להן לישראל אם אינן נביאים בני נביאים הן. מיד כל מי שהיה פסחו טלה היה תוחבה בגיזתה. גדי היה קושרו

בקרניו. ונמצאו פסחיהן מביאין סכיניהן עמהן. כיון שראה מעשה נזכר הלכה. אמר להן כך שמעתי מפי שמעיה ואבטליון! ר' זעירה בשם ר"א כל תורה שאין לה בית אב אינה תורה. בשם ר' פלוני

תמן תנינן רכב עליה נשען עליה נתלה עליה עבר בה נהר. קיפל עליה המוסירה טליתו עליה פסולה. הדא ילפה מההיא וההיא ילפה מהדא. ההיא ילפה מהדא שאם תלה בה סכין לשחוט כשירה. והדא ילפה מההיא שכל עבודה שהיא לשם קדשים אינה עבודה.

יתירו להן ע"י חולה? להביא הסכין אלא כר' אמי. ואפי' תימר כרבי סימון כשם שנעלמה זו כך נעלמה זו. א"ר אבין והלא אי איפשר לשני שבועות שלא חל י"ד להיות בשבת. ולמה נעלמה הלכה מהן? כדי ליתן גדולה להלל.

תני ר"א אומר: כשם שהשחיטה דוחה שבת כך מכשירי שחיטה דוחין את השבת. אמר לו ר"ע לא אם אמרת בשחיטה שאי אפשר לעשות מע"ש. תאמר במכשירי שחיטה שאיפשר לעשותן מע"ש. אמר לו ר"א אימורי ציבור יוכיחו שיכול לעשות מע"ש. ודוחין את השבת. מה לי מכשירי שחיטה לפני שחיטה. מה לי מכשירי שחיטה לאחר שחיטה. אמר לו ר"ע מה לי מכשירי שחיטה לאחר שחיטה שכבר דחת שחיטה את השבת. ידחו מכשירי שחיטה לפני שחיטה שעדיין לא דחת שחיטה את השבת. ד"א שמא ימצא הזבח פסול ונמצא דוחה שבת בלא שחיטה. גבי תינוק מה אית לך. שמא יחלה תינוק ונמצא דוחה שבת בלא מילה. התיבון הרי מזבח שנפל בשבת הרי אינו ראוי לבנות בשבת. מין מזבח ראוי לבנות מאתמול. הגע עצמך שחל י"ד להיות בשבת. הרי אינו ראוי להזות בשבת. מין הזייה ראוי להזות מאתמול:

הלכה ב משנה עושין כל צרכי מילה. מוהללין, ופורעין, ומוצצין, ונותנין עליה אספלגית, וכמון. poultice and cumin

אם לא שחק מע"ש לועס בשיניו ונותן. אם לא טרף יין ושמן
נותן זה לעצמו וזה לעצמו. אין עושין לה חלוק לכתחילה,
אבל כורך עליה סמרטוט. אם לא התקין מע"ש, כורך על
אצבעו, ומביא אפילו מחצר אחרת:

גמרא (בראשית יז) המול ימול. מיכן לשני מילות אחת
למילה ואחת לפריעה. אחת למילה ואחת לציצים. עד כדון
כר' עקיבה דו אמר לשונות ריבויין הן. כרבי ישמעאל דו אמר
לשונות כפולות הן, התורה דברה ריבבה כדרכה. (בראשית
לא) הלוך הלכת. נכסוף נכספת. (בראשית מ) גנב גנבת. מן
ליה? א"ר יודה בן פזי (שמות ד) אז אמרה חתן דמים
למולות. מיכן לשני מילות, אחת למילה ואחת לפריעה. אחת
למילה ואחת לציצים.

רב אמר (בראשית יז) המול ימול מיכן לנולד כשהוא מהול
שצריך להטיף ממנו דם ברית. המול ימול, מיכן לישראל ערל
שלא ימול. ואין צ"ל עכו"ם ערל. אמר רבי לוי כתיב (שם)
ואתה את בריתי תשמור. כל שכיוצא בד. תני ישראל מל את
הכותי. וכותי אינו מל את ישראל מפני שמתכוין לשם הר
גריזים דברי רבי יודן. אמר רבי יוסי וכי היכן מצינו שמילה
צריכה כוונה יהא מל והולך לשם הר גריזים עד שתצא
נפשו: מקלם המשוך לא ימול שלא יבוא לידי סכנה דברי רבי
יודה. אמר לו רבי יוסי הרבה משוכין היה בימי בן כוזיבא
וכולן מלו וחיו הולידו בנים ובנות. והמשוך, ושנולד מהול,
וגר שנתגייר כשהוא מהול, צריך להטיף ממנו דם ברית.

תני אמר רבי שמעון בן אלעזר: לא נחלקו בית שמאי ובית
הלל על הנולד מהול שצריך להטיף ממנו דם ברית שהיא
ערלה כבושה. על מה נחלקו? על שנתגייר מהול שבית שמאי
אומר שצריך להטיף ממנו דם ברית. ובית הלל אומרים אינו
צריך להטיף ממנו דם ברית. רבי יצחק בר נחמן בשם רבי
הושעיה הלכה כדברי התלמיד. אתא עובדא קומי רב ימר מן
דתנינן מפני שהיא ערלה כבושה הדא אמרה ערל ברור הוא

ודוחין עליו את השבת. רבי אבהו אמר אין דוחין עליו את השבת וצריך להטיף ממנו דם ברית. ר' אדא בר אבהו איתיליד ליה חד בר, נולד מהול מימסמיס מישמש בו ביה ומית. ר' אבין אמר נעשה פצוע דכא, ונתענה עליו ומת. התענה שימות הילד רבנן דקיסרין מרין כרות שפכה נעשה, ונתענה ומת.

רבי יוחנן בר מרייה בעי נתערבו מלמטון יין ושמן מהו לחזור ולערוך עליהן מלמעלן:

הלכה ג משנה מרחיצין את הקטן לפני המילה ולאחר המילה. ומזלפין עליו ביד, אבל לא בכלי.

ראב"ע אומר מרחיצין אתה קטן ביום השלישי שחל להיות בשבת שנאמר (בראשית לד) ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים

ספקבן ח או ט ואנדרוגינס אין מחללין עליו את השבת רבי יהודה מתיר באנדרוגינס:

גמרא עיין לעיל 9:3 אן תנינן מרחיצין את הקטן. תני דבית ר' מרחיצין את המילה. רבי אבהו בשם רבי יוחנן הלכה כמי שהוא אומר מרחיצין את המילה. רבי אבהו בשם ר' יוחנן הלכה כמי שהוא אומר מרחיצין את הקטן. א"ר יוסה על כרחך את אומר מרחיצין את הקטן. תני שמואל אין מונעין לא שמן ולא חמין מע"ג מכה בשבת. א"ר יוסי כל שעה. רבי זעירא רבי בא א"ל תני מתניתך ולא עוד אלא שמזלפין מים על גבי מכה בשבת. אם אמר את שמרחיצין את המילה מה בין מכתו של גדול ומכתו של קטן. ר' אבהו בשם ר"א הלכה כר"א בן עזריה. ר' בון בשם ר' אבהו טעמא דר"א בן עזריה ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים בהיותו כואב אין כתיב כאן אלא בהיותם כואבים. מלמד שכל איברייהם כואבין עליהן. ר' יעקב בר אחא אמר רבי אלעזר ור' יוחנן מפקדין לחייתא כל שקויין דעבדין לחולה בשבתא. עבדין אפילו ביום

השלישי שחל להיות בשבת. שמואל אמר מפני הסכנה מחמין לו חמין. רבי יוסי בר בון בשם רבנין דתמן מחמין לו חמין בשבת. ותני כן מחמין הוא אדם אלונטית ונותנה על גבי בני מעיים בשבת. לא יטול אדם עריבה מלאה חמין ויתננה על גבי מעיים בשבת. רבי יהושע בן לוי אמר לית כאן אלא מותר:

ספק ואנדרוגינס אין מחללין עליהן את השבת ר' יהודה מתיר באנדרוגינס. תמן תנינן הכל חייבין בראייה חוץ מחרש שוטה וקטן טומטום ואנדרוגינס. מה אמר בה רבי יודה? נישמענה מן הדא ר' יוחנן בן דהבאי אמר משום רבי יהודה אף הסומא. פטור מראייה ולית בר נש אמר אף אלא מכלל דו מודי על קדמיתא. דאנדרו' פטור

מחלפה שיטת רבי יהודה תמן הוא אמר פרט, וכה הוא אומר לרבות! רבי יהודה ורבנן מקרא אחד דרשו. רבי יהודה דרש זכר. ורבנן דרשו (בראשית לד) מה ת"ל זכר עד שיהא כולו זכר. ורבי יהודה דרש זכר. מה ת"ל ערל אפילו מקצתו ערל. ברם הכא כל זכורך פרט לאנדרוגינס:

הלכה ד משנה מי שהיו לו שני תינוקות אחד למול בערב שבת ואחד למול בשבת, שכח ומל את של ערב שבת בשבת חייב

אחד למול אחר שבת ואחד למול בשבת, שכח ומל את של אחר שבת בשבת, ר"א מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר:

*****סוגיא זו קשה להולמה, והגהתי קצת אבל לא נתיישב כ"צ*****

גמרא אמר רבי יוחנן דרבי מאיר היא דאמר דבר שעשייתו מצוה פטור, ???נראה דגרס ברישא דמתניתין "פטור" ושאין בעשייתו מצוה במחלוקת. רבי שמעון אומר דבר שאין בעשייתו מצוה חייב ושיש בעשייתו מצוה במחלוקת.

ר' יוסי בשם רבי יוחנן: דברי רבי מאיר והוא שיהא שה תמים ובן שנה ושלמים וראוי להשתנות לשם פסח. הא דפטרינן שוחט שלמים לשם פסח את שמע מנה תלת. ש"מ דבר שאין לו קצבה. דווקא פסח דאין לו קצבה, פטרי' ודבר שאין דרכו להתחלף. לא פטרי' ודבר שיש בעשייתו מצוה. דעשה מצווה (שוחט שלמים לשם פסח) מה אית לך דבר שאין לו קצבה. רבי ירמיה סבר מימר שלא נתנה התורה קצבה כמה פסחים ידחה את השבת בכל שנה. כי כל קרבן ציבור דוחה שבת ויש הרבה בכל שנה ר' יוסי סבר מימר שאין את יכול לעמוד על מניינן. א"א לספור כל הפסחים..

רבי יוסה כד הוה מטי לאילין תינוקותהכא פטרי' אע"ג ד"יכולים לעמוד על מניינם" רק שלא נתנה התורה שיעור....???

רב חסדא אמר דברי ר"ש תיפתר שהיה שם חבורה אחת שלא שחטה. דווקא בכה"ג פטר ר"י בשוחט אחרים לשם פסח-דמיקרי "יש בעשייתו מצווה"

א"ר זעירא מילתיה דרבי ינאי אמר: והוא ששכח ומל את של שבת בע"ש. מחייב ת"ק דמתני' (לפי גירסתינו), מכיון שלא ניתנה שבת לידחות מלו בשחרית? של שבת מל בשחרית, ושכח ומל של ע"ש בין הערביים, מהו? רבי זעירא אמר סבר רבי ינאי פטור. ר' בא אמר חייב. ולידא מילה אמרה ר' ינאי? איס חייב אפי' בכה"ג, למה אמר ר"י והוא... בא להודיעך איכן דרך התינוקות לחלף.

על דעתיה דר' זעירא כרבי ינאי על דעתיה דרב, כר"מ. א"ר מנא קומי ר' יוסי מה דמר רב חסדא כר"ש. עיין לק' ומה דמר ר' ינאי כר"מ. נוסח מתני' ומשיבין דבר בין רבי מאיר לרבי שמעון? אמוראי נחלקו בפלוגתת תנאים

ואשכחן פליגא בין ר' מאיר לבין ר"ש, בשיור אילו התנוקות ספיקות. מה את עביד לו כדבר שיש לו קצבה או כדבר שאין לו קצבה? אין תעבדינון כדבר שיש לו קצבה, והוא שיהא שם

תינוק אחד למול. אמר רבי יוסה מליהון דרבנן עבדון לון
כדבר שיש לו קצבה. והוא שיש שם תינוק אחד למול.

איתא חמי הקדים זמנו פטור. סיפא דמתניתין איחר זמנו
חייב!! רישא רב הונא אמר חילופין היא מתניתא ברייתא של ר"ש הפוך
ממתני' דר"מ דתני אמר ר"ש לא נחלקו ר"א ור' יהושע על מי
שהיה לו למול אחר שבת ומלו בשבת שחייב. על מה נחלקו?
על מי שהיה לו למול בע"ש ומלו בשבת שר"א מחייב חטאת
ור' יהושע פוטר.

א"ר יוסי בי רבי בון מן קושיי מקשי לה רבי ינאי למה מחייב מתניתין
לכוי"ע במל של ע"ש בשבת, הא איפכא מסתבר (דעכ"פ עשה מצווה—משא"כ בסיפא לא עשה מצווה
כשמל לפני ח') והוא ששכח ומל של שבת בע"ש. דלא היה טרוד כלל, משא"כ
בסיפא "היה לפניו" התינוק "השבתני"

רב אדא בר אהבה אמר זו דברי ר"מ ור"ש. אבל דברי רבי
יוסי אפילו דבר שאין בעשייתן מצוה הואיל וטועה בו לשם
מצוה פטור.

היי דין ר' יוסי? דקאמר לעיל היי דתנינן תמן ר' יוסי אומר י"ט
הראשון של חג שחל להיות בשבת שכח והוציא את הלולב
לר"ה פטור מפני שהוציאו ברשות.

הלכה ה משנה קטן נימול לשמונה לתשעה לעשרה לאחד
עשר לשנים עשר לא פחות ולא יותר. כדרכו לשמונה, נולד בין
השמשות נימול לתשעה, בין השמשות ע"ש נימול לעשרה,
י"ט לאחר שבת נימול לאחד עשר, שני ימים טובים של ר"ה
נימול לשנים עשר.

קטן החולה אין מולין אותו עד שיבריא:

גמרא יש קטן נימול ליומו. היך עבידא? ילדה ואח"כ
נתגיירה נימול ליומו. נתגיירה ואח"כ ילדה נימול לח'.

יעקב איש כפר נבוריא שאל לר' חגי. מעתה נולד בין השמשות נימול בין השמשות?! אמר ליה אילו הוין אנא ואת עלין בחד תרע, דילמא הוין יכלין מכוונה?! וכי אפשר לכוון

כ"כ?!

שמואל אמר אחזתו חמה ממתנין לו ל' יום. אותם ל' יום מהו להאכילו חלב תרומה? מהו לסוכו שמן תרומה? נישמענה מן הדא: הערל וכל הטמאין לא יאכלו בתרומה, נשיהם ועבדיהן יאכלו. ור' אחא בשם ר' תנחום בר חייה אין ערלה אלא מיום השמיני ולהלן. ותני כן כל שלשים יום אסור להאכילו חלב תרומה ולסוכו שמן תרומה. לילי שמיני מה את עבד ליה? ממה דתני לילי שמיני כנכנס לדיר להתעשר. הדא אמרה ליל שמיני כשמיני. ותני כן כל שבעת הימים מותר להאכילו חלב תרומה ולסוכו שמן תרומה:

הלכה ו משנה אלו הן ציצין המעכבין את המילה: בשר החופה את רוב העטרה. אינו אוכל בתרומה. אם היה בעל בשר, מתקנו מפני מראית העין. מל ולא פרע את המילה כאילו לא מל: the corona must be uncovered:

גמרא אלו ציצין המעכבין את המילה. ר' אבינא בשם ר' ירמיה בחופה רוב גובהה של עטרה. רבי יוסה בן חנינא אומר בחופה רוב גובה עטרה. רבי טביי בשם שמואל בודקין אותו בשעה שמתקשה:

מל ולא פרע את המילה כאילו לא מל. תני וענוש כרת.???על חילול שבת ר' אחא בשם ר' אבהו הדא דתימר בשאין בו כדי למרק.???א"י לגמור הפריעה אבל אם יש בו כדי למרק, ממרק ואינו חושש. גומר הפריעה בשבת

תני כל שעה שעוסק במילה חוזר בין על ציצין המעכבין במילה בין על ציצין שאין מעכבין. פירש אינו חוזר אלא על ציצין המעכבין במילה.

אמר רבי יוחנן דברי רבי יוסי: אפילו על ציצין שאין מעכבין המילה. אם פירש חוזר. היי דין ר' יוסה היא? דתנינן תמן ר' יוסי אומר יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת ושכח והוציא את הלולב ברשות הרבים פטור מפני שהוציאו ברשות. אלמא כל "הידור מצווה" כמצווה אף בסכין של מילה, אף במצה כן? ממה דמר רבי יוחנן דברי רבי יוסה אפילו על ציצין שאין מעכבין במילה, אם פירש חוזר. הדא אמרה אף בסכין של מילה ואף במצה כן:

מסכת שבת פרק כ

הלכה א משנה ר"א אומר: תולין את המשמרת filter ביי"ט, ונותניין לתלויה בשבת. וחכ"א: אין תולין את המשמרת ביי"ט, ואין נותנין לתלויה בשבת, אבל נותנין לתלויה ביי"ט:

גמרא תני לא נחלקו 17:7 ר' אליעזר וחכמים שאין נוטעין אוהלין בתחילה ביי"ט. על מה נחלקו על מוסיפין, שר"א אומר אין מוסיפין בשבת ואצ"ל ביו"ט. וחכמים אומרים מוסיפין בשבת ואין צריך לומר ביו"ט. וכא לא בתוספת אנו קיימין?! ולמה אסרו חכמים לתלות משמרת? אמר רבי אבין בר כהנא תיפתר במשמרת חדשה שמכשירה לכלי.

כל שכן מחלפא שיטתיה דר"א. מה אם תמן שאינו מכשירה לכלי את אמר אסור. כאן שמכשירה לכלי לא כל שכן. א"ר חיננא אתיא דר"א כר' יהודה דתני בשם רבי יהודה אף במכשירי אוכל נפש התיירו.

רבי אחא בשם רבי בא כדברי המכשיר ובלבד מלמעלן. אפי' באוהל שלמעלה (וכש"כ מן הצד) כהדא בימי ר' יודה בן פזי הוה ריבעה sleeping בבי מדרשא, והוון פרסין קילעיה מאתמול בדי' accommodations אמות, מחיצות להפסיק בין הערים והישנים ולמחר הוו פרסין כולהון.

סברון מימר מדברי ר' יודה בן פזי בדקון ואשכחון דלאו
מדעת ר' יהודה בן פזי, עד שיפרוס רובן. לא סגי בד"א

ר' חייה בשם ר' יוחנן: הנוטע אוהליו בשבת חייב משום
בונה. א"ר זעירא אינו אלא כפורסן ומקפלן בשבת.

ר' בא בר כהן בעא קומי רבי יוסי ההן כילה דעל ארונה
מהו? "פרוכת" לפני "ארון" שפותח וסוגר א"ל כיון דהיא פרוסה מאתמול
נעשה כפותח ונועל בשבת.

ר' זעירה רב חייה בר אשי בשם שמואל: המשתמר חייב
משום בורר. א"ר זעירא לא מסתברא אלא משום מרקיד. ר'
יוסי ור' יונה תריהון אמרין בקדמיתא הוינן אמרין, יאות
א"ר זעירא, מה המרקד סולת למטן וקמח למעלן, אף
המשמר יין למטן ושמרים למעלן. ולא הוינן אמרין כלום
למה שהותר מכלל ברירה והותר מכלל שימור. הותר מכלל
ברירה- בורר כדרכו בחיקו ובתמחוי. הותר מכלל שימור-
נותנין לתלויה ביום טוב. ולא הותר מכלל הרקדה. דמר ר'
חנינה ברוקה בשם רב יהודה: אין שונין את הקמח פעם שנייה
אבל מרקידין לאחריו נפה, אין תימא משום מרקיד יהא
אסור ליתן לתלוייה ביו"ט

א"ר יוסה בי רבי בון ודלא כר' יודה דתני בשם ר' יודה אף
מכשירי אוכל נפש התירו. בעיית דא מילתא מהו לשנות
קמח לאחריו הנפה כרבנן?

הלכה ב משנה נותנין מים ע"ג שמרים בשביל שיצלו,
ומסננין את היין בסודרים, ובקפיפה מצרית.

נותנין ביצה במסננת של חרדל ועושין יינומילין בשבת
honeyed wine

ר' יהודה אומר בשבת בכוס ובי"ט בלגין ובמועד בחבית. רבי
צדוק אומר הכל לפי האורחין:

גמרא ר' בא בשם רב יהודה בשם רב ובלבד שלא יעשה אותה כמין תיק. בעיית דא מילתא מהו לכפותן ונעשית תיק מאיליה? א"ר מתניה מטה אותה???הסודר בעת הסינון על צידה ובלבד שלא יעשה בשבת כשעושה בחול.

כיני מתניי מפרדין ביצה במסננת של חרדל.

*****הגהתי*****

גוש של חרדל ר' יוסי בשם רבי אליעזר ממעך ממעך בין ביד בין בכלי. רבי יעקב בר אחא רבי יוחנן בשם רבי ינאי. ביד אבל לא בכלי אמר לו רבי יוחנן והלא הכלבים אין עושין אותה כן!! אפילו אנשים הפחותים אין ממעכין ביד רבי חזקיה רבי אבהו בשם רבי יוחנן ממעך בין ביד בין בכלי:

ועושין יינומילין בשבת. רבי יסא בשם ר"י יין ודבש ופילפלין:

הלכה ג משנה אין שורין את החלתית *asafetida* בפושרין, אבל נותנה לתוך החומץ.

אין שורין את הכרשינין *vetches* ולא שפין אותן אבל נותן הוא לתוך הכברה או לתוך הכלכלה

אין כוברים את התבן בכברה ולא יתננה ממקום גבוה בשביל שירד המוץ, *chaff* אבל נוטל בכברה ונותן לתוך האבוס:

גמרא אמר רבי מנא כיני מתניתא אבל נותנה לפניו לתוך החומץ. כ לאוכלה מיד

רב הונא אמר לא שנו אלא בפושרין הא בצונן מותר. רבי יוחנן בשם רבי ינאי אפילו בצונן אסור. אמר לו רבי יוחנן והלא לא שנו אלא בפושרין? אלא על חנם יגענו!! זה חידוש שלי!

שאסור!

רב הונא אמר מי חלתית מותר לשתותם בשבת. שמואל אמר חלתית עצמה מאכל בריאים הוא. רב הונא אמר מאן דאכל מתקל זוזא מיניה מסתכן ועור נחלץ. ר' בא אכל מתקל זוזא מיניה ופרש לנהר:

אין שורין את הכרשינין. משום בורר:

ואין שפין אותן. משום דש:

אין כוברין את התבן בכברה ולא יתננה במקום גבוה בשביל שירד המוץ. משום מרקיד:

הלכה ד משנה גורפין האוכל מלפני הפטם fattened ox, ומסלקן לצדדין מפני הריעי שיאכלם "בהמות הרועות" דברי ר' יוסה. וחכמים אוסרין

נוטלין מלפני בהמה זו ונותנין לפני בהמה זו בשבת:

גמרא מפני מה שהפטם מותר, הרעי אוכל.

בעיא דא מילתא מהו ליטול מלפני בהמה זו וליתן לפני בהמה זו. ולא מתני' היא נוטלין מלפני בהמה זו ונותנין לפני בהמה זו בשבת! מתני' מין במינו, צריכא ליה מין בשאינו מינו.

תני נוטל אדם מלפני החמור ונותן לפי פרה. מלפני בהמה שפיה רע ונותן לפני בהמה שפיה יפה: כ שאוכל הכל ואינו "מקפיד"

הלכה ה משנה הקש שעל גבי המטה לא ינענענו בידו, אבל מנענעו בגופו. אם היה מאכל בהמה, או שהיה עליו כר או סדין, מנענעו בידו

מכבש a press for clothes של בעלי בתים מתירים אבל לא כובשין. ושל כובסין לא יגע בו. ר' יהודה אומר אם היה מותר מערב שבת מתיר את כליו ושומטן:

גמרא מתני' בשלא ישן עליו מאתמול. אבל אם ישן עליו מאתמול כגופו הוא. א"ר יעקב בר אידי ראשונים היו שואלין מהו שינענענו דרך אצילי ידיו?

א"ר ינאי קרוח קריחה קפוח קפוחה שפוך צנינים על מאן דעדי ליה נפל ביתיה על מאן דרויח עליה. תני רבי חייה הדין דין לעני.?????????משל שאומרת מי שמזלו רע הכל הולך רע.....(שאין בידו לקנות סדין...ואוסרים לו לישון.....

מודים חכמים לר' מאיר בחותמות שבקרקעות, שמפקפקין ומתירין ומפקיעין, אבל לא חותכין. ובשבת, מפקפקין ומתירין אבל לא מפקיעין ולא חותכין. {ושבכלים בשבת מותר ואין צריך לומ' ביום טוב} הדא אמרה מכבש עשו אותו כקרקע. א"ר יוסי מתניתין אמרה כן של כובסין לא יגע בו :

כא,א נוטל אדם את בנו והאבן בידו, כלכלה והאבן בתוכה. ומטלטלין תרומה טהורה, עם הטמאה ועם החולין. רבי יהודה אומר, אף מעלין את המדומע באחד ומאה.

כא,ב האבן שעל פי החבית--מטה על צידה, והיא נופלת. הייתה בין החביות--מגביהה, ומטה על צידה, והיא נופלת. מעות שעל הכר--נוער את הכר, והן נופלות. אם היתה עליו לשלשת, מקנחה בסמרטוט; היתה על של עור--נותנין עליה מים, עד שתכלה.

כא,ג בית הלל אומרים: מעבירין מעל השולחן קליפין ועצמות; בית שמאי אומרים: מסלק את הטבלא כולה ונוערה. מעבירין מעל השולחן פירורין פחות מכזית, ושיער של אפונין ושל עדשים, pods of chic-peas & lentils מפני שהוא מאכל בהמה.

ספוג--אם יש לו עור בית אחיזה, מקנחין בו; ואם לאו, אין מקנחין בו. וחכמים אומרים, בין כך ובין כך, ניטל בשבת. ואינו מקבל טומאה

מסכת שבת פרק כב

כב,א חבית שנשברה--מצילין ממנה, מזון שלוש סעודות, ואומר לאחרים, בואו והצילו לכם: ובלבד שלא יספוג. אין סוחטין את הפירות להוציא מהן משקין; יצאו מעצמן, אסורין. רבי יהודה אומר, אם לאוכלין, היוצא מהן מותר; ואם למשקין, היוצא מהן אסור.

חלות דבש שריסקן מערב שבת--יצאו מעצמן, אסורין; רבי אלעזר מתיר.

כב,ב כל שבא בחמין מלפני השבת, שורין אותו בחמין בשבת; וכל שלא בא בחמין מלפני השבת, מדיחין אותו בחמין בשבת--חוץ מן המליח הישן וקולייס מין דג ^{spain} האספגן, שהדחתן היא גמר מלאכתן.

כב,ג שובר אדם את החבית לאכול ממנה גרוגרות, ובלבד שלא יתכוון לעשותה כלי. אין נוקבין מגופה של חבית, דברי רבי יהודה; ורבי יוסי מתיר.

לא ייקבנה מצידה. אם היתה נקובה--לא ייתן עליה שעווה, מפני שהוא ממרח; אמר רבי יהודה, מעשה בא לפני רבן יוחנן בן זכאי בערב ^{a city}; ואמר, חושש אני לו מחטאת.

כב,ד נותנין תבשיל לתוך הבור בשביל שיהא שמור, ואת המים היפים ברעים בשביל שייצנו, ואת הצונן בחמה בשביל שייחמו.

מי שנשרו כליו בדרך, מהלך בהן ואינו חושש; הגיע לחצר החיצונה--שוטחן בחמה, אבל לא כנגד העם.

כב,ה הרוחץ במערה או במי טבריה--מסתפג אפילו בעשר לונטייות, ולא יביאם בידו; דחיי לסחיטה אבל עשרה בני אדם מסתפגין בלונטית אחת, פניהם ידיהם ורגליהם, ומביאין אותה בידם.

כב,ו סכין וממשמשין, they anoint and massage אבל לא מתעמלין ולא מתגרדין. kneaded or scraped. אין יורדין בפילומה, muddy wrestling ground ואין עושין אפיקטפיזון induce vomiting בשבת.

אין מעצבין את הקטן, straighten the limb אין מחזירין את השבר. מי שנפרקה ידו או רגלו, לא יטרפס בצונו; אבל רוחץ כדרכו, ואם נתרפא, נתרפא.

מסכת שבת פרק כג

כג,א שואל אדם מחברו כדי יין וכדי שמן, ובלבד שלא יאמר "הלווני" וכן שואלת אישה מחברתה כיכרות. אם אין מאמינו--מניח טליתו אצלו, ועושה עימו חשבון לאחר שבת. וכן ערב פסחים בירושלים שחל להיות בשבת, מניח טליתו אצלו ואוכל את פסחו, ועושה עימו חשבון לאחר יום טוב.

כג,ב מונה אדם את אורחיו, ואת פרפרותיו and the savory portions מפיו; אבל לא מן הכתב. ומפיס עם בניו ועם בני ביתו על השולחן, ובלבד שלא יתכוון לעשות מנה גדולה כנגד מנה קטנה, משום קוביה. אסור לשחק בcube בשבת--אם יש נפק"מ בין המנות

מטילין חלשים על הקדשים ביום טוב, אבל לא על המנות כשיש לכהנים שאר מנות לחלוק--לא התירו רק בבניו וב"ב.

כג,ג לא ישכור אדם פועלין בשבת, ולא יאמר אדם לחברו לשכור לו פועלין. ואין מחשיכין על התחום לשכור פועלין, ולהביא פירות; אבל מחשיך הוא לשמור, ומביא פירות בידו.

כלל אמר אבא שאול: כל שאני זכאי באמירתו, רשאי אני להחשיך עליו.

כג,ד מחשיכין על התחום לפקח על עסקי הכלה, ועל עסקי המת להביא לו ארון ותכריכין.

גוי שהביא חלילין בשבת--לא יספוד בהן ישראל, אלא אם כן באו ממקום קרוב. מתוך התחום

עשו לו ארון וחפרו לו קבר, בשביל עכו"ם ייקבר בו ישראל; ואם בשביל ישראל, לא ייקבר בו עולמית.

כג,ה עושין כל צורכי המת, סכין ומדיחין אותו, ובלבד שלא יזיזו בו אבר. ושומטין את הכר מתחתיו, ומטילין אותו על החול, בשביל שימתין. שיהיה קר קושרין את הלחי--לא שיעלה, אלא שלא יוסיף.

וכן קורה שנשברה, סומכין אותה בספסל או בארוכות המיטה--לא שתעלה, אלא שלא תוסיף. אין מאמצין לסגור עיניו את המת בשבת, ולא בחול עם יציאת נפש; וכל המאמץ עם יציאת נפש, הרי זה שופך דמים.

מסכת שבת פרק כד

כד,א מי שהחשיך בדרך, נותן כיסו לנכרי; אם אין עמו נכרי, מניחו על החמור. הגיע לחצר החיצונה, נוטל את הכלים הניטלין בשבת; ושאינן ניטלין, מתיר את החבלים, והשקין נופלין.

כד,ב מתירין פקיעי עמיר *bundles of hay* לפני בהמה, ומפספסין את הכיפין *and spread out bunches*; אבל לא את הזירין. *but not small bundles*

אין מרסקין לא את השחת, ולא את החרובין chop unripe stalks of corn or carob לפני בהמה, בין דקה בין גסה; רבי יהודה מתיר בחרובין בדקה.

כד,ג אין אובסין את הגמל, ולא דורסין they do not stuff or cram food into his mouth; אבל מלעיטין regular. ואין ממרין fatten calves את העגלים, אבל מלעיטין אותן. ומהלקטין force-feed לתרנגולין, ונותנין מים על גבי המורסן; אבל לא גובלין. אין נותנין מים לפני דבורים, ולפני יונים שבשובך; אבל נותנין לפני אווזין ותרנגולין, ולפני יונים הרדסייות.

כד,ד מחתכין את הדלועין לפני בהמה, ואת הנבילה לפני הכלבים; רבי יהודה אומר, אם לא היתה נבילה מערב שבת--אסורה, לפי שאינה מן המוכן.

כד,ה מפירין נדרים בשבת, ונשאלין לנדרים שהן לצורך השבת. ופוקקין את המאור. stop-up a light hole. ומודדין את המטלית ואת המקוה. מעשה בימי אביו של רבי צדוק ובימי אבא שאול בן בטנית, שפקקו את המאור בטפח, pitcher וקשרו את המקידה pot בגמי, וחברוהו למקל ארוך לידע אם יש בגג פותח טפח, אם לאו

מדבריהם למדנו, שפוקקין ומודדין וקושרין בשבת. להבנת המשנה נעתיק גמרא בבבלי

אמר רב יהודה אמר רב הילקטי מבוי צר מאד קטנה היתה בין שני בתים וטומאה היתה שם בהמבוי, וגיגית סדוקה כגג מונחת על גבן ופקקו את המאור בטפח כדי שלא ייכנס הטומ' מיכאו ולהבא וקשרו את המקידה בגמי לידע אם יש שם בגיגית פותח טפח אם לאו: אם יש, הרי הטוי יוצאת דרך שם